

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Agatha Christie

POIROT'NUN
İLK DAVALARI

KİTABIN ORJİNAL ADI

POIROT'S EARLY CASES

YAYIN HAKLARI

© AGATHA CHRISTIE
AKCALI TELİF HAKLARI AJANSI
ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ
VE TİCARET AŞ

KAPAK

OSMAN SELÇUK ÖZDGOĞAN

BASKI

3. BASIM/AĞUSTOS 2020/İSTANBUL
ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ
MATBAASI

**BU KİTABIN HER TÜRLÜ YAYIN HAKLARI
FİKİR VE SANAT ESERLERİ YASASI GEREĞİNCE
ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ VE TİCARET AŞ'YE AİTTİR.**

ISBN 978 - 975 - 21 - 1917 - 8

ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ
Gülbahar Mah. Altan Erbulak Sok.
Maya Han Apt. No: 14 Kat: 3 Şişli / İstanbul
Yayınevi Sertifika No: 44011

Tel: 0.212.446 38 88 pbx

Faks: 0.212.446 38 90

<http://www.altinkitaplar.com.tr>

info@altinkitaplar.com.tr

AGATHA CHRISTIE

Poirot'nun İlk Davaları

TÜRKÇESİ
ÇİĞDEM ÖZTEKİN

Yazarın Yayınevimizden Çıkan Kitapları

Cinayetler Kulübü	Frankfurt Yolcusu
İskemlede Beş Ceset	Bilinmeyen Hedef
Cinayet Alfabetesi	Ölüm Büyüsü
Dersimiz Cinayet	Cenazeden Sonra
Ve Perde İndi	Ölüm Saatleri
Porsuk Ağacı Cinayeti	Kader Kapısı
Sıfıra Doğru	Ölümle Randevu
Beş Küçük Domuz	Cinayet İlanı
Hercule Poirot İz Üzerinde	Lort Edware'i Kim Öldürdü
Doğu Ekspresi'nde Cinayet	Uyuyan Ölüm
Briç Masasında Cinayet	N veya M?
On Küçük Zenci	Miss Marple'in Son Maceraları
Ölüm Çığlığı	Sittaford Malikânesi'nin Gizemi
Cinayetler Otel	Ölüm Sessiz Geldi
Ölüm Diken Üstünde	Hercule'un On İki Görevi
Noel'de Cinayet	Hayatım (Agatha Christie'nin Otobiyografisi)
Zehiri Kim Verdi	Bayan McGinty'nin Ölümü
Fare Kapanı	Kahverengi Elbiseli Adam
Filler de Hatırlar	Noel Keginin Gizemi
Cesetler Merdiveni	Ölüm Adası
Ölümün Tam Zamanı	Sessiz Tanık
Ölüm Oyunu	Suç Ortakları
Işıklar Sönünce	Esrarengiz Sanık
Acı Kahve	Hallow Malikânesi Cinayeti
Elmayı Yılan Isırdı	Arka Sokaktaki Cinayet
Beklenmeyen Misafir	Neden Evans'a Sormadılar
Nil'de Ölüm	Ölüm Dalgaları
Üç Perdelik Cinayet	Sensiz Bir İlkbahar
Roger Ackroyd Cinayeti	Ve Ayna Kırıldı
Ölüm Meleği	Gül ve Porsukağacı
Üç Yanlış Üç Ceset	Güvercinler Arasında Bir Kedi
Kanatların Çağırısı	Bitmemiş Portre
16.50 Treni	Şahidin Gözleri
Şampanyadaki Zehir	Parker Pyne İz Üzerinde
Büyük Dörtler	Annem ve Ben
Köşkteki Esrar	Son Evdeki Tehlike
Bağdat'a Geldiler	Sonunda Ölüm Geldi
Sonuncu Kurban	Mezopotamyada Cinayet
Üçüncü Kız	Zarif Bir Cinayet Gecesi
Mavi Trenin Esrarı	

İÇİNDEKİLER

Zafer Balosu'ndaki Olay	7
Clapham Aşçısının Macerası	27
Cornwall'daki Gizemli Olay	44
Johnnie Waverly'nin Serüveni	62
Çifte İpucu.....	78
Sinek Papazı	90
Lemesurier Mirası.....	110
Kayıp Maden	125
Plymouth Ekspresi	135
Çikolata Kutusu	154
Denizaltının Planları.....	171
Üçüncü Kattaki Daire	189
Çifte Günah.....	212
Market Basing'in Gizemi.....	230
Arı Kovanı.....	242
Peçeli Kadın.....	254
Denizde Sorun	268
Bahçeniz Nasıl Büyür?.....	289

Zafer Balosu'ndaki Olay

I

Eskiden Belçika polis teşkilatının başında olan dostum Hercule Poirot'nun Styles davasına karışması aslında tamamen bir rastlantıydı ama bu işteki başarısı ona büyük bir ün ve saygınlık kazandı. Dolayısıyla o da bu davadan sonra kendini tümüyle cinayet olaylarını çözmeye adanmıştı. Somme'da yaralanıp, malulen emekli olup ordudan ayrılmak durumunda kalınca ben de Londra'ya gittim ve onunla aynı evi paylaşmaya başladık. Onun çözdüğü cinayetler ve olaylar konusunda birinci elden bilgi sahibiydim. Dolayısıyla benden içlerinden en ilginç olanlarını seçmem istendi. Bu durumda en doğrusunun zamanında toplumda çok büyük bir ilgi uyandıran tuhaf, karmaşık olaylar silsilesiyle dolu olanla başlamam olacağı kanısına vardım. Bu bağlamda sözünü ettiğim olay, Zafer Balosu'ndaki olay...

Bu olay Poirot'nun kendine özgü yöntemlerini göstermek açısından diğer bazı daha gizemli ve karmaşık görünen olaylar kadar açık ve anlaşılır olmayabilir. Ancak kendine özgü yönleri, olaya karışan ünlü kişiler nedeniyle olayın başında yarattığı büyük sansasyon, bu olayın üzerinde çok fazla konuşulması gibi sebeplerden dolayı kitabımdaki ilk öykü olmasını istedim. Ayrıca böylece bu olayın Poirot sayesinde çözümlendiğini de tüm dünyaya duyurmuş olacaktım.

Güzel bir ilkbahar sabahı Poirot'nun dairesinde oturuyorduk. Her zamanki gibi şık ve zarif olan dostum, yumurta biçimli başını bir yana eğmiş, özenle bıyığına yeni aldığı özel bir bıyık kremini uyguluyordu. Poirot'nun en büyük zaaflarından biri –tamamen zararsız da olsa– gösteriş merakıydı. Aslında düzenli ve yöntemli çalışma tutkusu yanında bunun sözü bile edilemezdi. Birden okumakta olduğum *Daily Newsmonger* elimden kaydı. Daldığım derin düşüncelerden Poirot'nun sesiyle kendime geldim.

“Seni bu denli derin düşüncelere sürükleyen ne, *mon ami*?”⁽¹⁾

“Doğrusunu istersen şu Zafer Balosu'ndaki tuhaf olayı düşünüyordum,” dedim. Parmağımı gazeteye vurarak ekledim. “Gazeteler bununla dolu.”

“Yani?”

“Bu yazılanları okudukça, bana olayı örten esrar perdesi giderek kalınlaşıyormuş gibi geliyor!” Dilim çözölmüştü bir kere. “Lord Cronshaw'u kim öldürdü? Coco Courtenay'ın aynı gece ölmesi yalnızca bir rastlantı mı, yoksa kaza mıydı? Yoksa aşırı dozdaki kokaini bilerek mi aldı?” Sözlerime kısa bir ara verdikten sonra dramatik bir havada ekledim. “Kendi kendime bunları sorup duruyorum.”

Doğrusu ya Poirot'nun kayıtsızlığı beni kızdırmıştı.

Aynadan gözlerini ayırmayarak mırıldandı.

“Bu yeni pomat, bıyıklar için gerçek anlamda bir mucize!” Sonra aynada gözlerimiz karşılaşıncaya aceleyle ekledi. “Peki... senin bu sorulara yanıtın ne?”

Yanıt verme fırsatım olmadı. O anda kapı açıldı ve kâhya kadın Müfettiş Japp'ın geldiğini bildirdi.

Scotland Yard'a bağlı olarak çalışan Müfettiş Japp eski dostumuzdu. Onu coşkuyla karşıladık.

Poirot, “Hoş geldin, sevgili dostum Japp,” dedi. “Burada olmanı neye borçluyuz?”

(1) Dostum.

Japp beni de başıyla selamladıktan sonra oturdu ve geliş nedenini açıklamaya başladı.

“Durum şu, Mösyö Poirot: Sizin uzmanlık alanınıza giren bir iş üzerinde çalışıyorum. Acaba çorbada tuzunuzun bulunmasını ister misiniz diye sormaya geldim.”

Poirot, Japp'ı yetenekli buluyor ama dedektifin yöntem konusundaki eksiklikleri onu rahatsız ediyordu. Bana gelince ben, Japp'ın en büyük yeteneğinin karşısındakinin gururunu okşayarak yardım istemesi olduğu kanısındaydım.

Japp ikna edici bir tonda, “Konu şu Zafer Balosu olayı,” dedi. “Sanırım bu olayın çözümüne bir katkıda bulunmak istersiniz.”

Poirot bana bakarak gülümsedi.

“Bunu sevgili dostum Hastings'in çok isteyeceği kesin. Az önce kendisi de bundan bahsediyordu, *n'est-ce pas, mon ami?*”⁽¹⁾

Japp bana biraz tepeden bakarak, “İstiyorsanız bence bir sakıncası yok,” diye karşılık verdi. “Böyle bir olaya dahil olma şansı bulabildiğiniz için kendinizle gurur duymalısınız. Neyse, asıl konuya gelelim. Genel anlamda olay hakkında bilginiz olduğunu sanıyorum, Mösyö Poirot?”

“Yalnızca gazetelerin yazdıklarını biliyorum, ama gazetecilerin hayal gücü bazen insanı yanıltabiliyor. Bana şu olayı en başından bir de siz anlatsanız.”

Japp rahatça bacak bacak üstüne attıktan sonra anlatmaya başladı.

“Tüm dünyanın bildiği gibi geçen salı günü büyük bir Zafer Balosu verildi. Colossus Hall'da. Bütün Londra oradaydı; tabii genç Lord Cronshaw ve ekibi de.”

Poirot dedektifin sözünü kesti.

“Ekibi mi? Şu genç adamın kim olduğu konusunda beni bilgilendirebilir miydiniz? Nasıl diyordunuz... yani biyografisi konusunda?”

(1) Değil mi, dostum?

“Vikont Cronshaw aynı ailenin beşinci vikontu. Yirmi beş yaşında, zengin, bekâr ve tiyatro dünyasıyla yakından ilgili. Hatta Albany Tiyatrosu’ndan Bayan Courtenay’la nişanlı olduğuna ilişkin bazı söylentiler var. Kadını arkadaşları ‘Coco’ diye çağırıyorlar. Her bakımdan büyüleyici bir kadın.”

“Güzel. *Continuez.* ⁽¹⁾”

“Lord Cronshaw’un ekibi altı kişiden oluşuyormuş: kendisi, amcası Saygıdeğer Eustace Beltane, Amerikalı güzel bir dul olan Bayan Mallaby, Chris Davidson adında genç bir aktör ve eşi, bir de Bayan Coco Courtenay. Bildiğiniz gibi bu bir kıyafet balosuydu; Cronshaw’la arkadaşları da –her ne demekse– eski İtalyan Tiyatrosu’na öykünmüşler.”

Poirot, “Biliyorum,” diye mırıldandı. “*Commedia dell’Arte.*”

“Her neyse, kıyafetler Eustace Beltane’in sahip olduğu koleksiyonunun bir kısmını oluşturan küçük porselen heykelticiklerden kopya edilmiş. Lord Cronshaw, Harlequin yani Soyтары’yı canlandırıyormuş; Beltane Punchinello, Bayan Mallaby eşi Pulcinella, Davidson’lar Pierrot ve Pierette, Bayan Courtenay ise tabii ki Harlequin’in sevgilisi Columbine kılığındaymış. Daha akşamın başında bir şeylerin yolunda gitmediği belliymiş. Lord Cronshaw’un yüzü asık, davranışları ise bir tuhafmış. Grup akşam yemeği için davet sahibi tarafından tutulan küçük özel odada toplandığı sırada vikont ile Bayan Courtenay’ın arasının bozuk olduğu herkesçe fark edilmiş. Genç kadının ağladığı, hatta sinir krizinin eşiğinde olduğu anlaşılmış. Yemek çok tatsız geçmiş. Hep birlikte yemek salonundan çıktıkları sırada Bayan Courtenay, Chris Davidson’a dönerek herkesin duyabileceği kadar yüksek bir sesle ‘artık balodan sıkıldığını’ söylemiş ve ondan kendisini evine götürmesini istemiş. Genç aktör bir an duraksamış, Lord Cronshaw’a bakmış, sonra ikisiyle de yemek odasına geçmiş.

(1) Devam edin.

“Ancak tüm bu barıştırma çabaları boşunaymış. Çift barışmamış. Davidson çaresiz taksi çağırmış ve artık açıkça ağlayan Bayan Courtenay’a evine kadar eşlik etmiş. Genç kadının sinirlerinin çok bozuk olduğu belliymiş. Buna rağmen aktöre açılmamış. Ancak durmadan, ‘Cronch’u bu yaptığına pişman edeceğim!’ diye yineleyip duruyormuş. Genç kadının ölümünün kaza olmayabileceğine ilişkin elimizdeki tek ipucu bu. Bu kadarıysa bizim açımızdan soruşturmaya başlamak için yeterli değil. Davidson bir şekilde Courtenay’ı sakinleştirmeyi başarmış. Sonrasında ise çok geç olduğunu düşünerek Colossus Hall’a dönmemiş ve Chelsea’deki evine gitmiş. Onun balodan ayrılmasının ardından baloda yaşanan korkunç trajediyi ise kendisinden hemen sonra eve dönen karısından öğrenmiş.

“Söylendiğine göre baloda zaman ilerledikçe Lord Cronshaw daha da tatsızlaşmış. Arkadaşlarından uzak kalmayı yeğlemiş, dolaşısıyla diğerleri onu gecenin kalan kısmında pek görmemişler. Saat bir buçuk gibi, herkesin maskelerini çıkarmaya hazırlandığı bir sırada, Yüzbaşı Digby adındaki bir arkadaşı vikontun bir locada tek başına durup aşağıdakileri seyrettiğini görmüş. Bu arkadaşı Lord Cronshaw’un baloya hangi kılıkta geldiğini biliyormuş.

“Aşağı inip insanların arasına karışsana, Cronch!” diye seslenmiş. “Ne diye orada hüzünlü baykuş gibi tüneyip duruyorsun? Haydi, gel aşağı, birazdan eğlence başlayacak.”

Cronshaw, “Tamam!” diye seslenmiş. “Ama bekle beni, yoksa seni bu kalabalığın içinde asla bulamam.”

Sonrasında arkasını dönüp locadan ayrılmış. Bayan Davidson’la Yüzbaşı Digby onu beklemişler. Ancak dakikalar geçtiği halde Lord Cronshaw görünmemiş. Digby sonunda sabırsızlanmaya başlamış.

“Acaba dostumuz bütün gece onu bekleyeceğimizi mi sanıyor?” diye söylenmeye başlamış.

O sırada Bayan Mallaby de yanlarına gelmiş. Durumu ona da anlatmışlar.

Güzel dul, “Demeyin,” diye atılmış. “Zaten bu gece diş ağrısı tutmuş bir ayıdan farksızdı. Haydi, hep beraber gidip onu gizlendiği yerden çıkaralım.”

“Böylece onu aramaya başlamışlar ama bulamamışlar. Sonra Bayan Mallaby’nin aklına onun bir saat önce yemek yedikleri odada olabileceği fikri gelmiş. Bunun üzerine oraya gitmişler. Ve orada o korkunç manzarayla karşılaşmışlar! Harlequin gerçekten de oradaymış, ama kalbine saplı bir yemek bıçağıyla yerde yatıyormuş!”

Japp sözlerine ara verince, Poirot bu konudaki uzmanlığına yakışır bir keyifle, “*Une belle affaire!*”⁽¹⁾ dedi. “Ve bu işi kimin yaptığı belli değil, öyle mi? Elbette, nasıl olabilir ki?”

Müfettiş omuzlarını silkti ve açıklamayı sürdürdü.

“Bundan sonrasını siz de biliyorsunuz. Üstelik bu bir çifte trajedi. Ertesi günkü gazetelerde olay bu manşetlerle verildi. Ünlü aktris Bayan Courtenay’ın yatağında ölü bulunduğu, ölümünün yüksek dozda alınan kokainden kaynaklandığı yazıyordu. Evet, bu kaza mıydı yoksa intihar mı? Aktrisin oda hizmetçisi verdiği ifadede Bayan Courtenay’ın kokainman olduğunu itiraf edince ölüm kayıtlara kaza olarak geçti. Yine de olayın intihar olabileceği olasılığını da göz önünde tutmamız gerekiyor. Bayan Courtenay’ın ölümü büyük şanssızlık, böylece bir gece önceki kavganın nedeninin ne olabileceği konusunda herhangi bir ipucu bulma şansımızı da yitirmiş oluyoruz. Bu arada adamın cesedinin üstünde mineli küçük bir kutu da bulundu. Kutunun kapağında küçük elmaslarla *Coco* yazılıydı ve kutu yarıya kadar kokainle doluydu. Hizmetçi kutunun hanımına ait olduğunu söyledi. Bayan Courtenay tutsağı olduğu uyuşturucuyu hep bu kutunun içinde ve yanında taşımış.

“Peki Lord Cronshaw da uyuşturucu kullanıyor muymuş?”

“Kesinlikle hayır. Hatta her türlü uyuşturucuya karşı şiddetle karşıymış.”

(1) Güzel bir ilişki.

Poirot düşünceli düşünceli başını salladı.

“Kutu onun üzerinde bulunduğuna göre, adam Bayan Courtenay’ın kokain kullandığını biliyormuş. Bu doğru, değil mi, sevgili dostum Japp?”

Japp dalgın dalgın, “Ah, evet,” diye mırıldandı.

Gülümsedim.

Japp, “Olay bu!” dedi ve “Peki bu olaya ilişkin olarak siz ne düşünüyorsunuz?” diye sordu.

“Peki, size bildirilmeyen herhangi bir ipucu bulamadınız mı?”

“Bulduk. İşte bunu.” Japp cebinden küçük bir şey çıkararak Poirot’ya uzattı. Bu, zümrüt yeşili ipekten yapılmış bir ponpondu. Bazı ipliklerinin tarazlanarak sarkmış olması koparılırken şiddet kullanıldığını düşündürüyordu.

Müfettiş, “Bunu adamın elinde bulduk,” diye açıkladı. “Sımsıkı kavramıştı.”

Poirot herhangi bir yorumda bulunmadan ponponu geri uzattı ve, “Lord Cronshaw’un düşmanı var mıymış?” diye sordu.

“Bildiğim kadarıyla hayır. Herkes tarafından sevilen, popüler bir genç adammış.”

“Ölümünden kimler yarar sağlayacak?”

“Unvanı ve tüm serveti amcası Saygıdeğer Eustace Beltane’a kalıyor. Onunla ilgili kuşku uyandıran bir iki nokta var. Birkaç kişi küçük yemek salonunda şiddetli bir tartışmaya kulak misafiri olduklarını söylediler. Tartışanlardan biri Eustace Beltane’mış. Tartışmanın öfkesiyle masanın üzerinden kapılıp alınan bıçak tabloya uyuyor, öyle değil mi?”

“Bay Beltane bu konuda ne diyor?”

“Garsonlardan birinin sarhoş olduğunu, kendisinin de adamı güzelce azarladığını ileri sürdü. İfadesinde belirttiğine göre o sırada saat bire geliyormuş. Bakın, Yüzbaşı Digby’nin ifadesi ölüm saatini

aşağı yukarı belirliyor. Cronshaw'la konuşmasıyla cesedin bulunması arasında yaklaşık on dakika geçmiş.”

“Bay Beltane’in Punchinello olarak kamburu ve saçları varmış değil mi?”

Japp, Poirot’yu merakla süzdü.

“Giysilerin ayrıntıları konusunda pek bilgim yok. Ayrıca bunun olayla ne ilgisi olduğunu da anlayamıyorum.”

“Yok mu?” Poirot’nun gülümseyişinde alaycı bir hava vardı. Gözlerinde çok iyi bildiğim ve onda görmeye alıştığım o yeşil pırlıltıyla ekledi. “O küçük yemek odasında bir perde vardı, değil mi?”

“Evet. Ama...”

“O perdenin arkasında bir adamı gizlemeye yetecek kadar bir boşluk var mıydı?”

“Evet, küçük bir yer var. Ama siz bunu nereden biliyorsunuz? Yoksa oraya gitmiş miydiniz, Mösyö Poirot?”

“Hayır, sevgili dostum. O perdeyi kafamın içinde ben kurguladım. Olmasa dramın bir mantığı kalmıyordu. Oysa her olayın bir mantığı olmalıdır. Söylesenize, doktor çağırmışlar mı?”

“Tabii, hemen. Ama yapılacak bir şey yokmuş. Ölüm ani olmuş olmalı.”

Poirot sinirle, sabırsızlık içinde başını salladı.

“Evet, evet, anlıyorum. Şu doktor ilk soruşturmada ifade vermiş mi?”

“Evet, vermiş.”

“Hiç olağandışı belirtilerden söz etmiş mi? Cesedin görünüşünde ona normal görünmeyen bir şey var mıymış?”

Japp ufak tefek adama gözlerini dikmişti.

“Evet, Mösyö Poirot. Nereye varmak istediğinizi bilmiyorum ama cesedin kollarında ve bacaklarında doktorun anlam veremediği bir gerginlik ve katılık varmış.”

Poirot, “Aha!” dedi. “*Mon Dieu!*⁽¹⁾ İşte bu insanı düşündürüyor, öyle değil mi Japp?”

Bence Japp’a hiçbir şey düşündürmemiştii.

“Eğer zehir olduğunu düşünüyorsanız, önce adamı zehirleyip, sonra bıçak saplamanın ne anlamı olabilir ki?”

Poirot, “Doğru,” dedi. “Bu gerçekten de gülünç.”

“Evet şimdi, görmek istediğiniz bir şey var mı, mösyö? Örneğin, cesedin bulunduğu odayı gözden geçirmek ister miydiniz?”

Poirot hayır anlamında elini salladı.

“Hayır yok. Beni ilgilendiren tek şeyi söylediniz zaten; Lord Cronshaw’un uyuşturucu konusundaki görüşünü.”

“Öğrenmek istediğiniz bir şey yok mu?”

“Bir şey var.”

“Ne?”

“Kıyafetlerin kopyalandığı porselen bibloları görmek isterdim.”

Japp bir an kalakaldı.

“Poirot, gerçekten çok ilginç bir insansınız!”

“Bunu benim için ayarlayabilir misiniz?”

“İsterseniz hemen şimdi benimle Berkeley Meydanı’na gelin. Bay Beltane’in –sanırım artık Lord Hazretleri desek daha doğru olur– bir itirazının olacağını sanmıyorum.”

II

Hemen bir taksiye binip yola koyulduk. Yeni Lord Cronshaw evde değildi, ama Japp’ın isteği üzerine koleksiyonun en değerli ve gözde parçalarının saklandığı odaya alındık. Japp şaşkınlıkla etrafına bakındı.

(1) Tanrım.

“İstediğiniz parçaları burada nasıl bulacağınızı hiç bilemiyorum, mösyö!”

Ancak Poirot bu arada çoktan şöminenin önüne bir sandalye çekmiş ve çevik bir serçe gibi bunun üstünde hoplayıp duruyordu. Aynanın üstündeki küçük rafta altı porselen biblo duruyordu. Poirot onları dikkatle inceledi, bu sırada bize de birkaç yorumda bulundu. “*Les voilà!*⁽¹⁾ Eski İtalyan Komedişi. Üç çift! Harlequin ve Columbine, beyazlar ve yeşiller içinde tüm zarafetleriyle Pierrot ve Pierrette; morlarla sarılar giymiş Punchinello ve Pulcinella. Punchinello’nun kostümü çok görkemli; volanlar ve fırfırlar, kambur, yüksek tepeli bir şapka. Evet, aynen düşündüğüm gibi, çok ayrıntılı.”

Bibloları özenle yerlerine koyduktan sonra sandalyeden aşağı atladı.

Japp olanlara pek anlam verememişti ama Poirot’nun daha fazla açıklama yapmayacağını bildiğinden olsa gerek bozuntuya vermedi. Tam gitmeye hazırlandığımız sırada evin sahibi eve döndü, Japp de gerekli açıklama ve tanıştırmaları yaptı.

Altıncı Lord Cronshaw hoş tavırlı, yakışıklı ancak uçarı görünümüne elli yaşında bir adamdı. Yapmacık tavırlarıyla yaşlanmaya yüz tutmuş bir çapkın havasındaydı. Ondan ilk bakışta hoşlanmamıştım. Ancak lord bizi büyük bir nezaketle karşıladı, Poirot hakkında çok şey duyduğunu söyleyerek onu övdü ve bize her türlü yardımı yapmaya hazır olduğunu belirtti.

Poirot, “Bildiğim kadarıyla polis de elinden geleni yapıyor,” dedi.

“Ancak korkarım yeğenimin ölümündeki sır perdesi asla aralanamayacak. Her şey öylesine gizemli görünüyor ki.”

Poirot adamı dikkatle süzüyordu.

(1) İşte bu!

“Yeğeninizin bildiğiniz herhangi bir düşmanı var mıydı?” diye sordu.

“Kesinlikle bu konuda bir şey bilmiyorum.” Lord bir an duraksadı sonra ekledi. “Sormak istediğiniz başka bir şey var mıydı?”

“Yalnızca bir tek şey var.” Poirot çok ciddi idi. “Giysiler bibliolardan aynen mi kopya edilmişlerdi?”

“En küçük ayrıntısına kadar.”

“Teşekkür ederim, beyefendi. Bundan emin olmak istemiştım. İyi günler dilerim.”

Sokakta hızlı adımlarla yürüdüğümüz sırada Japp, “Şimdi sırada ne var?” diye sordu. “Yard’a rapor vermek zorunda olduğumu biliyorsunuz.”

“*Bien.*⁽¹⁾ Sizi işinizden alıkoymayayım. Öğrenmem gereken küçük bir ayrıntı daha var, sonrasında...”

“Evet?”

“Olay aydınlığa kavuşmuş olacak.”

“Nasıl yani? Bu doğru olamaz! Yani Lord Cronshaw’u kimin öldürdüğünü biliyor musunuz?”

“*Parfaitement!*”⁽²⁾

“Kim? Eustace Beltane mı?”

“Yapmayın, *mon ami*, benim küçük zaafımı biliyorsunuz! Son dakikaya kadar tüm ipleri elimde tutmak isterim. Ama korkmayın. Zamanı gelince her şeyi açıklayacağım. Bu işin getireceği ünde gözüüm yok, olay sizin olayınız. Varsın, cinayeti sizin çözdüğünüzü sansınlar. Tek şartım, çözüme kendi bildiğim şekilde ulaşmama izin vermeniz, *dénouement*⁽³⁾ yolumu açmanız.”

Japp, “Kesinlikle haklısınız,” dedi. “Yeter ki o *dénouement* gelsin. Siz kesinlikle bir istirdyesiniz, dostum, bunu şimdi daha iyi anlıyorum.” Poirot gülümsedi.

(1) Tamam.

(2) Hem de kusursuz biçimde.

(3) Sonuç, çözüm.

Başmüfettiş ekledi. “Neyse, hoşça kalın. Ben Yard’a gidiyorum.”

Japp uzaklaşırken Poirot geçmekte olan bir taksiyi durdurdu.

“Şimdi nereye gidiyoruz?” diye merakla sordum.

“Chelsea’ye, Davidson’ları görmeye.”

Şoföre adresi verdi.

“Yeni Lord Cronshaw hakkında ne düşünüyorsun?” diye sordum.

“Sevgili dostum Hastings bu konuda ne düşünüyor?”

“Bana pek güvenilecek biri gibi gelmedi.”

“Yoksa onun öykü kitaplarındaki ‘kötü amca’ olduğunu mu düşünüyorsun?”

“Ya sen?”

Poirot kayıtsız bir havada, “Bence bize çok nazik davrandı,” dedi.

“Çünkü nedenleri vardı!”

Poirot bana baktı, hüznle başını salladı ve, “Yöntem yoksunu,” diye mırıldandı.

III

Davidson’lar apartmana dönüştürülmüş bir malikânenin üçüncü katında oturuyordu. Bize Bay Davidson’un dışarıda olduğu söylendi, ancak Bayan Davidson evdeydi. Pencerelerinde Doğu’ya özgü kumaşlardan göz alıcı perdeleri olan alçak tavanlı uzun bir odaya alındık. Odanın havası ağır ve boğucuydu. İçeriye ağır bir tütsü kokusu hâkimdi. Bayan Davidson hemen yanımıza geldi. Narin, kırılğan görünümlü, zayıf, ufak tefek, sarışın bir kadındı. Açık mavi gözlerindeki kurnaz ve hesapçı parıltı olmasa kırılğanlığı insanda acıma duygusu bile uyandırabilirdi.

Poirot oraya geliş nedenimizi açıklayınca, kadın üzgün bir tavırla başını salladı.

“Zavallı Cronch ve de tabii zavallı Coco! İkimiz de onu çok severdik, ölümü bizi çok üzdü. Bana sormak istediğiniz neydi? Gerçekten de o korkunç akşamı yeniden başından sonuna anlatmam mı gerekiyor?”

“İnanın bana madam, gereksiz yere duygularınızı incitmeyi istemem. Başmüfettiş Japp bana bütün bilmek istediklerimi anlattı. Ben yalnız o gece baloda giydiğiniz kıyafeti görmek istiyordum.”

Kadın şaşırmişti. Poirot yumuşak bir tonda ekledi.

“Anlayacağınız, ben kendi ülkemin yöntemleriyle çalışıyorum. Orada bizler olayı mutlaka en başından yeniden kurgularız. Gerçek bir *représentation*⁽¹⁾ da olabilir, ama bu durumda giysiler çok önemli.”

Bayan Davidson hâlâ kararsız görünüyordu.

“Tabii ki bir cinayetin yeni baştan kurgulanabildiğini daha önce de duymuştum,” dedi. “Ama ayrıntıların bu kadar önemli olabildiğini bilmiyordum. Neyse, elbiseyi getireyim.”

Bayan Davidson odadan çıktı ve çok kısa bir süre sonra elinde beyaz ve yeşil satenden zarif bir elbiseyle geri döndü. Poirot elbiseyi kadının elinden alarak inceledi, sonra zarif bir reveransla sahibine geri verdi.

“*Merci madam.* Ne yazık ki giysinizin yeşil ponponlarından birini kaybetmişsiniz. Şu omuz üstündekini.”

“Evet, baloda kopmuştu. Onu düştüğü yerden almış ve saklaması için Lord Cronshaw’a vermiştim.”

“Bu, yemekten sonra mı oldu?”

“Evet.”

“Sanırım trajediden kısa bir süre önce?”

(1) Sunum.

Bayan Davidson'un soluk gözlerinde korkuya benzer bir anlam belirdi ve telaşla atıldı.

"Oh hayır... ondan çok önceydi. Yanılmıyorsam yemekten hemen sonra."

"Anlıyorum. Evet, hepsi bu kadardı. Sizi daha fazla rahatsız etmeyeyim. *Bonjour, madam.*"⁽¹⁾

Binadan çıktığımız sırada, "Yeşil ponponun gizemi de böylece açıklanmış oldu," dedim.

"Acaba?"

"Ne demek istiyorsun?"

"Elbiseyi incelediğimi gördün, değil mi Hastings?"

"Evet, yani?"

"Şu kayıp ponpon kadının söylediği gibi kopmamıştı. Tam aksine *kesilmişti*, dostum, hem de bir makasla. İplikler gayet düzgün ve eşittiler."

"Tanrım!" diye haykırdım. "Bu iş giderek daha karmaşık bir hal alıyor."

Poirot şaşılacak kadar sakindi.

"Aksine," dedi. "Giderek çok daha basitleşiyor."

"Poirot," diye bağırdım. "Bir gün seni öldüreceğim! Her şeyi bu kadar kolay görmeyi beni çıldırtıyor."

"Ama açıkladığım zaman, *mon ami*, her şeyin çok basit olduğunu görüyorsun, öyle değil mi?"

"Evet. Zaten beni en çok kızdıran da bu! O zaman ben de aynı şeyi yapabilirdim diye düşünüyorum."

"Yapabilirsin, Hastings, elbette yapabilirsin. Tek gereken fikirlerini düzene koymak zahmetine katlanmak! Yöntem olmayınca..."

Söz en sevdiği konuya geldiğinde Poirot'yu susturmanın olanaksız olduğunu bildiğimden, "Evet, evet," diye hızla sözünü kestim.

(1) Günaydın bayan.

“Bundan sonra ne yapacağımızı söyler misin? Gerçekten de cinayeti yeniden kurgulayacak mıyız?”

“Pek değil. Şöyle anlatayım: Dram sona erdi ama ben Harlequin’e bir sahne daha oynatmak niyetindeyim.”

IV

Ertesi salı Poirot tarafından bu gizemli gösterinin yapılacağı gün olarak saptandı. Yapılan hazırlıklar merakımı kamçıliyordu. Odanın bir yanına beyaz bir perde takılmış, bunun iki yanı ağır perdelerle çevrilmişti. Önce elinde ışıklandırma düzeniyle bir adam geldi ve onu bir tiyatronun oyuncularını izledi. Gelenlerin hepsi geçici olarak giyinme odası olarak düzenlenen Poirot'nun yatak odasına geçtiler.

Saat sekize yaklaşırken Japp da geldi. Keyifsizdi. Tavırlarından dedektifin Poirot'nun planını onaylamadığı sonucuna vardım.

“Dostumuzun bütün fikirleri gibi bu da melodramatik,” dedi. “Ama herhalde bir zararı olmaz. Ayrıca belki onun da dediği gibi bizi birçok sorundan da kurtarabilir. Poirot çok zekice bir yol izledi. Ben de aynı yoldaydım ama ben ona...” Japp'ın gerçeği itiraf etmekte zorlandığını içgüdüsel olarak hissettim. “...kendi bildiği şekilde çözüme gidebileceğine ilişkin söz verdim. Hah! Herkes geliyor işte.”

İlk olarak lordla, daha önce hiç görmediğim Bayan Mallaby geldi. Sinirli olduğu her halinden anlaşılan kadın siyah saçlı ve oldukça güzeldi. Onları Davidson'lar izledi. Chris Davidson'u da Bayan Mallaby gibi ilk kez görüyordum. Davidson, uzun boylu, esmer ve yakışıklı bir adamdı. Bir aktör zarafetiyle hareket ediyordu.

Poirot grup için beyaz perdeye bakacak şekilde bir oturma düzeni hazırlatmıştı. Perde parlak bir ışıkla aydınlatılmıştı. Poirot perdeyi aydınlatan haricindeki tüm ışıkları söndürdü, sonra karanlığın içinden Poirot'nun sesi duyuldu.

“Baylar bayanlar, önce küçük bir açıklama yapmak istiyorum. Bu perdeden sırayla altı kişi geçecek. Onları siz de tanıyorsunuz. Pierrot ile Pierrette; soytarı Punchinello’yla zarif Pulcinella, hafifçe dans ederek geçecek olan güzel Columbine ve insanoğluna görünmeyen cin Harleguin!”

Bu tanıtımın arkasından gösteri başladı. Poirot’nun sözünü ettiği kişiler sırayla perdenin önünde belirdi ve kısa bir süre durduktan sonra kayboldular. Sonra ışıklar yandı. Herkes rahat bir soluk aldı. Odadakiler neden korktuklarını bilmemekle beraber endişeliydiler. Oysa gösteri bana oldukça yavan görünmüştü. Katil eğer aramızdaysa, Poirot da onun çok iyi tanıdığı kişinin belirmesiyle olayın hemen çözüleceğini umduysa da gösteri tam anlamıyla bir fiyasko olmuştu. Ancak Poirot hiç de hayal kırıklığına uğramış gibi görünmüyordu. Sırtarak perdenin önüne geçti.

“Evet, şimdi bana az önce ne gördüğünüzü teker teker söyler misiniz? Sizle başlayalım mı, beyefendi?”

Lord şaşırmıştı. “Korkarım, sizi pek anlayamadım.”

“Bana yalnızca ne gördüğünüzü söyleyin.”

“Ben... şey... evet, söyleyeyim: Bir perdenin önünden altı kişinin geçtiğini gördüm. Bunlar, eski İtalyan Komedi’sindeki tipleri temsil edecek biçimde giyinmişlerdi. Yani geçen akşam aynen bizim yaptığımız gibi.”

Poirot, “Geçen geceyi düşünmeyin, efendim,” diyerek sözünü kesti. “Benim istediğim, konuşmanızın birinci bölümüydü. Hanımefendi, siz de Lord Cronshaw’la aynı fikirde misiniz?”

Poirot, Bayan Mallaby’ye dönmüştü.

“Ben... şey... evet... tabii.”

“İtalyan Komedi’si’ni temsil eden altı kişiyi gördüğünüzü kabul ediyorsunuz, değil mi?”

“Evet... kesinlikle.”

“Siz de mi Bay Davidson? Siz de mi?”

“Evet.”

“Madam?”

“Evet.”

“Hastings? Japp? Hepiniz aynı fikirde misiniz?”

Poirot bakışını üzerimizde gezdiriyordu. Yüzü soluk, gözleri bir kedininkiler kadar parlak ve yeşildi.

“Öyleyse hepiniz *yanılıyorsunuz*! Gözleriniz sizi kandırdı, size yalan söyledi, aynen Zafer Balosu gecesinde olduğu gibi. ‘Gözünle’ görmek her zaman gerçeği görmek anlamına gelmez. Önemli olan akıl gözüyle görmeye çalışmak, beynindeki küçük gri hücreleri kullanmaktır! Çünkü sizler aslında bu gece olduğu gibi Zafer Balosu gecesinde de altı değil, *beş* kişi gördünüz. Bakın!”

İşıklar yeniden söndürüldü. Perdenin önünden bir figür zıplayarak geçti. Pierrot!

Poirot, “Kimdi bu?” diye sordu. “Pierrot mu?”

Hep bir ağızdan, “Evet,” diye bağırıldık.

“Tekrar bakın!”

Adam hızlı bir hareketle Pierrot giysilerini üzerinden attı. Artık ışıktaki Harlequin’di! O anda bir çığlık koptu ve bir sandalyenin arkaya devrildiği duyuldu.

Davidson, “Lanet olsun!” diye haykırdı. “Lanet olsun! Nereden anladınız?”

Hemen ardından da bir çift kelepçenin şakırtısı ve Japp’ın sert, sakın sesi duyuldu.

“Sizi Vikont Cronshaw’u öldürmek suçundan tutukluyorum, Christopher Davidson. Söyleyeceğin her şey aleyhine delil olarak kullanılabilir.”

V

Bir saat sonraydı. Akşam yemeği yiyorduk. Yüzü bir güneş gibi ışıldayan Poirot da bir yandan konukseverliğini kanıtlarken bir yandan da meraklı sorularımızı yanıtlıyordu.

“Her şey aslında çok basitti. Yeşil ponponun maktulün elinde bulunması katilin kostümünden koparıldığını hemen belli ediyordu. Bir yemek bıçağını öldürücü bir biçimde saplamak oldukça büyük bir kuvvet gerektirdiğinden Pierrette’i hemen kafamdan silmiş, katil olarak Pierrot’nun üzerinde durmaya başlamıştım. Ancak Pierrot cinayetden yaklaşık iki saat önce balodan ayrılmıştı. Bu durumda Lord Cronshaw’u öldürmek için yeniden baloya dönmüş ya da *eh bien*, kurbanını gitmeden önce öldürmüş olması gerekiyordu! Bu olanaksız mıydı? O akşam yemekten sonra Lord Cronshaw’u kim görmüştü? Yalnızca Bayan Davidson. Onun ifadesinin ise kayıp ponponun hesabını vermek için başvurulmuş bir yalan olduğundan ilk andan beri kuşkulanıyordum. Sanırım kocasının kostümünden kopan kayıp ponponun yerine kendi elbisesinden de bir ponpon kestiğini söylemeye sanırım gerek yok. Bu durumda saat bir buçukta locada görünen Harlequin’in Lord Cronshaw’un yerine geçen bir başkası olması gerekiyordu. Suçlunun Bay Beltane olabileceği bir an için aklımdan geçmedi değil. Ama üzerindeki ağır kostümle hem Punchinello hem de Harlequin rolünü oynaması olanaksızdı. Öte yandan, öldürülen kişiyle aynı boyda, üstüne üstlük aktör olan Davidson gibi genç bir adam için bu iş çok kolaydı.

“Ama yine kafamı kurcalayan bir şey vardı. Bir doktorun iki saat önce ölen bir adamla yalnızca on dakika önce ölen biri arasındaki farkı görmesi gerekirdi. *Eh bien*, acaba doktor bunu anlamış olabilir miydi? Ne var ki doktor cesedin başına götürülüp, ‘Bu adam öleli ne kadar zaman olmuş?’ diye bir soru kendisine yöneltilmemişti. Aksine, maktulün on dakika önce canlı olarak görüldüğü söy-

lenmiş, dolayısıyla da doktor resmi soruşturmada yalnızca cesedin kollarıyla bacaklarının anormal derecede katılaşmasına bir anlam veremediğini belirtmişti.

“Böylece her şey varsayımımla uyuşuyordu! Davidson, Lord Cronshaw’u yemekten hemen sonra, sizlerin de anımsadığınız gibi onu yemek salonuna götürdüğü sırada öldürmüştü. Sonra Bayan Courtenay’la balodan ayrılmış, söylediği gibi içeri girip onu sakinleştirmeye çalışmamış, hemen evinin kapısında bırakarak hızla Colossus’a dönmüştü. Ama bu kez Pierrot değil, Harlequin olarak. Bu basit değişimi ise üstteki kostümü üzerinden atarak kolayca başarmıştı.”

VI

Lord Cronshaw’un amcasının gözleri şaşkınlıktan koskocaman açılmış, duyduklarından neredeyse dehşete kapılmıştı. Yine de soru.

“Eğer öyleyse Davidson baloya kurbanını öldürmeyi önceden planlayarak hazırlı olarak gelmiş olmalı. İyi de bu cinayetin nedeni ne olabilir? Ben bunu anlayamıyorum.”

“Ah evet! Şimdi gelelim ikinci trajediye; Bayan Courtenay’ın ölümüne. Burada herkesin atladığı bir nokta var. Bayan Courtenay aşırı dozda kokainden öldü, ama kokaini sakladığı mineli kutu Lord Cronshaw’un üstünde bulundu. Bu durumda ölümüne neden olan uyuşturucuyu nereden bulmuştu? Kokaini ona yalnızca bir tek kişi vermiş olabilirdi - Davidson. Bu da her şeyi açıklıyor. Onun Davidson’larla dostluğunu da ve evine kadar Davidson’un eşlik etmesini istemesini de. Uyuşturucuya şiddetle karşı olan Lord Cronshaw nişanlısının kokain kullandığını öğrenmişti ve genç kadına bu uyuşturucuyu sağlayanın Davidson olduğundan kuşkulanıyordu. Davidson

hiç kuşkusuz bunu yalanlamıştı ama Lord Cronshaw baloda Bayan Courtenay'a gerçeği itiraf ettirmeye kararlıydı. Hiç kuşkusuz talihsiz kadını bağışlayabilirdi, ama uyuşturucu satarak geçimini sağlayan birine asla acımayacağı da kesindi. Davidson maskesinin düşürüleceğini ve iflasa sürükleneceğini hissediyordu. Tehlike çok yakındaydı. Cronshaw'u ne pahasına olursa olsun susturmak kararlılığıyla baloya gitti."

"Öyleyse Coco'nun ölümü gerçekten de bir kazaydı, öyle mi?"

"Ben bunun da Davidson tarafından ustalıkla düzenlenmiş bir plan olduğu kanısındayım. Genç kadın öncelikle kendisini suçladığı için, sonrasındaysa kokainini elinden aldığı için Cronshaw'a çok öfkelenmişti. Davidson ona yeniden kokain verdi, büyük bir olasılıkla da Cronch'a inat olsun diye aldığı dozu artırmasını da önerdi!"

"Bir şey daha," dedim. "Hani şu perdeyle arkasındaki boşluk? Bunu nereden biliyordun?"

"En basiti de bu, *mon ami*. Garsonlar o küçük odaya sürekli girip çıktıklarına göre, ceset olduğu yerde kalamazdı. Odada cesedi gizlemek için bir yer olmalıydı. Bu durumda perdenin arkasında bir boşluk bulunması gerektiği aklıma geldi. Davidson cesedi oraya sürüklemiş, locada dikkati üzerine çektikten sonra da Cronshaw'u dışarı çıkararak binadan ayrılmıştı. Bu, en ustaca manevralarından biriydi. Zeki adammış!"

Ancak ben, Poirot'nun yeşil gözlerindeki pırıltıdan dile getirmediği düşüncesini okudum:

"Ancak asla Hercule Poirot kadar zeki değil!"

Clapham Aşçısının Macerası

I

Arkadaşım Hercule Poirot'yla aynı evi paylaştığım günlerde ona yüksek sesle *Daily Blare* adlı sabah gazetesinin manşetlerini okumayı görev edinmiştim.

Daily Blare sansasyonel haberleri verme fırsatını hiç kaçırmazdı. Soygunlarla cinayetler gazetesinin arka sayfalarında gizlenmez, ön sayfada iri puntolarla adeta gözünüze sokulurlardı.

KAÇAK BANKA MEMURU ELLİ BİN STERLİNLİK CİRO
EDİLEBİLİR TAHVİLLE SIRRA KADEM BASTI.

KARISININ BAŞINI HAVAGAZI FIRININA SOKTU. MUT-
SUZ AİLE YAŞAMI.

KAYIP SEKRETER KIZ. YİRMİ BİR YAŞINDAKİ GÜZEL KIZ
EDNA FIELD NEREDE?

“Evet, Poirot, dilediğini seçebilirsin. Seçenek çok! Kaçak bir banka memuru, gizemli bir intihar olayı, kayıp bir sekreter... hangisini istersiniz?”

Dostum sakın bir günündeydi. Yavaşça başını salladı.

“Hiçbiri bana çekici gelmedi, *mon ami*. Bugünü huzur içinde geçirmek istiyorum. Beni koltuğumdan sıçratacak, gerçekten çok

ilginç bir olay olmadıkça yerimden kıpırdamaya pek niyetim yok. Aslına bakarsan şahsi, ilgilenmem gereken önemli bazı işlerim var.”

“Ne gibi işler?”

“Örneğin gardırobum. Yanılmıyorsam, yeni gri kostümümde bir yağ lekesi var –bir tek küçük leke– ama beni rahatsız etmeye yetiyor. Sonra kışlık paltom var; arasına naftalin koyarak kaldırmam gerekiyor. Sonra –evet sonra– sanırım bıyığımın şekillendirilmesinin zamanı geldi. Ardından da uçlarına pomat uygulamam gerekiyor.”

“İyi güzel,” diyerek pencereye yürüdüm. “Ama bu çılgın programı uygulayabileceğin konusunda biraz kuşkuluyum. Bak işte, kapı çalıyor. Anlaşılan yeni bir müşteri geldi.”

Poirot böbürlenerek, “İşin ulusal çapta bir önemi yoksa yerimden bile kıpırdamam,” diye karşılık verdi.

Çok geçmeden sohbetimiz merdiveni hızlı çıktığı için soluk soluğa kalmış, kırmızı yüzlü, şişman bir kadın tarafından bölündü.

Kadın kendini önüne çıkan ilk koltuğa bırakarak, “Mösyö Poirot siz misiniz?” diye sordu.

“Hercule Poirot benim, evet, madam.”

Kadın, Poirot’ya baktı, gördüğü şeyden hoşlanmamış gibiydi.

“Hiç de düşündüğüm gibi biri değilsiniz. Gazetelere ne kadar zeki bir dedektif olduğunuza ilişkin o yazıyı koymaları için para mı ödediniz yoksa kendileri mi koydular?”

Poirot, “Hanımefendi!” diyerek doğruldu.

“Bağışlayın ama eminim günümüzdeki gazeteleri siz de benim kadar biliyorsunuzdur. ‘Bir gelinin çirkin bekâr arkadaşına söyledikleri...’ diye başlayan bir yazıyı okumaya başlıyorsunuz, çok geçmeden asıl konunun herhangi bir eczaneden satın alabileceğiniz bir şampuan olduğu ortaya çıkıyor. Hepsi saçmalıktan başka bir şey değil. Umarım bana güvenmemişsinizdir. Sizden benim için bir şey yapmanızı isteyeceğim. Bana aşçımı bulmanızı istiyorum.”

Poirot gözlerini kadına dikmiş, öylece kalakalmıştı. Belki de ilk kez ne diyeceğini bilemiyordu. Bense önleyemediğim gülümsememi gizleyebilmek için başımı öbür yana çevirdim.

Kadın, “Her şey şu münasebetsiz işsizlik yardımının yüzünden,” diye devam etti. “Hizmetkârların kafasına olmadık şeyler sokuyorlar. Yok efendim, daktilo öğreneceklermiş de. Şu işsizlik yardımına bir son verin diyorum. Hizmetkârlarımın ne gibi bir şikâyetlerinin olabileceğini merak ediyorum. Haftada bir; öğleden sonra ve akşam, ayrıca her iki pazardan birinde izinliler. Çamaşırlar yıkanmak için dışarıya veriliyor. Bizimle aynı yemekleri yiyorlar. Evimizde de margarinin damlası yok, en iyi kalite tereyağını kullanıyoruz.”

Kadıncağzı soluğu kesildiği için durunca Poirot fırsatı kaçırmadı. Hemen ayağa kalkarak en azametli tavrıyla konuştu.

“Ne yazık ki yanlış yere geldiniz, hanımefendi. Ben hizmetlilerin çalışma koşulları hakkında bir araştırma yapmıyorum. Özel bir dedektifim.”

Ziyaretçimiz, “Orasını biliyorum,” dedi. “Size aşçımı bulmanızı istediğimi söylememiş miydim? Çarşamba günü bana tek kelime söylemeden evden çıktı ve bir daha geri dönmedi.”

“Üzgünüm ama bu gibi olaylarla ilgilenmiyorum hanımefendi. Size iyi günler.”

Ziyaretçimiz öfkesinden kişnemeyi andıran bir ses çıkardı.

“Bütün sorun fazla kibirli olmanız, öyle değil mi, bayım? Yalnız hükümet sırlarıyla ve konteslerin pırlantalarıyla ilgileniyorsunuz demek? Size şu kadarını söyleyeyim; bir hizmetkâr, benim konumumdaki bir hanım için bir taç veya bir gerdanlık kadar önemlidir. Hepimiz, pırlantalarımızı ve incilerimizi takıp otomobilimizle dolaşmaya çıkan kibar hanımefendilerden olamayız. İyi bir aşçı iyi bir aşçıdır. Onu kaybettiğiniz zaman ise bu kayıp sizin için kibar bir hanımefendinin inci kolyesini kaybetmesi gibi bir şeydir.”

Poirot bir an ne yapması gerektiği konusunda bocaladı. Sonunda gülerek tekrar yerine oturdu.

“Siz haklısınız, hanımefendi, ben ise haksızım. Verdiğiniz karşılıklar yerinde ve zekiceydi. Bu olay bir ilk olacak. Şimdiye kadar hiç kayıp bir hizmetkârı aramamıştım. Gelişinizle ulusal düzeyde önemi olan bir sorun avucumuza düştü. Haydi bakalım! Bu pırlanta gibi aşçının çarşamba günü evden çıktığını ve bir daha dönmediğini söylüyorsunuz. Çarşamba dündü, değil mi?”

“Evet, aşçımın izin günüydü.”

“Aşçınız büyük bir olasılıkla bir kazaya uğramıştır, hanımefendi. Onu hastanelerden sordurdunuz mu?”

“Dün aynen sizin gibi düşünmüştüm, ama bu sabah sandığını istetti. Bana bir satır not bile yok! Eğer evde olsaydım bunu onun yanına bırakmazdım. Bu nankörlüğü hak etmedim ben! Ne yazık ki kasaba kadar gitmişim.”

“Kadıncağızı bana tarif eder misiniz?”

“Orta yaşlı, tıknaz, hafif kırlaşmaya başlayan siyah saçlı biri. Namuslu bir kadındır. Daha önceki işinde on yıl çalışmıştı. Adı Eliza Dunn’dı.”

“Peki, çarşamba günü onunla aranızda bir anlaşmazlık falan olmuş muydu?”

“Kesinlikle hayır. Tuhaf olan da bu.”

“Evinizde kaç hizmetçi çalıştırıyorsunuz?”

“İki. Oda hizmetçimiz Annie çok iyi kızdır. Biraz unutkan, kafası da delikanlılarla dolu, ama onu yönlendirdiğiniz takdirde iyi bir çalışandır.”

“Hizmetçiyle aşçı iyi geçiniyorlar mıydı acaba?”

“Tabii ki aralarında bazı sürtüşmeler olmuştu, ama genellikle araları iyiydi.”

“O kız, bu olaya ışık tutabilecek bir şey bilmiyor mu?”

“Bilmediğini söylüyor, ama hizmetkârları bilirsiniz, birbirlerini tutarlar.”

“Neyse bunu da araştıracağız. Nerede oturduğunuzu söylemiş-tiniz?”

“Clapham’de; Prince Albert Sokağı 88’de.”

“Güzel. Şimdi size iyi günler. Bugün bir ara evinize uğrayacağım.” Bayan Todd... çünkü yeni dostumuzun adı bu idi, bundan sonra izin isteyip gitti. Poirot bana yüzünde hoşnutsuz bir ifadeyle baktı.

“Yeni işimizi görüyor musun, Hastings? Clapham Aşçısının Ortadan Kayboluşu. Dostumuz Başmüfettiş Japp bunu asla, asla duymamalı!” Poirot daha sonra bir ütüü ısıttı ve gri takım elbisesindeki yağ lekesini bir kurutma kâğıdının yardımıyla çıkarmaya girişti. Bıyığının bakımını istemeye istemeye başka bir güne erteledi, böylece Clapham’e doğru yola çıktık.

Prince Albert Sokağı derli toplu küçük evlerden oluşan bir sokaktı. Evlerin hepsi birbirinin eşiydi ve pencerelerinde temiz dantel perdeler, kapılarında pırıl pırıl cilalanmış pirinç tokmaklar vardı.

88 numaranın ziline bastığımızda kapı güzel yüzlü bir hizmetçi kız tarafından açıldı. Bayan Todd vakit kaybetmeden bizi karşılamak için hole çıktı. “Gitme, Annie,” dedi. “Bu bey bir dedektif ve sana bazı sorular sormak isteyecektir.”

Annie’nin yüzünde endişeyle karışık bir heyecanın çatıştığı fark ediliyordu.

Poirot evin hanımına doğru hafif bir reveransla, “Teşekkür ederim, hanımefendi,” dedi. “Hizmetçinize gerçekten de birkaç soru sormak istiyorum. Ama sizce bir sakıncası yoksa yalnız olarak.”

Bizi küçük bir salona aldılar. Bayan Todd istemeye istemeye yanımızdan ayrıldıktan sonra da Poirot sorgusuna başladı.

“Bize söyleyecekleriniz çok önemli olabilir, Matmazel Annie,” diye söze başladı. “Bu olayın aydınlatılmasına ancak siz yardımcı olabilirsiniz. Sizin yardımınız olmadan ben hiçbir şey yapamam.”

Kızın yüzündeki endişe kaybolmuştu. Zevkli bir beklentiyle dolu heyecan daha da belirginleşmişti.

“Size bildiğim her şeyi söyleyeceğim efendim,” dedi.

“Bu iyi.” Poirot kıza gülümsedi. “Öncelikle sizin bu konudaki fikrinizi öğrenmek isterim. Oldukça zeki bir kıza benziyorsunuz. Bu hemen anlaşıyor! Eliza’nın ortadan kaybolmasını siz nasıl açıklıyorsunuz?”

Bu sözcüklerin cesaretlendirdiği Annie’nin dili çözülde.

“Beyaz kadın tüccarları efendim. En başından beri söyledim bunu! Aşçı da beni hep öylelerine karşı uyarıyordu. ‘Karşıdaki adam ne kadar kibar görünürse görünsün verdiği bir şeyi koklama, ikram ettikeri hiçbir tatlı veya çikolatayı yeme!’ derdi. Bunlar onun sözleri. Ama şimdi onu ele geçirdiler. Bundan eminim. Şişman kadınların sevildikleri doğu ülkelerinden birine göndermişlerdir onu!”

Poirot ciddiyetini korumayı başardı.

“Sizce öyle olsaydı sandığını istetebilir miydi?” diye sordu.

“Hiç bilemiyorum, efendim. O yabancı ülkelerde bile olsa eşyalarını isterdi herhalde.”

“Sandığı kim almaya geldi? Bir erkek mi?”

“Carter Paterson, efendim.”

“Sandığa eşyaları siz mi doldurdunuz?”

“Hayır, efendim, sandık doldurulmuş ve iplerle de bağlanmıştı.”

“Demek öyle? İşte bu çok ilginç. Bu da gösteriyor ki çarşamba günü bu evden ayrılırken geri dönmemeye kararlıydı. Siz de bunu anlayabiliyorsunuz, değil mi?”

“Evet efendim.” Annie şaşırmış görünüyordu. “Bunu düşünmemiştim.” Yine de umutla sordu. “Her şeye rağmen onu beyaz esir tüccarları kaçırmış olabilir, öyle değil mi, efendim?”

Poirot ciddi bir tavırla, “Olabilir tabii,” dedi. Sonra da, “Aynı yatak odasını mı paylaşıyordunuz?” diye sordu.

“Hayır, efendim, odalarımız ayrıydı.”

“Eliza buradaki işinden hoşnut olmadığına dair size bir şeyler söylemiş miydi? İkiniz de burada olmaktan mutlu muydunuz?”

“Eliza gitmek istediğinden hiç söz etmemiştii. Burası iyi bir yer...” Kız duraksadı.

Poirot sevecenlikle, “Açık konuşun yavrum,” dedi. “Hanımınıza bir şey söylemem.”

“Doğrusu, hanımefendi biraz zor biri. Ama yemeklerimiz iyi ve bol. Bizden hiçbir şey esirgenmiyor. Akşamları sıcak bir şeyler yiyebiliyoruz. İzin günlerimiz var, gezebiliyoruz. Eliza yaşamında bir değişiklik yapmak istemiş olsa bile, asla böyle gitmezdi. Bundan eminim. Ayın sonunu beklerdi. Hanımefendi bu yüzden onun bir aylığını kesebilir.”

“Peki, işiniz ağır mı?”

“Şey... tabii hanımefendi biraz fazlaca titiz, sürekli etrafta geziniyor, kıyıda köşede toz falan arıyor. Sonra bir de pansiyoner var, daha doğrusu onun deyişiiyle paralı konuk. Ama o da aynen Beyefendi gibi yalnızca kahvaltıyla akşam yemeğinde var. Gündüzlerini şehir merkezindeki işyerlerinde geçiriyorlar.”

“Beyefendiden hoşlanıyor musunuz?”

“İyi bir insan, çok sessiz ve biraz da cimri.”

“Sanırım Eliza'nın gitmeden önce en son ne söylediğini anımsamıyorsunuzdur?”

“Aksine anımsıyorum. ‘Eğer şeftali kompostosu artarsa akşam yemeğinde yeriz. Biraz domuz pastırması ve patates kızartmasıyla birlikte,’ demişti. Şeftali kompostosuna bayılırdı. Onu bu şekilde tuzağa düşürdülerse hiç şaşmam.”

“Çarşambaları izin günü müydü?”

“Evet. O, çarşambaları çıkardı, ben de perşembeleri.”

Poirot birkaç soru daha sorduktan sonra bu kadarının yeterli olduğuna karar verdi. Annie odadan çıkınca Bayan Todd merak içinde içeri koştu. Annie'yle yaptığımız konuşma sırasında odadan çıkarıl-

masına çok içerlediği belliydi. Ama Poirot onun gururunu okşamayı bildi.

“Sizin gibi olağanüstü zeki bir hanımefendi için, madam, biz zavallı dedektiflerin uygulamak zorunda kaldığımız inceleme yöntemlerine katlanmanın çok zor olduğunu çok iyi anlıyorum. Aptallıklar karşısında sabırlı olmak işlek zekâlılara göre iş değildir,” dedi.

Bu sözcüklerle Bayan Todd’un gönlünü alan Poirot sözü bir şekilde kadının kocasına getirdi. Adamın şehir merkezindeki bir firmada çalıştığını akşam altıdan önce eve dönmeyeceğini öğrendi.

“Bu beklenmedik olay hiç kuşkusuz onu da rahatsız etmiş ve endişelendirmiş olmalı, öyle değil mi, madam?”

Bayan Todd, “Kocam asla endişelenmez,” dedi. “*Tek söylediği, ‘Öyleyse bir başkasını bul hayatım,’* oldu. O kadar soğukkanlı ki bu bazen beni deli ediyor. ‘Nankör kadınmış. Ondan kurtulmamız iyi olmuş,’ dedi.”

“Ya evin öbür sakinleri bu konuda ne düşünüyorlar, madam?”

“Sanırım ücretli konduğumuz Bay Simpson’u kastediyorsunuz. Sabahleyin kahvaltısı, akşamları da yemeği önüne konulduğu sürece o da hiçbir şeyden yakınmaz.”

“Kendisinin mesleği ne?”

“Bir bankada çalışıyor.” Bayan Todd adamın ismini söyleyince, *Daily Blare* de okuduklarını anımsayarak hafifçe ürperdim.

“Genç mi?”

“Yirmi sekiz yaşlarında olmalı. Sakin, kendi halinde bir genç adam.”

“Eğer mümkünse onunla ve kocanızla da konuşmak isterdim. Akşama bunun için tekrar geleceğim. Bu arada siz de biraz dinlenin, çok yorgun görünüyorsunuz, madam.”

“Bu doğal değil mi? Önce şu Eliza sorunu çıktı, üstelik dün bütün günü indirimli satışlarda geçirdim. *Bunun* ne demek olduğunu bilirsiniz, Mösyö Poirot. Evde de yapacak bir sürü iş vardı tabii. An-

nie de bu işlerin altından tek başına kalkamaz. Bu gidişle o da gider. Evin düzeni bir kere bozulmaya görsün! Bu durumda ben yorgun olmayacağım da kim olacak!”

Poirot mırıldanarak kadına onu çok iyi anladığını belirtti ve ardından evden ayrıldık.

“Tuhaf bir rastlantı, ama...” dedim. “Şu sırra kadem basan memur, sanırım adı Davis’di, Simpson’la aynı bankada çalışıyormuş. Sence bu iki olay arasında bir bağlantı olabilir mi?”

Poirot gülümsedi.

“Bir yanda sırra kadem basan bir memur, diğer yanda da ortadan kaybolan bir aşçı kadın. İkisinin arasında bir bağlantı kurmak zor, ama tabii David, Simpson’u ziyarete gelmiş, o sırada aşçıyı görüp ona âşık olmuş ve kendisiyle beraber kaçmaya ikna etmişse o başka.”

Gülümsedim, ama Poirot ciddiyetini koruyordu.

“Adamın açısından daha kötüsü de olabilirdi,” dedi. “Şunu sakın unutma, Hastings, eğer bir gün sürgünde yaşamak zorunda kalırsan iyi bir aşçı, seni güzel bir yüzden çok daha fazla mutlu edebilir!” Poirot sustu ve kısa bir süre sonra ekledi. “Bu ilginç bir olay, çelişkilerle dolu. İlgimi çekti, evet gerçekten ilgimi çekti.”

II

O akşam Prince Albert Sokağı 88 numaralı eve tekrar gelerek Todd ve Simpson’la konuştuk. Todd kırk küsur yaşlarında ince uzun çeneli, asık suratlı bir adamdı.

“Ah, evet, evet,” dedi dalgın bir havada. “Eliza. Sanırım iyi bir aşçıydı. Ayrıca idareliydi de. Ben savurganlığı hiç sevmem.”

“İşinden böyle aniden sebepsiz yere ayrılması için bir neden görrebiliyor musunuz?”

Bay Todd omuzlarını silkti.

“Hizmetçiler, bilirsiniz işte. Karım çok fazla abartıyor, gereksiz yere endişeleniyor. Oysa sorun çok basit. ‘Başka birini bul, tatlım,’ dedim. ‘Başka biri!’ Hepsi bu kadar işte. Olan olmuş. Üzerine gitmenin ne yararı olabilir ki?”

Bay Simpson’dan da işe yarar bir şey öğrenemedik. Gözlüklü, silik, sakın bir genç adamdı.

“Onu görmüş olmalıyım,” dedi. “Yaşlıca bir kadıncağızdı, değil mi? Aslında, diğerini sık sık görüyorum. Annie’yi. İyi bir kız. Yardımcı olmak için çırpınıyor.”

“İkisi iyi geçinirler miydi?”

Bay Simpson bu soruyu yanıtlamadı, emin değildi. Öyle olduğunu düşünüyordu.

Evden çıktıktan hemen sonra Poirot, “Burada işe yarayacak bir şey öğrenemedik, *mon ami*,” dedi. O sabah anlattıklarını en ufak ayrıntısına kadar tekrar tekrar anlatan Bayan Todd yüzünden evden ayrıldığımızda vakit bir hayli geç olmuştu.

“Yoksa düş kırıklığına mı uğradın?” diye sordum. “Bir şeyler öğreneceğini mi umuyordun?”

Poirot başını salladı.

“Bu olasılık vardı, tabii. Ama pek ihtimal vermiyordum,” diye cevapladı.

Poirot ertesi sabah bir mektup aldı. Pusulayı okuduktan sonra öfkeden morarmış bir yüzle bana uzattı.

Bayan Todd üzümlere artık Mösyö Poirot’nun yardımına ihtiyacı kalmadığını bildirmek ister. Konuyu kocasıyla görüştüktan sonra hizmetçilerle ilgili bir sorun yüzünden bir dedektifi görevlendirmenin saçma olacağını anlamış bulunmaktadır. Bayan Todd mektuba danışma ücreti olarak on sterlin eklemiş bulunmaktadır.

III

Poirot öfkeyle, “Aha!” diye bağırdı. “Demek Hercule Poirot’yu bu kadar kolay başlarından atabileceklerini sanıyorlar! İyilik olsun diye –yalnızca iyilik olsun diye– iki paralık işlerini kovuşturmayı kabul ediyorum, onlar da karşılığında beni böyle sepetliyorlar, *comme ça*⁽¹⁾! Yanılmıyorsam bu işte Bay Todd’un parmağı var. Hatta bundan eminim. Hayır diyorum, bin kere hayır! Gerekirse kendi paramı harcarım, ama bu işin içyüzünü mutlaka öğreneceğim.”

“İyi de, nasıl?” diye sordum.

Poirot biraz sakinleşince devam etti.

“*D’abord!*”⁽²⁾ dedi. “Öncelikle gazetelere bir ilan vereceğim. Şöyle bir şey: ‘Eğer Eliza Dunn kendisi için çok yararlı olacak bir şey öğrenmek istiyorsa bu adresle bağlantı kursun.’ Bu ilanı aklına gelen bütün gazetelere ver, Hastings. Bu arada ben de birkaç küçük araştırmada bulunacağım. Haydi haydi, acele etmemiz gerekiyor!”

Poirot’yu o gün akşama kadar görmedim. Ancak o akşam ne yaptığını bana anlatma lütfunda bulundu.

“Bay Todd’un firmasında biraz araştırma yaptım,” dedi. “Çarşamba günü işinin başındaymış. Dürüst biri olarak biliniyor. Simpson ise perşembe günü hasta olduğu için bankaya gitmemiş ama çarşamba günü oradaymış. Davis’le fazla bir arkadaşlığı yokmuş. Orada da sıra dışı bir durum yok. Bir şey çıkacağa benzemiyor. Hayır. Tek umudumuz gazetelerdeki ilan.”

İlan tam zamanında bütün günlük gazetelerde çıktı. Poirot’nun talimatıyla bir hafta süreyle de çıkmaya devam etti. Poirot’nun aslında hiç de ilginç olmayan bu kayıp açığı olayına böylesine ilgi duyması gerçekten tuhaftı. Onun başarıya ulaşınca kadar vazgeçmeyeceğini biliyordum. Bu onun için bir onur meselesiydi. O sıralarda ona bir-

(1) Böyle.

(2) Öncelikle, ilk olarak, haydi.

birinden ilginç işler geldi, ama hepsini reddetti. Her sabah postadan gelen mektuplarının başına koşuyor, heyecanla gözden geçiriyor, sonra da içini çekerek masanın üstüne bırakıyordu.

Ancak sonunda sabrımızın ödülünü gördük. Bayan Todd'un ziyaretini izleyen çarşamba günü evinde kaldığımız pansiyoncu kadın, Eliza Dunn adındaki bir bayanın bizi görmek istediğini haber verdi.

Poirot, "*Enfin!*⁽¹⁾ Geldi işte!" diye haykırdı. "Yukarı çıkmasını söyleyin! Hemen!"

Şaşkına dönen pansiyoncu kadın aşağı koştu, az sonra da yanında Bayan Dunn'la geri döndü. Kadın aşağı yukarı bize anlatıldığı gibiydi: uzun boylu, tıknaz yapılı ve saygın görünüşlü.

"İlan için geldim," dedi. "Bir karışıklık olduğunu tahmin ediyorum, çünkü belki bilmiyorsunuz, ama ben mirasımı aldım zaten."

Poirot kadını dikkatle inceliyordu. Abartılı bir hareketle bir sandalye çekti.

"İşin doğrusu," dedi. "Eski hanımınız Bayan Todd sizi çok merak ediyordu. Başınıza bir kaza gelmiş olmasından endişeleniyordu."

Eliza Dunn şaşırmıştı.

"Yani mektubumu almamış mı?"

"Sizden en küçük bir haber bile almamış." Poirot kısa bir duraksamadan sonra, "Şu işi en başından anlatsanız artık," diye ekledi.

Eliza Dunn hiç nazlanmadı. Hemen uzun uzun anlatmaya başladı.

"Çarşamba gecesi eve dönüyordum. Eve iyice yaklaştığım bir anda bir beyefendi beni durdurdu. Sakallı uzun boylu biriydi. Geniş kenarlı bir şapka giymişti. 'Bayan Eliza Dunn'sınız, değil mi?' dedi. 'Evet,' dedim. Bunun üzerine, '88 numaradan sizi sordum,' dedi. 'Burada biraz beklersem sizinle karşılaşabileceğimi söylediler, Bayan Dunn. Sizin için Avustralya'dan buraya geldim. Anneannemin kızlık adını biliyor musunuz acaba?' diye sordu. 'Jane Emmott,'

(1) Sonunda.

dedim. ‘Tamam,’ diye karşılık verip devam etti. ‘Bayan Dunn, belki duymamış olabilirsiniz, ama anneannenizin Eliza Leech adında çok yakın bir arkadaşı vardı. Bu arkadaşşı Avustralya’ya giderek orada çok zengin bir göçmenle evlendi. İki çocuğu bebeklik çağında öldüler; bu arada Bayan Leech de kocasının bütün mirasına sahip oldu. Bu bayan birkaç ay önce öldü, vasiyetnamesi uyarınca size de bu ülkede büyük bir evle hatırı sayılır bir servet kaldı,” dedi.

Bayan Dunn anlatmayı sürdürdü.

“Şaşkınlıktan ağzım açık kalmıştı. Bir an kuşkulandım. Adam da bunu fark etmiş olmalı ki gülümsedi. “Tereddüt etmekte haklısınız, Bayan Dunn. İşte belgelerim burada,’ deyip bana Melbourne’deki Hurst ve Crotchet avukatlık firmasının mektubunu ve bir de kartvizit uzattı. Kendisi Bay Crotchet’ti. ‘Yalnız bu mirası almanızın bazı koşulları var. Bakın, müvekkilimiz biraz tuhaf bir insandı. Birincisi eve –ki söz konusu ev Cumberland’da– yarın saat on ikiden önce varıp yerleşmeniz gerekiyor. Diğer koşul ise bunun yanında önemsiz sayılır– yalnızca birinin emrinde, ev hizmetinde çalışmamanız gerekiyor.’ Çok bozulmuştum. ‘Ben aççıyım, Bay Crotchet,’ dedim. ‘Evden size bunu söylemediler mi?’ ‘Tanrım... bunu bilmiyordum,’ dedi şaşkınlıkla. ‘Burada hanımın yanında hizmetçi ya da çocuk bakıcısı olarak çalışıyor olabileceğinizi düşünmüştüm. Bu büyük şanssızlık, gerçekten çok büyük bir şanssızlık.’ Endişelenmiştim. ‘Yani bu durumda o mirası alamayacak mıyım?’ diye sordum. Adam biraz düşündü. Sonunda, ‘Yasaları atlatmanın daima bir yolu vardır, Bayan Dunn,’ dedi. ‘Biz avukatlar bunu çok iyi biliriz. Burada sizin tek yapmanız gereken hemen bu öğleden sonra işinizden ayrılmak.’ ‘İyi ama ayımı doldurmadım,’ deyince adam gülümsedi. ‘Bir aylık ücretten vazgeçerek ne zaman isterseniz işinizden ayrılabilirsiniz. Hem hanımınız da bu özel durumunuzu göz önünde tutarak size anlayış gösterecektir. Asıl sorun *zaman!* Saat 23.05’de King’s Cross istasyonundan kuzeye hareket edecek trene yetişmelisiniz. Size yol

parası olarak on sterlin kadar bir avans verebilirim. İstasyondan hanımınıza bir not yazabilirsiniz. Notu ben kendi ellerimle hanımınıza götürür, durumu açıklarım,’ deyince doğal olarak kabul ettim. Bir saat sonra trendeydim. O kadar şaşkındım ki sağımı, solumu şaşıırıyordum. Carlisle’a vardığımda neredeyse hemen her gün gazetelerde okuduğumuz dolandırıcılardan birinin kurbanı olduğuma inanmaya başlamıştım. Doğruca adamın bana verdiği adrese gittim – burası bir hukuk firmasıydı ve bana söylenenler doğruydu. Bana şirin bir küçük ev, bir de yılda üç yüz sterlinlik bir gelir kalmıştı. Oradaki avukatlar pek bir şey bilmiyorlardı; yalnızca Londra’daki bir beyefendiden evi ve ilk altı ay için 150 sterlini teslim etmelerini isteyen bir mektup almışlardı. Bay Crotchet bana eşyalarımı yolladı, ama hanımından ses yoktu. Kızdığım ve bana bu kadarcık bir şansı bile çok gördüğüm sonucuna vardım. Bu arada sandığımı da alıkoyup giysilerimi bana kâğıt paketler içinde yolladı. Ama tabii mektubumu almadıysa, sandığım istememi küstahlık olarak nitelendirmiş olabilir.”

Poirot bu uzun öyküyü sesini çıkarmadan dinledi. Sonunda tatmin olmuş halde başını salladı. “Teşekkür ederim, matmazel. Bir karışıklık olduğu anlaşılıyor. Zahmetleriniz karşılığında size küçük bir armağan vermeme izin verin.” Kadının eline bir zarf tutuşturdu. “Hemen şimdi Cumberland’a mı dönüyorsunuz? Ancak size küçük bir öğüdüm olacak. *Yemek pişirmeyi sakın unutmayın*. İşler ters gittiğinde insanın bir becerisinin olması her zaman yararlıdır.”

Ziyaretçimiz gittikten sonra Poirot, “Enayi, saflığın bu kadarı da fazla,” diye mırıldandı. “Ama onun sınıfından olanların çoğu böyle.” Birden yüzü ciddileşti. “Gel, Hastings, kaybedecek zamanımız yok. Ben Japp’a bir not yazarken sen bir taksi bul.”

Taksiyle döndüğümde Poirot kapının eşiğinde beni bekliyordu.

Endişeyle, “Nereye gidiyoruz?” diye sordum.

“Öncelikle bu mesajı özel ulakla yollamaya.”

Notu gönderme işini hallettikten sonra Poirot şoföre adresi verdi.

“Clapham, Prince Albert Sokağı seksen sekiz numara.”

“Demek yine oraya gidiyoruz?”

“*Mais oui.*⁽¹⁾ Ama korkarım çok geç kalmış olabiliriz. Kuş çoktan kafesten uçmuştur, Hastings.”

“Kuş dediğiniz de kim?”

Poirot gülümsedi. “O silik Bay Simpson.”

“Ne?” diye haykırdım.

“Yapma, Hastings, bana bir şey anlamadığını söyleme sakın!”

Biraz bozularak, “Aşçının uzaklaştırılmak istendiği ortada, bunu anlamamak olanaksız,” dedim. “İyi de niçin? *Neden* Simpson kadıncağızı evden uzaklaştırmak istemiş olsun ki? Onun hakkında bir şey mi biliyordu?”

“Hayır, hiçbir şey bilmiyordu.”

“Öyleyse niçin?”

“Adam ona ait olan bir şeyi istiyordu.”

“Para mı? Avustralya’daki mirası mı?”

“Yok, canım, istediği çok başka bir şeydi.”

Poirot kısa bir duraksamanın ardından ciddi bir ses tonuyla açıkladı.

“İsteddiği *hırpalanmış eski bir teneke sandıktı...*”

“İyi ama isterse bir sandık satın alabilirdi,” diye bağırdım.

“Yeni bir sandık istemiyordu. Eski, saygın bir sandıktı istediği.”

“Poirot, yapma bunu,” diye haykırdım. “Bu kadarı çok fazla. Benimle dalga geçiyorsun.”

Dostum beni dikkatle süzdü.

“Sende ne Bay Simpson’nın zekâsı ne de hayal gücü var, Hastings. Dinle şimdi: Simpson çarşamba akşamı aşçıyı bir gerekçeyle evden uzaklaştırıyor. Bir kartvizit bastırmak ve bir mektup yazmak

(1) Evet, ama.

kolay. Adam, planının başarısını garantilemek için 150 sterlin ödemeyi ve bir evi bir yıllığına kiralamayı da göze almış. Bayan Dunn onu tanıyamadı: Sakal, şapka ve Avustralya şivesi onu aldatmaya yetmiş olmalı. Böylece çarşamba günü olanları –Simpson’nın yüz elli bin sterlin değerindeki ciro edilebilir tahvili sahiplenmesi dışında– aydınlatmış oluyoruz.”

“Simpson mı?... Ama o Davis’di...”

“Lütfen izin ver de devam edeyim, Hastings! Simpson hırsızlığın perşembe günü ortaya çıkacağını biliyordu. Perşembe günü bankaya gitmedi, Davis öğle yemeğine çıkıncaya dek bekledi. Sanırım ona yaptığı hırsızlığı itiraf etti ve Davis’e senetleri geri vereceğini ve ona teslim edeceğini söyledi. Her neyse, bir şekilde Davis’i kendisiyle birlikte Clapham’a gelmeye ikna etti. Hizmetçinin izin günüydü, Bayan Todd da indirimli satışlara gittiği için evde kimse yoktu. Hırsızlık anlaşıp, David’in ortadan kaybolduğu görülünce bundan çıkarılacak sonuç belliydi. Hırsız Davis’di! Böylece Bay Simpson artık güvendedir, ertesi gün de herkesin tanıdığı namuslu memur kimliğiyle işinin başına döner.”

“Ya Davis?”

Poirot anlamlı bir el hareketi yaparak başını salladı.

“İnsana inanılmayacak kadar soğukkanlı gözüküyor ama bunun başka bir açıklaması olamaz, *mon ami*. Katil için en büyük sorun biri cesedin ortadan kaldırılmasıdır. Simpson bunu çok önceden planlamıştı. Benim asıl dikkatimi çeken, Eliza Dunn’ın evden çıkarken o gece dönmek niyetinde olmasına rağmen –şeftali kompostosu hakkında söylediklerini hatırla– *almaya geldiklerinde sandığının götürülmeye hazır olması oldu*. Aslında bunda kuşkulanan bir şey yok gibi görünüyordu. Carter Peterson’a cuma günü sandığı almaya gelmesi için haber yollayan da perşembe öğleden sonra sandığı iplerle bağlayan da Simpson’dı. Neden kuşkulanılsındı ki? Bir hizmetçi evden ayrılıyor ve sandığını alması için birini yolluyordu. Sandık

etiketlenmişti. Üstünde kadının adı vardı, adres olarak da herhalde Londra'ya yakın bir tren istasyonu verilmişti. Sonra cumartesi sabahı Simpson, Avustralyalı kılığı ve konuşmasıyla istasyona gider, sandığı alıp üstüne yeni bir etiket yapıştırır ve 'istenildiğinde teslim edilmek üzere' başka bir yere yollar. Yetkililer haklı nedenlerle durumdan şüphelenip sandığı açtıklarında ise tek öğrenebildikleri, onu sömürgelerden gelmiş sakallı birinin Albert Sokağı'na yakın bir demiryolu istasyonundan postaladığı olur. Böylece sandıkla Prince Albert Sokağı 88 numarayla arasında hiçbir şekilde bağlantı kurulamaz. İşte hepsi bu.”

Poirot'nun varsayımları doğru çıktı. Simpson iki gün önce evden ve işinden ayrılmıştı. Fakat işlediği suçun sonuçlarından kurtulamadı. Amerika'ya doğru yola çıkan *Olympia* adlı gemide yakalandı.

Henry Wintergreen adına yollanmış teneke bir sandık ise Glasgow'daki demiryolu yetkililerinin dikkatini çekti. Sandık açılınca içinden zavallı Davis'in cesedi çıktı.

Bayan Todd'un on sterlinlik çeki hiçbir zaman bozdurulmadı. Poirot onu çerçeveletip oturma odamızın duvarına astı.

“Bu bana bir şeyi anımsatmak için, Hastings,” dedi. “Küçük ve önemsiz olanı hiçbir zaman hor görmemek gerekir. Bir uçta ortadan kaybolan bir hizmetkâr diğer uçta da soğukkanlılıkla işlenmiş bir cinayet. Bu benim çözdiğüm vakalar içinde en ilginç olanlardan birisidir.”

Cornwall'daki Gizemli Olay

I

Pansiyoncumuz, “Bayan Pengelley,” diye ziyaretçimizi bize tanıttıktan sonra yavaşça çekildi.

Poirot'ya akıl danışmak için birbirinden farklı pek çok insan gelirdi ama kapının eşiğinde endişe içinde ceketinin yakasını çekiştirip duran kadın bunların hepsinden çok farklıydı. O kadar sıradandı ki; elli yaşlarındaydı, zayıf ve kimsenin yolda görse dönüp bakmayacağı bir kadındı. Yakasına sutaşı geçirilmiş süslü bir tayyör giymişti. Boynuna ince altın kolye takmış, kır saçlarının üstüne ona hiç yakışmayan bir şapka oturtmuştu. Bir taşra kentinin sokaklarında her gün yüzlerce Bayan Pengelley'e rastlayabilirdiniz.

Poirot yerinden kalktı ve ne kadar çekindiği anlaşılan kadını nazik bir tavırla karşıladı.

“Madam! Lütfen oturun. Sizi meslektaşım Yüzbaşı Hastings ile tanıştırayım.”

Kadın oturdu ve dalgın dalgın mırıldandı. “Siz dedektif Mösyö Poirot'sunuz, değil mi?”

“Emrinizdeyim, madam.”

Konuğumuzun sanki dili tutulmuştu. Derin derin iç geçirdi. Parmaklarını büküyor, yüzü kızardıkça kızarıyordu.

Poirot, “Sizin için ne yapabilirim madam?” diye sordu.

“Şey... düşündüm de... yani... bakın...”

“Lütfen devam edin, madam. Lütfen.”

Bir şekilde bu sözlerden cesaret bulan Bayan Pengelley kendini topladı.

“Sorun şu, Mösyö Poirot: Polisle herhangi bir ilişliğimin olmasını istemiyorum. Hayır, ne olursa olsun polise gidemem! Ama çok büyük bir sorunla karşı karşıyayım. Yine de buraya gelmekle doğru mu yaptım, emin değilim...” Kadın birden sustu.

“Benim polisle hiçbir ilgim yok. Yaptığım araştırmalar tamamen özeldir.”

Bayan Pengelley bu sözcüğe dört elle sarıldı.

“Özel! Evet, benim istediğim de bu. Dedikodu olmasını, birilerinin bunu konuşmasını ya da gazetelere düşmeyi istemem. Gazeteciler öyle kötü niyetli ki, bir kez dillerine düşen aile bir daha başını doğrultmıyor. Üstelik bundan emin de değilim. Ama bu korkunç fikir aklıma geldi bir kere ve onu bir türlü kafamdan çıkarıp atamıyorum.” Kadın soluk almak için durakladı. “Kim bilir belki de zavallı Edward’a büyük bir haksızlık ediyorum. Bir kadının kocası için böyle şeyler düşünmesi çok üzücü. Ama gazetelerde o kadar korkunç şeyler okuyoruz ki.”

“Bağışlayın ama kocanızdan mı söz ediyordunuz?”

“Evet.”

“Ve ondan kuşkulaniyorsunuz... nedeni?”

“Böyle bir şeyi ağzıma almak bile istemiyorum, Mösyö Poirot. Ama bu gibi şeylerin olduğunu, bunları yaşayan zavallıların hiçbir şeyden kuşkulamadıklarını okuyoruz.”

Kadının asıl konuya geleceğinden umudumu kesmeye başlamıştım. Poirot ise şaşılacak kadar sabırlıydı.

“Korkmadan konuşun madam. Kuşkularınızın bir dayanağı olmadığını ortaya çıkarabilirsek o zaman ne kadar sevineceğinizi düşünün.”

“Bu doğru. Hiçbir şey belirsizlik kadar kötü olamaz. Mösyö Poirot, birinin beni zehirlediğinden kuşkulaniyorum.”

“Neden böyle düşünüyorsunuz?”

Çekingenliğinden tamamıyla kurtulmuş olan Bayan Pengelley daha çok bir doktoru ilgilendirebilecek şikâyetlerini sıralamaya girişti.

Poirot, “Yemek yedikten sonra sancı duyuyorsunuz ve mideniz bulanıyor, öyle mi?” diye sordu. “Sizinle ilgilenen bir doktorunuz yok mu? O ne diyor?”

“Akut gastrit olduğunu söylüyor, Mösyö Poirot. Ama onun da bu duruma şaşırdığını ve bir şekilde rahatsız olduğunu görüyorum. İlaçlarımı sürekli değiştiriyor, ama hiç yararı olmuyor.”

“Korkularınızdan ona söz ettiniz mi?”

“Kesinlikle hayır, Mösyö Poirot. Öyle bir durumda dedikodu tüm şehre yayılabilir. Hem belki gerçekten *gastrittir*. Yine de Edward’ın evde olmadığı hafta sonlarında sağlığımın düzelmesine şaşmamak elde değil. Freda bile bunu fark etti, Mösyö Poirot. Freda yeğenimdir. Evet, bir de yabani otları yok etmek için alınan o zehir var. Bahçıvan hiç kullanmadığımız halde şişenin yarıya inmiş olduğunu söylüyor.”

Bayan Pengelley bunları söylerken yalvarırcasına Poirot’ya bakıyordu. Dostum, ona cesaret vermek ister gibi gülümsedi ve önüne bir kâğıt, kalem çekti.

“Evet, şimdi biraz da çalışalım madam,” dedi. “Evet, siz ve kocanız nerede yaşıyorsunuz?”

“Polgarwith’de. Cornwall’da küçük bir kasaba.”

“Uzun zamandır mı orada oturuyorsunuz?”

“On dört yıldır.”

“Ve aileniz sizinle kocanızdan oluşuyor, öyle mi? Çocuğunuz?”

“Ne yazık ki yok.”

“Galiba bir yeğenden söz etmiştiniz.”

“Evet. Freda Stanton, ölen görümcemin kızı. Son sekiz yıldır –yani bir hafta öncesine kadar– bizimle oturuyordu.”

“Demek öyle. Peki, bir hafta önce ne oldu?”

“Evdeki ortam bir süredir pek de hoş değildi, Freda'ya ne olduğunu anlayamıyordum. Birden o kadar kaba ve küstah olmuştu ki. Özellikle de kızdığı zamanlar öfkesi korkunçtu. Sonunda büsbütün dağıttı. Şiddetli bir kavgadan sonra bütün eşyasını toplayıp evi terk etti ve şehirde kendine bir oda tuttu. Onu o zamandan bu yana görmedim. Bay Radnor, ‘Bırakın, aklı başına gelsin,’ diyor.”

“Bay Radnor da kim?”

Bayan Pengelley başlangıçtaki sıkıntılı, çekingen haline geri döndü.

Sonunda, “O... o... yalnızca bir dost,” dedi. “Çok iyi, genç bir adam.”

“Yeğeninizle arasında bir şey mi var?”

Bayan Pengelley kesin konuştu.

“Hiçbir şey yok.”

Poirot konuyu değiştirdi.

“Sizinle kocanızın... sanırım maddi durumunuz iyi.”

“Evet. Oldukça varlıklı sayılırız.”

“Para size mi yoksa kocanıza mı ait?”

“Oh, her şey Edward'ın. Benim kendime ait hiçbir şeyim yok.”

“Madam, doğru ve dürüst olarak çalışmak bazen kaba ve acımasız olmamızı gerektirebiliyor. Sizin durumunuz için de bir neden aramalıyız. Kocanız herhalde boşu boşuna sizi zehirlemeye çalışmaz – *pour passer le temps!*⁽¹⁾ Sizi ortadan kaldırmayı istemek için nasıl bir nedeni olduğunu düşünüyorsunuz?”

Bayan Pengelley öfkeyle mırıldandı.

“Muayenehanesinde çalışan o sarı saçlı sürtük. Kocam dış doktorudur, Mösyö Poirot. Dediğine göre de muayenehanesinde saçları

(1) Zaman geçirmek için.

kısa kesilmiş ve beyaz gömlekli bir kız bulundurması gerekiyormuş. Randevularını not edecek ve yapacağı dolguları hazırlayacak zeki bir kız. Aralarında bir şeylerin olduğu kulağıma geldi, ama tabii kocam bunun olmadığına yemin ediyor.”

“Yabani otları yok etmek için kullanılan şu ilacı kim aldı?”

“Kocam... bir yıl önce.”

“Şu yeğen, kendine ait parası var mı?”

“Sanıyorum, yılda elli sterlin kadar bir şey. Onun kocamı terk etmemi ve, dönüp Edward’ın evini idare etmeyi çok istediğinden eminim.”

“Demek kocanızı terk etmeyi düşündünüz?”

“Her şeyin onun istediği gibi olmasına izin verecek değilim. Kadınlar artık eski günlerdeki gibi ezilmeye mahkûm köleler değil, Mösyo Poirot.”

“Bağımsız ruhunuzdan dolayı sizi kutlarım, madam. Ama isterseniz biz işimize bakalım. Bugün Polgarwith’e dönüyor musunuz?”

“Evet, buraya bir geziye katılarak geldim. Trenle bu sabah altıda yola çıktık, öğleden sonra beşte de geri dönüyoruz.”

“*Bien*. Şu sırada programımda önemli bir iş yok. Sizin bu küçük sorunuzla ilgilenebilirim. Yarın Polgarwith’te olacağım. Dostum Hastings’i sizin uzaktan bir akrabanız, örneğin ikinci dereceden bir kuzininizin oğlu olarak tanıtabilir miyiz? Ben de onun eksantrik yabancısı dostu olurum. Bu arada siz yalnızca kendi hazırladığınız ya da gözlerinizin önünde hazırlanan şeyleri yiyin. Güvenebileceğiniz bir hizmetçiniz var mı?”

“Jessie iyi bir kızdır. Ona güvenim tam.”

“Öyleyse yarın görüşürüz, madam. O zamana kadar hoşça kalın.”

II

Poirot bayanı kapıya kadar geçirdikten sonra koltuğuna döndü. Düşünceliydi. Ama tüm dalgınlığına karşın gergin olan kadının, parmaklarıyla tüylü eşarbindan kopardığı iki minik iplik gözünden kaçmadı. Onları yerden dikkatle alıp çöp sepetine attı.

“Bu işe ne diyorsun, Hastings?” diye sordu.

“Pis bir iş.”

“Evet, kadın kuşkularında haklıysa öyle! Ama acaba öyle mi? Bugünlerde yabani otları yok etmek için bir şişe zehir ısmarlayan kocanın vay haline. Özellikle de karısının gastriti varsa ve isteri krizleri geçirmeye eğilimliyse, bu ateşe yağ dökmekten farksız.”

“Sence olay bu mu?”

“Asıl sorun da bu, Hastings, bilemiyorum. Ama olay ilgimi çekti, hem de çok. Aslında bu yeni bir durum değil. İsterik tiplerin her zaman yaptıkları bir şey, ama kadın bana isterik bir tip gibi görünmedi. Eğer yanılmıyorsam çok acıklı bir insanlık dramıyla karşı karşıyayız. Söyle bana Hastings, sence Bayan Pengelley'in kocasına karşı duyguları nasıl?”

“Çelişkili! Korkuyla karışık bağlılık,” diye cevapladım.

“Normal olarak bir kadın dünyada kocası dışında herkesi suçlayabilir. Ne olursa olsun ona inancını sürdürmeye çalışır.”

“Ama ‘öteki kadın’ durumu karıştırmıyor mu?”

“Evet, sevgi kıskançlığın etkisiyle nefrete dönüşebilir. Ama olay nefret olsa kadın polise başvururdu, bana değil. Olay çıkmasını, bir skandalın patlak vermesini isterdi. Hayır, hayır, küçük gri hücrelerimizi çalıştıralım. Bayan Pengelley niçin bana geldi? Kuşkularında yanıldığını anlamak için mi? Yoksa *haklı olduğunu* kanıtlamak için mi? Ah, bu konuda anlayamadığım bir şey var... belirsiz bir neden. Bayan Pengelley olağanüstü bir aktris olabilir mi? Hayır, samimiy-

di, samimi olduğuna yemin edebilirim. İşte bu yüzden olay ilgimi çekti. Lütfen tren tarifelerine bak, Polgarwith'e kaçta tren olduğunu öğrenelim."

III

Tren saat bir buçukta Paddington'dan kalkıp, yediyi birkaç dakika geçe Polgarwith'e vardı. Yolculuk olaysız geçti. Tatlı bir şekerlemeden silkinerek uyandım ve istasyonun kasvetli küçük peronuna ayak bastım. Çantalarımızı Duchy Oteli'ne götürdük, hafif bir yemeğin ardından Poirot sözde kuzinime küçük bir akşam ziyareti yapmaya gitmemizi önerdi.

Pengelley'lerin evi yolun biraz gerisindeydi, önünde küçük bir bahçesi vardı. Akşamın serin esintisi çiçek kokularını insanın burnuna taşıyordu. Bu huzurlu atmosferiyle şiddeti bağdaştırmak neredeyse olanaksızdı. Poirot kapının zilini çalıp kapıyı tıklattı. Kimse açmayınca yeniden zile bastı. Kısa bir aranın ardından kapı, saçı başı dağınık bir hizmetçi tarafından açıldı. Kızın gözleri kırmızıydı, gü-rültüyle burnunu çekiyordu.

Poirot, "Bayan Pengelley'i görmeye geldik," dedi. "İçeri girebilir miyiz?"

Hizmetçi kalakaldı, sonra alışılmadık bir dobralıkla açıkladı.

"Yani duymadınız mı? Hanımefendi öldü. Bu akşam –yani yarım saat önce– öldü."

Şaşkınlıktan donakalmıştık.

Neden sonra, "Neden öldü?" diye sorabildim.

"Bilmem ki... herhalde söyleyebilecek biri vardır." Kız omzunun üzerinden arkaya göz attı. "Evde hanımefendinin yanında birinin kalması gerekmesi hemen şimdi eşyalarımı toplar giderdim. Ama zavallı hanımefendiyi öyle terk edilmiş halde bırakamam. Bir

şey söylemek bana düşmez, bir şey söyleyecek de değilim, ama herkes biliyor. Bütün şehir biliyor. Eğer Bay Radnor, İçişleri Bakanı'na yazmazsa bir başkası mutlaka yazacaktır. Doktor istediğini söyleyebilir. Beyefendiyi daha bu akşam yabani ot zehrini raftan alırken görmedim mi sanki? Dönüp de ona baktığımı görünce de yerinden sıçramadı mı? Hanımefendinin yemeği masanın üstünde ona götürülmeyi bekliyordu. Bu evde kaldığım sürece ağzıma tek bir lokma bile koymam! Açlıktan ölsem bile koymam.”

“Hanımınıza bakan doktor nerede oturuyor?”

“Adı Dr. Adams. High Street'in köşesindeki ikinci evde oturuyor.”

Poirot birden döndü. Yüzünün rengi solmuştu.

“Bu kız, hiç de kendisinden beklenmeyecek kadar çok şey söyledi,” dedim.

Poirot yumruk yaptığı elini öbür avucuna vurdu.

“Ben ne büyük aptalım, Hastings. Koskocaman bir budalayım ben. Hep küçük gri hücrelerimle övündüm, ama gel gör ki bir insan yaşamını kaybetti, hem de kurtarılmak için bana gelen bir insan. Bu kadar çabuk olabileceği aklıma bile gelmedi. Tanrı beni bağışlasın, bir şey olabileceğini düşünmedim. Kadıncağızın öyküsü bana o kadar yapay görünmüştü ki. İşte doktorun evine geldik. Bakalım, o bize neler anlatacak.”

IV

Dr. Adams romanlardaki tipik kırmızı yüzlü ve babacan taşra doktorlarındandı. Bizi nezaketle karşıladı, ama niçin ziyaretine gittiğimizi öğrendiğinde yüzünün rengi kırmızıdan mora döndü.

Saçma! Kesinlikle saçma! Hastalığın seyrini izleyen doktor ben değil miyim? Kadının hastalığı gastritti, kesinlikle gastrit. Bu şehir-

de zaten dedikodu kazanı sürekli kaynıyor: Skandal tutkunu bir sürü ihtiyar kadın bir araya gelip olmayacak şeyler icat ediyorlar. Gazetelerdeki skandal saçmalıklarını okuyorlar, yaşadıkları şehirde birinin zehirlenmesi için ellerini ovuşturuyorlar. Bayılıyorlar skandala! Bir rafın üstünde bahçıvanın kullanacağı zehri gördüler mi –tamam– hayal güçleri hemen fazla mesai yapıyor. Edward Pengelley'i tanıyım, büyükannesinin köpeğini bile zehirleyemez o. Hem karısını niçin zehirlemek istesin ki? Bunu da siz söyleyin."

"Belki de bilmediğiniz bir şey vardır, sayın doktor."

Poirot hemen ardından da Bayan Pengelley'in kendisini ziyarete gelişini kısaca doktora anlattı. Kimse Dr. Adams'dan daha fazla şaşırılmazdı. Adamcağızın adeta gözleri yuvalarından fırladı.

"Aman Tanrım!" diye haykırdı. "Zavallı kadın çıldırmış olmalı. Niçin benimle konuşmadı ki sanki? Yapması gereken buydu."

"Korkularıyla alay edilmesinden çekinmiştir."

"Hiç de öyle değil, asla değil. Ben açık fikirli biri olduğumu düşünüyordum."

Poirot, doktora bakarak gülümsedi.

Doktorun, bu olanlardan çok daha fazla tedirgin olduğu anlaşılıyordu.

Doktorun evinden ayrıldığımız anda Poirot bir kahkaha attı.

"Adamda katır inadı var. Gastrit olduğunu söylemiş, onun için gastrit olması gerekiyormuş. Neyse yine de kafası karıştı."

"Şimdi ne yapıyoruz? Sırada ne var?"

"Otele dönüp, o korkunç İngiliz taşra yataklarında berbat bir gece geçireceğiz, *mon ami*. Şu ucuz İngiliz yatakları insanı çıldırtıyor!"

"Peki ya yarın?"

"*Rien à faire!*⁽¹⁾ Yapabileceğimiz bir şey yok. Londra'ya dönüp gelişmeleri bekleyeceğiz."

(1) Hiçbir şey yapmamak.

Hayal kırıklığıyla, “İyi de ya herhangi bir gelişme olmazsa?” diye sordum.

“Olacak! Emin ol, olacak. İhtiyar doktorumuz istediği gibi rapor versin, insanların çenesini kapatamaz, konuşmalarını engelleyemez. Ve insanlar susmayacaklardır, buna emin olabilirsiniz!”

Trenimiz ertesi sabah on bir buçukta kalkıyordu. İstasyona gitmeden önce Poirot, Bayan Freda Stanton’u –yani ölen kadının bahsettiği yeğenini– görmek istedi. Kızın kaldığı evi kolayca bulduk. Kızın yanında uzun boylu, esmer genç bir adam vardı. Kız biraz da kızarıp bozarak bize Jacob Radnor’u tanıttı.

Freda Stanton kara kaşları, kara gözleri ve pembe yanaklarıyla tipik bir Cornwall güzeliydi. Ancak kara gözlerindeki ışıltı öfkeli karakterini ele veriyordu. Kızı kızdırmanın, kışkırtmanın akıllıca bir davranış olmayacağı açıktı.

Poirot kendini tanıtip niçin geldiğini açıkladı.

Freda, “Zavallı yengem,” dedi. “Ne kadar üzücü. Bütün sabah ona karşı daha nazik, daha uysal ve sabırlı davranmadığım için üzülüp durdum.”

Radnor genç kızın sözünü kesti. “Sen çok şeye katlandın, Freda.”

“Orası öyle, Jacob, ama çok çabuk öfkelenen biri olduğumu biliyorum. Aslında yengeminki düpedüz saçmalıktı. Yalnızca gülüp geçmeliydim. Dayımın onu zehirlediğini düşünmesi kadar büyük bir saçmalık olabilir miydi? Onun elinden ne yese *hastalanıyormuş*. Bence tamamen bunun olacağını düşünmesinin sonucuydu. Öyle olacağını aklına takmıştı ve gerçekten de fenalaşıyordu.”

“Aranızdaki anlaşmazlığın gerçek nedeni neydi, matmazel?”

Freda Stanton bir an duraksadı, Radnor’a baktı. Genç adam imayı hemen anladı.

“Benim artık gitmem gerekiyor, Freda,” dedi ve ekledi. “Akşama görüşürüz. Beyler, sanırım siz de buradan istasyona gidecektiniz, size iyi yolculuklar.”

Poirot teşekkür etti ve genç adam oradan ayrıldı.

Poirot sinsice bir gülümsemeyle Freda'ya, "Nişanlısınız, değil mi?" diye sordu.

Freda Stanton kızarak öyle olduğunu söyledi. Sonra, "Yengemle aramdaki anlaşmazlığın tek nedeni de oydu," diye ekledi.

"Yengeniz birlikteliğinizi onaylamıyor muydu?"

"Yalnızca o kadar değil. Yani..." Kız birden sustu, sözlerine devam etmedi.

Poirot onu cesaretlendirmeye çalıştı. "Evet, sonra?"

"Ölmüş bir kadının arkasından konuşmak doğru değil... ama bunu size söylemezsem hiçbir şeyi anlayamayacaksınız. Yengem Jacob'a âşıktyı."

"Sahi mi?"

"Evet. Ne saçma, değil mi? Yengem ellisini aşmıştı, Jacob ise henüz otuzunda bile değil. Ama olan olmuştu. Yengem onun için deli oluyordu. Sonunda ona Jacob'un benim peşimde olduğunu söylemek zorunda kaldım. Bunu çok kötü karşıladı. Söylediklerimin tek bir sözcüğüne bile inanmadığını söyledi, sonunda o kadar kabalaştı ve bana öyle çirkin hakaretlerde bulundu ki çileden çıktım. Durumu Jacob'la konuştum, yapacağım en iyi şeyin yengemin akli başına gelene kadar evden uzaklaşmam olduğuna karar verdik. Zavallı yengem ne kadar kötü bir durumdaymış meğer."

"Öyle görünüyor. Teşekkür ederim, matmazel, benim açımdan duruma açıklık getirdiniz."

V

Radnor'un sokağın aşağısında bizi beklediğini görünce şaşırmadım desem yalan olur.

"Freda'nın size neler söylediğini tahmin edebiliyorum," dedi.

"Çok şanssız bir olay. Ayrıca benim için de ne kadar zor bir durum

olduğunu sanırım tahmin edebilirsiniz. Bu işte benim hiçbir suçumun olmadığını söylememe gerek yok. Gösterdiği ilgiden önceleri memnun olmuştum; yaşlı kadının Freda'yla bana yardımcı olacağını sanıyordum. Oysa gerçek çok saçma ve bir o kadar da tatsızmış.”

“Bayan Stanton'la ne zaman evleneceksiniz?”

“Umarım yakında. Sizinle açık konuşacağım, Mösyö Poirot. Freda'dan biraz daha fazlasını biliyorum. O dayısının suçsuz olduğunu sanıyor. Ama ben bundan emin değilim. Size şu kadarını söyleyeceğim: Bildiklerim bana kalacak, çenemi tutacağım. En doğrusu, uyuyan yılanı uyandırmamak. Karımın dayısının cinayet suçundan yargılanmasını ve asılmasını istemem.”

“Bütün bunları bana niçin anlatıyorsunuz?”

“Ününüzü duyduğum ve zeki bir insan olduğunuzu bildiğim için. İnceleme yapıp onun aleyhinde kuvvetli kanıtlar toplamanız mümkün. Ama sorarım size, bu neye yarayacak ki? Zavallı kadına artık kimse yardım edemez, zaten şu dünyada bir skandal çıkmasını isteyebilecek son kişi oydu. Sanırım, bunun düşüncesi bile mezarının içinde şok olmasına neden olurdu.”

“Bunda haklı olabilirsiniz. Demek olayı örtbas etmemi istiyorsunuz.”

“Öyle düşünüyorum. Bu konuda bencilce davrandığımı itiraf ediyorum. Kendime bir gelecek kurmaya çalışıyorum; bir terzi olarak parlak bir iş kurmak üzereyim.”

“Çoğumuz benciliz, Bay Radnor. Ama birçoğumuz bunu açıkça itiraf edemeyiz. Dediğinizi yapacağım, ama inanın bana, olayı örtbas etmeyi başaramayacaksınız?”

“Niçin?”

Poirot bir parmağını kaldırdı. Pazar kurulmuştu ve biz de pazarın önünden geçiyorduk. Kulağa uğultular geliyordu.

Poirot, “Halkın sesi, Bay Radnor,” dedi. “Neden bu. Neyse, acele etmeliyiz, yoksa trenimizi kaçıracağız.”

VI

Tren istasyondan ayrılırken Poirot, “Çok ilginç, öyle değil mi, Hastings?” dedi.

Cebinden küçük bir tarakla minicik bir ayna çıkarmıştı. Koşarken simetrisi bozulan bıyığını özenle tarayıp düzeltti.

“Sana öyle geliyor,” dedim. “Bana bütün bunlar çok tatsız ve çirkin görünüyor. Bence olayın gizemli hiçbir yanı yok.”

“Seninle aynı fikirdeyim.”

“Kızın yengesinin âşık olduğuna ilişkin öyküsüne inanmalı mıyız, bilemiyorum. Bence bu olaydaki en kuşku uyandıran nokta bu. Bayan Pengelley bana çok iyi ve saygıdeğer bir hanım gibi gelmişti.”

“Öykünün sıra dışı bir yanı yok, aslında sıradan bir öykü. Gazeteleri dikkatle okursan, o zaman bu yaşlardaki pek çok saygıdeğer hanımın, kendilerinden hayli genç bir adam için uzun yıllarını paylaştığı kocasını, hatta bazen çocuklarıyla birlikte kocasını terk ettiğini görürsün. *Kadınlardan* hoşlanıyorsun, Hastings; güzel kadınların bir gülüşü ayaklarını yerden kesebiliyor ama kadın psikolojisi hakkında hiçbir şey bilmiyorsun. Yaşamının sonbaharındaki her kadının – çok geç kalmadan– romantik bir macera yaşama özlemi duyduğu bir an gelebilir. Söz konusu kadın, bir taşra kentindeki saygın bir dişçinin karısı olsa bile!”

“Yani sence...”

“Zeki bir adamın bu fırsattan yararlanabileceğini düşünüyorum.”

“Pengelley pek o kadar da zeki sayılmaz,” diye mırıldandım. “Bütün kentin diline düşmüş. Ama sanırım bir noktada haklısın. Konu hakkında bilgi sahibi olan iki erkek –yani Radnor’la dişçi– her ikisi de bir şekilde olayı örtbas etmek istiyorlar. Ve sanırım bunu başardılar da. Keşke kadının kocasını da görebilseydik.”

“Bu isteğini yerine getirmek senin elinde. Bir sonraki trenle geri dön ve kendine ağrıyan bir azı dişi uydur.”

Dostuma aklından geçenleri okumak istermiş gibi dikkatle baktım.

“Bu olayda neyi ilginç bulduğunuzu bilmek isterdim,” diye mırıldandım.

“Senin ağzından çıkan bir söz, duyduğum merakın nedenini özetleyebilir, Hastings. Hizmetçiyi sorgulamamızdan sonra, hiç de kendisinden beklenmeyecek kadar çok şey söylediğini belirtmiştin.”

Tereddütle, “Öyle mi!” diye mırıldandım. Sonra yine aynı konuya döndüm. “Pengelley’i görmek için niçin hiçbir girişimde bulunmadığınızı merak ediyorum.”

“*Mon ami*, ona üç ay veriyorum. Sonrasında onu yeterince görebileceğim; mahkemede sanık sandalyesinde.”

VII

Poirot’nun öngörülerinin bu kez yanlış çıkacağını düşünüyordum. Aradan zaman geçti ve Cornwall’daki gizemli olayımızdan hiçbir ses çıkmadı. Zamanımızı başka işlerle geçirdik. Gazetede ki küçük bir paragraf dikkatimi çektiğinde Pengelley trajedisini neredeyse unutmuştum. Haberde Bayan Pengelley’in cesedini mezardan çıkarmak için İçişleri Bakanı’ndan izin çıktığı yazıyordu.

“Cornwall’daki Gizemli Olay” haberi birkaç gün sonra bütün gazetelerin manşetindeydi. Dedikoduların arkasının kesilmediği, dul dışının, sekreteri Bayan Marks’la nişanlanması üzerine de söylentilerin iyice arttığı, seslerin yükseldiği anlaşıyordu. Öyle ki sonunda İçişleri Bakanı’na başvuruda bulunulmuş, ceset topraktan çıkarılmış, yapılan otopsi sonucunda cesette yüksek oranda arse-

nik bulunmuş ve Bay Pengelley de tutuklanarak karısını öldürmekle suçlanmıştı.

Poirot'yla ilk resmi soruşturmaya katıldık. Kanıtlar beklenildiği gibiydi. Dr. Adams arsenik zehirlenmesinin belirtilerinin kolaylıkla gastritinkilerle karıştırılabileceğini belirtti. Bakanlıktan gelen uzman ifadesini verdi; hizmetçi Jessie de bildiklerini fazlasıyla ortaya dök-tü; söylediklerinin büyük kısmı tutanaklara geçirilmediyse de ifade-si tutuklu aleyhindeki kanıtları daha da güçlendirdi. Freda Stanton, yengesinin kocası tarafından hazırlanan bir şeyi yediğinde duru-munun kötüleştiğini açıkladı. Jacob Radnor ise Bayan Pengelley'in öldüğü gün kısa bir süre için eve uğradığında Dr. Pengelley'i zehir şişesini kilerdeki rafa koyarken gördüğünü söyledi. Bunu yaparken Bayan Pengelley'in püresi ise az ötedeki masanın üstünde duru-yormuş. Daha sonra sarışın sekreter Bayan Marks tanık kürsüsüne çağırıldı. Kız hıçkırıklar arasında patronuyla arasında bir yakınlık olduğunu, Pengelley'in karısının başına bir iş gelmesi durumunda onunla evleneceğine söz verdiğini itiraf etti. Sonunda Pengelley'den savunması istendi ve dava ceza mahkemesine gönderildi.

VIII

Jacob Radnor mahkeme sonrasında bize otelimize kadar eşlik etti.

Poirot, "Görüyorsunuz, Bay Radnor," dedi. "Haklı çıktım. Top-lum sesini yükseltti, hem de kararlı bir biçimde. Olay örtbas edile-medi."

Radnor derin derin iç çekti.

"Pengelley'in bu olaydan kurtulma olasılığı var mı?"

"Kendini savunma hakkını kullanacaktır. Onun da söyleyecek-leri olabilir. İçeri gelmez miydiniz?"

Radnor daveti kabul etti. İki sodalı viskiyle bir fincan sütlü çikolata ısmarladım.

Poirot görüşlerini açıklamayı sürdürdü.

“Bilirsiniz, bu tür olaylara ilişkin bir hayli deneyimim var. Dosyamız Pengelley’in kurtulması için ancak bir tek çıkar yol görebiliyorum.”

“Ne gibi?”

“Sizin şu kâğıdı imzalamanız.”

Poirot aynen bir sihirbaz gibi el çabukluğuyla üstünde birtakım yazılar bulunan bir kâğıt çıkardı.

“Bu da ne?”

“Bayan Pengelley’i öldürdüğünüze ilişkin itirafınız.”

Kısa bir sessizliğin ardından Radnor bir kahkaha attı.

“Siz delirmişsiniz!”

“Hayır, dostum, kesinlikle delirmedim. Buraya geldiniz; küçük bir iş kurdunuz ve para sıkıntısı çekiyordunuz. Bay Pengelley çok varlıklı bir adamdı. Yeğeniyle tanıştınız, kız sizden hoşlandı. Pengelley’in, evlenmesi durumunda yeğenine verebileceği miktar sizin için yeterli değildi. Ancak dayıyla yengeden kurtulduğunuz takdirde –Bayan Freda tek akraba olduğu için– bütün parayı ele geçirebilirdiniz. Çok zekice bir plan yaptınız! O çirkin, orta yaşlı kadını kendinize âşık ederek, onu avucunuza aldınız. Kocasının içine kuşku tohumları serptiniz. Bayan Pengelley önce kocası tarafından aldatıldığını, sonra da sizin sayenizde adamın kendisini zehirlediğine inandı. Her fırsatta evlerindeydiniz; arseniği kadıncağzın yiyeceklerine koymaya bol bol fırsatınız oldu. Ama bunu asla kocasının evde olmadığı zamanlarda yapmamaya dikkat ettiniz. Bayan Pengelley duyduğu kuşkuları kendine saklayamadı, çünkü sonuçta o bir kadındı. Yeğeniyle konuştu; hiç kuşkusuz başka kadın arkadaşlarıyla da konuştu. İşin en güç yanı aynı evde iki kadınla birden ilişki yürütmekti ama bu bile ilk bakışta görüldüğü kadar

zor olmadı. Bayan Pengelley'e kocasını kuşkulandırmamak için yeğenleri Freda ile flört eder görüldüğünüzü söylediniz. Genç bayanı inandırmak bundan bile kolay oldu. O yengesini kendine hiçbir zaman rakip olarak görmedi.

"Ama sonra Bayan Pengelley size danışmadan *bana* başvurmayaya kalktı. Kocasının onu zehirlediğine emin olabilirse, onu terk edip yaşamını sizinle birleştirmek –ki sizin de bunu istediğinize inanıyordu– istiyordu. Eğer kocası suçluysa kendinde bu hakkı görebilecekti. Ama bu sizin planlarınıza hiç uymuyordu. Bir dedektifin işlerinize burnunu sokmasını istemiyordunuz. Sonra birden karşınıza bir fırsat çıktı. Bay Pengelley karısının püresini dolaptan çıkardığı sırada evdeydiniz ve öldürücü dozu kaşla göz arasında püreye katınız. Sonrası kolaydı. Sözde olayı örtbas etmeye çalışırken, gizlice kuşkuları körüklediniz. Ama bu arada Hercule Poirot'yu, benim keskin zekâmı hiç hesaba katmadınız, genç zeki dostum."

Radnor'un yüzü bembeyaz kesilmişti, ama hâlâ direnmeye çalışıyordu.

"Çok ilginç, hatta çok zekice bir varsayım, ama bütün bunları bana niçin anlatıyorsunuz?"

"Çünkü ben yasaları değil, Bayan Pengelley'i temsil ediyorum, mösyö. Onun hatırı için size kaçıp kurtulma şansı veriyorum. Bu kâğıdı imzalarsanız yirmi dört saatiniz olacak. Kâğıdı yirmi dört saatin sonunda polise teslim edeceğim."

Radnor duraksadı. "Hiçbir şey kanıtlayamazsınız."

"Öyle mi dersiniz? Benim adım Hercule Poirot. Pencereden dışarıya bir göz atın, mösyö. Sokakta iki adam göreceksiniz. Sizi göz hapsinde tutmakla görevlendirildiler."

Radnor pencereye yürüdü, perdeyi araladı ve hemen arkasından bir küfür savurarak geri çekildi.

Poirot, "Gördünüz mü, mösyö?" dedi. "İmzalayın, bu sizin tek şansınız."

“Nasıl bir güvence veriyorsunuz?”

“Sözümü tutacağım. Hercule Poirot sözü. İmzalayacak mısınız? Güzel. Hastings, bir iyilik yap ve soldaki storu yarıya kadar kaldır. Bu, Bay Radnor’a dokunmamaları için aramızda anlaştığımız parola.”

Radnor bembeyaz bir yüzle ve hâlâ küfürler mırıldanarak odaya dışarı fırladı. Poirot yavaşça başını salladı.

“Adamın korkağın biri, bunu biliyordum!”

“Bana sorarsanız, bağışlanamaz bir suç işlediniz,” diye öfkeyle haykırdım. “Daima duygusallığı yeren konuşmalar yaparsınız. Şimdi ise yalnızca duygusallığınız yüzünden tehlikeli bir caninin adaletin elinden kurtulmasına yardımcı oluyorsunuz.”

Poirot, “Bu duygusallık değil, işbirlik,” diye karşılık verdi. “Adamın aleyhinde elimizde tek bir kanıt bile olmadığını anlamıyor musun? Yani ayağa kalkıp, jürideki on iki kayıtsız Cornwall’lıya ‘Ben Hercule Poirot’yum, *ben bilirim*’ mi, diyecektim? Bana gülerlerdi. Tek şansımız adamı korkutup itiraf etmesini sağlamaktı. Dışarıda gözüme ilişen o iki adam da çok işe yaradı, doğru zamanda doğru yerdediler. Artık storu indirebilirsin, Hastings. Onu kaldırmak için bir neden yoktu. O da *mise en scène*’in⁽¹⁾ bir parçasıydı.”

“Ama her şeye rağmen sözümüzü tutmalıyız. Topu topu yirmi dört saat demiştim, değil mi? Zavallı Bay Pengelley bu yüzden bir yirmi dört saat daha çile çekecek. Ama bir bakıma bunu hak etti de, ne de olsa karısını aldatmıştı. Bildiğin gibi aile bağlarına çok önem veririm. Neyse –yirmi dört saat– sonra ne mi olacak? Scotland Yard’a güvenim tam. Katili yakalayacaklardır, *mon ami*, onu yakalayacaklar.”

(1) Sahne düzeni.

Johnnie Waverly'nin Serüveni

Bayan Waverly belki de altıncı kez, “Bir annenin duygularını anlarsınız,” dedi.

Yalvarırcasına Poirot’ya bakıyordu. Dertli annelere her zaman yakınlık duyan dostum, kadını sakinleştirmeye çalıştı.

“Tabii, tabii, sizi çok iyi anlıyorum. Bana güvenin.”

Bay Waverly, “Polis...” diye söze başlayacak oldu ama karısı adamı bir el hareketiyle susturdu.

“Artık polis filan istemiyorum. Onlara güvendik, şu durumumuza bakın! Mösyö Poirot ve onun yaptığı olağanüstü şeyler hakkında o kadar çok şey duyduk ki, bize onun yardım edebileceğini hissediyorum. Bir annenin duyguları...”

Poirot hemen bir hareketle aynı şeylerin yinelenmesini önledi. Bayan Waverly’nin duyguları içtendi, ama ağzından çıkanlarla kadının ukala ve katı yüz ifadesi tuhaf bir biçimde çelişiyordu. Daha sonra onun odacılıkla başlayıp çelik üreticiliğine yükselmiş bir adamın kızı olduğunu duyduğumda babasının genlerini taşıdığını anladım.

Bay Waverly kırmızı yüzü, iriyarı ve babacan tavırlı biriydi. Bacaklarını iki yana açmış dururken, taşra eşrafından biri olduğu her halinden belli oluyordu.

“Bu konuda her şeyi bildiğinizi sanıyorum Mösyö Poirot,” dedi.

Bu gereksiz bir soruydu. Son birkaç gündür gazeteler küçük Johnnie Waverly'nin kaçırılışına ilişkin haberlerle doluydu. Johnnie, İngiltere'nin en köklü ailelerinden olan Sayın Marcus Waverly'nin üç yaşındaki oğlu ve tek vârisiydi. Surrey'de Waverly Malikânesi'nde yaşıyordu.

“Olayı ana hatlarıyla biliyorum, ama lütfen bana en başından tüm ayrıntılarıyla öyküyü anlatın, mösyö. Sizden bunu özellikle rica edeceğim.”

“Peki, sanırım her şey yaklaşık on gün önce imzasız bir mektup almamızla başladı –iğrenç bir şey– başlangıçta buna bir anlam vere-medim. Mektubu yazan benden ona tam yirmi beş bin sterlin ödeme-mi isteme küstahlığında bulunuyordu, Mösyö Poirot. Bu isteği yerine gelmediği takdirde ise beni Johnnie'yi kaçırmakla tehdit ediyordu. Hiç duraksamadan o paçavrayı buruşturup çöp sepetine attım tabii. Pis bir şaka olduğunu sanmıştım. Beş gün sonra ikinci bir mektup aldım. ‘Parayı ödemezsen, oğlun ayın yirmi dokuzunda kaçırılacak,’ diyordu. Bu, ayın yirmi yedisinde oldu. Ada kaygılandı, ama ben konuyu bir türlü ciddiye alamıyordum. Sonuçta İngiltere'deydik. Bu ülkede çocukları kaçırıp fidye istemek sıradan bir olay değildir.”

Poirot, “Tabii ki sıradan olaylardan değildir,” dedi. “Devam edin, mösyö.”

“Neyse, Ada bana rahat vermedi ve sonunda –belki bu aptal-lıkta ama– konuyu Scotland Yard'a götürdük. Onlar da mektupları pek ciddiye almadılar; çirkin, aptalca bir şakayla karşı karşıya ol-duğumuz yolundaki kanıma katılıyorlardı. Ayın yirmi sekizinde üçüncü bir mektup aldım. ‘Parayı ödemedin. Oğlun yarın, yani ayın yirmi dokuzunda öğleyin saat on ikide elinden alınacak. Ve onu geri almak sana elli bin sterline mal olacak,’ diyordu. Tekrar Scotland Yard'a başvurdum. Bu kez daha fazla ilgilendiler. Mektupların bir akıl hastası tarafından yazıldığına ve bildirilen saatte bir girişimde

bulunulacağına inanmak eğilimindeydiler. Gerekli bütün önlemlerin alınacağına ilişkin bana garanti verdiler. Müfettiş McNeil ve yeterli sayıda bir polis gücü ertesi gün Waverly'ye gelip kontrolü ele alacaklardı.

“Kafam rahatlamış bir halde eve döndüm. Yine de kendimizi bir şekilde kuşatma altında gibi hissediyorduk. İçeriye hiçbir yabancı-
cının alınmaması ve hiç kimsenin evden ayrılmaması için emir verdim. Akşam sakin geçti, ama ertesi sabah karım kendisini çok hasta hissediyordu, durumundan kaygılanarak Dr. Dakers'ı çağırttım. Karımın gösterdiği belirtiler onu da şaşırttı. Zehirlenmiş olabileceğini doğrudan söylemekten kaçınsa bile aklındakinin bu olduğunu anlayabiliyordum. Hayati bir tehlike olmadığını, ancak karımın bir iki günden önce tam olarak kendini toparlayamayacağını söyledi. Oda-
ma döndüğümde yastığıma iğnelenmiş bir not buldum. Not önceki-
lerle aynı elyazısıyla yazılmıştı ve yalnızca üç sözcükten oluşuyordu.

“Saat on ikide.”

“İşte o anda gözümü kan bürüdüğünü itiraf etmeliyim, Mösyö Poirot! Evdekilerden birisi –belki bir uşak– bu işin içindeydi. Hepsini topladım, sövüp saydım, bağırdım ama birbirlerini ele vermediler. Yalnızca karımın yardımcısı Bayan Collins, Johnnie'nin dadısını o sabah erken saatte bahçe yolundan kapıya doğru koşarken gördüğünü söyledi. Bunu kadına söylediğimde kadın çözüldü. Johnnie'yi çocuk hizmetçisine emanet etmiş ve bir arkadaşıyla –bir erkekle– buluşmaya gitmişti. Ne kadar güzel, değil mi! Pusulayı yastığıma iğnelediğini şiddetle inkâr etti. Doğruyu söylemiş de olabilir, bunu bilemem. Ancak çocuğumun dadısının bu çirkin oyunun bir parçası olabileceği riskini göze alamazdım. Evde çalışanlardan birinin bu işin içinde olduğundan kuşku yoktu. Sonunda tepem attı ve dadı dâhil hepsini kovdum. Eşyalarını toplayıp evi terk etmeleri için onlara bir saat süre verdim.”

Geçmişte kalan bu olayı anımsayan Bay Waverly'nin yüzü öfkeden bir kat daha kızardı.

Poirot, "Basiretsiz bir davranış, mösyö, sizce de öyle değil mi?" dedi. "Belki de böylece düşmanın ekmeğine yağ sürdünüz."

Bay Waverly gözlerini Poirot'ya dikti. Neden sonra, "Ben aynı fikirde değilim," dedi. "Hepsini evden uzaklaştırmanın en doğrusu olacağını düşündüm. Hemen o akşam yenilerinin gönderilmesi için Londra'ya telgraf çektim. O zamana kadar evde yalnızca güvenebileceğim kimseler olacaktı: karımın sekreteri Bayan Collins ve çocukluğumdan beri bizimle olan kâhyamız Tredwell."

"Peki, bu Bayan Collins ne kadar zamandır yanınızda çalışıyor?"

Bay Waverly, "Yaklaşık bir yıl," dedi. "Yardımcı ve de sekreter olarak bize çok destek oldu. Aynı zamanda çok da iyi bir kâhya."

"Ya dadı?"

"Yanımızda altı ay kadar çalıştı. Referansları mükemmeldi. Aslında Johnnie ona çok bağlıydı ama ben ondan hiçbir zaman hoşlanmadım."

"Bununla beraber bu korkunç olay sırasında o da gitmişti, değil mi? Lütfen devam eder misiniz, Bay Waverly?"

Bay Waverly konuşmayı sürdürdü.

"Müfettiş McNeil yaklaşık on buçukta geldi. O sırada evde çalışanların tamamı gitmişlerdi. Ona evin içinde yaptığımız düzenlemeleri anlattığım da bunları beğendi. Adamlarını bahçenin çeşitli noktalarına yerleştirdi. Eve gelen bütün yollar ve patikalar gözetim altındaydı. Mektuplar eğer şaka değilse o gizemli adamı yakalayacağımızdan emindi.

"Johnnie benim yanımdaydı. O, ben ve müfettiş hep birlikte toplantı odası dediğimiz bir odaya geçtik. Müfettiş kapıyı kilitledi. Orada büyükbabamdan kalma büyük bir dolaplı saat vardır. Saatin göstergeleri on ikiye yaklaşırken tedirginliğim iyice artmıştı, diken

üstündeydim. Derken vızıltı gibi bir ses duyuldu ve ardından da saat çalmaya başlayınca sıkıca Johnnie'ye sarıldım. Adam sanki gökten inecekmiş gibi tuhaf bir his içindeydim. Saatin son vuruşlarıyla birlikte dışarıda büyük bir gürültü koptu, bağırışma ve koşuşturmaların sesi kulağımıza kadar geldi. Müfettiş teras kapısını açınca, bir polis memuru koşarak içeri girdi.

“Onu yakaladık efendim,” dedi soluk soluğa. “Çalıların arasından eve doğru sürünüyordu. Üstünde de bir sürü uyuşturucu ilaç vardı.”

“Terasa koştuk. İki polis memuru perişan kılıklı birini kısıpırak yakalamışlardı. Adam, polislerden kurtulmak için debeleniyor, kaçmaya çalışıyordu. Polislerden birinin elinde adamın üstünde buldukları sarılmamış küçük bir paket vardı. İçinden bir pamuk ru-losuyla bir şişe küçük kloroform çıktı. Yalnızca bunu görmek bile kanın beynime sıçramasına neden oldu. Pakette ayrıca bara yazılmış bir not vardı. Bunda, ‘Fidyeyi ödemeliydiniz. Şimdi oğlunuzu geri almak size elli bin sterline mal olacak. Aldığınız tüm önlemlere rağmen, aynen dediğim gibi ayın yirmi dokuzunda kaçırıldı,’ yazıyordu.

“Bu satırları okuyunca rahatlayarak bir kahkaha attım. Aynı anda bir motor sesiyle bir bağırma sesi duyduk. Başımı çevirdim. Uzun gri bir araba malikânenin güney kapısına doğru son hızla ilerliyordu. Bağırarak arabayı kullanan adamdı. Ama bir dehşet çığlığı atmama neden olan o değildi: Johnnie'nin sarı bukleleri gözüme ilişmişti; arabada adamın yanında.”

Müfettiş bir küfür savurdu. “Çocuk daha bir dakika önce yanımızdaydı,” diye haykırdı. Gözlerini oradakilerin üzerinde dolaştırdı. Hepimiz oradaydık: Ben, Bayan Tredwell, Bayan Collins.”

Poirot, “Oğlunuzu en son ne zaman gördünüz, Bay Waverly?” diye sordu.

“Anımsamaya çalışayım. Polis bize seslenince müfettişle birlikte dışarı fırlamış, Johnnie'yi tamamen unutmuştum.

Sonra birden hepimizi yerimizden hoplatan bir ses duyduk. Köydeki kilisenin saati on ikiyi vuruyordu. Müfettiş hemen cebinden saatini çıkardı. Saat tam on ikiydi. Sonra sözleşmiş gibi hep birlikte toplantı odasına koştuk, oradaki saat on ikiyi on geçiyordu. O zamana dek o saatin ne ileri gittiğini ne de geri kaldığını görmüştüm. Birisi onu kasten kurcalamış olmalıydı.”

Bay Waverly sözlerine ara verdi.

Poirot kendi kendine gülümsedi ve endişeli babanın çarpıttığı küçük sümeni düzeltti. “Gerçekten tuhaf, gizemli ama hoş küçük bir sorun,” diye mırıldandı. “Bu olayı seve seve sizin için araştıracağım. Gerçekten çok zekice planlanmış.”

Bayan Waverly ona sitem dolu bir bakışla baktı.

“Ama benim küçük oğlum,” diye yakındı.

Poirot hemen yüzünde büyük bir sevecenlik ve anlayışla kadına yaklaştı.

“Oğlunuzun güvende ve iyi olduğuna eminim, madam. O ser-serilerin ona çok özen göstereceklerine emin olabilirsiniz. Altın yumurta yumurtlayan tavuğa niçin zarar versinler ki?”

“Mösyö Poirot, yapılabilecek tek bir şey olduğunun bilincindeyim, o parayı ödemek zorundayız. Önce buna ben de karşıydım, ama şimdi... bundan emin değilim. Bir annenin duygularını anlayacağınızı...”

Poirot, “İyi ama beyefendinin sözünü yarıda kestik, olayı anlatıyordum,” diyerek araya girdi.

Bay Waverly, “Bundan sonrasını gazetelerden okuyup öğrendiğinize eminim,” dedi ve devam etti. “Tabii Müfettiş McNeil hemen telefona sarıldı. Otomobilin ve onu kullanan adamın tanımı her tarafa iletildi. Başlangıçta işler yoluna girecekmiş gibi göründü. Tanıma uyan bir otomobil, içinde bir adam ve küçük bir çocukla birçok köylerden geçmişti. Anlaşılan Londra’ya doğru ilerliyordu. Durdukları

bir yerde çocuk ağılıyormuş ve yanındaki adamdan korkar gibiymiş. Müfettiş McNeil otomobilin durdurulduğunu ve adamla çocuğun polisin elinde olduğunu bildirince sevincimden ölüyordum. Sonrasını biliyorsunuz. O çocuk Johnnie değildi, adam da bizden yirmi kilometre kadar ötedeki Edenswell köyünde sokakta oynamakta olan bir çocuğu alıp biraz gezdiren iyiliksever bir otomobil sürücüsüydü. Kendilerinden emin polislerin beceriksizliği yüzünden o noktada bütün izler kayboldu. Yanlış otomobili izlemekte ısrar etmeselerdi, şimdiye kadar belki çocuğumu bulmuş olurlardı.”

“Sakin olun, mösyö. Polisler çok cesur ve zeki kişilerdir. Düşükleri yanlış çok doğal. Aslında plan gerçekten çok akıllıca hazırlanmış. Malikâne arazisinde yakalanan adama gelince, anladığım kadarıyla savunması inkârdan öteye gitmemiş. Pusulayla paketin ona Waverly Malikânesi’ne götürmesi için verildiğini ileri sürmüştü. Bunları ona veren adam önce bir on şilin vermiş ve on ikiye tam on kala yerine teslim ettiği takdirde ikinci bir on şilin daha vermeye söz vermiş. Bahçe içinden eve yaklaşacak ve yan kapıyı çalacaktı.”

Bayan Waverly hışımla, “Bu söylediklerinin tek kelimesine bile inanmıyorum,” diye haykırdı. “Hepsi yalan.”

Poirot dudak büktü. “*En verité!*⁽¹⁾ Çok sığ bir öykü. Ama şu ana kadar bu savunma yürütülebilmiş değil. Duyduğum doğruysa adam bir de suçlamada bulunmuş.”

Poirot bunun doğru olup olmadığını sorarmış gibi Waverly’e bakıyordu. Bay Waverly yine kıpkırmızı kesildi.

“Adam bir de ona paketi veren kişinin Tredwell olduğunu ve onu tanıdığını iddia etti. Sadece bıyığının kesilmiş olduğunu söyledi. Düşünün bir kere, Tredwell bizim malikânede doğmuş.”

Poirot adamın öfkesine hafifçe gülümsemekten kendini alamadı.

(1) Gerçekten.

“Öyle ama siz de bu evden birinin çocuğu kaçıranla işbirliği yapmış olabileceğinden kuşkulanıyordunuz.”

“Evet, ama Tredwell'den değil.”

Poirot birden Bayan Waverly'ye döndü. “Ya siz hanımefendi?”

“O serseriye mektupla paketi veren Tredwell olamaz. Hoş, birinin ona onları verdiğine inanmıyorum ya. Söylediğine göre, paket ona saat onda verilmiş. Ama Tredwell saat onda kütüphanede kocamla beraberdi.”

“Otomobildeki adamın yüzünü görebildiniz mi, mösyö? Tredwell'e benziyor muydu?”

“Yüzünü görmem olanaksızdı, çünkü çok uzaktaydı.”

“Tredwell'in bir kardeşi olup olmadığını biliyor musunuz?”

“Birkaç tane vardı, ama hepsi öldü. Sonuncusu savaşta hayatını kaybetti.”

“Waverly Malikânesi'nin arazisini henüz tam olarak anlayabilmiş değilim. Otomobil güney kapısına doğru gidiyordu dediniz. Malikânenin başka bir araba girişi daha var mı?”

“Evet, doğu kapısı. Evin öbür yanından görülebilir.”

“Arabanın malikânenin arazisine girdiğini kimsenin görmemiş olması çok tuhaf.”

“Araziden küçük bir şapele geçilen bir çıkış daha var. Birçok araba şapelin bulunduğu o yoldan geçer. Adam arabasını uygun bir yerde durdurup, tam herkesin dikkati başka bir yöndeyken eve koşmuş olmalı.”

Poirot, “Zaten evin içinde de olabilirdi,” dedi. “Evde saklanabileceği bir yer var mı?”

“Aslına bakarsanız önceden evi iyi bir şekilde aramadık. Buna gerek görülmedi. Adam evin içinde herhangi bir yerde saklanmış olabilir ama asıl sorun onu kimin içeri aldığı?”

“O noktaya daha sonra geleceğiz. Her şeyi birer birer ele alalım, sistematik çalışmak önemli. Evde gizlenilebilecek özel bir yer yok

mu? Waverly Malikânesi çok eski bir yapı, bu gibi yerlerde bazen ‘papaz delikleri’ denilen yerler vardır.”

“Tanrım, bir papaz deliğimiz var. Holdeki duvar panolarının birinden oraya geçilir.”

“Bu pano toplantı odasına yakın mı?”

“Hemen kapısının yanında.”

“Şimdi oldu işte! *Voila!*”

“Ama varlığını karımla benden başka hiç kimse bilmiyor?”

“Ya Tredwell?”

“Tabii ki duymuş olabilir.”

“Bayan Collins?”

“Ona bundan hiç söz etmedim.”

Poirot bir an düşündü. Neden sonra, “Evet, en doğrusu benim Waverly Malikânesi’ne gelmem olacak, mösyö,” dedi. “Bu öğleden sonra sizce uygun mu?”

Bayan Waverly, “Yalvarırım en kısa zamanda gelin, Mösyö Poirot!” diye haykırdı. “Şunu da bir kez daha okuyun.”

Ve o sabah Waverly Malikânesi’ne gelen ve apar topar Poirot’ya koşmasına neden olan son notu dedektifin avucuna sıkıştırdı. Pusulayı yazan paranın ödenmesine ilişkin çok net ve akıllıca direktifler veriyor ve aksine bir davranışın çocuğun yaşamına mal olacağı tehdidiyle son buluyordu. Bayan Waverly’de para aşkıyla annelik sevgisinin çatışma halinde olduğu ve ikincisinin baskın çıkmaya başladığı görülüyordu.

Poirot, Bayan Waverly’yle birkaç dakika yalnız konuşmak istedi.

“Bana lütfen gerçeği söyleyin, madam. Kocanızın uşak Tredwell’e olan güvenini paylaşıyor musunuz?”

“Adama karşı bir şeyim yok, Mösyö Poirot. Bu işe karışmış olabileceğini de pek düşünemiyorum ama doğrusunu isterseniz, Tredwell’den hiçbir zaman hoşlanmadım hem de asla.”

“Bir şey daha. Bana çocuğun dadısının adresini verebilir misiniz?”

“Hammersmith, Netherall Sokağı 149 numara. Siz onun mu?...”

“Hiçbir şey bilmiyorum. Yalnızca küçük gri hücrelerimi kullanıyorum. Ve bazen de aklıma birden bir şey geliveriyor.”

Kapı kapandıktan sonra Poirot yanıma geldi.

“Demek hanımefendi uşaktan hiçbir zaman hoşlanmamış,” dedi. “Bu ilginç, değil mi, Hastings?”

Fikir yürütmekten kaçındım. Poirot beni o kadar sık kandırmıştı ki tedbiri elden bırakmıyordum. Sözlerinde daima bir tuzak vardı.

Hazırlandıktan sonra doğruca Netherall Sokağı'na gittik. Şansımız yaver gitti, Bayan Jessie Withers'ı evde bulduk. Kendinden emin, yetenekli ve oldukça iddialı, otuz beş yaşlarında bir kadındı. Sevimli yüzüne baktıkça onun bu işe karışmış olabileceğine inanamıyordu. Kovulmuş olmasına çok içlerlemişti, ama hatalı olduğunu da kabul ediyordu. Ressam ve aynı zamanda dekoratör olan nişanlısı hazır o çevredeyken onunla buluşmaya gitmişti koşarak. Bu da çok doğal bir davranıştı. Poirot'yu anlayamıyordum. Sorduğu soruların hepsi bana anlamsız görünmüştü. Bunlar genellikle kadının Waverly Malikânesi'ndeki günlük programıyla ilgili sorulardı. Çok sıkılmıştım, dolayısıyla Poirot izin isteyip kalkınca sevindim.

Poirot, Hammersmith Yolu'nda bir taksi çevirip Waterloo'ya gideceğimizi söyledi. Arabada, “Çocuk kaçırmak kolaydır, *mon ami*,” dedi. “O çocuk son üç yıldır her gün kaçırılabilirdi.”

“Bunun bize ne yararı olacağını anlamıyorum,” dedim.

“*Aksine*, bizi sonuca yaklaştırıyor, hem de fazlasıyla. Hastings kravat iğnesi takacaksan, kravatının tam ortasında durmasına dikkat et. Baksana birkaç milim sağa kaçmış.”

Waverly Malikânesi gerçekten tarihi güzel bir yapıydı ve yakın bir tarihte özenle ve zevkle onarılıp, yenilenmişti. Bay Waverly bize

toplantı odasını, terası ve olayla bağlantısı olan bütün yerleri gezdirdi. Sonunda, Poirot'nun isteği üzerine duvardaki bir düğmeye bastı, bir pano yana kaydı ve bizi papazın deliğine götüren kısacık koridor ortaya çıktı.

Waverly, "Görüyorsunuz ya, burada bir şey yok," dedi.

Minik oda gerçekten de bomboştu, yerde de en ufak bir ayak izi bile görünmüyordu. Bir ara eğilip köşedeki bir izi inceleyen Poirot'nun yanına sokuldum.

"Buna ne dersin, dostum?" diye sordu.

Birbirine çok yakın dört ayak izi gözüme çarptı.

"Bir köpek," diye bağırdım.

"Çok küçük bir köpek, Hastings."

"Bir Pom."

"Pom'dan da daha küçük."

"Yoksa bir Griffon mu?" diye sordum tereddütle.

"Bir Griffon'dan da daha küçük bir köpek. Köpek kulüplerinde bile bulamayacağın bir cins."

Poirot'ya baktım. Yüzü heyecanla ve sevinçle parlıyordu.

"Haklıymışım," diye mırıldandı. "Haklı olduğumu biliyordum. Gel, Hastings."

Hole çıktık. Pano arkamızdan kapandı. O sırada koridorun uzağındaki bir kapıdan genç bir kadın çıktı.

Bay Waverly onu bize tanıttı. "Bayan Collins."

Bayan Collins otuz yaşlarında canlı ve uyanık bir genç kadındı. Soluk sarı saçları ve burnunda da çerçevesiz bir gözlüğü vardı.

Poirot'nun isteği üzerine geçtiğimiz küçük salonda, küçük dostum genç kadına malikânede çalışanlar ve özellikle de Tredwell hakkında sorular sordu. Bayan Collins uşaktan hoşlanmadığını itiraf etti. "Kendini beğenmişsin biri," dedi.

Sonra ayın 28'inden, o gece Bayan Waverly'nin yediği yemeklerden bahsettiler. Bayan Collins yukarıda oturma odasında aynı

yemeklerden yediğini, fakat hiçbir sorunla karşılaşmadığını belirtti. Genç kadın odadan çıkarken Poirot'yu dürttü.

"Köpek," diye fısıldadım.

"Ha evet, köpek!" Poirot gülümsedi. "Burada bir köpek var mı, matmazel?"

"Dışarıda iki labrador var. Kulübelerinde kalıyorlar."

"Ben küçük bir şeyi kastediyorum. Oyuncak bir köpek."

"Hayır. Öyle bir şey yok."

Poirot, genç kadının gitmesine izin verdi. Sonra zile basarken bana, "Matmazel Collins yalan söylüyor," dedi. "Onun yerinde ol-sam ben de söyledim. Şimdi bir de uşağa bakalım."

Tredwell çok oturaklı görünen bir adamdı. Öyküsünü büyük bir özgüvenle anlattı, söyledikleri Bay Waverly'nin anlattıklarının hemen hemen aynıydı. Papaz deliğinin sırrını da bildiğini itiraf etti.

Tredwell kendinden emin havada geri çekildikten sonra Poirot'yla bakıştık.

"Bütün bunlardan ne anlam çıkarıyorsun, Hastings?" diye sordu.

"Ya sen?" diye sorusuna soruyla karşılık verdim.

"Ne kadar tedbirli oldun. Unutma, uyardığının sürece küçük gri hücreler çalışmazlar. Hayır, sana takılmayacağım! Birlikte sonuca gidelim. Özellikle dikkatini çeken bir şey oldu mu?"

"Kafamı kurcalayan bir şey var," dedim. "Çocuğu kaçırıp adam niçin kimsenin onu görmeyeceği doğu kapısı yerine güney kapısına doğru gitmeyi yeğledi?"

"İyi bir noktaya parmak bastın, Hastings, mükemmel bir nokta. Ben de başka bir noktaya dikkatini çekeceğim. Waverly'ler niçin olaydan önce uyarıldılar? Niçin doğrudan çocuğu kaçırıp fidye istemediler?"

"Harekete geçmelerine gerek kalmadan parayı elde etmeyi umdukları için."

“Waverly’ler herhalde yalnızca bir tehditle parayı ödemezlerdi.”

“Ayrıca dikkati saat on ikinin üzerinde yoğunlaştırmak istiyorlardı. Böylece dikkatler o serserinin üzerinde yoğunlaşmışken öbür adam gizlendiği yerden çıkıp kimseye fark ettirmeden çocukla kaçabildi.”

“Bu da çok kolay bir işi güçleştirdikleri gerçeğini değiştirmiyor. Bir zaman veya bir tarih belirtmeden, fırsat kollayıp çocuğun dadısıyla dışarıda olduğu bir sırada onu kapıp bir otomobille kaçırmaktan daha kolay ne olabilirdi?”

“Orası doğru,” diye istemeye istemeye ona hak verdim.

“Evet, burada zorlama bir durum söz konusu. Şimdi durumu bir de başka açıdan ele alalım. Her şey, evin içinde bir suç ortağının bulunduğuna işaret ediyor. Bir: Bayan Waverly’nin esrarengiz zehirlenmesi. İki: Yastığa iğnelenmiş mektup. Üç: saatin on dakika ileri alınması. Bütün bunlar, ancak evin içindeki birinin yapabileceği işler. Bu arada büyük olasılıkla dikkatini çekmeyen bir başka noktaya değineyim. Papazın deliğinde hiç toz yoktu. İçerisi iyice süpürülmüştü.

“Şimdi bir durum değerlendirmesi yapalım: Evin içinde dört kişi vardı. Dadıyı hesaba katmayabiliriz. O diğer noktaları halledebilse bile, papazın deliğini süpürmüş olamaz, çünkü olaydan önce kovulmuştu. Bu durumda dört kişi üzerinde durmamız gerekiyor: Bay ve Bayan Waverly, kâhya Tredwell ve Bayan Collins. Önce Bayan Collins’i ele alalım. Onun aleyhinde bir bilğimiz yok, tek bildiğimiz, zeki bir genç kadın olduğu ve yalnızca bir yıldır bu evde bulunduğu.”

“Ama köpek konusunda yalan söyledi,” diye anımsattım.

“Ha evet, köpek.” Poirot tuhaf bir biçimde gülümsedi. “Gelelim Tredwell’e. Onun aleyhinde birkaç şüphe uyandıran nokta var. Öncelikle o serserinin köyde paketi ona verenin Tredwell olduğunu söylemesi...”

“Ama Tredwell o saatte köyde olmadığını kanıtlatabiliyor.”

“Öyle de olsa, Bayan Waverly’yi zehirlemiş, saati ileri almış ve papazın deliğini süpürmüş olabilir. Öte yandan, o, bu evde doğmuş ve Waverly’nin ailesinin hizmetinde bugünlere gelmiş. Evin oğlunun kaçırılmasına yardım etmiş olması hiç olası gözüküyor!”

“Bu durumda ne düşünüyorsunuz?”

“Mantıklı ve sistemli bir biçimde ilerlememiz gerekiyor, ne kadar saçma görünse de. Bayan Waverly’yi ele alalım. Kadın zengin, bütün para ona ait. Harap bina onun parasıyla onarılmış. Kendi oğlunu kaçırıp fidye parasını kendi kendisine ödemesinin hiçbir mantığı yok. Ama kocasının durumu farklı. Zengin bir karısı var. Ama bu kendisinin zengin olmasıyla aynı şey değil, ayrıca Bayan Waverly’nin çok geçerli bir neden olmadıkça cebinden para çıkmasından pek hoşlanan biri olmadığı gibi bir izlenime kapıldım. Bay Waverly’nin ise gününü gün eden bir hovarda olduğu ilk bakışta görülebiliyor.”

“Olamaz!” diye geveledim.

“Hiç de imkânsız değil. Burada çalışanları kim evden uzaklaştırdı? Bay Waverly. Böylece notları yazabilecek, karısını uyutabilecek, saati ileri alabilecek ve yanında olduğunu söyleyerek sadık uşağı Tredwell’in suçlanmasını önleyebilecekti. Tredwell, Bayan Waverly’den hiçbir zaman hoşlanmamıştı. Efendisine çok bağlıydı, emirlerini tartışmasız yerine getirmeye hazırdı. İşin içinde üç kişi vardı: Waverly, Tredwell ve Tredwell’in bir arkadaşı. Polisin yanılışı buradaydı; içinde farklı bir çocukla gri arabayı süren adamın üzerinde fazla durmadı. Üçüncü adam işte oydu. Yakındaki bir köyden bir çocuk, sarı bukleli bir çocuk aldı. Doğu kapısından malikâne arazisine girdi ve elini kolunu sallayıp bağırarak tam zamanında güney kapısından çıktı. Oradakiler adamın yüzüyle arabanın plakası numarasını göremediklerine göre, hiç kuşkusuz çocuğun yüzünü

de göremediler. Adam bundan sonra Londra'ya doğru yanıltıcı bir iz oluşturdurdu. Tredwell de paketle pusulanın serseri kılıklı biri tarafından getirilmesini sağlayarak kendi payına düşeni yaptı. Adamın, taktığı sahte bıyığa rağmen onu tanıması halinde efendisi onu zaten temize çıkarabilecekti. Bay Waverly'ye gelince dışarıda patırtı kopup müfettiş bahçeye fırlayınca, çocuğu hemen papazın deliğine sakladı ve müfettişi izledi. Bu durumda günün ilerleyen bir saatinde müfettiş gidip Bayan Collins de ortalıktan çekilince, çocuğu kendi arabasıyla güvenli bir yere götürmesi zor olmamıştır.”

“Ama ya köpek?” diye sordum. “Ya Bayan Collins’in yalan söylemesi.”

“Bu da benim şakamdı. O hanıma evde oyuncak köpek olup olmadığını sordum, o ise olmadığı yanıtını verdi. Ama hiç kuşkusuz vardı; çocuk odasında. Senin anlayacağın, Johnnie’nin eğlenip sesini çıkarmaması için, Bay Waverly papazın deliğine birkaç oyuncak bırakmıştı.”

“Mösyö Poirot.” Bay Waverly o sırada odaya girmişti. “Bir şey bulabildiniz mi acaba? Çocuğun nereye götürülmüş olabileceğine ilişkin bize bir ipucu verebilecek misiniz?”

Poirot adama bir kâğıt parçası uzattı. “Adres burada.”

“Ama bu kâğıt boş.”

“O kâğıda adresi sizin yazmanızı beklediğim için boş.”

“Bu da ne demek oluyor?” Bay Waverly’nin rengi solmuştu.

“Her şeyi biliyorum, mösyö. Çocuğu geri getirmeniz için size yirmi dört saat veriyorum. Zekânızın onun yeniden ortaya çıkmasına bir açıklama getirmeye yeterli olacağı kanısındayım. Aksi durumda Bayan Waverly tarafımdan gerçekler konusunda bilgilendirilecektir.”

Bay Waverly bir iskemlenin üstüne çöktü ve elleriyle yüzünü örttü.

“Johnnie on kilometre kadar ötede ihtiyar dadımın yanında. Orada kendisine iyi bakılıyor ve çok da mutlu.”

“Bundan hiç şüphem yok. Sizin aslında iyi bir baba olduğunuza inanmasam, size yeni bir şans vermeye yanaşmazdım.”

“Skandal...”

“Aynen öyle. Eski olduğu kadar saygın da bir adınız var. Onu berbat etmeyin. İyi akşamlar, Bay Waverly. Bu arada size bir öğüdüm olacak. Köşeleri süpürmeyi asla unutmayın!”

Çifte İpucu

I

Bay Marcus Hardman belki on dördüncü kez, “Hepsinden önemlisi de skandal istemiyorum,” dedi.

Skandal kelimesi bu konuşma sırasında aynen bir nakarat gibi düzenli aralıklarla tekrarlanıyordu. Bay Hardman oldukça tombul, ufak tefek bir adamdı. Manikürlü elleri ve hüzünlü bir tenor sesi vardı. Kendi çapında ünlü biriydi, kibar, sosyetik bir yaşam sürüyordu. Çok zengin sayılmazdı ama durumu fena da değildi, parasını da değişik zevkler peşinde koşarak harcıyordu. Hobisi koleksiyonculuktu. Onda koleksiyoncu ruhu vardı. Eski dantellerin, eski yelpazelerin, antika mücevherlerin koleksiyonunu yapıyordu. Kaba ve modern şeyler Marcus Hardman’a göre değildi.

Poirot’yla acil çağrısına cevap vererek, oraya gittiğimizde ufak tefek adamı kararsızlık içinde kıvranırken bulmuştuk. İçinde bulunduğu koşullarda polis çağırmanın düşüncesini bile kabul edemiyordu. Öte yandan, polis çağırmamak da koleksiyonundaki bazı mücevherlerin kaybını sineye çekmek anlamına gelecekti. Dolayısıyla bu konularda uzmanlığıyla bilinen Poirot’ya başvurmaya karar vermişti.

“Yakutlarım, Mösyö Poirot, Kraliçe Catherine de Medici’ye ait olduğu söylenen zümrüt gerdanlık.” Sesi inlercesine bir ton aldı. “Ah, o zümrüt gerdanlık!”

Poirot, “Nasıl kaybolduklarını anlatırsanız,” diye başladıysa da Marcus sözünü kesti.

“Ben de buna çalışıyorum. Dün öğleden sonra küçük bir çay partisi verdim; yalnızca yarım düzine kişinin davetli olduğu çok özel bir parti. Sezon içinde bunun gibi bir iki davetim daha olmuştu ve övünmek gibi olmasın ama hepsi çok başarılı geçmişti. Müzik de vardı. Piyanist Nacora ve Avustralyalı kontralto Katherine Bird bize büyük stüdyoda nefis bir konser verdiler. Neyse, o gün öğleden sonra, daha erken bir saatte konuklarıma ortaçağ mücevherleri koleksiyonumu gösteriyordum. Onları şuradaki duvar kasasında saklıyorum. Kasanın içi vitrin gibi düzenlenmiş, mücevherleri düzgün sergilemek için renkli kadifeyle döşenmiştir. Sonra da duvardaki vitrin içinde sergilenen yelpazeleri gözden geçirdik. Arkasından da konser için stüdyoya geçtik. Ancak herkes gittikten sonra kasanın talan edildiğini keşfettim. Anlaşılan onu iyi kapayamamışım ki, biri de içerisini boşaltma fırsatını kaçırmadı. Yakutlar, Mösyö Poirot, zümrüt gerdanlık... yaşam boyu üzerinde emek harcanmış bir koleksiyon! Onları yeniden ele geçirebilmek için neler feda etmezdim bilemezsiniz! Ama reklam olmamalı! Bunu anlıyorsunuz, değil mi, Mösyö Poirot? Değerli dostlarım, konuklarım söz konusu! Olayın duyulması onlar açısından da korkunç bir skandala neden olur!”

“Stüdyoya geçtiğiniz sırada bu odadan en son çıkan kim oldu?”

“Bay Johnston. Belki onu duymuşsunuzdur? Hani şu Güney Afrikalı milyoner. Park Lane'deki Abbotsbury Malikânesi'ni kiraladı. Yanlış anımsamıyorsa, odada birkaç saniye oyalandı. Ama hayır, o olamaz!”

“Konuklarınızdan biri o öğleden sonra herhangi bir nedenle bu odaya döndü mü?”

“Bu soruyu bekliyordum, Mösyö Poirot. Üç tanesi döndü. Kontes Vera Rossakoff, Bay Bernard Parker ve Leydi Runcorn.”

“Bana onları anlatın lütfen.”

“Kontes Rossakoff çok sevimli bir Rus hanımefendisi. Eski Rus aristokrasisinden. Bu ülkeye daha yeni geldi. Bana veda etmişti, bu yüzden de onu bu odada yelpaze vitrinime kendinden geçmiş bir halde bakarken bulunca çok şaşırdım. Biliyor musunuz, Mösyö Poirot, şimdi düşündükçe bu davranış bana giderek daha şüpheli görünüyor. Sizce de öyle değil mi?”

“Evet, son derece kuşkulu. Şimdi öbür konuklarınıza geçelim.”

“Parker buraya Leydi Runcorn’a göstermek istediğim bir minyatür kutusunu almaya gelmişti.”

“Ya Leydi Runcorn?”

“Ondan söz edildiğini duyduğunuzdan eminim. Zamanının büyük kısmını çeşitli yardım kuruluşlarına adayan, dürüst saygın bir hanımefendidir. Burada bir yere bıraktığı çantasını almaya dönmüştü.”

“*Bien*, mösyö. Bu durumda elimizde olası dört şüpheli var demektir. Rus kontes, soylu İngiliz leydi, Güney Afrikalı milyoner ve Bay Bernard Parker. Sahi, bu Bernard Parker da kim?”

Bu soru Bay Hardman’ı çok rahatsız etmiş gibiydi.

“O... o... genç bir adam. Genç bir dostum.”

Poirot, “Orasını anlamıştım da bu Bay Parker ne iş yapıyor?” diye sordu.

“Yüksek sosyetedен genç bir adam. Aslında kendine özgü biri, bilmem anlatabiliyor muyum...”

“Peki, nasıl olup da dostunuz olduğunu sorabilir miyim?”

“Bir iki kez benim için bazı küçük işler halletti.”

Poirot, “Devam edin, mösyö,” dedi.

Hardman ona acınacak bir yüzle bakıyordu. Devam etmenin istediği son şey olduğu anlaşılıyordu. Poirot’nun acımasızca suskunluğunu sürdürmesi karşısında çaresiz boyun eğdi.

“Anlayın işte, Mösyö Poirot, antika mücevherlerle ilgilendiğim herkesçe bilinir. Bazen bir aile yadigârının paraya çevrilmesi gerekebilir, böyle bir parçanın açıkça satılığa çıkarılması ya da bir anti-

kacıya satılması mümkün değildir. Ama bana özel olarak satılması başka şey. Parker bu gibi işleri ayarlar, böylece iki tarafla da ilişkide olduğundan satan ailenin zor duruma düşmesi önlenir. Ayrıca bu tür bir şeyin satılacağını bana duyurur. Örneğin, Kontes Rossakoff, Rusya'dan buraya bazı aile mücevherleri getirmişti. Onları satmaya istekli görünüyor. Bernard Parker bu işi yoluna koyacaktı.”

Poirot, “Anlıyorum,” derken düşünceliydi. “Ve siz bu Bay Parker’a kayıtsız şartsız güveniyorsunuz, öyle mi?”

“Güvenmemek için bir nedenim olmadı.”

“Bay Hardman, o dört kişi içinde siz hangisinden şüpheleniyorsunuz?”

“Bu ne biçim soru, Mösyö Poirot! O kişilerin dostum olduklarını size söyledim. Hiçbirinden kuşkulanmıyorum ya da hepsinden kuşkulaniyorum, siz nasıl isterseniz öyle kabul edin.”

“Ben aynı fikirde değilim. Siz o dört kişinin birinden şüpheleniyorsunuz. Bu kişi Kontes Rossakoff değil. Bay Parker da değil. Yoksa Leydi Runcorn ya da Bay Johnston mı?”

“Beni köşeye sıkıştırıyorsunuz, Mösyö Poirot. Tek kaygım bir skandal olmaması. Leydi Runcorn, İngiltere'nin en eski ailelerinden birinden, halası Leydi Caroline'in kleptomani gibi çok üzücü bir derdinin olduğu ne yazık ki doğruydı. Ama bu, tüm dostları tarafından bilinirdi, hizmetçisi de onun aldığı çay kaşıklarını ya da başka her neyse en kısa zamanda sahiplerine geri verirdi. Ne zor bir durumda olduğumu anlıyorsunuz, değil mi?”

“Demek Leydi Runcorn'un kleptoman bir halası vardı. Bu çok ilginç. Kasaya göz atmama izin verir misiniz?”

Bay Hardman'ın izin vermesinin ardından Poirot kasayı açtı ve içerisini gözden geçirdi. Kadife kaplı raflar boş boş bize bakıyordu. Poirot kapıyı bir öne bir arkaya iterek, “Kapı şimdi bile iyi kapanmıyor,” diye mırıldandı. “Acaba neden? Ah, bu da ne böyle? Kapının menteşesine takılmış bir eldiven. Bir erkek eldiveni.”

Poirot eldiveni Bay Hardman'a uzattı.

Adam, "Bu benim eldivenim değil," dedi.

"Ah! Bir şey daha var!" Poirot eğilip kasanın dibinden küçük bir nesneyi aldı. Bu, siyah, parıltılı kumaştan yapılmış yassı bir sigara tabakasıydı.

Bay Hardman, "Bu benim sigara tabakam!" diye atıldı.

"Sizin mi? Bundan emin misiniz, mösyö. Bunlar sizin adınızın baş harfleri değil ki."

Poirot iç içe geçmiş iki platin harften oluşan monogramı işaret etti. Hardman tabakayı eline aldı. İnceledi. Daha sonra, "Haklısınız," dedi. "Benimkine çok benziyor, ama harfler farklı. Bir 'B' ve bir 'P' Tanrım! Parker!"

Poirot, "Öyle görünüyor," diye onayladı. "Oldukça dikkatsiz bir genç adam, özellikle eldiven de onunsa. Bu çifte ipucu olurdu, değil mi?"

Hardman, "Bernard Parker!" diye mırıldandı. "Çok rahatladım! Neyse Mösyö Poirot, mücevherleri geri almayı size bırakıyorum. Eğer isterseniz polise de bilgi verebilirsiniz. Tabii suçlunun Parker olduğundan emin olursanız."

II

Birlikte evden çıkarken Poirot, "Görüyorsun işte, dostum," dedi. "Bay Hardman'ın anlayışında soylular için geçerli olan yasalar farklı, sıradan insanlar geçerli olan yasalar farklı. Ben henüz bir soyluluk unvanıyla ödüllendirilmediğim için sıradan olanlardan yanayım. O genç adama da sempati duyuyorum. Bu öykü sence de biraz tuhaf, değil mi? Hardman, Leydi Runcorn'dan kuşkulanıyordu, bense kontesle Johnston'dan şüpheleniyordum, oysa aradığımız kişi sıradan biri olan Bay Parker çıktı."

“Niçin o iki kişiden kuşkulandın?”

“Niçin kuşkulanmayacaktım ki! Rus mültecisi ya da Güney Afrikalı milyoner olmak o kadar da önemli bir şey değil. Herhangi bir kadın Rus kontesi olduğunu ileri sürebilir ya da Park Lane’de ev satın alan bir adam kendine rahatlıkla Güney Afrika’dan gelmiş bir zengin süsü verebilir. Onları kim yalancılıkla suçlayacak ki? Bak Bury Sokağı’ndan geçiyoruz. Dikkatsiz genç dostumuz burada oturuyor. Demiri tavında dövmek gerekirmiş, değil mi?”

Bernard Parker evindeydi. Onu üzerinde mor ve sarı renkli bir robdöşambırla yastıkların üstüne boylu boyunca uzanmış dinlenirken bulduk. Çok az insanı bu beyaz, efemine yüzlü, yapmacık bir şekilde peltek peltek konuşan genç adam kadar itici bulduğumu söylemeliyim.

Poirot, “Günaydın, bayım,” dedi. “Bay Hardman’dan geliyorum. Birisi dünkü davet sırasında bütün mücevher koleksiyonunu çalmış. Bu eldivenin size ait olup olmadığını sorabilir miyim?”

Bay Parker’ın kafası pek o kadar hızlı çalışmıyor olmalıydı. Düşüncelerini toparlamak istemiş gibi eldivene gözlerini dikti.

“Bunu nerede buldunuz?” diye sordu sonunda.

“Bu sizin eldiveniniz mi?”

Bay Parker karar vermeye çalışıyordu. “Hayır, değil,” dedi.

“Ya bu tabaka sizin mi?”

“Tabii ki değil. Ben gümüş tabaka kullanırım.”

“Peki, mösyö. Bu durumda polise başvurmaktan başka seçeneğimiz kalmadı.”

Bay Parker kaygılanmıştı. “Sizin yerinizde olsam bunu yapmazdım,” diyerek yerinden fırladı. “Polisler hiç de sevimli kişiler değildir. Biraz bekleyin. Gidip ihtiyar Hardman’ı göreceğim. Durun, bekleyin.”

Ancak Poirot kararlı bir tavırla daireden çıktı.

“Adamı iyice telaşlandırdık, öyle değil mi?” diye kıkırdadı.
“Bakalım, yarına kadar neler olacak?”

Ne var ki istemesek de Hardman olayını aynı gün öğleden sonra anımsamak zorunda kaldık. Birden kapımız açıldı ve insan kılığında bir kasırga, peşinden uçuşan bir samur kürkle ve başında katledilmiş kartal tüyleriyle süslü bir şapka ile içeri daldı. O gün hava İngiltere’deki bir haziran gününün olabileceği kadar soğuktu.

Kontes Vera Rossakoff gerçekten de bir şekilde çevresindekileri huzursuz eden bir kişilikti.

“Mösyö Poirot siz misiniz? Nedir bu yaptığınız? O zavallı genç adamı suçlamışsınız! Bu çok ayıp, çok çirkin. Bu bir skandal. Onu tanıyorum ben. O henüz bir civciv, bir kuzu ve asla bir şey çalamaz. Benim için elinden gelen her şeyi yaptı. Onun yok yere kurban edilmesine, linç edilmesine katlanamam.”

“Hanımefendi, söyler misiniz, bu onun sigara tabakası mı?”

Poirot siyah ipek kutuyu kadına uzattı.

Kontes bir an durup tabakayı inceledikten sonra, “Evet, öyle,” dedi. “Bunu tanıyorum. Ama ne çıkar bundan? Tabakayı odada mı buldunuz? Hepimiz oradaydık, düşürmüş olmalı. Ah siz polisler var ya Kızıl Muhafızlardan da betersiniz!”

“Peki, bu onun eldiveni mi?”

“Bunu nereden bileyim? Eldiven eldivene benzer. Sakın beni durdurmaya çalışmayın... onun derhal serbest bırakılması gerekiyor. Adı temize çıkarılmalı. Bunu da siz yapacaksınız. Bunun için mücevherlerimi satacağım ve size çok para vereceğim.”

“Madam...”

“Anlaştık, değil mi? Hayır, hayır, itiraz etmeyin. Zavallı çocuk! Gözyaşları içinde bana geldi. ‘Seni kurtaracağım, o adama... o acımasız canavara gideceğim. Sen bu işi Vera’ya bırak,’ diye söz verdim o zavallı çocuğa. Neyse, anlaştık, değil mi? Ben şimdi gidiyorum.”

Kontes geldiği gibi hızla odadan dışarı fırladı ve arkasında insanı bunaltan egzotik bir parfüm kokusu bıraktı.

“Ne kadın!” diye atıldım. “Ve o ne kürk öyle!”

“Evet, kürk *hakiki*. Sahte bir kontesin hakiki kürkü olabilir mi? Şaka, şaka yaptım Hastings. Evet, sanırım, o gerçekten Rus. Demek Bay Bernard bizi ona şikâyet etti.”

“Sigara tabakası o genç adamınmış. Eldiven de ona aitse?...”

Poirot gülümseyerek cebinden ikinci bir eldiven çıkarıp ilkinin yanına koydu. Eldivenlerin çift oldukları kuşku götürmeyecek kadar ortadaydı.

“İkinci eldiveni nereden buldun, Poirot?”

“Bury Sokağı'ndaki evin holünde, bir masanın üstüne bırakılmıştı. Bu Bay Parker gerçekten çok dikkatsiz bir genç adam. Neyse, *mon ami*. Biz işimizi eksiksiz yapmalıyız. Şimdi de adet yerini bulsun diye Park Lane'e küçük bir ziyarette bulunacağım.”

Söylemeye gerek bile yok, doğal olarak ben de dostuma eşlik ettim. Johnston evde yoktu, ama özel sekreteriyle görüşebildik. Böylece, Johnston'un Güney Afrika'dan yeni geldiğini de öğrendik. Daha önce hiç İngiltere'de bulunmamıştı.

Poirot laf arasında, “Değerli taşlarla ilgileniyor, değil mi?” diye sordu.

Sekreter güldü. “Altın deseniz daha yerinde olurdu.”

Poirot bu görüşmeden çıkarken düşünceliydi. O akşamın ilerleyen saatlerinde onu bir Rusça gramer kitabının başında ciddiyle çalışır görünce şaşırdım.

“Tanrım, Poirot!” diye haykırdım. “Şimdi de kontesle kendi dilinde konuşabilmek için Rusça mı öğreniyorsunuz?”

“Sanırım İngilizceci dinlemez, dostum.”

“İyi de, Rusya'da soylu, iyi ailelerden gelenler mutlaka Fransızca bilirler, öyle değil mi?”

“Senin bilgi dağarcığına hayranım, Hastings! Böylece, Rus alfabesi üzerinde kafa yormaktan kurtulacağım.”

Poirot dramatik bir hareketle kitabı elinden attı. Ancak ben tatmin olmamıştım. Dostumun gözlerinde o çok iyi bildiğim yeşil parıltı vardı. Bu, Hercule Poirot’nun özgüveninin zirve yaptığıının işaretiydi.

“Yoksa onun gerçek bir Rus olmadığından mı kuşkulaniyorsun? Onu sınayacak mısın?” diye sordum.

“Hayır, hayır, kontes gerçekten de Rus.”

“Öyleyse?”

“Bu olayda kendini göstermek istiyorsan, *Rusça’ya İlk Adım* kitabından destek almanı öneririm, Hastings.”

Sonra güldü ve başka bir şey de söylemedi. Kitabı yerden alarak merakla sayfalarını çevirmeye başladım. Ancak Poirot’nun sözlerinden bir anlam çıkarmayı başaramadım.

Ertesi sabah yeni bir haber alamadık ama bu Poirot’yu hiç kaygılandırmadı. Kahvaltı sırasında sabah Bay Hardman’a uğramak niyetinde olduğundan söz etti. Yaşlı adamı evinde bulduk. Bir gün öncesine oranla oldukça sakın görünüyordu.

“Evet, bir gelişme var mı, Mösyö Poirot?” diye sordu.

Poirot ona bir kâğıt parçası uzattı.

“Mücevherlerinizi alan kişinin adını bu kâğıtta göreceksiniz, mösyö,” dedi. “Olayı polise yansıtmamı ister misiniz? Ya da mücevherlerinizi polisi işe karıştırmadan geri almamı mı yeğlersiniz?”

Bay Hardman kâğıda baktı ve donakaldı. Neden sonra kendini toplayıp konuşabildi.

“Çok ilginç, çok! Bir skandal çıkmamasını yeğlerim. Size bu konuda tam yetki veriyorum, Mösyö Poirot. Sağduyulu davranacağınıza eminim.”

Poirot sokakta bir taksi çevirdi ve şoföre Carlton’un adresini verdi. Oraya vardığımızda Kontes Rossakoff’u görmek istediğini

söyledi. Birkaç dakika sonra hanımefendinin dairesine götürüldük. Kontes bizi üzerinde göz alıcı motiflerle süslü olağanüstü güzellikte bir sabahlıkla karşıladı.

“Mösyö Poirot!” diye bağırdı coşkuyla. “Başardınız mı yoksa? O zavallı genci temize çıkarabildiniz mi?”

“Dostunuz Bay Parker tutuklanmaktan kurtuldu, sayın kontes.”

“Çok zeki bir adamsınız! Olağanüstü! Ne kadar da hızlısınız.”

“Öte yandan Bay Hardman’a mücevherlerinin hemen bugün kendisine iade edileceğine ilişkin söz verdim.”

“Öyle mi?”

“Dolayısıyla daha fazla gecikmeden onları bana teslim ederse-
niz çok sevineceğim, madam. Sizi acele etmek zorunda bıraktığım
için çok üzgünüm ama Scotland Yard’a gitmem gerekmesi olasılığını
da göz önünde bulundurarak aşağıda bir taksi bekletiyorum, madam.
Biz Belçikalılar hesap bilen insanlarız.”

Kontes bir sigara yaktı. Birkaç saniye hiç kıpırdamadan durdu.
Burnundan duman halkaları çıkarıyor gözünü kırpmadan Poirot’ya
bakıyordu. Sonunda bir kahkaha atıp ayağa kalktı. Küçük yazı ma-
sasının başına gitti, çekmecelerden birini açtı ve siyah ipekli bir kese
çıkardı. Bunu zarif bir hareketle Poirot’ya attı. Konuşurken sesi son
derece sakin, hatta neredeyse neşeli çıkmıştı.

“Biz Ruslar ise aksine savurganlığı severiz,” dedi. “Bunun için
de ne yazık ki çok paraya ihtiyaç var. Çantanın içine bakmanıza ge-
rek yok. Hepsi orada.”

Poirot ayağa kalktı. “İşlek zekânız ve el çabukluğunuz için sizi
kutlarım, madam.”

“Öyle mi? Taksinizi beklettiğinize göre başka ne yapabilirdim
ki?”

“Çok naziksiniz, madam. Londra’da uzun kalacak mısınız?”

“Korkarım ki hayır... Sizin sayenizde.”

“Bağışlayın.”

“Bir gün başka bir yerde karşılaşır mıyız dersiniz?”

“Bunu çok isterim.”

Kontes, “Ben ise kesinlikle istemem!” diyerek güldü. “Bunu övgü olarak kabul edebilirsiniz çünkü dünyada korktuğum çok az insan vardır, Mösyö Poirot.”

“Hoşça kalın, kontes. Ah, az daha unuttuyordum! Sigara tabakanızı size iade etmeme izin verin.”

Poirot kasanın içinde bulduğumuz küçük siyah kutuyu hafif bir reveransla kontese uzattı. Bunu alırken Rus kadınının yüzünde hiçbir anlam değişikliği olmadı. Yalnızca bir kaşını kaldırarak, “Anlıyorum!” diye mırıldandı.

III

Merdivenlerden indiğimiz sırada Poirot, “*Mon Dieu, quelle femme!*”⁽¹⁾ diye mırıldandı. “Tartışmadı, itiraz etmedi, blöf yapmadı! Tek bir bakışla durumu kavradı. Sana şu kadarını söyleyebilirim Hastings yenilgiyi böyle kayıtsız bir gülümsemeyle kabullenebilen bir kadın çok ileri gidebilir! Tehlikeli bir insan, çelik gibi sinirleri var, böyle bir kadın...” Poirot tam o sırada neredeyse yere kapaklanıyordu, ayağı takılmıştı.

“Heyecanını frenleyip bastığın yere dikkat etsen daha iyi edersin,” dedim. “Kontesten ilk ne zaman kuşkulandın?”

“Beni düşündüren eldiven ve sigara tabakası, yani çifte ipucu oldu, *mon ami*. Bernard Parker birinden birini düşürmüş olabilirdi, ama kesinlikle ikisini birden değil. Bu kadarı çok fazla dikkatsizlik olurdu. Diğer yandan bir başkası Parker’ı suçlu duruma düşürmek için onları oraya bırakmış olsaydı biri –sigara tabakası ya da eldiven– yeterli olurdu. Yani *ikisi* birden değil. Böylece bulduğumuz

(1) Tanrım, ne kadın!

iki şeyden birinin Parker'a ait olmadığına karar verdim. Önce tabakanın ona ait olduğunu, eldivenin ise olmadığını düşündüm. Ama eldivenin öbür tekini bulunca, bunun tersinin geçerli olduğuna karar verdim. Bu durumda sigara tabakası kime aitti? Leydi Runcorn'un olamayacağı ortadaydı. Baş harfler uymuyordu. Bay Johnston'a ait olması için adamın sahte bir adla gelmiş olması gerekirdi. Sekreteriyle konuşunca, Bay Johnston'la ilgili her şeyin doğru olduğunu gördüm. Bay Johnston'un geçmişiyle ilgili hiçbir belirsizlik yoktu. Ya kontes? Mücevherlerini Rusya'dan gelirken yanında getirdiği söyleniyordu. Taşları montörlerinden çıkardı mı onların Bay Hardman'a ait olduklarını kimse iddia edemezdi. O gün holden Parker'ın eldivenlerinden birini alıp kasanın içine bırakmış olabilirdi. Ama kendi sigara tabakasını kasanın içine düşürmeyi planlamadığı kesindi."

"İyi ama sigara tabakası kontese aitse, üstünde niçin *B* ve *P* harfleri vardı? Kontesin adının baş harfleri *V*ve *R*."

Poirot bana dostça gülümsedi. "Aynen öyle, dostum. Ama Rus alfabesinde *B* harfi *V*, *P* ise *R*'dir."

"Bunu tahmin edemezdim. Rusça bilmiyorum ki."

"Ben de bilmiyorum, Hastings. Onun için de o küçük kitabı alıp senin de dikkatine sunmak istedim ya."

Poirot derin derin iç çektikten sonra ekledi. "Dikkate değer bir kadın. İçimden bir ses —çok güçlü bir ses— bir gün yine karşılaşacağımızı fısıldıyor. Merak ediyorum acaba nerede?"

Sinek Papazı

I

Daily Newsmonger adlı gazeteyi elimden bırakarak, “Kurgulasan bu kadarını düşünemezsin,” dedim.

Bu düşünce hiç de yeni bir şey değildi. Ufak tefek adam yumurta biçimli başını hafifçe yana eğerek çizgisi özenle ütülenmiş pantolonunun üstündeki sözde toza parmağının ucuyla bir fiske vurdu.

“Bu ne derin bir görüş! Dostum Hastings ne büyük bir düşünürmüş meğer!”

Benimle dalga geçmesini hiç de hak etmiyordum. Yine de kızacağım yerde kenara bıraktığım gazeteye parmaklarımla vurdum.

“Bu sabahki gazeteyi okudun mu?”

“Okudum. Okuduktan sonra da simetrisine dikkat ederek tekrar katladım. Senin gibi düzenden ve yöntemden yoksun birinin yapacağı gibi yere atmadım.”

Poirot’nun en kötü yanı buydu. Düzen ve yöntem takıntısı. Hatta bütün başarısını buna bağlayacak kadar ileri gittiği bile oluyordu.

“Öyleyse menajer Henry Reedburn’nün öldürülmesiyle ilgili haberi de okudun,” dedim. “Az önce dikkatini çekmek istediğim olay buydu. İşin gerçeği kurgudan daha tuhaf olmaktan da öte dramatik olması. Orta sınıftan saygın İngiliz ailesini, Oglander’leri düşün. Sıradan bir aile –anne baba, çocukla– bu ülkedeki binlerce aileden

biri. Ailenin erkekleri her gün şehir merkezindeki işlerine gidiyor; kadınlar ise ev işleriyle ilgileniyor. Yaşamları son derece huzurlu ama bir o kadar da tekdüze. Dün akşam Streatham'da Daisymead adlı evlerinin salonunda oturmuş, briç oynuyorlarmış, derken teraslarının kapısı birdenbire açılıveriyor ve bir kadın sendeleyerek odaya dalıyor. Kadının gri saten elbisesinin üstünde kocaman bir kırmızı leke. Ve ağzından tek bir sözcük çıkıyor: 'Cinayet!' Hemen ardından da bayılarak yere yığılıyor. Oglander'ler onu resimlerinden tanıyor olmalılar. Çünkü bu gizemli kadın son aylarda Londra'yı kasıp kavuran ünlü dansçı Valerie Saintclair!"

Poirot, "Bu güzel yorum senin mi yoksa *Daily Newsmonger*'ın mı?" diye sordu.

"Sanırım *Daily Newsmonger*'a haber ulaştığında baskıya girmek üzereymiş, bu yüzden yalnızca olayın ana hatlarını vermekle yetinmiş. Ama öykünün dramatik yapısı hemen dikkatimi çekti."

Poirot düşünceli düşünceli başını salladı. "İnsanların olduğu yerde dramların da olması kaçınılmaz. Bu insanın doğasında var. Ama –şunu unutma– dram her zaman senin sandığın yerde değildir. Bu olay benim de ilgimi çekti. Bu olayın çözümü için benden yardım isteyeceklerini tahmin ediyorum."

"Sahi mi?"

"Evet. Bu sabah bir beyefendi beni arayarak Maurania Prensi Paul adına benden bir randevu istedi."

"Bunun bu olayla ne ilgisi var?"

"İngiltere'nin magazin gazetelerini okumadığın ne kadar da belli. Hani 'küçük bir farenin kulağıma fısıldadığına göre' ya da 'küçük kuş merak ediyor' diye sözde haber niteliği taşıyan öyküler anlatan gazeteleri. Şuna bak." Poirot'nun kısa ve şişkin parmağını paragraf boyunca izledim. "... *Yabancı prensle ünlü dansçının arasındaki ilişki doğru olabilir mi? Acaba genç hanım yeni pırlanta yüzüğünü beğendi mi?*"

Poirot, “Gelelim şimdi senin dramatik öyküne,” diye ekledi. “Neyse, Matmazel Saintclair, Daisymead’in oturma odasında halının üstüne düşüp bayılmıştı, değil mi?”

Omuz silktim, başımla onayladım ve öykünün kalan kısmını anlatmaya başladım.

“Genç bayanın bayılırken mırıldandığı sözler üzerine Oglander’lerin iki erkeği evden dışarı fırlarlar. Bir tanesi şok geçiren genç kadına bakması için bir doktor aramaya giderken, diğeri de polis karakoluna koşar. Burada olanları anlatmasının ardından Bay Oglander’le polis birlikte doğruca Mon Désir’e giderler. Burası Bay Reedburn’ün Daisymead’in hemen yakınındaki görkemli malikânesidir. Oraya vardıklarında adı pek de iyi anılmayan evin efendisini kütüphanede yerde yatarken bulurlar. Kafasının arkası tıpkı kırık bir yumurta gibi çatlamıştır.”

Poirot, “Ne yazık ki konuyu burada kesmek zorundayım,” dedi. “Bağışla beni, prens hazretleri geldiler!”

Adının Kont Feodor olduğu bildirilen ziyaretçimiz içeri alınmıştı. Uzun boyu, ince çenesi, ünlü Mauranberg ağzı ve fanatiklere özgü siyah, adeta ateş saçan gözleriyle tuhaf görünümlü bir genç adamdı.

“Mösyö Poirot?”

Dostum bunu hafifçe eğilerek onayladı.

“Mösyö, başım dertte, hem de anlatamayacağım kadar korkunç bir dertte,” dedi telaşla.

Poirot anladığını belirtmek için bir el hareketi yaptı.

“Kaygılarınızı anlıyorum. Bayan Saintclair çok değer verdiğiniz bir dostunuz, öyle değil mi?” diye karşılık verdi.

Prens açık konuştu. “Onunla evlenmeyi umuyorum.”

Poirot koltuğunda doğruldu. Gözleri kocaman açılmıştı.

Prens ekledi. “Ailemde morganatik⁽¹⁾ evlilik yapacak ilk kişi değilim. Ağabeyim Alexander da krala karşı gelmişti. Artık eski sınıf önyargılarından kurtulduğumuz daha uygar, daha aydın bir dünyada yaşıyoruz. Ayrıca Bayan Saintclair aile açısından da benim dengim. Atalarına ilişkin söylentileri duymuş olmalısınız.”

“Kökeni hakkında birçok söylenti ağızdan ağıza dolaşıyor, ünlü bir dansçı söz konusu olduğunda bu doğal. Örneğin, İrlandalı bir hizmetçinin kızı olduğunu da duydum, annesinin bir Rus grandüşesi olduğunu da.”

Genç adam, “Birinci öykü tabii ki saçma,” diyerek karşı çıktı. “Ama ikincisi doğru. Valerie her ne kadar bu sırrı açıklamak istemiyorsa da sözlerinden bu sonuca vardım. Ayrıca davranışlarıyla da asaletini açıkça belli ediyor. Gerçi o bunun farkında değil ama ben kalıtıma inanırım, Mösyö Poirot.”

Poirot, “Ben de kalıtıma inanırım,” dedi düşünceli bir tavırla. “Kalıtımla ilişkili birçok tuhaf olaya tanık olmuşumdur. *Moi qui vous parle...*⁽²⁾ Neyse, asıl konuya dönelim, Prens Hazretleri. Benden ne istiyorsunuz? Neden korkuyorsunuz? Açık konuşabilirim, değil mi? Matmazel Saintclair’le cinayet arasında bir bağlantı var mı? Tabii Reedburn’ü tanıyordu.”

“Evet. Adam, Valerie’yle âşk yaşadıklarını ileri sürüyordu.”

“Ya Bayan Saintclair?”

“Adamın yüzüne bile bakmıyordu.”

Poirot ziyaretçisine dikkatle baktı. “Bu Reedburn’dan korkması için bir neden var mıydı?”

Genç adam bir an duraksadı. “Bir olay oldu,” dedi neden sonra. “Medyum Bayan Zara’dan söz edildiğini duydunuz mu?”

“Hayır.”

(1) Morganatik evlilik: Kraliyet soyundan birinin aşağı tabakadan biriyle unvan ve miras hakkı vermemek şartıyla evlenmesi.

(2) Seninle bunu konuşmuşumdur.

“Olağanüstü bir kadın. Siz de bir gün ona başvurmalısınız. Valerie’yle ben geçen hafta onu görmeye gittik. Bizim için iskambil falına baktı. Valerie’ye bir beladan –kararan bulutlardan– söz etti. Sonra sonuncu kartı çevirdi. Sinek papazıydı. Valerie’ye, ‘Dikkatli ol,’ dedi. ‘Senin üzerinde büyük gücü olan bir adam var. Ondan korkuyorsun, bu nedenle büyük tehlikesin. Ne demek istediğimi anlıyorsun, değil mi?’ Valerie bembeyaz kesildi. Başını eğip, ‘Evet, evet, biliyorum,’ dedi. Aradan çok geçmeden kalktık. Zara’nın Valerie’ye son sözleri, ‘Sinek papazından sakın. Tehlikesin!’ oldu.

“Tabii ki bu konuyu onunla konuşmak istedim. Ama bana bir şey söylemek istemedi – her şeyin yolunda olduğunu iddia etti. Şimdi dün gecedен sonra Valerie’nin sinek papazında Reedburn’ü gördüğünden eminim. Korktuğu oydu.”

Prens konuşmasına biraz ara verip sonra devam etti. “Bu sabah gazeteleri görünce neden telaşlandığımı sanırım anlıyorsunuzdur. Acaba Valerie bir çılgınlık anında –yok, yok, hayır– ama bu olamaz!”

Poirot yerinden kalktı ve dostça bir tavırla genç adamın omzunu sıvazladı.

“Lütfen endişelenmeyin. Bu işi bana bırakın.”

“Streatham’a gideceksiniz, değil mi? Sanırım Valerie hâlâ Daisymead’de, yaşadığı şokun etkisindedir.”

“Hemen yola çıkacağım,” diye cevapladı Poirot.

“Elçilik kanalıyla bazı şeyleri ayarladım. Nereye isterseniz girebileceksiniz.”

“Öyleyse gidelim Hastings, sen de benimle gelirsın, değil mi? *Au revoir*. Görüşmek üzere Prens Hazretleri.”

II

Mon Désir modern ve rahat olduğu kadar olağanüstü güzellikte bir malikâneydi. Kısa bir araba yolu caddeden malikânenin kapısı-

nın önüne kadar uzanıyordu. Evin arka tarafında dönümlerce uzanan güzel bahçeler yer alıyordu.

Kapıyı açan uşak, Prens Paul'ün adını duyunca bizi hemen olay yerine götürdü. Kütüphane binanın önünden arkasına kadar uzanan muhteşem bir odaydı. İki ucundaki pencerelerden biri araba yolunu, öbürü ise bahçeleri görüyordu. Ceset ikinci pencerenin altında yatar durumda bulunmuştu. Polis incelemesi tamamlanınca ceset götürülmüştü.

Poirot'ya, "İşte bu çok can sıkıcı," diye mırıldandım. "Kim bilir ne kadar ipucunu yok etmişlerdir?"

Ufak tefek dostum gülümsedi. "Öyle mi dersin? İpuçların *ichte* saklı olduğunu sana daha kaç kere söyleyeceğim? Her gizemin çözümü küçük gri hücrelerde gizlidir."

Poirot daha sonra uşağa döndü. "Ceset götürüldükten sonra odaya dokunulmadı, değil mi?"

"Hayır, efendim. Oda dün gece polis geldiğinde nasılsa yine öyle."

"Şu perdeler. Pencere girintisini örtecek biçimde çekilmiş olduklarını görüyorum. Öbür pencereninkiler de öyle. Dün gece de çekilmişler miydi?"

"Evet, efendim. Onları her gece ben kapatırım."

"Öyleyse onları Tim Reedburn'ün kendisi açmış olmalı?"

"Öyle olmalı efendim."

"Efendinizin dün gece ziyaretçi beklediğinden haberiniz var mıydı?"

"Öyle bir şey söylemedi, efendim. Tek söylediği akşam yemeğinden sonra rahatsız edilmek istemediği oldu. Gördüğünüz gibi kütüphanenin evin yan tarafındaki terasa açılan bir kapısı var. Oradan birini içeri almış olabilir."

"Böyle bir alışkanlığı var mıydı?"

Uşak anlamlı bir şekilde öksürdü. "Sanırım vardı, efendim."

Poirot kütüphaneden binanın yan tarafındaki terasa çıktı; kapı kilitli değildi. Teras sağda araba yoluna, solda ise tuğla bir duvara kadar uzanıyordu.

“İlerisi meyve bahçesi, efendim. Biraz ötede oraya açılan bir kapı var ama saat altıda mutlaka kilitlenir.”

Poirot başını sallayarak yeniden kütüphaneye girdi, uşak da onu izledi.

“Dün geceki olaylarla ilgili olarak hiç mi bir şey duymadınız?”

“Şey... saat dokuza doğru kütüphanede bazı sesler duyduk. Ama bunda olağandışı bir durum yoktu, özellikle bir bayanın sesi olduğu için. Ancak hepimiz binanın öbür yanındaki hizmetkârlar bölümüne geçtikten sonra tabii ki hiçbir şey duymadık. Sonra saat on bir sularında polis geldi.”

“Kaç kişinin sesini duydunuz?”

“Orasını bilemem efendim. Dikkatimi çeken yalnızca bir bayan sesi oldu.”

“Peki!”

“Beni bağışlayın, efendim, gitmem gerekiyor. Ancak Dr. Ryan hâlâ burada. Kendisiyle görüşmek ister miydiniz?”

Tabii ki, bu öneriyi hemen kabul ettik. Güler yüzlü, orta yaşlı bir adam olan doktor birkaç dakika sonra yanımıza geldi ve Poirot’ya ihtiyacı olan bütün bilgileri verdi. Reedburn pencerenin hemen yanında yatıyormuş, başı da pencerenin mermer basamağına dayalıymış. Cesette iki yara vardı, biri kaşlarının arasında, ölümcül olan ikincisi ise başının arkasında.

“Sırtüstü mü yatıyordu?”

“Evet. İşte görüyorsunuz.” Doktor parmağıyla yerdeki koyu renkli, küçük bir izi işaret etti.

“Başının arkasındaki darbe izi yere çarpması sonucunda oluşmuş olamaz mı?”

“Olanaksız. Silah her ne idiyse, neredeyse kafatasının içine kadar girmiş.”

Poirot düşünceli düşünceli önüne bakıyordu. Her pencerenin önüne mermerden bir koltuk yaptırılmıştı; bu koltukların kolçakları ise aslan kafası biçiminde oyulmuştu.

Poirot'nun gözlerinde bir şimşek çaktı.

“Arkaya doğru sendeleyip aslan başı biçimindeki bu çıkıntının üstüne düştüğünü, oradan da yere kaydığını varsayalım. Bu tanımladığınız şekilde bir yarıya yol açmış olamaz mı?”

“Evet olabilir. Ama cesedin yattığı yerde oluşturduğu açığı bu varsayımı imkânsız kılıyor. Ayrıca öyle olsa koltuğun mermerinde de kan izi olurdu.”

“Yıkayıp temizlenmediyse...”

Doktor omuz silkti. “Bence bu pek olası değil. Kazaya cinayet süsü vermenin kime yararı olabilir ki?”

Poirot, “Orası öyle,” diye doğruladı. “Bu öldürücü darbeyi vuran bir kadın olabilir mi?”

“Söz konusu bile değil. Herhalde Bayan Saintclair'i düşünüyorsunuz?”

Poirot nazikçe, “Emin olmadan kimseyi suçlamam,” diye mırıldandı. Böyle derken gözleriyle açık teras kapısını inceliyordu.

Doktor ekledi. “Bayan Saintclair buradan kaçmış. Ağaçların arasından Daisymead seçilebiliyor. Yol üstünde daha yakın başka evler var ama bu noktadan bakınca Daisymead görülebilen tek ev.”

Poirot, “Yardımlarınıza teşekkür ederim, doktor,” dedikten sonra, “Gel Hastings, biz de matmazelin ayak izlerini takip edelim,” diye ekledi.

III

Poirot önde ben arkada bahçeden geçtik. Demir kapıdan çıkıp yeşilliklerin arasında kısa bir süre yürüdükten sonra Daisymead'in bahçe kapısının önüne vardık. Burası bir buçuk dönümlük bir bahçenin içinde iddiasız bir evdi. Birkaç basamakla bir terasa ve evin terasa açılan kapısına varılıyordu. Poirot çenesiyle o yönü işaret etti.

“Matmazel Saintclair eve buradan girmiş olmalı. Onun kadar telaşlı olmadığımıza göre bizim ön kapıya gitmemiz daha doğru olur.”

Kapıyı açan hizmetçi bizi salona aldı ve Bayan Oglander'i çağdırmaya gitti. Odaya geceki olaydan beri el sürülmediği görülüyordu. Küller hâlâ şöminenin içinde; briç masası da odanın ortasındaydı. Oda gösterişli biblolarla doluydu. Duvarlara da birbirinden çirkin aile portreleri asılmıştı.

Poirot portrelerle benden daha çok ilgilendi ve biraz çarpılmış olan birkaçını düzeltti. “*La familla*,⁽¹⁾ çok güçlü bir bağ, değil mi?” dedi. “Duygu, güzelliğin yerini alıyor.”

Bunu doğruladım. Bu arada gözlerim bir aile fotoğrafına takılıp kalmıştı: Favorisi neredeyse yanağının yarısını kaplamış bir genç adam, saçlarını tepesinde toplamış bir hanım, tıknaz yapılı bir erkek çocuk, abartılı kurdeleler ve fiyonklarla süslü iki küçük kız. Bunun Oglander ailesine ait eski bir resim olduğu düşüncesiyle dikkatle inceledim.

O sırada kapı açıldı ve içeri genç bir kadın girdi. Saçları derli topluydu, üstünde rengi solmuş bir ceketle tüvit bir etek vardı.

Bize merakla süzdü. Poirot ona doğru bir adım attı.

“Matmazel Oglander, değil mi? Sizi rahatsız ettiğimiz için üzgünüm. Özellikle de yaşadıklarınızdan sonra. Dünkü olay sizi çok sarsmış olmalı.”

(1) Aile.

Genç kadın, “Oldukça,” diye cevapladı. Dramatik öğelerin Bayan Oglander’i pek etkilemediğini, hayal gücünden yoksun oluşundan dolayı trajedileri fazla büyütmediğini düşünmeye başlamıştım. Genç kadın, “Odanın durumundan dolayı özür dilerim. Hizmetkârlar o kadar kolay heyecanlanıyorlar ki,” deyince bu düşüncem doğrulanmış oldu.

“Dün gece burada oturuyordunuz, değil mi?” diye sordu Poirot.

“Evet, akşam yemeğinden sonra briç oynuyorduk. Tam o sırada...”

“Bağışlayın, ne kadar süre oynadınız?”

“Bilmem ki... bir düşüneyim.” Genç Bayan Oglander düşünüyordu. “Tam olarak bunu söyleyemeyeceğim. Sanırım, o sırada saat yaklaşık ondu. Anımsadığım kadarıyla, birkaç el oynamıştık.”

“Siz nerede oturuyordunuz?”

“Yüzüm pencereye dönüktü. Ben annemle eşleşmiştim ve sanzatu oynamıştım. Sonra birden pencere açıldı ve Bayan Saintclair içeri daldı.”

“Onu tanıyor muydunuz?”

“Yüzü bana yabancı gelmemişti.”

“Kendisi hâlâ burada, değil mi?”

“Evet, ama kimseyi görmek istemiyor. Hâlâ şokta.”

“Benimle görüşeceğini sanıyorum. Kendisine Maurania Prensi Paul’ün isteği üzerine burada olduğumu söyler misiniz?”

Bir prensten söz edilmesinin Bayan Oglander’i heyecanlandıracağını düşünmüştüm. Ama genç kadın aynı soğukkanlılıkla odadan çıktı ve kaşla göz arasında geri dönerek Bayan Saintclair’in bizi odasında beklediğini söyledi.

Genç kadını takip edip merdivenlerden yukarı çıktık ve büyük, aydınlık bir yatak odasına girdik. Pencerenin yanındaki divana uzanmış olan kadın biz içeri girince başını çevirdi. İki kadının arasındaki zıtlık gözden kaçacak gibi değildi, özellikle de yüz hatları ve

tenleri benzemesine rağmen. Aralarındaki fark öylesine çarpıcıydı ki! Valerie Saintclair'in her bakışı, her hareketi dramatik olmaktan öylesine uzaktı ki. Sanki çevresine hoş bir romantizm yayıyordu. Ayaklarının üstüne koyu kırmızı bir yünlü sabahlık atılmıştı. Bu çok sıradan bir giysiydi, ama genç kadının zarafeti ona egzotik bir hava kazandırıyor, onu Doğu'nun göz kamaştırıcı renklerindeki kaftanlarına dönüştürüyordu.

Genç kadının iri kara gözleri Poirot'nun üzerinde kilitlenmişti.

"Paul'den mi geliyorsunuz?" diye sordu. Sesi de görünüşüne uygun şekilde tok ve baygındı.

Poirot, "Evet, matmazel," dedi. "Ona ve size hizmet etmek için buradayım."

"Ne öğrenmek istiyorsunuz?"

"Dün gece olup biten her şeyi. Ama *her şeyi*!"

Genç kadın hafifçe gülümsedi, anlamlı bir gülümseme idi bu.

"Yalan mı söyleyeceğimi sanıyorsunuz? Ben o kadar da aptal değilim. Gerçeği gizlemenin bir anlamı olmadığını görebiliyorum. Adam benimle ilgili bir sırrı biliyordu ve o öldü. Sırrımı öne sürerek, beni tehdit etmişti. Paul'ün hatırı için onunla uzlaşmaya çalıştım. Paul'ü kaybetmeyi göze alamazdım... Ama şimdi adam öldüğüne göre bu artık güvende olduğum anlamına geliyor. Buna rağmen onu ben öldürmedim."

Poirot gülümseyerek başını salladı.

"Bana bunu söylemeniz gerekmez, matmazel. Şimdi bana dün gece olanları anlatın."

"Ona para teklif ettim, kabul eder gibi göründü. Dün gece saat dokuz için randevu verdi. Mon Désir'e gitmem gerekiyordu. Orasını biliyordum, daha önce de gitmiştim. Hizmetlilerin beni görmemesi için kütüphaneye yan kapıdan girmemi istemişti."

"Pardon ama oraya gece tek başınıza gitmekten korkmadınız mı?"

Bana mı öyle geldi bilmem ama kadın yanıt vermeden önce kısa bir an duraksadı.

“Belki de korktum ama çaresizdim,” diye cevapladı. “Benimle gelmesini isteyebileceğim biri yoktu. Ve çaresizdim. Reedburn beni kütüphaneye aldı. Ahlaksız adam! Öldüğüne sevindim! Benimle kedinin fareyle oynadığı gibi oynamaya kalkıştı. Benimle alay etti. Karşısında diz çökerek yalvardım. Ona tüm mücevherlerimi vermeyi önerdim. Boşuna! Sonra kendi şartlarını belirtti. Bunun ne olduğunu tahmin edersiniz sanırım. Reddettim. Ona hakkında ne düşündüğümü söyledim. Ona bağırıp çağırdım. Karşıma geçip, iğrenç bir soğukkanlılıkla gülümsemeyi sürdürdü. Sonra bağırmaktan yorulup sakinleşmeye başladığım sırada bir gürültü oldu; ses pencereyi örten perdenin arkasından geliyordu... Reedburn de duymuştu. O tarafa doğru yürüyerek hızla perdeyi açtı. Oraya bir adam gizlenmişti; korkunç görünüşlü bir adam, serseri tipli biri. Bay Reedburn’e vurdu, sonra tekrar vurdu ve Reedburn yere yığıldı. Sonra Reedburn kanlı eliyle beni kavradı, ama ben can havliyle kendimi kanlı elinden kurtararak pencereden dışarı kaçtım ve var gücümle koşmaya başladım, sonra birden bu evde ışık olduğunu görünce, buraya koştum. Panjurlar açık olduğu için içeride bazı kimselerin briç oynadıkları görülüyordu. Kendimi odanın içine güçlükle attım. Sadece ‘cinayet’ diyebildim ve ardından da her şey karardı...”

“Teşekkürler, matmazel. Büyük bir şok yaşadığınız anlaşılıyor. O serseriye gelince, bana onu tanımlayabilir misiniz? Giysilerini anımsayabiliyor musunuz?”

“Hayır, her şey o kadar çabuk olup bitti ki. Ama adamı nerede görsem tanırım. Yüzü beynime kazındı desem yeridir.”

“Bir sorum daha var, matmazel. *Diğer* pencerenin, yani araba yoluna bakan pencerenin perdeleri kapalı mıydı?”

Dansçının yüzünde belki de ilk kez bir şaşkınlık belirdi. Anımsamaya çalışıyordu.

“Eh bien, matmazel?” Poirot cevabı almakta kararlıydı.

“Düşünüyorum da... evet, evet, eminim! O perdeler kapalı değil.”

“Bu ilginç... diğer perdeler kapalıyken onların açık olması tuhaf. Her neyse. Sanırım bu o kadar da önemli değil. Burada uzun kalacak mısınız, matmazel?”

“Doktor, yarın şehre dönebilecek kadar iyileşeceğimi söyledi.” Genç kadın odanın içinde etrafına bakındı. Genç Bayan Oglander dışarı çıkmıştı. “Bu insanlar çok iyiler, çok düşünceliler ama benim dünyamdan değiller. Onları şok ediyorum! Bana gelince... anlayacağınız, ben de burjuva sınıfından pek hoşlanmıyorum!” dedi.

Bu sözleri söyleyişinde acı bir anlam seziliyordu.

Poirot başını salladı. “Anlıyorum. Umarım, sorularımla sizi fazla yormamışımdır.”

“Kesinlikle yormadınız, mösyö. Ben yalnızca Paul’ün en kısa zamanda her şeyi öğrenmesini istiyorum.”

“O halde size iyi günler, matmazel.”

Odadan çıkarken Poirot’nun ayağı bir çift rugan ayakkabıya takıldı.

“Bunlar sizin mi, matmazel?” diye sordu.

“Evet, mösyö. Az önce temizleyip yukarı çıkardılar.”

Merdivenlerden indiğimiz sırada Poirot, “Görünüşe bakılırsa hizmetkârlar ayakkabıları temizlemeyi unutuyorlar ama şömine-nin küllerini temizlemeyi unutuyorlar,” dedi düşünceli bir ifadeyle. “Neyse, *mon ami*, önceleri bir iki ilginç nokta ilgimi çekmişti, ama korkarım ki bu olayı artık kapanmış sayabilirim. Her şey yeterince apaçık ortada çünkü.”

“Ya katil?”

Ufak tefek dostum kibirle, “Hercule Poirot serseri avına çıkmaz,” dedi.

IV

Genç Bayan Oglander bizi holde karşıladı.

“Bir dakika salonda beklerseniz, annem sizinle konuşmak istiyor,” diye açıkladı.

Odaya hâlâ el sürülmemişti. Poirot iskambil kâğıtlarını toplayarak onları bakımlı elleriyle karıştırdı.

“Ne düşündüğümü biliyor musun, dostum?” diye sordu.

Heyecanla, “Hayır,” dedim.

“Bence genç Bayan Oglander sanzatu oynamakla hata etmiş. Üç maça oynamalıydı.”

“Bu olur şey değil, Poirot, ne adamsın!”

“*Mon Dieu!* Her zaman cinayetlerden söz etmem gerekmez ya!” Dostum birden irkildi. “Hastings. *Hastings* baksana! Destede sinek papazı eksik!”

“Zara!” diye bağırdım.

“Ne?” Poirot neden söz ettiğimi pek anlayamamıştı. Çevik hareketlerle kartları toparlayıp kutularına koydu. Yüzünde ciddi bir ifade vardı.

“Hastings,” dedi sonunda. “Benim, Hercule Poirot'nun büyük bir hata, çok büyük bir hata yapmama ramak kalmıştı.”

Ne demek istediğini anlamamıştım, boş gözlerle ona baktım.

“Yeniden başlamamız gerek, Hastings. Evet, yeniden başlamamız şart. Ama bu kez yanılmayacağız.”

Orta yaşlı hoş bir kadın, Poirot'nun konuşmasını yarıda kesti. Elinde bazı defterler vardı. Poirot, kadının önünde saygıyla eğildi.

Anne Oglander doğrudan konuya girdi.

“Anladığım kadarıyla Bayan Saintclair'in dostusunuz?”

“Onun bir dostu tarafından gönderildim hanımefendi.”

“Anlıyorum. Düşündüm ki...”

Poirot birden pencereyi işaret ederek sordu. “Dün gece jaluzileriniz kapalı mıydı?”

“Hayır, zaten Bayan Saintclair de bu yüzden ışığı net olarak görebildi.”

“Dün gece mehtap vardı. Pencerelelere bakan koltuğunuzdan Bayan Saintclair’i görmemiş olmanıza şaşıırıyorum.”

“Herhalde oyuna dalmıştık. Daha önce başımıza hiç böyle bir şey gelmemişti.”

“Buna inanıyorum, madam. Neyse, içiniz rahat etsin. Bayan Saintclair yarın gidiyormuş.”

“Öyle mi!” Kadıncağızın yüzü güldü.

“Ve size iyi günler hanımefendi.”

Ön kapıdan çıktığımız sırada bir hizmetçi basamakları siliyordu.

Poirot’a ona, “Yukarıdaki genç hanımın ayakkabılarını siz mi temizlediniz?” diye sordu.

Hizmetçi hayır anlamında başını salladı. “Hayır. Birinin temizlediğini de sanmıyorum.”

Daha sonra Poirot ile birlikte yolda yürüdüğümüz sırada, “Peki ama o ayakkabıları kim temizledi?” diye sordum.

Poirot, “Hiç kimse,” diye karşılık verdi. “Temizlenmeleri gerekmiyordu ki.”

“Güzel bir gecede yolda ya da bahçe yolunda yürümenin ayakkabıları kirletmeyeceğini kabul edebilirim. Ama bahçedeki uzun otların arasından geçildiyse kirli olmaları gerekirdi.”

Poirot yüzünde garip bir gülümsemeyle, “Evet,” dedi. “O zaman kirleneceklerini ben de kabul ediyorum.”

“İyi ama...”

“Yarım saat sabret sevgili dostum. Mon Désir’e geri dönüyoruz.”

V

Uşak bizi yeniden gördüğüne şaşırılmış olsa da kütüphaneye gitmemize itiraz etmedi.

Poirot'nun araba yoluna bakan pencereye yönelmesi üzerine, “İyi ama bu yanlış pencere,” diye seslendim.

“Sanmıyorum, dostum. Şuraya bak.” Poirot mermerden aslan kafasını işaret etti. Üstünde solmuş bir leke seçilebiliyordu. Poirot yerdeki benzer bir lekeyi gösterdi.

“Birisi Reedburn’ün iki gözünün arasına yumruk atmış,” dedi. “Adam arkaya doğru sendeleyerek bu mermer çıkıntısının üstüne düşmüş, oradan da yere kaymış. Sonra yerde öbür pencereye doğru sürüklenmiş ve oraya bırakılmış. Ama doktorun ifadesinden de anlaşıldığına göre, aynı açığı oluşturacak biçimde değil.”

“İyi ama niçin? Bu çok gereksiz bir davranış değil mi?”

“Aksine bu zorunluydu. Bu aynı zamanda katilin kimliğini de işaret ediyor. Hoş Reedburn’ü öldürmek niyetinde olmadığına göre adama katil demek yersiz. Çok güçlü bir adam olmalı!”

“Cesedi yerde sürüklediği için mi?”

“Pek değil. Bu çok ilginç bir olay. Ve ben ise az daha her şeyi yüzüme, gözüme bulaştırıyordum.”

“Yani her şeyin bittiğini, her şeyi bildiğini mi söylemek istiyorsun?”

“Evet.”

Birden bir şey anımsayarak, “Hayır,” diye atıldım. “*Bilmediğin bir şey var!*”

“Neymiş o?”

“Kayıp sinek papazının nerede olduğunu bilmiyorsun!”

“Öyle mi? İşte bu komik, hem de çok komik dostum.”

“Niçin?”

“O kart cebimde de ondan!” Poirot böyle diyerek kartı abartılı bir hareketle ortaya çıkardı.

Bozulmuştum.

“Demek öyle!” dedim. “Peki, onu nerede buldun? Burada mı?”

“Bunda şaşılacak bir taraf yok. Yalnızca öbür kartlarla birlikte dışarı çıkarılmamış, kutunun içinde kalmıştı.”

“Bu da sana bir fikir verdi, öyle mi?”

“Evet, dostum. Ve majestelerine saygılarımı sunarım.”

“Madam Zara’ya da mı?”

“Ah evet... o hanıma da.”

“Neyse... peki şimdi ne yapacağız?”

“Londra’ya döneceğiz. Ama önce Daisymead’deki bir hanıma söylenecek bir çift sözüm var.”

Bize kapıyı yine aynı hizmetçi açtı.

“Herkes yemekte, efendim. Ama görmek istediğiniz Bayan Saintclair’se durum farklı, o dinleniyor.”

“Anne Bayan Oglander’i bir iki dakika kadar görsem yeterli olur. Geldiğimi kendisine haber verir misiniz?”

Bayan Oglander’i salonda bekledik. Salona geçerken yemek odasındaki aile gözüme ilişti. Bu kez kilolu ve güçlü kuvvetli görünen iki erkek de hanımlara katılmıştı. Biri bıyıklıydı, öbürünün ise hem bıyığı hem de sakalı vardı.

Birkaç dakika sonra Bayan Oglander odaya girdi. Poirot’ya merakla bakması üzerine dostum hafifçe eğildi.

“Hanımefendi, benim ülkemde annelere büyük saygımız vardır. Anne, ailenin her şeyidir!”

Bu başlangıç Bayan Oglander’i büsbütün şaşırtmış görünüyordu.

Poirot, “Ben de bu amaçla geldim,” dedi. “Bir annenin endişelerini gidermeye... Bay Reeburn’ün katili bulunamayacak. Bu yüzden

korkmayın. Bunu ben Hercule Poirot size söylüyorum. Haklıyım, değil mi? Ya da eşi mi demeliyim?”

Kısa bir sessizlik oldu. Bayan Oglander, Poirot'nun aklından geçenleri gözlerinden okumaya çalışıyordu. Sonunda sakın bir sesle konuştu.

“Nasıl anladığınızı bilemiyorum ama evet, haklısınız.”

Poirot ciddi bir ifadeyle başını salladı. “Hepsi bu kadar, hanımefendi. Ama telaşlanmayın, sizin İngiliz polislerinde Hercule Poirot'nun gözleri yok.”

Böyle derken duvardaki aile resmine parmağının ucuyla vurdu.

“Bir zamanlar bir kızınız daha varmış, hanımefendi. Ne oldu, yoksa öldü mü?”

Yine bir sessizlik oldu. Kadıncağz gözlerini Poirot'nun gözlelerinden ayırmıyordu. Sonunda yanıt verdi.

“Evet, öldü.”

Poirot yalnızca, “Yaa!” dedi şaşkınlıkla. “Neyse, artık Londra'ya dönmemiz gerekiyor. Şu sinek papazını iskambil destenize yani yerine koymama izin verir misiniz? Yaptığınız tek hata buydu. Bir saatte uzun süre elli bir kartla briç oynadığınızı ileri sürdünüz. Bu oyun hakkında en küçük bilgisi olan buna bir an bile inanmaz. Neyse, size iyi günler!”

İstasyona yürüdüğümüz sırada Poirot, “Artık her şeyi görüyorsunuz, değil mi dostum!” dedi.

“Hiçbir şey gördüğüm yok! Reedburn'ü kim öldürdü?” diye sordum.

“Oğul John Oglander. Öldürenin baba mı, oğul mu olduğuna pek emin değilim, ama ikisinin içinde daha kuvvetlisi ve daha genci olduğu için oğulun üzerinde durdum. Pencereden dolayı ikisinden birinin olması gerekiyordu.”

“Niçin?”

“Kütüphanenin dört çıkışı vardı; iki kapı ve iki pencere. Ama bunların yalnızca biri söz konusu olabilirdi. Üç çıkış doğrudan binanın ön yüzüne açılıyordu. Valerie Saintclair’in bir rastlantı sonucu Daisymead’e gelmesi için trajedinin arka penceresinin önünde gerçekleşmesi gerekiyordu. Genç kadının bayıldığı doğrudu, bunun için de John Oglander’in onu evine kadar omuzlarında taşıması gerekmişti. O yüzden güçlü kuvvetli bir adam olması gerektiğini söyledim.”

“Yani oraya beraber mi gitmişler?”

“Evet. Yalnız başına gitmekten korkup korkmadığını sorduğum zaman Valerie’nin durakladığını hatırlarsın. Aslında John Oglander de ona eşlik etmişti, bu da sanırım Reedburn’ün öfkesini artırdı. Kavga ettiler, adamın Valerie’ye savurduğu hakaret Oglander’in ona vurmasına yol açtı. Ben böyle düşünüyorum. Bundan sonrasını sen de biliyorsun.”

“İyi ama niçin briç oynadıklarını ileri sürdüler?”

“Briç oyunu dört oyuncu gerektirir. Bütün akşam o odada yalnız üç kişinin bulunduğunu kim tahmin edebilirdi?”

Hâlâ pek anlayamamıştım. “Akıl erdiremediğim bir şey var,” dedim. “Oglander’lerin dansçı Valerie Saintclair’le ne ilgileri var?”

“Bunu göremeyişine şaşıyorum. Oysa duvardaki o resme uzun süre –benden de uzun süre– bakmıştın. Bayan Oglander’in öbür kızı ailesi için ölmüş olabilir, ama dünya onu Valerie Saintclair olarak tanıyor!”

“Ne?”

“İki kız kardeşi bir arada görünce aralarındaki benzerlik dikkatini çekmedi mi?”

“Hayır,” diye itiraf ettim. “Sadece ne kadar farklı iki kadın olduklarını düşünmüştüm.”

“Bu, aklının romantik izlenimlere bu kadar açık olmasından kaynaklanıyor, sevgili Hastings. İki kızın yüz çizgileri hemen he-

men birbirinin aynı. Ten renkleri de öyle. İşin ilginç yanı, Valerie'nin ailesinden, ailesinin de ondan utanç duyması. Öyleyken bir tehlike anında genç kadın ağabeyinden yardım istedi, işler sarpa sarınca da hepsi birbirlerine destek oldular. Aile bağı müthiş bir şeydir. Bu ailenin bütün bireyleri rol yapabiliyor, Valerie drama yeteneğini onlardan almış. Prens Paul gibi ben de kalıtıma inanıyorum. Beni aldattılar! Benim için şanslı bir rastlantı ve bir test sorusu olmuş olmasa Oglander'ler Hercule Poirot'yu kandırmalarıyla övünebileceklerdi. Hatırlıyor olmalısın: Bayan Oglander'e, masanın etrafında ne şekilde oturduklarını sorarak kızının yalanını ortaya çıkarmasını sağlamıştım.”

“Prese ne söyleyeceksiniz?”

“Valerie'nin cinayeti işlemiş olamayacağını ve serserinin bulunabileceğine hiç ihtimal vermediğimi. Aynı zamanda Zara'yı da kutlamak isterim. Ne garip rastlantı bu, değil mi? Bu olaya Sinek Papazının Macerası demeyi düşünüyorum. Buna sen ne dersin, dostum?”

Lemesurier Mirası

I

Poirot ile pek çok tuhaf olayı araştırdık ama hiçbirisi yıllar boyunca ilgi odağımız olan ve sonuçta çözümlemesi için Poirot'ya getirilen bu olağanüstü olaylar dizisiyle kıyaslanamaz. Lemesurier ailesinin tarihçesi ilk kez savaş sırasında bir akşam dikkatimizi çekmişti. Poirot ile kısa zaman önce tekrar buluşmuş, Belçika'daki eski arkadaşlığımızı tazelemiştik. Poirot, Savaş Bakanlığı'yla ilgili küçük bir sorunu başarıyla çözümlemişti ve biz Carlton'da fırsat buldukça Poirot'ya övgüler yağdıran yüksek rütbeli bir subayla yemektedir. Subay sonunda bir randevusuna yetişmek için yanımızdan ayrılınca Poirot ile ben rahat rahat kahvelerimizi içtik ve gitmek üzere kalktık.

Salondan çıkacağımız sırada birinin bana seslendiğini duydum. Başımı çevirince sesi bana hiç de yabancı gelmeyen bu kişinin Fransa'dayken tanıştığım Yüzbaşı Vincent Lemesurier olduğunu gördüm. Genç adam aralarındaki benzerlikten dolayı aynı aileden olduklarını düşündüğüm daha yaşlı bir adamla beraberdi. Yanılmamıştım, yaşlı adam, genç dostum yüzbaşının amcası Bay Hugo Lemesurier'di.

Yüzbaşı Lemesurier ile pek bir yakınlığım yoktu ama dalgın görünümlü, hoş bir genç adamdı, Northumberland şehrinin çok eski, soylu bir ailesinden olduğunu duymuştum. Orada tarihi, ortaçağdaki din reformundan da daha öncesine dayanan büyük bir malikânenin

sahibiydiler. Poirot ile benim pek acelemiz yoktu. Genç adamın daveti üzerine masalarına oturduk ve iki yeni dostumuzla çeşitli konularda sohbetে başladık. Kırklı yaşlarında görünen amca Lemesurier, hafif çökük omuzlarıyla bir bilim adamına benziyordu. Zaten çok geçmeden de hükümet adına kimyasal bir araştırma projesinde görevli olduğunu öğrendik.

Tam o sırada telaşlı olduğu anlaşılan, uzun boylu, esmer, genç bir adam hızla masamıza yaklaşarak konuşmamızı böldü.

“Tanrı’ya şükür, ikinizi de buldum!” diye haykırdı.

“Ne var, ne oldu Roger?”

“Baban, Vincent. Kötü bir kaza. Genç bir at!” Sonrasını ise geç dostumuzu kenara çekerek, daha alçak bir sesle açıkladı.

İki dostumuz hemen bizimle vedalaşıp, yanımızdan ayrıldılar. Vincent Lemesurier’nin babası genç bir atı eğitmeye çalışırken ciddi bir kaza geçirmişti. Sabahı çıkaramayacağı düşünülüyordu. Vincent’in yüzü bembeyaz olmuştu. Bu kötü haber onda şok etkisi yapmışa benziyordu. Bu beni şaşırtmıştı, Fransa’dayken aramızda geçen birkaç konuşmadan Vincent’le babasının arasının iyi olmadığı sonucunu çıkarmıştım, dolayısıyla da bu tepkisi benim açımdan şaşırtıcıydı.

Bize kuzen Roger Lemesurier olarak tanıtılan esmer genç adam diğer Lemesurier’lerle gitmemişti. Üçümüz otelden birlikte çıktık.

Genç adam, “Bu çok tuhaf bir olay,” dedi. “Sanırım, Mösyö Poirot’nun ilgisini çekecektir. Sizden söz edildiğini çok duydum, Mösyö Poirot, Higginson’dan.” Higginson subay dostumuzdu “Sizin psikoloji konusunda bir deha olduğunuzu söyledi.”

Ufak tefek dostum çekinerek, “Evet, psikoloji okudum,” dedi.

“Kuzenimin yüzünü gördünüz mü? Donup kalmıştı, değil mi? Nedenini biliyor musunuz? Eskilerde kalmış bir aile lanetinin yüzünden! Bu öyküyü dinlemek ister misiniz?”

“Anlatırsanız çok sevinirim.”

Roger Lemesurier saatine baktı.

“Çok vaktim var. Onlarla King’s Cross istasyonunda buluşacağım. Evet, Mösyö Poirot, Lemesurier’ler çok eski bir ailedir. Ortaçağlarda bir Lemesurier karısından kuşkullanmış ve sonrasında genç bayanı çok uygunsuz bir durumda yakalamış. Bayan Lemesurier suçsuz olduğuna yemin etmiş ama ihtiyar Baron Hugo onu dinlememiş bile. Kadının bir çocuğu varmış, bir oğlan çocuğu. Baron çocuğun kendisinden olmadığını ileri sürmüştü ve ona mirasından hiçbir şey bırakmamaya yemin etmiş. Bundan başka ne yaptığından emin değilim, anne ve oğlu bir duvarın içine gömmek gibi bir ortaçağ işkencesine başvurmuş bile olabilir. Her neyse, ikisini de öldürmüştü ve kadıncağız son ana kadar suçsuz olduğuna yemin etmiş, son nefesinde de Lemesurier’leri sonsuza dek lanetlemiş. Buna göre hiçbir Lemesurier’in ilk dünyaya gelen oğlu aile mirasına konamayacaktı. Aradan zaman geçmiş ve kadının suçsuzluğu hiçbir kuşkuyla yer bırakmayacak şekilde ortaya çıkmış. Sanıyorum Baron Hugo keçe gömleği giydi ve yaşamının kalan kısmını bir keşiş hücresinde dizlerinin üstünde geçirdi. İşin en tuhaf yanı şu ki o zamandan beri ailenin ilk doğan hiçbir oğlu asla aile mirasına sahip olamamış. Miras kardeşlere, yeğenlere ve ikinci oğullara geçmiş, ama asla en büyük oğula geçmemiş. Vincent’in babası beş oğulun ikincisiydi; ailenin büyük oğlu bebekken ölmüştü. Tabii Vincent savaş boyunca kendisinin lanetlenmiş olduğuna ve ölmeye mahkûm olduğuna inandı. Ancak tuhaftır kendisinden küçük iki erkek kardeşi öldü ve o hiçbir zarar görmeden savaştan geri döndü.”

Poirot, “İlginç bir aile tarihi,” dedi düşünceli bir tavırla. “Şimdi babası ölmek üzere olduğuna göre, ailenin yaşayan en büyük oğlu olarak miras Vincent’e kalacak, öyle mi?”

“Kesinlikle. Bu durumda bu lanet de modern yaşamın baskısına karşı koyamayarak geçmişte kalmış olacak.”

Poirot, genç adamın alaycı ses tonunu beğenmediğini belli eder şekilde başını salladı. Roger Lemesurier yeniden saatine baktı ve gitme zamanının geldiğini söyledi.

Bu öykünün devamında ertesi sabah Yüzbaşı Vincent Lemesurier'in trajik bir şekilde öldüğünü öğrendik. İskoç posta treniyle kuzeye doğru yolculuk ediyordu, gece bir ara kompartımanının kapısını açarak rayların üstüne atlamış olmalıydı. Savaşın ruhsal çöküntüsüne babasının ölümünün şoku eklenince cinnet geçirmiş olabileceğine karar verildi. Lemesurier ailesini etkisi altına alan kuşkulu lanetten Vincent'in amcası Ronald Lemesurier'nin yeni vâris olmasıyla birlikte kısa bir süre daha söz edildi. Onun biricik oğlu da savaş sırasında Somme'da ölmüştü.

Öyle sanıyorum ki genç Vincent'le yaşamının son akşamındaki tesadüfi karşılaşmamız Lemesurier ailesine duyduğumuz merakı kamçıladi.

İki yıl sonra da Ronald Lemesurier'nin ölüm haberini merakla okuduk. Adam zaten Lemesurier ailesinin mirasına konduğu sırada hastaydı. Kardeşi John onun yerini aldı. Bu Lemesurier tek oğlu Eton Koleji'nde okuyan, sağlıklı ve güçlü kuvvetli bir adamdı.

Ama Lemesurier'lerin üzerine kara bir lanetin çökmüş olduğu anlaşılıyordu. Kaderleri kötüydü. Eton Koleji'nde okuyan delikanlı daha sonraki ilk tatilinde kazayla kendini vurdu. Babası ise bir eşekarısının sokması sonucunda öldü ve onun ölümü sonucunda servet beş kardeşin en küçüğüne geçti; bu Lemesurier ise Carlton'daki o uğursuz gecede tanıştığımız Hugo'ydu.

Lemesurier'lere başlarına gelen şaşılacak derecedeki felaketler dizisi dışında ilgi duymuyorduk ama daha aktif ilgileneceğimiz zaman yakındı.

II

Bir sabah bize “Bayan Lemesurier” diye birinin bizi görmeye geldiği söylendi. Bayan Lemesurier yaklaşık otuz yaşlarında görünen, uzun boylu, enerjik bir kadındı; davranışlarında kararlılık ve güçlü bir sağduyu seziliyordu. Hafif bir Amerikan aksanıyla konuşuyordu.

“Mösyö Poirot, değil mi? Sizinle tanıştığımıza sevindim. Bilmem anımsar mısınız ama kocam Hugo Lemesurier sizinle uzun yıllar önce tanışmış.”

“Kendilerini çok iyi anımsıyorum, hanımefendi. Carlton’da tanışmıştık.”

“Muhteşemsiniz, Mösyö Poirot. Ben... çok endişeliyim.”

“Hangi konuda hanımefendi?”

“Büyük oğlum... bilmem biliyor musunuz ama iki oğlum var. Ronald sekiz, Gerald altı yaşında.”

“Anlatın, madam. Niçin küçük Ronald için endişe duyuyorsunuz?”

“Mösyö Poirot, son altı ay içinde Ronald üç kez ölümden kıl payı kurtuldu. Bu yaz hep birlikte Cornwall’da tatildayken az kalsın boğuluyordu. Sonra bir defasında çocuk odasının penceresinden düştü; bir başka sefer de ptomainden zehirlendi.”

Poirot’nun yüz ifadesinden düşünceleri çok açık bir biçimde anlaşılıyordu.

Bayan Lemesurier, “Biliyorum, benim pireyi deve yapan aptal bir kadın olduğumu düşünüyorsunuz, ama...” dedi.

“İnanın ki öyle değil madam. Bu gibi olayların bir anneyi telaşlandırması çok normal ama size nasıl yardımcı olabileceğimi anlayamıyorum. Tanrı değilim ki dalgaları kontrol altında tutabileyim. Çocuk odası için yalnızca pencereye demirler koydurmanızı önerebilirim. Yiyeceğe gelince, bir çocuğa kim annesi kadar iyi bakabilir?”

“İyi de bütün bunlar niçin Gerald'ın değil de Ronald'ın başına geliyor?”

“Şans, madam, *le hasard!*”⁽¹⁾

“Öyle mi düşünüyorsunuz?”

“Ya siz ne düşünüyorsunuz, madam? Siz ve kocanız?”

Bayan Lemesurier'in yüzünde hüzünlü bir ifade belirdi.

“Hugo'yla konuşmaya çalışmamın hiçbir yararı yok, beni dinlemez. Belki siz de duymuşsunuzdur, bu ailenin lanetli olduğu söyleniyor hiçbir büyük oğul babasının mirasına sahip olamıyor. Hugo buna inanıyor. Ailenin kara tarihi onu sanki ele geçirmiş, batıl inançlara körü körüne kendini kaptırmış. Ona korkularımdan söz ettiğimde ailece lanetli olduğumuzu, bu lanetten kurtulamayacağımızı söylüyor. Ama ben Amerikalıyım Mösyö Poirot, biz Amerikalılar lanetlere falan pek inanmayız. Bu tür batıl inançların eski ailelere değişik, özgün hava kattığına inanırız –bir tür *cachet*–⁽²⁾ bilmem anlatabiliyor muyum? Hugo'yla tanıştığım sırada bir müzikal komedide küçük bir rolüm vardı ve o sırada bu aile lanetinden hoşlandığımı bile söyleyebilirim. Benim için yalnızca romantik bir öyküydü. Böyle şeyler soğuk kış akşamlarında şöminenin karşısında anlatılınca iyi güzel de söz konusu olan insanın kendi çocukları olunca iş değişiyor. Ben çocuklarıma tapıyorum, Mösyö Poirot. Onlar için yapamayacağım bir şey yok.”

“Demek aile mitlerine inanmayı reddediyorsunuz, madam?”

“Bir mit –ya da bir hayalet diyelim– bir sarmaşığın gövdesini testereyle kesebilir mi? Cornwall'daki olay hakkında bir diyeceğim yok. Her çocuk denizde fark etmeden fazla açılabilir ve sorun yaşayabilir. Ronald dört yaşından beri yüzme bilir ama bunu tartışmıyorum. Ama sarmaşık olayı farklı. Oğlanların ikisi de fazlasıyla yaramazlar, sarmaşık yoluyla pencerelerine kadar tırmanıp aynı yoldan

(1) Tesadüf.

(2) Simge, damga.

aşağı inebileceklerini keşfetmişler. Bunu hep yapıyorlardı. Gerald'ın evde olmadığı bir gün Ronald bunu yine yaptı ama sarmaşığın kopmasıyla yere düştü. Neyse ki önemli bir yara almadı. Gidip sarmaşığı inceledim; testereyle kesilmişti, Mösyö Poirot, kesilmişti."

"Bu bana anlattığınız çok ciddi bir durum, madam. Demek küçük oğlunuz o sırada evde değildi?"

"Değildi."

"Ya ptomain zehirlenmesi sırasında? Küçük oğlunuz yine evde yok muydu?"

"Hayır, o zaman ikisi de evdeydiler."

Poirot, "Tuhaf," diye mırıldandı. "Madam evinizde siz ve ailenizden başka kim var?"

"Çocukların mürebbiyesi Bayan Saunders ve John Gardiner. Kocamın sekreteri..."

Bayan Lemesurier sıkılmış gibi bu noktada konuşmasına kısa bir ara verdi.

"Başka kim var, hanımefendi?" diye sordu Poirot.

"O gece tanıştığınız Binbaşı Roger Lemesurier de sık sık bizde kalmaya gelir."

"Ha evet, o da kuzenlerinizden biri, değil mi?"

"Uzak bir akraba. Ailemizin bu kolundan değil, ama öyle de olsa şimdi kocamın en yakın akrabası sayılır. Çok hoş bir insan. Hepimiz onu çok severiz. Hele çocuklar ona bayılıyorlar."

"Sarmaşığa tırmanmayı onlara öğreten de o mu?"

"Olabilir. Onları türlü yaramazlıklara teşvik ediyor."

"Madam, daha önce söylediklerim için sizden özür dilerim. Gerçekten de büyük bir tehlikeyle karşı karşıyasınız. Sözünü ettiğiniz tehlike çok gerçek ama ben size yardım edebileceğimi zannediyorum. Size ikimizi de konuk olarak evinizde kalmaya davet etmenizi önereceğim. Kocanız buna karşı çıkmaz, değil mi?"

“Oh hayır. Ama bir işe yaramayacağını düşünecektir. Hiçbir şey yapmadan oturup oğlunun ölmesini beklemesi beni deli ediyor.”

“Sakin olun, hanımefendi. Hazırlıklarımızı belirli bir düzen ve yöntem dahilinde yapmamıza izin verin.”

III

Ertesi sabah gerekli hazırlıkları tamamlamış olarak erken saatte kuzeye doğru yola koyulmuştuk bile. Poirot hayallere dalmış gibiydi. Sonra birden yerinden sıçrayarak, “Vincent Lemesurier bunun gibi bir trenden düşmüştü, değil mi?” diye sordu.

“Düşmüştü” kelimesini hafifçe vurgulayarak söylemişti.

“Bu olayın da cinayet olabileceğinden kuşkulanmıyorsun, değil mi?” diye sordum.

“Bu seni şaşırtıyor mu, Hastings, sence de Lemesurier ölümlerinden bazıları özellikle düzenlenmiş olamazlar mı? Örneğin, Vincent’inki. Sonra şu Eton’lu öğrencininki; bir tüfekte kazara vurulmak çok anlamlı olabilir. Sonra şu çocuk da çocuk odasının penceresinden düşüp ölmüş olabilirdi, görünürde kuşku uyandırmayan doğal bir ölüm. İyi de niçin daima aynı çocuk, diğeri değil? Büyük erkek çocuğun ölümünden kim yararlanıyor? Küçük kardeşi, yedi yaşında bir çocuk! Saçma!”

“Öbür çocuğu daha sonra yok etmeyi düşünmüş olabilirler,” diye fikir yürüttümse de, onların kim olabileceği hakkında en küçük bir fikrim yoktu.

Poirot bu açıklamayı beğenmemiş gibi başını salladı.

“Ptomain zehirlenmesi,” diye mırıldandı. “Atropin de aşağı yukarı aynı belirtileri verir. Evet, Hastings, bizim orada olmamız gerekiyor.”

Bayan Lemesurier bizi sevinçle karşıladı. Sonra bizi kocasının çalışma odasına götürerek bizi adamla yalnız bıraktı. Hugo Lemesurier çok değişmişti. Omuzları daha da çökmüş, yüzü soluk gri bir renk almıştı. Poirot eve geliş nedenimizi anlatırken dikkatle dinledi.

“Tam Sadie’nin pratik sağduyusundan beklenecek bir davranış!” dedi. “Tabii, konuğumuz olmanızdan onur duyarım, Mösyö Poirot, geldiğiniz için de ayrıca teşekkür ederim. Ama yazgı yazgıdır, bizim de yazgımız çok önceden belirlendi. Günahın bedelini ödemekten kaçmak olanaksız. Biz Lemesurier’ler ne yaparsak yapalım lanetten kurtulamayacağımızı *biliyoruz*.”

Poirot testereyle kesilen sarmaşıktan söz açıtıysa da, Hugo pek etkilenmedi.

“Hiç kuşkusuz dikkatsiz bir bahçıvan kesmiştir o sarmaşığı,” dedi. “Evet, evet, bir nedeni olduğu kesin, ama amaç çok açık ve belli. Ve size şu kadarını söyleyebilirim, Mösyö Poirot, kaçınılmaz sonu daha fazla geciktirmek olanaksız.”

Poirot onu dikkatle süzdü. “Niçin öyle söylüyorsunuz?”

“Benim de ölümüm yakın olduğu için. Geçen yıl bir doktora gitmiştim. Amansız bir hastalığa yakalandım, sonum giderek yaklaşıyor. Ben ölmeden önce Ronald gidecek ve miras Gerald’a geçecek.”

“Peki, ya ikinci oğlunuza bir şey olursa?”

“Ona hiçbir şey olmayacak; o tehlikede değil.”

Poirot ısrar etti. “İyi de ya bir şey olursa?”

“Sıradaki vâris kuzenim Roger.”

O sırada elinde bir tomar kâğıtla içeri giren uzun boylu ve kızıl kestane renginde kıvrırcık saçlı bir adam konuşmamızı yarıda kesti.

Hugo Lemesurier, “Bunlar önemli değil, Gardiner, acelesi yok,” diyerek bize dönerek ekledi. “Size sekreterim Bay Gardiner’i tanıştırayım.”

Sekreter eğilerek nazik birkaç söz söyledikten sonra odadan çıktı. Yakışıklılığına rağmen, itici bir yanı vardı. Daha sonra malikânenin son derece bakımlı bahçelerinde dolaşırken bu düşüncemi Poirot'ya da söyledim ve her nasılsa o da aynı fikirde olduğunu belirtti.

“Evet, haklısın. Hastings,” dedi. “Ben de ondan hoşlanmadım. Adam fazla yakışıklı. Kolay işlerin peşinde koşacak birine benziyor. Ah, bak çocuklar da geliyor.”

Bayan Lemesurier yanında iki oğluyla bize doğru geliyordu. İkisi de güzel çocuklardı. Küçüğü annesi gibi esmerdi, büyüğünün ise kızıl kestane bukleleri dikkat çekiyordu. Bizimle el sıkıştılar, hemen sonra da bütün dikkatlerini Poirot'ya verdiler. Arkasından mürebbiye Bayan Saunders'la tanıştırdık, dikkati çekmeyen çok sıradan bir kadındı.

IV

Birkaç gün boyunca malikânede keyifli ve rahat zaman geçirdik. Her an tetikteydik ama dikkatimizi çeken, üzerinde durulmaya değer bir şey olmadı. Çocuklar mutlu ve normal bir yaşam sürüyorlardı. Görünürde ters giden hiçbir şey yoktu. Oradaki dördüncü günümüzde Binbaşı Roger Lemesurier de malikânede kalmaya geldi. Pek az değişmişti; eskisi gibi tasasız ve şendi, her şeyi hafife almayı sürdürüyordu. Çocukların onu çok sevdikleri belliydi. Onu sevinç çığlıklarıyla karşıladıktan sonra bahçede onlarla kızılderilcilik oynamaya sürüklediler. Poirot'nun da belli etmeden onları izlediği dikkatimden kaçmadı.

V

Ertesi gün herkes —çocuklar da dâhil— komşu malikânede yaşayan Leydi Claygate'e çaya davetliydi. Bayan Lemesurier bizim de onlarla birlikte gitmemiz için ısrar ettiyse de, Poirot, evde kalmayı yeğleyeceğini söyleyince nedense rahatlamış göründü.

Herkes gittikten sonra Poirot da işe koyuldu. Bu haliyle bana cingöz bir teriyeri anımsatıyordu. Sanırım evin araştırmadığı köşesi kalmadı ama öylesine sessiz ve sistematik çalışıyordu ki hareketleri kimsenin dikkatini çekmedi. Sonuçtan pek hoşnut görünmüyordu. Çayımızı terasta diğerleriyle birlikte gitmeyen Bayan Saunders'le birlikte içtik.

Kadıncağz her zamanki silik tavrıyla, “Çocuklar hoş vakit geçirecekler,” dedi. “Umarım fazla yaramazlık edip çiçek tarhlarına zarar vermezler ya da arıların yakınına gitmezler...”

Fincanını dudaklarına götürmekte olan Poirot'nun eli havada kaldı. Hayalet görmüş gibiydi.

“Arılar mı dediniz?” diye haykırdı.

“Evet, Mösyö Poirot, arılar. Malikânede üç kovan var. Leydi Claygate arılarıyla gurur duyar...”

Poirot yine, “Arılar mı?” diye bağırdı. Sonra yerinden fırladı ve eli başında terasta bir aşağı, bir yukarı yürümeye başladı. Arı lafının ufak tefek adamı niçin bu kadar heyecanlandığına akıl erdiremiyordum.

O sırada arabanın döndüğünü duyduk. Ev halkı arabadan inerken Poirot kapının eşiğindeydi.

Gerald heyecanla, “Ronald'ı arı soktu,” diye bağırdı.

Bayan Lemesurier, “Önemli bir şey değil,” dedi. “Arının soktuğu yer şişmedi bile. Üstüne amonyak sürdük.”

Poirot, “Bir bakayım, delikanlı,” dedi. “Arı nereni soktu?”

Ronald böbürlenircesine, “Şurayı, boynumun yan kısmını,” dedi. “Ama hiç acımadı. Babam, ‘Kıpırdama, üstünde bir arı var,’ dedi. Ben de kıpırdamadan durdum, babam arıyı kovdu ama arı uçmadan önce beni hafifçe soktu. İğne batışı gibi bir şey. Hiç ağlamadım, ben artık büyüdüm ve gelecek yıl da okula gideceğim.”

Poirot çocuğun boynunu inceledi. Sonra beni kolumdan tutarak kenara çekti.

“Bu gece küçük bir işimiz olacak, *mon ami*,” dedi fısıldayarak. “Sakın kimseye bir şey söyleme!”

Dostum daha fazla bilgi vermeye yanaşmadı, ben de bütün günü akşamı merak ederek geçirdim.

Poirot dinleneceğini söyleyip erkenden odasına çıktı, ben de onu izledim. Merdivenlerden yukarı çıktığımız sırada kolumdan tutarak, bana direktiflerini fısıldadı.

“Kıyafetini değiştirme. Biraz bekledikten sonra lambanı söndür ve yanıma gel.”

Dediğini yaptım, zamanı geldiğinde onu söylediği yerde buldum. Poirot sessiz olmam için beni uyardı. Çocukların dairesine doğru kimseye görünmeden adeta süründük. Ronald burada kendisine ait küçük bir odada kalıyordu. Odaya girerek odanın en karanlık köşesinde pozisyon aldık, beklemeye koyulduk. Çocuğun soluklarının fazla ağır olduğu dikkatimi çekti.

“Uykusu fazla derin, değil mi?” diye fısıldadım.

Poirot başıyla onayladı. “İlaçla uyutulmuş,” diye mırıldadı.

“Niçin?”

“Zamanı gelince bağırması için...”

“Niçin bağırarak ki?”

“Enjektörün iğnesi battığı zaman, *mon ami*. Sus artık, daha fazla konuşmayalım, hoş daha bir süre bir şey olmasını beklemiyorum.”

VI

Ama Poirot bu kez yanılmıştı. Aradan on dakika geçmemişti ki kapı usulca açıldı ve biri odaya girdi. Kulağıma hızla alıp verilen bir soluk sesi geldi. Ayak sesleri yatağa yaklaştı, sonra hafif bir çıt sesi duyuldu. Küçük cep fenerinin ışığı uyuyan çocuğun üstüne tutuldu ama feneri tutan hâlâ karanlıktaydı ve görülmüyordu. Karaltı feneri elinden bıraktı. Sağ eline şırıngayı aldı, sol eliyle de çocuğun boy-nunu kavradı.

Poirot ile sözleşmiş gibi aynı anda ileri fırladık. Fener yere düştü. Davetsiz misafirle karanlıkta dövüşmeye başladık. Adam olağanüstü kuvvetliydi, ama sonunda onu yenmeyi başardık; bayılmıştı.

Poirot, “Işığı yak, Hastings,” dedi heyecanla. “Adamın yüzünü görmek istiyorum, hoş, kiminle karşılaşacağımı çok iyi biliyorum ama...”

Feneri el yordamıyla bulmaya çalışırken ben de bildiğimi düşünüyordum. Duyduğum antipatinin etkisiyle bir an sekreterle karşılaşacağımızı düşünmüştüm. Ama artık iki küçük kuzeninin ölümünden kârlı çıkacak adamın, izini sürdüğümüz canavar olduğuna emindim.

Ayağım fenere çarpınca eğilip onu yerden aldım ve düğmesine bastım. Işık canavarın yüzünü aydınlattı. Bu –çocuğun babası– Hugo Lemesurier idi!

Fener az daha elimden düşüyordu.

“Olamaz!” diye bağırdım boğuk bir sesle. “Olamaz!”

VII

Lemesurier baygındı. Poirot ile güçlerimizi birleştirerek onu odasına taşıyıp yatağına yatırdık. Poirot eğilip adamın sağ elindeki nesneyi çekip aldı. Onu bana gösterdi. Bir enjektördü. Ürperdim.

“İçinde ne var?” diye mırıldandım. “Zehir mi?”

“Sanırım, formik asit.”

“Formik asit mi?”

“Evet. Genellikle karıncaların damıtılmasıyla elde edilir. Bay Lemesurier'in kimyager olduğunu sanırım anımsıyorsunuzdur. Çocuğun ölümünün arının sokmasından kaynaklandığı düşünülecekti.”

“Aman Tanrım!” diye mırıldandım. “Adamın öz oğlu! Sen bunu bekliyordun, öyle mi, Poirot?”

Poirot ciddi bir ifadeyle bunu doğruladı.

“Evet. Hugo Lemesurier tabii ki akıl hastası. Ailenin geçmişi onda saplantı halini almıştı. Malikâneye sahip olmak için duyduğu özlem onu bir dizi cinayeti işlemeye sürükledi. Bu belki aklına o gece Vincent'le kuzeye yolculuk ederlerken geldi. Kehanetin yanlış çıkmasına katlanamazdı. Ronald'ın oğlu zaten ölmüştü, Ronald'ın kendisi de ölümün eşiğindeydi –Lemesurier'ler hastalıklı bir soy. Tüfeğin kazayla ateş aldığı o olayı düzenledi ve de– şu ana kadar bundan kuşkulananlara rağmen aynı yöntemle, yani şahdamarına asit formik enjekte ederek kardeşi John'u da öldürdü. Böylece hayalleri gerçekleşmiş oluyordu, ailenin tüm arazilerinin, servetinin sahibi artık oydu. Ama mutluluğu uzun sürmedi, amansız bir hastalığa yakalandığını öğrendi. Saplantılıydı, aynen tüm deliler gibi. Ona göre bir Lemesurier'in büyük oğlu mirasa konamazdı. Oğlunun boğularak ölmesine ramak kalmasının da onun eseri olduğunu düşünüyorum; çocuğu fazla açılması için cesaretlendirmişti. Bunda başarılı olamayınca, sarmaşığı testereyle kesti, daha sonra da çocuğun yemeğine zehir koydu.”

“Şeytani bir buluş,” diye mırıldanarak ürperdim. “Ne kadar da zekice planlanmış!”

“Evet, *mon ami*, delilerin olağanüstü zekâsı kadar şaşırtıcı bir şey yoktur! Tabii akıllıların olağanüstü eksantriklikleri dışında!

Bence adam son zamanlarda büsbütün aklını yitirdi, önceleri deliliğinde bir tür metot vardı.”

“Ben de Roger’dan, o harika genç adamdan şüphelenmiştim.”

“Doğal bir suçlama, *mon ami*. Onun da o gece Vincent’le kuzeye doğru yolculuk edenlerden biri olduğunu biliyoruz. Onun Hugo ve Hugo’nun çocuklarından sonra sıradaki vâris olduğunu da biliyoruz. Ama gerçekler bu varsayımı doğrulamıyor. Sarmaşık küçük Ronald’de yalnızken kesilmişti, oysa çocukların ikisinin birden ölmesi Roger’ın işine yarardı. Aynı şekilde yalnızca Ronald’ın yemeğine zehir konulmuştu. Sonra bugün eve döndükleri zaman gariptir ki Ronald’ı arı soktuğunu söyleyen babasıydı. Eşekarı sokmasından kaynaklanan öbür ölüm vakası aklıma gelince her şeyi anladım!”

VIII

Hugo Lemesurier kaldırıldığı özel psikiyatri kliniğinde birkaç ay sonra öldü. Dul eşi ertesi yıl kızıl kestane saçlı sekreter John Gardiner’le evlendi. Babasının toprakları Ronald’a geçti, çocuk gelişip büyümeyi sürdürdü.

Poirot’ya, “Vay canına,” dedim. “Böylece bir mit daha yok oldu. Lemesurier lanetini başarıyla alt ettin.”

Poirot düşünceliydi.

“Acaba?” diye mırıldandı. “Bunu çok merak ediyorum.”

“Ne demek istiyorsun?”

“*Mon ami*, sana bir tek anlamlı sözcükle yanıt vereceğim -*kırmızı*!”

“Kan mı?” Kapıldığım dehşet duygusundan sesim fısıltı gibi çıkmıştı.

“Daima melodram peşindesin, Hastings! Ben çok daha sıradan bir şeyi kastediyorum, küçük Ronald Lemesurier’nin saç rengini.”

Kayıp Maden

Banka cüzdanımı derin derin iç geçirerek elimden bıraktım.

“Ne tuhaf,” diye söylendim. “Hesabımdaki açık bir türlü kapanmayacak gibi görünüyor.”

“Ve bu seni rahatsız etmiyor, öyle mi? Oysa benim bankadaki hesabımda açık olsa gözüme uyku girmezdi.”

“Sanırım senin hesaplarının bakiyelerinin de dengede olması gerekiyordur,” dedim.

Poirot kendinden hoşnut bir tavırla, “Hesabımda dört yüz kırk dört sterlin ve dört peni var,” dedi. “Derli toplu bir sayı, değil mi?”

“Anlaşılan banka müdürü çok anlayışlı biri olmalı,” diye karşılık verdim. “Senin simetri tutkunun farkında olmalı. Bu paranın üç yüz sterlinini Porcupine petrol yataklarına yatırmaya ne dersiniz? Bugün gazetelerde çıkan ilanlarına göre gelecek yıl yüzde yüz temettü ödeyeceklermiş.”

Poirot başını sallayarak, “Bana göre değil,” dedi. “Riskli olan şeyleri sevmem. Benim için ancak sağduyulu, güvenilir bir yatırım söz konusu olabilir –hazine bonusu, şey... nasıl diyordunuz... tahvil.”

“Hiç spekülatif bir yatırım yapmadın mı?”

“Hayır, *mon ami*. Yapmadım. Hisse senetlerindeki tek yatırıмым Burma Madenleri Limited Şirketi’ne ait, o da ahım şahım bir şey değil, yalnızca on dört bin hisse.”

Poirot devam etmek için cesaretlendirmeyi beklermiş gibi konuşmasına ara verdi.

“Evet?” diye onu teşvik ettim.

“Ve onlar için nakit para da ödemedim. Bunlar küçük gri hücrelerimin yaptığı bir çalışmanın ödülüydü. Bu öyküyü bilmek ister miydin?”

“Tabii ki isterim,” dedim.

“Bu maden ocakları Burma’nın iç kısımlarında, Rangoon’a karadan yaklaşık üç yüz kilometre uzaklıkta. On beşinci yüzyılda Çinliler tarafından keşfedilmiş, Müslümanların ayaklanmasına kadar işletilmiş, 1868’de ise tamamen terk edilmiş. Çinliler zengin kurşunlu gümüş cevherini maden filizinin üst kısmından elde etmişler, gümüş elde etmek için cevheri eritmiş ve bu arada zengin kurşunlu cürufu gerilerinde bırakmışlardı. Burma’da yapılan araştırmalar sırasında bu keşfedilmiş, ancak eski maden ocağı gevşek dolgu ve suyla dolduğundan cevherin kaynağını bulma çabaları sonuçsuz kalmıştı. Sendikalar oraya çok sayıda ekip yollamışlar, bu kişiler geniş bir alanda kazı faaliyetlerini yürütmüş ama aradıkları zengin ödüle bir türlü ulaşamamışlardı. Daha sonraları sendikalardan birinin temsilcisi madenin konumu hakkında ellerinde kayıtlar bulunan bir Çinli ailenin izini bulmuş. Ailenin o sıradaki lideri Wu Ling adında biriymiş.”

“Ticari romantizm anlamında ne büyük bir aşama!” diye atıldım.

“Öyle, değil mi? Evet, *mon ami*, romantizm yalnızca eşsiz güzellikte altın saçlı kızlarla olmaz –hayır, hayır, yanlış– seni heyecanlandıran her zaman kumrallardır, anımsarsan...”

Hemen, “Öyküye devam etsen,” diye atıldım.

“*Eh bien*, dostum, bu Wu Ling’e ulaşıldı. Yaşadığı bölgede çok saygı gören sözüne güvenilir, dürüst bir tüccardı. Söz konusu belgelere sahip olduğunu hemen itiraf etti ve bunları satmak için pazarlığa

oturmaya hazır olduğunu söyledi ama asıl yetkililerden başkasıyla masaya oturmayı reddediyordu. Sonunda İngiltere'ye gelip önemli bir şirketin yöneticileriyle buluşması konusunda anlaşmaya varıldı.

“Wu Ling, İngiltere yolculuğunu SS *Assunta* gemisiyle yaptı, gemi soğuk ve sisli bir kasım sabahı Southampton Limanı'na yanaştı. Şirketin müdürlerinden Bay Pearson gemiyi karşılamak için Southampton'a gitti ama tren sis yüzünden gecikti. Pearson limana vardığında da Wu Ling çoktan karaya çıkmış ve trenle Londra'ya hareket etmişti. Bay Pearson, Çinli'nin nerede kalacağını bilmiyordu. Dolayısıyla bu duruma çok canı sıkıldı. Ancak o gün öğleden sonra şirketin ofisi arandı. Telefonda Wu Ling'in Russell Square Otelinde kaldığı belirtildi. Yaptığı uzun yolculuk nedeniyle kendini hasta hissediyordu ama ertesi günkü kurul toplantısında hazır bulunacaktı.

“Genel kurul toplantısı saat on birde yapılacaktı. Saat on bir buçuk olup da Wu Ling gözükmeyince sekreter, Russell Oteline telefon açtı. Çinli'nin saat on buçukta bir dostuyla otelden çıktığı öğrenildi. Belli ki toplantıya gelmek niyetiyle yola çıkmıştı. Aradan birkaç saat geçtiği halde Wu Ling toplantıya gelmedi. Londra'yı tanımadığı için yolunu şaşırmış olabilirdi. O gece otele de dönmedi. Bunun üzerine paniğe kapılan Bay Pearson polise başvurdu. Ertesi gün de kayıp adamdaki bir ses çıkmadı. Bir sonraki günün akşamına doğru Thames Nehri'nde bir ceset bulundu ve bunun talihsiz Çinli'ye ait olduğu saptandı. Ne yazık ki cesedin üzerinde ya da otele kalan eşyalarının arasında madenle ilgili hiçbir belge bulunamadı.

“İşte ben tam bu noktada işe karıştım, *mon ami*. Bay Pearson beni aradı. Her ne kadar Wu Ling'in ölümünden dolayı dehşete düşmüş olsa da asıl amacı Çinli'nin Londra ziyaretinin amacı olan belgelere ulaşmaktı. Polis ise öncelikle katili bulmanın peşindeydi, belgelerin bulunması onlar için ikincil önemdeydi. Pearson'un benden isteği bir yandan şirketin çıkarlarını gözetirken bir yandan da polisle işbirliği yapmamdı.

“Hemen kabul ettim. Özellikle iki alanda inceleme yapmam gerekiyordu. Öncelikle Çinli’nin geleceğini bilen şirket görevlilerini araştıracaktım; sonra da Çinli’nin bu yolculuğu yapmasındaki amacını öğrenmiş olabilecek gemideki bazı yolcuları araştırmamın kapsamına alacaktım. İşe daha dar bir alan gibi görünen ikincisiyle başladım ve cinayeti soruşturmakla sorumlu Müfettiş Miller’la işbirliği yapmak durumunda kaldım. Bir insan dostumuz Japp’dan ancak bu kadar farklı olabilirdi: Müfettiş Miller kendini beğenmiş, küstah, kelimenin tam anlamıyla çekilmez bir adamdı. Gemi personelinin birlikte sorguladık. Bize anlatabilecekleri pek bir şey yoktu. Wu Ling yolculuk süresince genellikle yalnız zaman geçirmişti. Yolculardan yalnızca ikisiyle konuştuğu görülmüştü; biri ruhen çökmüş görünen Dyer adında bir Avrupalıydı ki adamın pek de iyi bir üne sahip olmadığı biliniyordu. Diğeri ise Hong-Kong’dan dönen Charles Lester adında genç bir banka memuruydu. Şansımız yardım etti ve bu iki kişinin fotoğraflarını elde edebildik. O sırada ikisinden birinin bu işe karışmış olduğunda hiç kuşumuz yoktu. Özellikle de Dyer’in üzerinde duruyorduk. Adamın Çin mafyasıyla bağlantısı olduğu biliniyordu.

“Bundan sonraki aşama Russell Square Otelini ziyaretti. Wu Ling’in fotoğrafını gösterdiğimizde otel görevlileri onu hemen tanıdılar. Ancak Dyer’in resmini gösterdiğimiz otel kapıcısı olay sabahı otele gelen adamın o olmadığını kesin bir dille belirtti. Sonra birden aklıma Lester’in fotoğrafını göstermek geldi. Adamın onu hemen tanıması beni çok şaşırttı.

“ ‘Evet, efendim,’ dedi. ‘Saat on buçukta gelip Bay Wu Ling’i soran, sonra da onunla birlikte otelden çıkan beyefendi buydu.’

“Olayda nihayet gelişme kaydetmiştik. Bir sonraki aşama Bay Charles Lester’la görüşme olacaktı. Genç adam çok samimi davranmıştı. Çinli’nin zamansız ölümünü duyunca çok üzüldü ve her şekilde yardıma hazır olduğunu söyledi. Onun öyküsü ise şöyleydi: Wu Ling’le kararlaştırdıkları üzere onu saat on buçukta otelinden alma-

ya gelmişti. Ancak Wu Ling görünmemiş, onun yerine aşağı inen uşağı, efendisinin çıkmak zorunda kaldığını söyleyerek genç adamı efendisinin bulunduğu yere götürmeyi önermişti. Hiçbir şeyden kuşkulanan Lester bunu kabul etmiş, Çinli de hemen bir taksi çağırmişti. Sonrasında bir süre doklara doğru gitmişlerdi. Ama sonra birden kuşkuya kapılan Lester, uşağın itirazlarını dinlemeyerek taksiyi durdurmuş ve inmişti. Olaya ilişkin tüm bildiği buydu ya da öyle olduğunu ileri sürüyordu.

“Anlattığı öyküye inanmış gibi davranarak Lester’a teşekkür ettik ve yanından ayrıldık. Ancak genç adamın anlattıklarının doğru olmadığı kısa sürede ortaya çıktı. Birincisi gemide ya da otele Wu Ling’in yanında bir uşak yoktu. İkincisi o sabah iki kişiyi arabasına alan taksi şoförü de ifade vermeye geldi. Lester yarı yolda taksiden inmek şöyle dursun, Çinli beyefendiyle birlikte Çin Mahallesi’nin orta yerinde şöhreti kötü Limehouse adında bir adrese gitmişti. Buranın esrarkeşlerin gittiği çok aşağı tabakadan bir yer olduğu biliyordu. İki adam içeri girdiler, yaklaşık bir saat sonra şoförün fotoğrafından tanıdığı İngiliz bey yalnız başına dışarı çıkmıştı. Çok solgun ve hasta görünüyordu. Taksiciden onu en yakın metro istasyonuna bırakmasını istemişti.

“Charles Lester’ı biraz araştırınca adamın iyi karakterli biri olmakla beraber, büyük borçları ve gizli kumar tutkusu olduğu ortaya çıktı. Dyer de hiç kuşkusuz gözetim altında tutulacaktı. Diğer adamın kılığına girmiş olabileceği düşünüldüyse de bu fikrin en başından hiçbir temele oturmadığı ortadaydı. Söz konusu günde başka yerde olduğunu kuşku götürmeyecek biçimde kanıtlamıştı. Esrar içilen evin sahibi, bir Doğulunun vurdumduymazlığıyla her şeyi inkâr etti. Charles Lester’ı hiç görmemişti. O sabah işyerine iki kişi gelmemişti. Polis yanıliyordu, onun işyerinde asla esrar içilmezdi.

“İyi niyetli olsa bile yalanlamalarının Charles Lester’a bir yararı dokunmadı. Genç adam Wu Ling’i öldürme şüphesiyle tutuklandı. Eşyaları didik didik arandı ama madenle ilgili hiçbir belge buluna-

madı. Esrar yuvasının sahibi de gözaltına alındı ama işyerine yapılan ani bir baskında da bir sonuç elde edilemedi. Polis tüm çabasına rağmen orada bir tek afyon çubuğu bile bulamamıştı.

“Dostum Bay Pearson bu arada büyük bir telaş içerisindeydi. Odamda bir aşağı, bir yukarı yürüyor, sızlanıp duruyordu.

“‘Mutlaka bir fikriniz vardır, Mösyö Poirot!’ diye ısrar ediyordu. ‘Mutlaka düşündüğünüz bazı şeyler olmalı!’

“‘Tabii ki bazı fikirlerim var,’ dediysem de tedbirli davranmak niyetindeydim. ‘Asıl sorun daima şudur: Çok fazla fikir üretmek insanı farklı yönlerle sürükler.’

“Pearson, ‘Bir örnek verin,’ diye önerdi.

“‘Örneğin, taksinin sürücüsü. Elimizde o iki adamı söz konusu eve götürdüğüne ilişkin olarak yalnızca onun ifadesi var. Bu da bir fikir. İkincisi; gittikleri gerçekten o ev miydi? Taksiyi orada bıraktıktan sonra evin içinden geçtiklerini ve başka bir kapıdan çıkarak başka bir yere gittiklerini düşünemez miyiz?’

“Bay Pearson yerinde huzursuzca kıpırdandı.

“‘Ama siz oturup düşünmekten başka bir şey yapmıyorsunuz. Daha somut bir şeyler yapamaz mıyız?’

“Anlayacağın Bay Pearson fazlasıyla sabırsız biriydi.

“‘En ağırbaşlı tavrımla, ‘Beyefendi, Limehouse’un pis kokulu sokaklarında soysuz küçük bir köpek gibi bir aşağı, bir yukarı koşmak Hercule Poirot’nun yapacağı iş değildir. Sakin olun. Adamlarım görevlerinin başında,’ dedim.

“‘Ertesi gün ona verilecek bir haberim vardı. İki adam gerçekten de söz konusu evin içinden geçmişlerdi, ama gerçek hedefleri nehre yakın küçük bir lokantaydı. Oraya girdikleri görülmüş, ancak Lester yalnız başına çıkmıştı.

“‘Derken Bay Pearson akıl almayacak kadar mantıksız bir fikir ileri sürdü. O lokantaya gidip araştırmalarda bulunmamızı öneriyor-

du. Onunla tartıştım, yalvardım, ama beni dinlemedi. Kılık değiştirmekten söz ediyordu –hatta– söylemesi bile beni çıldırtıyor bıyığımı tıraş etmemi önerdi. Evet, *rien que ça*.⁽¹⁾ Bunun gülünç ve de saçma bir fikir olduğunu belirttim. İnsan güzel bir şeyi boş yere feda eder mi! Ayrıca bıyığı olan Belçikalı bir centilmen de bıyıksız biri gibi yaşamı tanımayı ve afyon çekmeyi isteyemez miydi?

“*Eh bien*, Bay Pearson sonunda bıyığıma ilişmekten vazgeçti ama hâlâ düşüncesinde ısrar ediyordu. O akşam geldi, ama görsen ne kılıkta, *Mon Dieu!* Kaba yünlü bir kumaştan bir ceket giymişti, tıraşsızdı; hele boynundaki atkı insanın gözü kadar burnunu da rahatsız ediyordu. Ve düşün ki adam eğleniyordu! Bu İngilizler gerçekten kaçık! Benim görünüşümde de bazı değişiklikler yaptı. Buna göz yumdum. Bir manyağa derdini anlatabilir misin? Birlikte yola çıktık, onun yalnız gitmesine nasıl göz yumabilirdim? Kılık değiştirme oyunu oynayan bir çocuktan farkı yoktu.”

“Tabii ki onu yalnız bırakamazdın,” diye karşılık verdim.

“Neyse öykümüze devam edelim, oraya vardık. Bay Pearson garip bir aksanla İngilizce konuşarak kendini denizci olarak tanıttı. Hiç duymadığım bazı terimler kullandı. Lokanta çok sayıda Çinlinin bulunduğu alçak tavanlı küçük bir mekândı. Tuhaf yemekler yedik. *Ah Dieu, mon estomac!* Tanrım, zavallı midem!” Poirot göstermesi gerekirmiş gibi iki elini dramatik bir hareketle karnına bastırdı. “Sonra lokantanın sahibi yanımıza geldi. Yüzünde hain bir gülümseme olan bir Çinliydi.

“‘Siz beyler buranın yemeklerini sevmemek,’ dedi. ‘Daha çok seveceğiniz bir şey için geldiniz, değil mi? Bir çubuğa ne dersiniz?’

“Bay Pearson masanın altından bacağıma dürttü. Üstelik ayaklarında denizci çizmeleri vardı. ‘Bana göre hava hoş, John. Sen ne dersin?’ diye sordu bana.

(1) Bu kadarı olamaz!

“Çinli bizi bir kapıdan geçirerek mahzene indirdi, sonra bir kapak kaldırdı ve birkaç basamak aşağıdaki bir odaya aldı. Odanın köşelerine son derece rahat görünümlü divanlar ve yastıklar dizilmişti. Divanların birine uzandık, bir Çinli çocuk çizimelerimizi çıkardı. Bütün akşamın en güzel anıydı. Sonra bize afyon çubuklarını getirdiler ve afyon haplarını kızdırdılar, biz de sözde çubukları tütürüp ve ardından da uyuyup düş görür gibi yaptık. Yalnız kaldığımızda Bay Pearson bana seslendi ve yerde sürünmeye başladık. Sonra başka bazı kimselerin uyukladıkları başka bir odaya geçtik. Aynı şekilde devam ederken birden iki kişinin konuştuğunu duyduk. Bir perdenin arkasına gizlenerek kulak kabarttık. Wu Ling’den söz ediyorlardı.

“İçlerinden biri, ‘Belgeler nerede?’ diye sordu.

“Diğeri, Çinli olanı, ‘Bay Lester aldı,’ diye yanıt verdi. ‘Onların hepsini emin bir yere, polislerin bakmayacağı bir yere koyun, dedi.’ ‘Adamların ilki, ‘Ama onu enselediler,’ dedi.

“‘Onu serbest bırakacaklar. Polis onun yaptığından emin değil. Kanıt yok.’

“‘Bu şekilde bir süre daha konuştular, sonra iki adamın bizim bulunduğumuz yöne yaklaşmakta olduklarını fark edince yataklarımıza döndük.

“‘Pearson birkaç dakika sonra, ‘Buradan çıksak iyi olacak,’ dedi. ‘Sağlıklı bir yer değil.’

“‘‘Haklısınız, mösyö,’ dedim. ‘Bu maskeli balo fazla bile uzadı.’

“‘‘Oradan çıkmayı başardık. Afyonumuz için yüksek bir fiyat ödeyerek tabii. Limehouse arkamızda kalınca Pearson derin bir soluk aldı.

“‘‘Oradan kurtulduğumuza sevindim,’ dedi. ‘Ama emin olmak zorundaydık.’

“‘‘Haklısınız,’ dedim. ‘Bu akşamki maskaralıktan sonra aradığımızı bulmakta pek fazla zorlanacağımızı sanmıyorum.’”

Poirot birden, “Gerçekten de bu zor olmadı,” diyerek öyküyü noktaladı.

Öykünün bıçak gibi aniden kesilmesi bana öylesine tuhaf göründü ki Poirot'ya bakakaldım.

“İyi de belgeler neredeydi?” diye sordum.

“Tabii ki cebinde.”

“Kimin cebinde?”

“Bay Pearson'un cebinde, *parbleu!*”⁽¹⁾

Şaşkınlığımı fark eden Poirot ağır ağır devam etti.

“Hâlâ anlayamadın mı? Bay Pearson da Charles Lester gibi mad-di anlamda batağa saplanmıştı, çok borcu vardı. Ayrıca o da Charles Lester gibi kumara düşküdü. Belgeleri Çinli'den çalmak için bir plan yaptı. Çinli'yi Southampton'da karşıladı, birlikte Londra'ya geldiler ve adamı doğruca Limehouse'a götürdü. O gün hava çok sisliy-di, Çinli'nin nereye götürüldüğünü fark etmesi olanaksızdı. Bence Pearson oraya sık sık afyon içmeye gidiyordu, dolayısıyla da garip bazı dostlar edinmişti. Cinayet işlemeyi düşündüğünü sanmıyorum. Onun planına göre Çinlilerden biri Wu Ling'nin yerine geçecek ve belgenin satışı karşılığında verilecek parayı alacaktı. Ancak Doğulu zihniyetine göre, Wu Ling'i öldürüp ölüsünü nehre atmak pratik bir çözümdü. Pearson'un Çinli suç ortakları da ona danışmadan kendi yöntemlerini uyguladılar. Bu durumda Bay Pearson'un yaşadığı paniği gözünün önüne getir. Birisi onu trende Wu Ling'le birlikte görmüş olabilirdi. Sonuçta cinayet adam kaçırmaktan çok daha ciddi bir suçtur.

“Bu durumda Pearson için tek kurtuluş, Russell Square Oteli'nde Wu Ling'in yerine geçmiş olan Çinli'ydi. Önemli olan Wu Ling'in cesedinin gereğinden erken bulunmasaydı! Wu Ling herhalde ona yolda Charles Lester'la Londra'da buluşmayı planladığından söz etmiş, genç adamın onu otelinden almaya geleceğini anlatmıştı. Pearson böylece kuşkulardan kurtulmak için mükemmel bir yol keşfetmiş oldu. Wu Ling'in yanında en son görülen kişi Charles Lester

(1) Tabii ki.

olacaktı. Çinli suç ortağını kendini Wu Ling'in uşağı olarak tanıtmak ve genç adamı en kısa zamanda Limehouse'a getirmekle görevlendirdi. Lester'a orada büyük bir olasılıkla içecek bir şey ikram edildi. İçkinin içinde bir uyuşturucunun olduğu kesin. Dolayısıyla bir saat sonra oradan çıktığında Lester olanları ancak hayal meyal hatırlayabiliyordu. Öyle olunca da Wu Ling'in öldüğünü öğrenince paniğe kapılıp Limehouse'a gittiğini inkâr etti.

"Böyle yapmakla da Pearson'un istediğini yapmış oldu, eline düştü. Ama Pearson bununla yetindi mi? Hayır, benim bu olaya karışmış olmam onu rahatsız ediyordu.

"Bunun üzerine Lester'ın aleyhindeki kanıtları güçlendirmeye karar verdi. Bu amaçla bir kılık değiştirme senaryosu düzenledi. Ben de böylece büsbütün aldatılmış olacaktım. Onun kılık değiştirme oyunu oynayan bir çocuğa benzediğini sana söylememiş miydim? Ben de bana uygun görülen rolü oynadım. Pearson sevinç içinde evine döndü. Ancak Müfettiş Miller ertesi sabah kapısına dayandı. Belgeler dostumuzun üstünde bulundu, oyun bitti. Sanırım Pearson, Poirot'yu faka bastırmaya kalkıştığı için şimdi çok pişmandır! Bu oyunu sonuçlandırırken yalnız bir tek gerçek güçlkle karşılaştım."

"Neymiş bu?" diye merakla sordum.

"Müfettiş Miller'ı ikna etmek! Hayvandan farksızdı! Hem inatçı, hem de aptal. Sonunda da başarı onun oldu!"

"Ne yazık," diye bağırdım.

"Neyse ki ben de kendimce ödüllendirildim. Burma Madenleri Limited'in müdürleri yaptığım hizmet karşılığında küçük bir ödül olarak bana on dört bin hisse bağışladılar. Fena sayılmaz, değil mi? Ancak yine de yatırım yapacağın zaman, yalvarırım sana, güvenli yatırımlardan şaşma, Hastings. Gazetelerde okudukların doğru olmayabilir. Şu Porcupine'in müdürleri de birer Bay Pearson olabilirler!"

Plymouth Ekspresi

I

Krallık Donanması'ndan Alec Simpson, Newton Abbot istasyonunun peronundan Plymouth Ekspresi'nin birinci sınıf kompartımanına bindi. Hemen arkasında ağır bir bavul taşıyan hamal onu izliyordu. Hamal bavulu rafa koymak üzere kaldıracağı anda genç denizci bunu engelledi.

“Hayır, onu koltuğun üstüne bırak. Ben sonra kendim yerleştiririm. Bu senin.”

“Teşekkür ederim, efendim.”

Cömert bir bahşiş alan hamal çekildi.

Kapılar çarpıldı, gür bir ses bağırdı. “Yalnız Plymouth’a gider. Torquay’a aktarma. Bir sonraki durak Plymouth!” Arkasından bir düdük öttü ve tren ağır ağır istasyondan ayrıldı.

Teğmen Simpson kompartımanında yalnızdı. Aralık ayının soğuk günlerinden biri olmasına rağmen pencereyi indirdi. Temiz havayı içine çekti, hafifçe koklayarak kaşlarını çattı. Bu ne kokuydu böyle! Ona hastanede geçirdiği günleri ve bacağına yapılan ameliyatı anımsatıyordu. Evet, kloroform kokusuydu bu; kesinlikle öyleydi!

Genç adam yeniden camı kaldırdı ve yerini değiştirerek lokomotifin arkası dönük oturdu. Cebinden bir pipo çıkardı, yaktı. Kısa

bir süre bir şey yapmadan oturdu, pencereden geceye gözlerini dikmiş, piposunu tüttürüyordu.

Sonunda kendini toparlayarak bavulu açtı, içinden bazı kâğıtlar ve dergiler çıkardı. Bavulu yeniden kapadıktan sonra onu karşısındaki koltuğun altına itmeye çalıştı ama başaramadı. Bavulun girmesini engelleyen bir şey vardı. Sabrı taşan subay yeniden daha büyük bir güçle itti ama bavul ancak yarıya kadar içeri girdikten sonra koltukla zeminin arasında takılıp kaldı.

Simpson, “Bu niçin içeri girmiyor?” diye homurdanarak bavulu tamamen dışarı çekti ve yere çömelerek koltuğun altına baktı.

Aynı anda gecenin içinden bir feryat duyuldu ve tren çekilen imdat freniyle birlikte sarsılarak durdu.

II

Poirot, “*Mon ami*,” dedi. “Plymouth Ekspresi’ndeki gizemli olaya büyük bir ilgi duyduğunu biliyorum. Şunu okusana.”

Dostumun masanın öbür yanından bana doğru ittiği notu aldım. Nottaki mesaj kısa ve özdü.

Beyefendi,

Sizin için uygun olan en kısa zamanda beni ararsanız çok mutlu olacağım.

*Saygılarımla,
Ebenezer Halliday*

Hiçbir şey anlamamıştım. Açıklama beklentisiyle Poirot’ya baktım.

Poirot yanıt olarak gazeteyi alıp yüksek sesle okumaya başladı.

“Dün gece dehşet verici bir keşifte bulunuldu. Plymouth’a dönen genç bir deniz subayı kompartımanındaki koltuğunun altında kalbinden bıçaklanmış bir kadın cesedi buldu. Subay derhal imdat koluna asıldı ve tren durdu. Otuz yaşlarında kadar gözüken zengin giyimli kadının kimliği henüz saptanamadı.”

“Bir sonraki haber ise şöyle: “*Plymouth Ekspresi*’nde ölü olarak bulunan kadının Bayan Rupert Carrington olduğu saptandı.”

“Görüyorsun, değil mi dostum? Ya da göremiyorsan ben şunu ekleyeyim: Bayan Rupert Carrington’un evlenmeden önceki adı Flossie Halliday’di. Flossie Halliday, Amerikalı çelik kralı ihtiyar Halliday’in kızıdır.”

“Ve çelik kralı seni aradı, öyle mi? Harika!”

“Geçmişte ona ufak bir hizmette bulunmuştum, bir tahvil olayında. Resmi bir iş için Paris’te bulunduğum sırada Matmazel Flossie’yi görme fırsatım olmuştu. O tarihte çok güzel ve genç bir öğrenciydi. Ayrıca çok da zengindi. Bu yüzden neredeyse başını derde sokuyordu.”

“Nasıl yani?”

“Kont de la Rochefour adında biri. Nasıl diyeyim, *Un bien mauvais sujet*! Tam bir serseri. Kızın peşine düşmüştü. Adam başıboş, maceraperestin biriydi ama romantik bir genç kızın kalbini nasıl fethedeceğini çok iyi biliyordu. Neyse ki kızın babası durumu tam zamanında haber aldı. Flossie’yi alelacele Amerika’ya götürdü. Birkaç yıl sonra evlendiğini duydum ama kocası hakkında hiçbir bilgim yok.”

“Hımm,” dedim. “Rupert Carrington hiçbir anlamda düzgün biri sayılamaz. Bütün parasını at yarışlarında tükettiği düşünülürse ihtiyar Halliday’in dolarlarının tam zamanında imdadına yetiştiği söylenebilir. Yakışıklı, nazik ve tam anlamıyla vicdansız, genç bir serseri olarak benzeri zor bulunur!”

“Zavallı kız! *Elle n'est pas bien tombée!*”⁽¹⁾

“Öyle sanıyorum ki Carrington kızla değil, parasıyla ilgilendiğini en başından belli etti. Kısa bir süre sonra ayrı yaşamaya başladılar. Son zamanlarda, yasal olarak ayrılacaklarına dair bazı söylen-tiler duymuştum.”

“İhtiyar Halliday budala değildir. Kızının parasını mutlaka garantiye almıştır.”

“Herhalde. Ama güvenilir bir kaynaktan duyduğuma göre Rupert ciddi anlamda büyük para sıkıntısı içindeymiş.”

“Aha! Acaba?...”

“Acaba ne?”

“Öyle hemen gırtlığımıza basma, sevgili dostum. Bu konunun senin de ilginizi çektiğini görüyorum. İstersen Bay Halliday’i görmeye sen de benimle gel. Köşede bir taksi durağı var.”

III

Amerikalı zengin işadaminin Park Lane’de kiraladığı muhteşem eve birkaç dakika içinde ulaştık. Kütüphaneye alındık, hemen ardından da keskin bakışlı ve saldırgan çeneli, iriyarı, tıknaz bir adam yanımıza geldi.

Bay Halliday, “Mösyö Poirot?” dedi. “Sizi ne için çağırdığımı sanırım söylememe gerek yok. Gazeteleri okumuşsunuzdur, ben bugünün işini yarına bırakacak bir insan değilim. Londra’da olduğunuzu duydum ve o tahvil işindeki başarınızı anımsadım. Bir kez duyduğum bir adı asla unutmam. Scotland Yard’ın desteği arkamda ama benim kendi adamım da olmalı. Para önemli değil. Bütün dolarlarımı sevgili küçük kızım için kazanmıştım, şimdi artık o olmadığına göre servetimi en son kuruşuna kadar bunu yapan o lanet

(1) Kimlere düşmüş.

olası ahlaksız bulmaya harcamaya kararlıyım! Anlıyorsunuz değil mi? Bundan sonrası size kalmış.”

Poirot başını eğdi. “Kabul ediyorum, mösyö. Özellikle Paris’te kızınızı birkaç kere gördüğüm için bu olayın çözümü benim için de çok önemli. Şimdi sizden bana kızınızın niçin Plymouth’a gittiğini ve önemli olabileceğini düşündüğünüz tüm ayrıntılarıyla olayı anlatmanızı istiyorum.”

Halliday, “Önce şunu söyleyeyim,” diye söze girdi. “Kızım Plymouth’a gitmiyordu. Swansea düşesinin malikânesinde –yani Avonmead Malikânesi’nde– birkaç gün sürecek bir partiye katılacaktı. Paddington’dan on ikiyi on dört geçe hareket eden trenle Londra’dan ayrıldı ve aktarma yapacağı Bristol’e iki ellide vardı. Plymouth ekspresleri Westbury’den geçerler, Bristol’ün yakınından bile geçmezler. On ikiyi on dört geçe treni Bristol’e kadar hiçbir yere uğramaz, daha sonra da Weston, Taunton ve Exeter üzerinden Newton Abbot’a varır. Kızım Bristol’e kadar tutulmuş olan kompartımanında yalnız başına seyahat ediyordu. Hizmetçisi bir sonraki vagonun üçüncü sınıf kompartımanındaydı.”

Poirot başını salladı. Halliday devam etti. “Avonmead’deki davet çok eğlenceli geçecekti. Birkaç balo olacağı söylenmişti. Dolayısıyla kızım hemen hemen tüm mücevherlerini yanına almıştı. Değerleri yaklaşık yüz bin dolardı.”

Poirot, “*Une moment*,⁽¹⁾” diyerek zengin Amerikalının sözünü kesti. “Mücevherler kimdeydi? Kızınızda mı, yoksa hizmetçinin mi yanında?”

“Kızım mücevherlerini daima yanında taşırdı; özel işlenmiş keçi derisinden mavi renkli bir kutunun içinde.”

“Devam edin, mösyö.”

“Adı Jane Mason olan hizmetçi Bristol’de yanındaki hanımına ait elbise bavulunu ve mantoyu aldı. Flossie’nin kompartımanının

(1) Bir dakika.

kapısına gelmiş. Kızım ona Bristol’de inmeyip yola devam edeceğini söyleyince kadın çok şaşırılmış. Flossie, Mason’dan bavullarını bagaj odasına koymasını istemiş. Sonra da Mason’a büfede çay içebileceğini, öğleden sonra trenle Bristol’e döndüğünde kendisini istasyonda beklemesini söylemiş. Hizmetçi çok şaşırmakla birlikte denileni yapmış. Bavulları emanete teslim ettikten sonra çay içmeye gitmiş. Ancak arka arkaya gelen trenlerin hiçbirinden hanımı çıkmamış. Sonuncu tren de istasyondan ayrıldıktan sonra hizmetçi bagajı olduğu yerde bırakıp geceyi geçirmek için istasyona yakın bir otele gitmiş. Sabah gazetede bu trajediyi okuyunca da ilk trenle Londra’ya dönmüş.”

“Kızınızın ani plan değişikliğinin nedeni ne olabilir, aklınıza bir şey geliyor mu?”

“Şöyle açıklayayım: Jane Mason’a bakılırsa, Flossie, Bristol’de kompartımanında artık yalnız değilmiş. Yanında bir erkek varmış, ama öbür taraftaki pencereden dışarı baktığı için Mason yüzünü görememiş.”

“Vagon şu koridorlulardan mıymış?”

“Evet.”

“Koridor hangi taraftaymış?”

“Peron tarafında. Kızım, Mason’la konuşurken koridorda duruyormuş.”

“Ve size göre de... çok özür dilerim!” Poirot yerinden kalktı ve eğri duran mürekkep hokkasını düzeltti. Sonra yeniden yerine oturarak, “*Je vous demande pardon,*”⁽¹⁾ dedi. “Bir şeyin çarpık durduğunu görmek sinirimi bozuyor. Ne tuhaf, değil mi? Neyse, ne diyordum. Evet... Kızınızın ani plan değişikliğine bu beklenmedik buluşmanın yol açtığında hiçbir kuşkunuz yok, öyle değil mi?”

“En akla yakın açıklama bu görünüyor.”

(1) Bağışlayın.

“Söz konusu beyefendinin kim olduğu konusunda bir fikriniz var mı?”

Halliday kısa bir duraksamanın ardından, “Hayır, hiçbir fikrim yok,” diye cevapladı.

“Şimdi gelelim cesedin bulunmasına...”

“Flossie’yi genç bir deniz subayı bulmuş ve hemen imdat kolunu çekmiş. Trende bir doktor varmış. Cesedi muayene etmiş. Flossie önce kloroformla uyutulmuş, sonra da bıçaklanmış. Doktor, kızımın bulunmasından yaklaşık dört saat önce öldüğü görüşünde, bu durumda cinayet trenin Bristol’dan ayrılmasından kısa bir süre sonra işlenmiş olmalı. Büyük bir olasılıkla Bristol’le Weston ya da Weston’la Taunton arasında.”

“Ya mücevherlerin içinde taşındıkları kutu?”

“Mücevher kutusu kayıp, Mösyö Poirot.”

“Bir şey daha, mösyö. Kızınızın serveti ölümünden sonra kime kalacak?”

“Flossie evlendikten kısa bir süre sonra bir vasiyetname düzenleyerek her şeyini kocasına bırakmıştı.” Halliday kısa bir duraksamadan sonra ekledi. “Mösyö Poirot, sizinle açık konuşmak istiyorum. Damadım kanımca karaktersiz serserinin biriydi, kızım da benim önerime uyarak yasal olarak ondan ayrılmanın eşiğindeydi. Flossie’nin parasını, yaşadığı sürece kocasının el süremeyeceği fonlara yatırmıştım. Yıllardan beri ayrı yaşamalarına rağmen, kızım resmen ayrılmasının yaratacağı skandalı göze almaktansa kocasının parasal isteklerini karşılama yoluna gitti. Ancak ben buna da bir son vermeye kararlıydım. Flossie sonunda kabul etmiş, avukatlarım da yasal işlemlere başlamakla görevlendirilmişlerdi.”

“Peki, Bay Carrington nerede?”

“Şehirde. Dün kent dışında olduğunu sanıyorum, ama gece döndü.”

Poirot kısa bir süre düşündükten sonra, "Sanırım, hepsi bu kadar, mösyö," dedi.

"Hizmetçi Jane Mason'la görüşmek ister miydiniz?"

"Lütfen."

Halliday ipi çekti ve içeri giren uşağa kısa bir emir verdi.

Birkaç dakika sonra Jane Mason odaya girdi. İnsanda saygı uyandıran ciddi ifadeli bir kadındı ve iyi bir hizmetçiden beklendiği gibi trajedi karşısında bile yüzünde herhangi bir heyecan izi yoktu.

"Size birkaç soru sormama izin verir misiniz? Hanımınız dün sabah yola çıkmadan önce her zamanki gibi miydi? Heyecanlı ya da telaşlı görünüyor muydu?"

"Hayır, efendim."

"Ama Bristol'de çok farklıydı, değil mi?"

"Evet, efendim, çok gergindi. Sinirinden ne söylediğinin bile farkında değilmiş gibi bir görünümü vardı."

"Tam olarak ne söyledi?"

"Anımsayabildiğim kadarıyla, 'Mason, planımda değişiklik yapmak zorundayım. Bir şey oldu, burada inemiyorum. Yola devam etmek zorundayım. Sen bavulları indir ve emanete ver, sonra da istasyonda çay iç ve beni bekle,' dedi."

"Beni istasyonda bekle mi, dedi?" diye sordum.

"Evet, evet. 'İstasyondan ayrılma. Sonraki bir trenle döneceğim. Ama ne zaman bilmiyorum. Çok geç de kalabilirim,' dedi. Ben de, 'Peki, hanımefendi,' dedim. Soru sormak bana düşmezdi, ama bu isteğini çok tuhaf buldum."

"Hanımınızdaki beklenecek bir davranış değildi, öyle mi?"

"Kesinlikle değildi efendim."

"Siz ne düşündünüz?"

"Doğrusunu isterseniz, vagondaki beyle ilgili bir durum olduğunu düşündüm. Hanımım onunla konuşmadı ama onayını beklemiş gibi bir iki kere dönüp ona baktı."

“Siz o beyefendinin yüzünü görmediniz mi?”

“Hayır efendim, hanımımla konuştuğum süre içinde bana arkası dönük olarak duruyordu.”

“Onu aşağı yukarı tanımlayabilir misiniz?”

Sırtında devetüyü renginde bir palto, başında bir kasket vardı. Uzun boylu ve ince yapılıydı, kasketin altındaki saçların rengi bana siyah gibi geldi.”

“Onu tanımıyor muydunuz?”

“Oh hayır, efendim, tanıdığımı sanmıyorum!”

“O adam, beyefendiniz Bay Carrington olamaz mı?”

Mason şaşırmişti. “Sanmıyorum, efendim.”

“Ama *emin* değilsiniz, öyle mi?”

“Adam beyefendiye benzer yapıdaydı ama o olabileceği hiç aklımdan geçmedi. Aslında beyefendiyi o kadar ender görüyoruz ki o olmadığını kesin olarak söylemem olanaksız!”

Poirot eğilip halının üstünden bir toplu iğne aldı ve kaşlarını çatarak ona baktı.

“Adam, siz hanımınızın vagonuna varmadan hemen önce, Bristol’de trene binmiş olabilir mi?”

Mason düşündü. “Evet, efendim, bu olabilir. Benim bulunduğum kompartıman çok kalabalıktı, oradan çıkabilmem dakikalar aldı. Peron da kalabalıktı, bu da beni geciktirdi. Ama bu durumda bile adamın hanımımla konuşabilmek için yalnızca bir iki dakikalık bir zamanı olabilirdi. Bu yüzden onun koridordan geldiğini tahmin ettim.”

“Evet, bu daha kuvvetli bir olasılık.”

Poirot kaşlarını çatmış düşünüyordu.

Jane Mason, “Hanımımın nasıl giyinmiş olduğunu biliyor musunuz, efendim?” diye sordu.

“Gazetede okumuştum, ama sizin de doğrulamanızı yeğlerim.”

“Başında beyaz tilki kürkünden bir başlığı vardı. Beyaz benekli bir tül yüzünü gizliyordu. Kalın yün mantosuyla eteğinin rengi maviydi. Hani elektrik mavisi denilen tonda.”

“Hımm, çok çarpıcı.”

Bay Halliday söze karıştı. “Müfettiş Japp, bu çarpıcı mavinin cinayetin işlendiği yerin saptanmasında bize yardımcı olabileceğini düşünüyor. Onu gören anımsayacaktır.”

“*Précisément!*⁽¹⁾ Teşekkürler, matmazel.”

Hizmetçi odadan çıkınca Poirot ayağa kalktı

“Evet! Burada yapabileceklerim bu kadar. Bu arada sizin bana her şeyi –ama *her şeyi*– anlatmanızı istemiştim, mösyö!”

“Anlattım.”

“Emin misiniz?”

“Kesinlikle.”

“Şu halde söylenecek başka bir şey yok. Bu işi reddetmek durumundayım.”

“Niçin?”

“Bana karşı dürüst davranmadığınız için.”

“Emin olun, Mösyö Poirot...”

“Hayır, benden bir şey saklıyorsunuz.”

Kısa bir aradan sonra Halliday cebinden bir kâğıt çıkararak dostuma uzattı.

“Tahminimce bunu öğrenmek istiyorsunuz, Mösyö Poirot ama bunu nasıl bildiğinize inanın aklım ermiyor.”

Poirot gülümseyerek katlı kâğıdı açtı. Bu ince ve yana yatık bir elyazısıyla yazılmış bir mektuptu. Poirot mektubu yüksek sesle okudu.

(1) Kesinlikle!

*“Değerli Hanımefendi,
İçtenlikle belirtmek isterim ki sizinle tekrar buluşma
mutluluğuna ereceğim günü sevinçle bekliyorum.
Mektubuma verdiğiniz o çok nazik yanıtın sonra
sabırsızlığımı zor engelliyorum. Paris'te geçirdiğimiz
o günleri hiç unutmadım. Yarın Londra'dan ayrılacak
olmanız çok acı. Bununla birlikte, çok yakında, belki sizin
sandığınızdan da daha yakın bir tarihte, hayalini her
an kalbimde yaşattığım hanımefendiyi tekrar görmenin
sevincini yaşayacağım.*

Hiç değişmeyen yoğun duygularıma inanmanız dileğiyle...

Armand de la Rochefour

Poirot mektubu hafifçe eğilerek Halliday'e geri verdi.

“Kızınızın Kont de la Rochefour'la dostluğunu yenilemeye niyetlendiğini herhalde bilmiyordunuz, mösyö.”

“Duyunca yıldırımla vurulmuşa döndüm! Bu mektubu kızımın çantasında buldum. Bu sözde kontun en berbatından bir macerape-rest olduğunu herhalde siz de biliyorsunuz, Mösyö Poirot.”

Poirot başıyla onayladı.

Halliday, “Bu mektubun varlığını nasıl bildiğinizi öğrenmek isterim?” diye sordu.

Dostum gülümsedi.

“Bilmiyordum, Mösyö. Ama ayak izleri sürmek ve sigara külünden anlam çıkarmak bir dedektif için yeterli değildir. Aynı zamanda iyi bir psikolog olması gerekir. Damadınızı sevmediğinizi ve ona güvenmediğinizi biliyordum. Kızınızın ölümü ona yarayacak. Hizmetçinin tanımladığı gizemli adamla damadınızın arasında inkâr edilemez bir benzerlik vardı. Buna rağmen onun peşine düşmemi istemediniz! Niçin mi? Başka birinden şüphelendiğiniz için. Bu nedenle bir şey gizlediğiniz belliydi.”

“Haklısınız, Mösyö Poirot. Bu mektubu bulana kadar katilin Rupert olduğuna emindim. Ama mektup fena halde aklımı karıştırdı.”

“Evet. Kont, ‘Çok yakında, belki sizin sandığınızdan da daha yakın bir tarihte,’ diye yazmış. Herhalde yeniden ortaya çıktığını siz duyana kadar beklemek istemiyordu. On ikiyi on dört geçe treniyle Londra’dan yola çıkan ve koridordan kızınızın kompartımanına gelen acaba o muydu? Yanlış anımsamıyorsam, Kont de la Rochefour da uzun boylu ve esmer!”

Halliday başıyla onayladı. “Evet, mösyö. Size iyi günler dilerim. Scotland Yard’ın elinde mücevherlerin dökümünün olduğunu sanıyorum.”

“Evet. Onu görmek istiyorsanız, Müfettiş Japp sanıyorum burada.”

IV

Japp eski dostumuzdu, Poirot’yu sevgiyle karışık bir tür küçümsemeyle selamladı.

“Nasılsınız, Mösyö Poirot? Olaylara bakış biçimimiz farklı olsa da aramızda kırgınlık yok, değil mi? ‘Küçük gri hücreler’ nasıllar? Yine iyi çalışıyorlar mı?”

Poirot müfettişe gülümsedi. “İyi çalışıyorlar, dostum Japp. İnan çok iyi çalışıyorlar!”

“Öyleyse sorun yok. Ne dersin, suçlu saygıdeğer asil Rupert mı, yoksa bir serseri mi? Belli yerleri göz hapsinde tutuyoruz tabii. Pırlantalar elden çıkarılacak olursa hemen haberimiz olacak, onları alan herhalde parıltılarını seyretmek için cinayet işlemedi. Rupert Carrington’un dün nerede olduğunu da araştırıyorum. Bu biraz gizemli görünüyor. Bir adamım onu izliyor:”

Poirot, “İyi bir önlem, ama ne yazık ki bir gün geç,” dedi.

“Çok şakacısınız, Mösyö Poirot. Neyse, ben Paddington’a gidiyorum. Bristol, Weston, Taunton hattında olacağım. Sizlere iyi günler. Yine görüşeceğiz.”

“Bu akşam gelip sonucu bildirir misin?”

“Tabii ki. Dönmüş olursam.”

Dostumuz gittikten sonra Poirot, “Bu iyi müfettiş hareket meraklısı,” dedi. “Seyahate çıkıyor, ayak izlerini ölçüyor, çamur ve sigara külü topluyor! Son derece meşgul! İnanamayacağın kadar çalışkan! Ona psikolojiden söz açacak olsam, ne yapar biliyor musun? Gülümser! Kendi kendine şöyle der: ‘Zavallı Poirot! Yaşlanıyor! Bununuyor!’ Japp, kapıyı vuran yeni kuşaktan! *Ma foi!*⁽¹⁾ Kapıyı vurmakla o kadar meşguller ki kapının açık olduğunun farkına varamıyorlar.”

“Peki, sen ne yapmayı düşünüyorsun?”

“Bize tam yetki verildiğine göre, üç peniyi feda edip Ritz’e telefon açacağım. Kontun orada kaldığını tahmin etmiş olman gerekir. Sonra da ayaklarım biraz nemlendiği ve iki kere hapsirdiğime göre, daireme dönüp kendime bir ıhlamur kaynatacağım!”

V

Poirot’yu ancak ertesi sabah tekrar görebildim. Onu sakın sakın kahvaltısını ederken buldum.

“Evet?” diye sordum. “Neler oldu?”

“Hiç.”

“Peki, Japp?”

“Onu görmedim.”

“Ya Kont?”

“Önceki gün Ritz’den ayrılmış.”

(1) İnanamıyorum.

“Cinayet gününde mi?”

“Evet.”

“Öyleyse her şey anlaşıldı! Rupert Carrington temize çıktı.”

“Kont de la Rochefour Ritz’den ayrıldığı için mi? Fazla hızlı gidiyorsun, dostum.”

“Ne olursa olsun, peşine düşülmeli, tutuklanmalı! İyi de, bu işi yapmaktaki nedeni ne olabilir?”

“Yüz bin dolar değerinde mücevher herkes için yeterli bir neden olabilir. Benim aklıma gelen soru şu: Kadını öldürmesine gerek var mıydı? Yalnızca mücevherlerini çalması yeterli olmaz mıydı? Herhalde dava açmazdı.”

“Niçin?”

“Çünkü o bir kadın, *mon ami*. Bu adamı bir zamanlar sevmiştii. Bu yüzden bu kayba sessizce katlanırdı. Özellikle de kadınlar konusunda olağanüstü bir uzman olan –başarısının nedeni de bu– kontun bunu en ufak ayrıntısına varana dek biliyor olması gerekirdi! Öte yandan, kadını Rupert Carrington öldürdüyse –yüzde yüz– onun suçlu görülmesine neden olacak mücevherleri niçin yanına alsın ki?”

“Yanıltmak için?”

“Belki de haklısın, dostum. Ah, Ah, Japp geldi! Kapıyı vurduğundan tanıdım.”

Müfettişin yüzü gülüyordu.

“Günaydın, Poirot. Daha yeni döndüm. Ama iyi bir çalışma da yaptım doğrusu! Ya siz?”

Poirot hiç istifini bozmadı. “Ben yalnızca düşüncelerimi gözden geçirdim.”

Japp neşeyle güldü. Fısıltıyla kulağına, “Dostumuz artık iyice yaşıyor,” dedi. Yüksek sesle ekledi. “Biz gençlere bu hiç olmaz.”

Poirot, “Ne yazık,” dedi sitemle.

“Peki, ne yaptığımı duymak istemez misiniz?”

“Bir tahminde bulunabilir miyim? Cinayet aleti bıçağı Weston ile Taunton arasındaki tren hattında rayların yanında buldunuz ve Weston’da Bayan Carrington’la konuşan küçük gazete satıcısını sorguya çektiniz!”

Japp’ın ağzı açık kaldı. “Bunu nereden biliyorsunuz? Sakın o *her şeye gücü yeten* küçük gri hücreler sayesinde olduğunu söylemeyin bana!”

“Onların her şeye güçlerinin yeteceğini bir kez olsun kabul etmenize sevindim! Söyleyin bana, o gazeteci çocuğa bir şilin bahşiş vermiş mi?”

“Hayır, yarım kron!” Japp kendini toparlamıştı. Sırıttı. “Şu zengin Amerikalılar bayağı savurgan oluyorlar!”

“Demek çocuk bu yüzden onu unutmadı?”

“Öyle. Her gün yarım kron bahşiş almıyor ne de olsa. Kadın ona seslenip iki dergi satın almıştı. Bir tanesinin kapağında mavili bir kızın resmi varmış. Kadın, ‘Tıpkı benim gibi,’ demiş. Evet, çocuk onu çok iyi anımsıyordu. Bu da benim için yeterli. Doktorun ifadesine göre, cinayetin Taunton’dan önce işlenmiş olması *gerekiyor*. Bıçağı hemen atacaklarını tahmin ettim, bu yüzden onu aramak üzere demiryolunu izledim. Gerçekten de oradaydı. Taunton’da adamımızla ilgili bir soruşturma başlattım, ama orası büyük bir istasyon. Dikkat çekmiş olma olasılığı zayıf. Herhalde daha sonraki bir trenle Londra’ya dönmüştür.”

Poirot başıyla onayladı. “Herhalde.”

“Ama geri döndüğümde yeni bir haberle karşılaştım. Mücevherleri elden çıkarmaya başlamışlar bile! O iri zümrüt dün gece rehine konmuş, hem de iyi bildiğimiz biri tarafından. O kim dersiniz?”

“Orasını bilmiyorum ama bildiğim kadarıyla kısa boylu biri.”

Japp, Poirot’ya bakakalmıştı.

“Bu doğru. Red Narky oldukça kısa boylu.”

“Red Narky de kim?” diye sordum.

“Çok yaman bir mücevher hırsızı. Adam öldürmekten de çekinmeyecek biri. Genelde Gracie Kidd adında bir kadınla birlikte çalışır. Ama Gracie bu kez olaya karışmış görünmüyor, tabii ganimetin kalan kısmıyla Hollanda’ya kaçmadıysa.”

“Narky’yi tutukladınız mı?”

“Elbette. Ama biz asıl öbür adamı istiyoruz, Bayan Carrington’la trende olanını. Bu işi planlayan hiç kuşkusuz oydu. Ama Narky dostunu ele verecek adam değil.”

Poirot’nun gözlerinin yeşilinin daha da koyulaşması dikkatimi çekti.

Sakin bir tonda, “Eğer isterseniz, Narky’nin dostunu sizin için bulabilirim,” dedi.

“Yine o küçük fikirlerinizden biri mi?” dedi Japp, Poirot’yu dikkatle süzerek. “Sizin yaşınızda birinin bazen başarıyı yakalayabilmesi muhteşem bir şey, buna şaşmamak elde değil. Büyük şans tabii.”

Dostum Poirot. “Olabilir, olabilir,” diye mırıldandı. “Hastings, şapkam. Ve de fırça lütfen! Evet. Eğer yağmur yağıyorsa galoşlarımı da unutma. O sıcacık ıhlamurun sağladığı faydayı yok etmeyelim. *Au revoir*,⁽¹⁾ Japp!”

“İyi şanslar, Poirot!”

Poirot karşımıza çıkan ilk taksiyi durdurdu ve şoföre Park Lane’deki adresi verdi.

Halliday’in evinin önünde durduğumuzda çevik bir hareketle taksiden indi, şoförün parasını ödedi, ardından zili çaldı. Kapıyı açan uşağa alçak sesle isteğini bildirdi. Hemen yukarı kata çıkarıldık. Oradan binanın en üst katına çıktık ve düzenli küçük bir yatak odasına alındık.

Poirot’nun gözü siyah renkli küçük bir sandığın üstünde takılıp kaldı. Bunun önünde diz çöktü, üstündeki etiketleri gözden geçirdikten sonra cebinden kıvrık bir tel parçası çıkardı.

(1) Görüşmek üzere.

Omzunun üzerinden uşğa, “Bay Halliday’e buraya gelmesini söyler misiniz, lütfen?” dedi.

Adam çekildikten sonra Poirot teli soktuğu kilidi kurcalamaya başladı. Kilit bir, iki dakika içinde açıldı. Poirot sandığın kapağını kaldırdı, içindeki giysileri karıştırmaya ve onları yere atmaya başladı.

Derken merdivende ağır ağır gelen ayak sesleri duyuldu ve Halliday odaya girdi.

Poirot’ya merakla bakarak, “*Burada ne yapıyorsunuz?*” diye sordu.

Poirot, “Bir şey arıyorum, beyefendi,” dedi ve sonra sandığın içinden çarpıcı mavi renkte bir ceket, bir etek ve beyaz tilki kürkünden bir şapka çıkardı.

“Sandığımın içinde ne arıyorsunuz?”

Bu sesi duyunca arkamı döndüm ve hizmetçi Jane Mason’ın odaya girdiğini gördüm.

“Kapıyı kapar mısın, Hastings. Evet, teşekkür ederim. Şimdi de kapatıp, açılmaması için oraya sırtını daya. Evet, Bay Halliday, izninizle sizi Gracie Kidd’le ya da bildiğiniz adıyla Jane Mason’la tanıştırayım. Kendisi birazdan Müfettiş Japp’ın eşliğinde suç ortağı Red Narky ile buluşmaya gidecek.”

VI

Poirot küçümser bir tavırla elini salladı. “Aslında çok basitti!” Havyardan biraz daha aldı ve devam etti.

“İlk ilgimi çeken, hizmetçinin, hanımının giysilerinin üzerinde ısrarla durması oldu. Niçin dikkatimizi onların üzerine yöneltmek istiyordu? Sonra düşününce Bristol’de kompartımda gizemli bir adamın bulunduğunu tek söyleyenin hizmetçi olduğunu anımsadım.

Doktorun ifadesine gelince, Bayan Carrington tren Bristol'e varmadan önce öldürülmüş olabilirdi. Ama hizmetçi, Bayan Carrington'u Bristol'de sağ olarak gördüğünü söylüyordu. Bu durumda, eğer doktorun görüşü doğruysa, hizmetçinin katilin suç ortağı olması gerekirdi. Ve eğer katilin suç ortağıysa, bu iddianın yalnızca kendi ifadesine dayanmasını istemezdi. Bayan Carrington'un giysileri oldukça çarpıcıydı. Bir hizmetçinin hanımının giyeceği elbiseler konusunda epeyce sözü geçer. Ve eğer biri Bristol'den sonra elektrik mavisi renkte manto ve etek giymiş, başında da kürk şapka olan bir kadın görürse, bu kadının Bayan Carrington olduğuna yemin etmeye hazır olurdu.

"Olayı bu temel üzerinde kurgulamaya koyuldum. Hizmetçi, yanına yedek giysiler almış olmalıydı. Onunla suç ortağı, Bayan Carrington'u Londra'yla Bristol arasında bir yerde, büyük bir olasılıkla tren bir tünelden geçerken kloroformla uyutup bıçakladılar. Ceset bundan sonra koltuğun altına itildi, hizmetçi de hanımının yerini aldı. Weston'da dikkati üzerine çekmesi gerekiyordu. Ama nasıl? Bu iş için büyük bir olasılıkla bir gazete satıcısı seçildi. Hizmetçi, çocuğa dolgun bir bahşış vererek anımsanmayı sağlayacaktı. Ayrıca, dergilerin birine değinerek giysilerinin rengine dikkati çekti. Tren Weston'dan ayrıldıktan sonra cinayetin –sözde– işlendiği yeri belirlemek için bıçağı pencereden dışarı attı, sonra elbiselerini değiştirdi ya da üstüne bol bir trençkot geçirdi. Taunton'da trenden ayrıldı ve hızla Bristol'e döndü. Suç ortağı, Bayan Carrington'un bavullarını istasyondaki emanete bırakmış olacaktı. Adam hizmetçiye bavulların makbuzunu verip Londra'ya döndü. Hizmetçi rolünün gereğini yerine getirerek platformda bekledi, sonra yine rolü gereği geceyi geçirmek için bir otele gitti, sabahleyin de aynen dediği gibi Londra'ya döndü.

"Japp'ın yaptığı inceleme varsayımlarımı doğruladı. Bu arada ünlü bir caninin mücevherleri satışa çıkaracağını haberini verdi.

Her kimse bu adamın, Jane Mason tarafından tanımlanan kişinin tam tersi tipte olacağını biliyordum. Bunun daima Gracie Kidd'le çalışan Red Narky olduğunu duyunca, kadını elimle koymuş gibi buldum.”

“Ya kont?”

“Düşündükçe onun bu işle hiçbir ilgisinin olmadığına kanaat getirdim. O beyefendi cinayeti göze alamayacak kadar sağduyulu biridir. Hem böylesi karakterine uymazdı.”

Halliday öyküyü dinledikten sonra, “Size çok şey borçluyum, Mösyö Poirot,” dedi. “Korkarım yemekten sonra imzalayacağım çek bunu karşılamayacaktır.”

Poirot alçakgönüllülükle gülümsedikten sonra bana dönüp, “Tabii bu olay da dostumuz Japp'ın başarı hanesine eklenecek,” dedi. “Ama Gracie Kidd'i ele geçirdi ya, sanırım Amerikalıların da dediği gibi; bu da bize yeter.”

Çikolata Kutusu

Kötü bir akşamdı. Dışarda rüzgâr acı acı uluyor, yağmur olanca gücüyle çarptığı camları sarsıyordu.

Poirot ile şöminenin karşısında oturmuş, ateşe doğru uzattığımız bacaklarımızı ısıtıyorduk. Aramızda küçük bir masa vardı. Masanın üstünde olan kısmında sıcak bir hurma içkisi ile Poirot'nun içtiği ve karşılığında yüz sterlin verseler dahi içmeyeceğim yoğun, sıcak çikolata vardı. Poirot pembe porselen fincandaki kahverengi çamurdan bir iki yudum alarak mutlulukla içini çekti.

“*Quelle belle vie!*”⁽¹⁾ diye mırıldandı.

“Evet, güzel eski dünya,” diye onayladım. “İşim hem de iyi bir işim var! Sense ünlü birisin...”

Poirot, “Oh, *mon ami!*” diye itiraz etti.

“Ünlüsün. Ve bu ünü fazlasıyla hak ediyorsun. Senin başarılarını düşününce hayranlık duymadan edemiyorum. Sanırım başarısızlığın ne demek olduğunu bilmiyorsun!”

“Böyle bir şey söylenebilir mi? Bu gülünç olur!”

“Ciddiyim, hiç başarısızlığı tattığın oldu mu?”

“Hem de çok, dostum. Ne yapalım, *şans* her zaman senden yana olmaz ki. Bazı olaylarda geç çağırıldığım olmuştur ya da daha çok aynı hedefe doğru ilerleyen bir başkası oraya benden önce varmıştır.

(1) Ne güzel hayat!

İki kez başarılı olmama ramak kalmışken hastalanıp yatağa düştüm. Hayatın inişlerini de çıkışlarıyla birlikte kabul etmek zorundasın dostum.”

“Benim kastettiğim o değildi,” diye açıkladım. “Demek istediğim, bir olayı araştırırken hiç kendi hatan yüzünden başarısız oldun mu?”

“Ah, anlıyorum! Hiç oyuna gelip gelmediğimi soruyorsun. Bir kez oldu, dostum...” Poirot'nun yüzünde hafif bir gülümseme belirdi. “Evet, bir defasında tam anlamıyla aptal durumuna düşmüştüm.”

Poirot koltuğunda birden dikeldi ve sözlerine devam etti.

“Küçük başarılarımın kaydını tuttuğunu biliyorum, dostum. Şimdi koleksiyonuna bir öykü daha katacaksın ama bir başarısızlığın öyküsünü!”

Poirot eğilip ateşe bir kütük daha attı. Şöminenin yanındaki bir çivide asılı bir beze özenle ellerini sildi, sonra arkasına yaslandı ve öyküsüne başladı.

“Sana anlatacağım bu öykü (Poirot sözlerine böyle başladı) uzun yıllar önce Belçika'da gerçekleşti. O sırada Fransa'da kiliseyle hükümet arasında şiddetli bir çatışma vardı. Bay Paul Déroulard saygın bir Fransız milletvekiliydi. Er ya da geç bakan olacağı söylentisini duymayan kalmamıştı. Katoliklere karşı olan grubun en fanatik üyelerindendi ve iktidara gelir gelmez büyük bir muhalefetle karşılaşacağı kesindi. Birçok açıdan tuhaf bir adamdı. İçkisi, sigarası olmamakla beraber başka konularda hiç titiz değildi. Anlarsın ya, Hastings, konu kadınlardı. *C'était des femmes, toujours des femmes!*⁽¹⁾

“Birkaç yıl önce Brüksel'den genç bir kızla evlenmiş, gelin ona yüklü bir drahome getirmişti. Kendi ailesi zengin değildi ama istese baron olarak anılacak bir aile yapısına sahipti. Dolayısıyla evlilik nedeniyle gelen bu para kariyerinde çok işine yarayacaktı. Çocukları olmadı, zaten karısı evlenmelerinden iki yıl sonra öldü, merdivenden

(1) Kadın her zaman kadındır!

düşmüştü. Bayan D  roulard'ın kocasına bıraktığı mirasın bir parçası da Brüksel'de Louise Caddesi'ndeki bir evdi.

“Milletvekilinin ani ölümü de bu evde gerçekleşti. Bu olay yerine geçeceği bakanın istifa ettiği bir döneme denk düştü. Bütün gazetelerde milletvekilinin kariyeriyle ilgili uzun uzadıya yazılar yer aldı.   l  m  ne bir akşam yemekten sonra geçirdiği kalp krizinin neden olduğu öne sürüldü.

“Senin de bildiğin gibi o sıralarda Belçika polis teşkilatında görevliydim, *mon ami*. Bay Paul D  roulard'ın ölümü benim için o kadar da ilginç değildi. Hatta koyu bir Katolik olduğu için hoşuma bile gitti.

Bu   l  m  n ardından     gün geçmiş, tatilim henüz başlamıştı ki kaldığım apartman dairesine bir ziyaret   geldi. Yüzü bir vualetin arkasında gizli olmakla beraber, çok genç olduğu belli olan bir hanımdı. Onun *jeune fille tout    fait comme il faut* ⁽¹⁾ olduğunu hemen anlamıştım.

Tatlı bir sesle, “Bay Hercule Poirot’sunuz, değil mi?” diye sordu. Hafif   eğilerek onayladım.

“Dedektifsiniz, değil mi?” diye sordu.

Yine onayladım. “Lütfen oturun, matmazel,” dedim.

Genç kız bir sandalyeye ilişti ve yüzünü örten vualeti kaldırdı. Yüzü güzeldi ama çok ağlamış olduğu için perişan görünüyor, yüz ifadesi derin bir kaygıyı dile getiriyordu.

“  ğrendiğime göre izindeymişsiniz, mösyö,” dedi. “Dolayısıyla çok özel bir olayla ilgilenebileceğinizi düşündüm. Nasıl diyeyim, bu işe polisin karışmasını kesinlikle istemiyorum.”

Başımı salladım. “Korkarım ki isteğinizi yerine getirmem olanaksız, k    khanım. Çünkü tatilde olsam da halen polis teşkilatındayım.”

Genç kız öne doğru eğildi.

(1) Olması gerektiği gibi bir genç kadındı.

“*Ecoutez, monsieur!*”⁽¹⁾ Bakın, sizden tek isteğim, bir konuyu araştırmanız. Araştırmanızın sonuçlarını polise bildirip bildirmemekte özgürsünüz. Zaten şüphelerimde haklıysam, yasaların desteğine ihtiyacımız olacak.”

Bu durum farklıydı, ben de daha fazla uzatmadan yardıma hazır olduğumu bildirdim.

Genç kızın yanaklarına renk geldi.

“Teşekkür ederim, mösyö. Sizden Bay Paul Déroulard’ın ölümünü araştırmanızı rica edeceğim.”

Şaşkınlıkla, “*Comment?*”⁽²⁾ diye haykırdım.

“Mösyö, elimde kanıt sayılabilecek hiçbir şey yok. Bunu yalnızca bir kadının içgüdüğü diyebilirsiniz, bakın bundan *eminim*. Bay Déroulard’ın doğal bir nedenle ölmediğine inanıyorum.”

“İyi ama doktorlar...”

“Doktorlar yanılmış olabilirler. O kadar sağlam, o kadar güçlüydü ki. Ah Mösyö Poirot, yalvarırım bana yardımcı olun...”

Zavallı kızcağız perişan durumdaydı. Neredeyse önümde diz çökecekti. Onu elimden geldiğince sakinleştirmeye çalıştım.

“Size yardım edeceğim, matmazel,” dedim. “Endişelerinizin gereksiz olduğu kanısındayım ama göreceğiz. Sizden öncelikle o evde kalanları bana anlatmanızı isteyeceğim.”

“Hizmetçiler var; Jeannette, Félice ve aşçı Denise. Denise yıllardan beri bu işte ama diğerleri basit köylü kızları. Bir de Françoise var, o da evin emektar uşağı. Ayrıca Déroulard’ın annesi ve ben varım. Adım Virginie Mesnard. Bay Paul’ün eşi müteveffa Bayan Déroulard’ın yoksul bir akrabasıyım ve üç yılı aşkın bir süredir onlarla kalıyordum. Size ev halkını saydım. Bunun dışında evde kalan iki de konuk vardı.”

“Onlar kim?”

(1) Dinleyin mösyö!

(2) Nasıl?

“Fransa’da Bay D  roulard’ın kom  susu olan Bay de Saint Alard’la John Wilson adında bir İngiliz dost.”

“Hâlâ sizdeler mi?”

“Bay Wilson kalıyor, ama de Saint-Alard d  n gitti.”

“Pek, planınız nedir, Matmazel Mesnard?”

“Yarım saat sonra gelerseniz, uygun bir öyküyle sizin varlığınıza mantıklı bir açıklama getirebilirim. Sanırım sizi gazeteci olarak tanıtmam uygun olur. Paris’ten geldiğinizi ve Bay de Saint Alard’dan bir kart getirdiğinizi söyleriz. Bayan D  roulard’ın sağlığı bozuk. Çok güçsüz ve ayrıntılarla ilgileneceğini hiç sanmıyorum.”

Matmazelin zekice hazırlanmış planı sayesinde eve alındım. Milletvekilinin annesi saygın, soylu görünen, fakat sağlığının iyi olmadığı belli olan bir hanımefendiydi. Kendisiyle kısa bir görüşme yaptıktan sonra evde istediğim gibi dolaşma olanağı buldum.

Poirot devam etti. “G  revimin ne kadar zor olduğunu bilmem anlayabiliyor musun, sevgili dostum?     gün önceki bir ölüm vakasını araştırmak durumundaydım. Adam eğer bir cinayete kurban gittiyse ölüm nedeni olarak ancak bir tek olasılık söz konusu olabilirdi; *zehir*! Cesedi görme fırsatını bulamamıştım, ayrıca zehrin verilmesinde kullanılan aracı incelemen ya da araştırmam da olanak dışıydı. Herhangi bir gerçek ya da sahte ipucu da yoktu. Bay D  roulard gerçekten zehirlenmiş miydi? Doğal bir nedenle mi ölmüştü? Hiçbir şeyden ya da kimseden yardım alamayacak olan ben, Hercule Poirot, buna karar vermek zorundaydım.

  nce evde çalışanları sorguya çektim ve onların yardımıyla söz konusu ak  şamın kurgusunu yapabildim. Yemekte sofraya getirilen yemeklerin ve bunların sunul     biçiminin özellikle üzerinde durdum.   orba servisini Bay D  roulard büyük bir çorba k  sesiyle kendi eliyle yapmıştı. Daha sonra pırzolalarla tavu  ın servisi yapılmıştı. Yemek meyve kompostosuyla son bulmuştu. Bunların hepsi masaya getirilmiş ve servisleri bizzat beyefendi tarafından yapılmış-

tı. Kahve de büyük bir çaydanlık içinde sofraya getirilmişti. Özetle oradakilerden birini zehirmek için hepsini zehirlemeyi göze almak gerekiyordu.

Yemekten sonra Bayan D  roulard kendi dairesine çekilmiş, Virginie de hanımefendiyle birlikte gitmişti.     erkek ise Bay D  roulard'ın çalışma odasına geçmişlerdi. Orada bir süre dostça sohbet etmişler, sonra birdenbire milletvekili yere yığılmıştı. Bay de Saint Alard hemen dışarı koşmuş ve uşaktan zaman kaybetmeden doktor getirmesini istemişti. Aklına bunun fel   ya da kalp krizi olabileceği gelmişti, ancak doktor geldiğinde hasta ölmüştü bile.

Matmazel Virginie tarafından tanıtırıldığım John Wilson o günlerde John Bull tipi olarak tanımlanan orta yaşlı ve iri yapılı İngilizlerdendi. Onun da İngilizceye   alan Fransızcasıyla anlattıkları aşağı yukarı aynıydı.

“Yüzü birden kıpkırmızı oldu ve D  roulard yere yığıldı.”

Orada olaya ilişkin öğrenebileceğim başka bir şey yoktu. Sonra trajedinin gerçekleştiği yere, çalışma odasına geçtim ve isteğim üzerine orada yalnız bırakıldım. O noktaya kadar Matmazel Mesnard'ın varsayımını destekleyecek hiçbir bulguya ulaşamamıştım. Kızın şüphelerinin kuruntudan başka bir şey olmadığına inanmak durumundaydım. Büyük bir olasılıkla ölen adama romantik bir tutkuyla bağlanmış, bu da olaya objektif gözle bakmasını engellemişti. Buna rağmen çalışma odasını büyük bir titizlikle araştırdım. Zehrin Paul D  roulard'a, koltuğuna yerleştirilecek ölümcül bir enjektörle verilmiş olması olasıydı. Bunun a  acağı minik delik rahatlıkla gözden kaçmış olabilirdi. Ancak bu varsayımı destekleyecek bir kanıt da bulamadım ve sonunda umutsuzluk içinde koltuğa    kt  m.

Yüksek sesle, “Pes!” dedim. “Hiçbir yerde bir ipucu yok! Her şey tamamen normal!”

Tam sözleri söylerken gözüm yakındaki masanın üstünde duran büyük   okolata kutusuna takıldı ve bir an kalbim duracak gibi oldu.

Kutu Bay D  roulard'ın ölümüne iliŐ kin bir ipucu olmayabilirdi, ama en azından burada *normal olmayan* bir Ő ey vardı. Kutunun kapağını kaldırdım. Kutunun i indeki   kolatalara dokunulmamıŐ tı, tek bir   kolata bile eksik değildi. Ama bu gözüme çarpan tuhaflığı daha da belirginleŐ tiriyordu.        kutunun rengi pembe, kapağıysa *maviydi*, Hastings. İnsan, pembe bir kutunun mavi bir kurdeleyle bağlanmış olmasını ya da bunun tam tersi doğal olarak nitelendirebilir ama kutunun altının baŐ ka renk, kapağının ise farklı renk olması görülmüŐü Ő ey değildir!

Bunun iŐ ime yarayıp yaramayacağını bilmemekle beraber durumun normal olmaması nedeniyle konuyu araŐ tırmaya karar verdim. Zili   alarak François'yı çağırdım ve efendisinin Ő ekerlemelere d  Ő   n olup olmadığını sordum. UŐ ađın dudaklarında hüzünlü bir gülümseme belirdi.

“Hem de çok d  Ő   nd  , efendim. Evde daima bir kutu   kolata bulundururdu. Kendisi hiç Ő arap i mezdi de.”

“Ama bu kutuya hiç dokunulmamıŐ ,” dedim ve öyle olduğunu göstermek için kutunun kapağını kaldırdım.

“Pardon mösyö, beyefendi o kutuyu öldüğü gün satın almıŐ tı. Eski kutudakiler daha yeni bitmiŐ tı.”

“Demek diğer kutudaki   kolatalar öldüğü gün t  kenmiŐ tı,” dedim.

“Evet, efendim.   nceki kutuyu sabahleyin boŐ  olarak buldum ve attım.”

“Bay D  roulard günün her saatinde Ő ekerleme yer miydi?”

“Genellikle akŐ am yemeğinden sonra yerd efendim.”

Sonunda bir ıŐıık görmeye baŐ lamıŐ tım.

“François, sizden ağzınızı sıkı tutmanızı istiyorum, bu önemli,” dedim.

“Bu gerekliyse tabii ki mösyö.”

“Bon. Öyleyse polis olduğumu bilin. Bana öbür kutuyu bulabilir misiniz?”

“Elbette mösyö. Çöp kovasındadır.”

Uşak odadan çıktı, birkaç dakika sonra da toz içinde bir kutuyla geri döndü. Bu, masanın üstündeki kutunun eşiydi, şu farkla ki bu kutu mavi renkte, kapağı ise pembeydi. François'ya teşekkür ettim, çenesini tutmasını bir kere daha öğütledikten sonra da Louise Cad-desi'ndeki evden bir açıklama yapmadan ayrıldım.

Bir sonraki aşama Bay Déroulard'a bakan doktorun muayenehanesine uğramaktı. Onunla işim hiç de kolay olmadı. Ağdalı terimlerle benimle arasında bir duvar örmeye çalıştıysa da bu olay konusunda aslında kendinden o kadar da emin olmadığını sezdim.

Onu biraz rahatlatmayı başarmamın ardından, “Bu tür bazı tuhaf olaylar görülmüştür,” diye belirtti. “Özellikle ağır bir yemekten sonra ani bir öfke ya da aşırı bir heyecan, kanın kişinin beynine hücum etmesine neden olabilir ve sonuç belli işte!”

“Ama Bay Déroulard olayında öfke ya da heyecan olmamış ki.”

“Öyle mi? Bay de Saint Alard'la aralarında şiddetli bir tartışmanın geçtiğini öğrendim.”

“Niçin acaba?”

Doktor omuzlarını silkti. “Bay de Saint Alard çok tutucu bir Katolik'tir. Kilise ve devlet konusunda tartışmaları aralarındaki dostluğu bozuyor, tartışmasız tek günleri bile geçmiyordu. Bay de Saint Alard'ın gözünde Déroulard tam bir din düşmanıydı.”

Bu beklenmediğim bir bilgiydi ve beni uzun uzun düşündürdü.

“Bir sorum daha var, doktor,” dedim. “Bir çikolatanın içine öldürücü dozda zehir enjekte etmek mümkün müdür?”

Doktor ağır ağır, “Sanırım bu olabilir,” diye cevapladı. “Eğer buharlaşma durumu olmasaydı saf asit prusik olduğu söylenebilirdi. Evet, herhangi bir maddeyle dolu bir kürecik fark edilmeden yutulabilir, ama bu bana pek olası gözüküyor. Morfin veya strikninle dolu bir çikolata.” Doktorun yüzünde alaycı bir ifade belirdi. “Tahmin edersiniz ki böyle bir çikolatanın bir kere ısırılması bile yeterli olur, Mösyö Poirot. Göz açıp kapayana dek öbür dünyaya göçersiniz!”

“Teşekkür ederim, doktor bey.”

Doktorun muayenehanesinden ayrıldım. Bundan sonraki durağım Louise Caddesi'nin yakınındaki eczaneler oldu. Polis olmanın avantajını kullanıp istediğim bilgiyi herhangi bir zorlukla karşılaştırmadan alabildim. Bu eczanelerin birinden söz konusu eve zehir içeren bir ilaç gönderilmiş olduğunu öğrenebildim. Bunlar Bayan D  roulard i  in gönderilen atropin sülfatlı göz damlalarıydı. Atropin güçlü bir zehirdir, bir an sevindiysem de bu kısa sürdü. Atropin zehirlenmesinin belirtileri ptomain zehirlenmesine çok benzer, oysa benim incelediğim vakalarla bir benzerliği yoktur. Ayrıca, reçete oldukça eskiydi ve Bayan D  roulard'ın yıllardan beri her iki gözünde de katarakt vardı.

Tam umutsuzluk içinde eczaneden çıkacağım sırada eczacının bana seslendiğini duydum.

“*Une moment, Mösyö Poirot.* Reçeteyi getiren kızı hatırladım. Buradan *  ngiliz* eczacıya gitmek zorunda olduğunu s  yleni  ti. Oraya da bir kere u  rasanız.”

U  radım. Yine resmi stat  mden yararlanarak istediğim bilgiyi elde ettim. Bay D  roulard'ın ölümünden bir gün önce Bay John Wilson için bir reçete hazırlamışlardı. Aslında hazırlanacak fazla bir şey yoktu. Söz konusu ilaç köşk trinitrin tabletleriydi. Bunlardan bir örnek görmek istedim, eczacı gösterdi. Bunun   zerine kalp atışlarını hızlandı, çünkü minik tabletler *  ikolatadandı*.

“Bu zehir mi?” diye sordum.

“Hayır, mösyö.”

“Etkisini bana tanımlayabilir misiniz?”

“Kan basıncını d    r  r. Bazı kalp rahatsızlıklarının tedavisi için verilir. Örneğin, angina pectoris yani kalp krizinde. Atardamar tansiyonunu azaltır. Arteriosklerozda...”

Eczacının sözünü kestim. “*Ma foi.* Bu a  ıklamalarınız benim için çok aydınlatıcı değil. Örneğin yüzün kızarmasına neden olur mu?”

“Hiç kuşkusuz.”

Diyelim ki şu minik tabletlerinizin on ya da yirmi tanesini yuttum. Ne olur?”

Eczacı dudak büktü. “Bunu hiç önermem.”

“Ama zehir olmadığını söylüyorsunuz?”

Eczacı omuzlarını silkti. “Zehir olarak bilinmediği halde insanı öldürebilen pek çok ilaç vardır.”

Dükkândan ayrılırken keyifliydim; sonunda ilerleme kaydetmeye başlamıştım!

John Wilson'un elinde cinayeti işlemesi için bir araç olduğunu artık biliyordum ama cinayet nedeni ne olabilirdi? İş için Belçika'ya gelmiş ve az çok tanıdığı Bay Déroulard'dan onu konuk etmesini rica etmişti. Déroulard'ın ölümünün ona herhangi bir yararı dokunamazdı. Ayrıca, İngiltere'de yaptırdığım bir araştırmadan Wilson'un bir kalp hastalığı olduğunu öğrendim. Bu yüzden o tabletleri yanında bulundurması kadar doğal bir şey olabilir miydi? Bununla birlikte, birisinin dolu çikolata kutusunu yanlışlıkla açtığından, son çikolatanın içindekileri boşalttığından ve içine alabildiği kadar minik trinitrin tableti doldurduğundan emindim. Çikolata oldukça iriydi. İçine yirmi veya otuz tablet doldurulmuş olabilirdi. Ama kim yapmıştı bunu?

Evde iki konuk vardı. John Wilson'un bunu yapma olanağı, Saint Alard'ın ise nedeni vardı. Alard'ın bağınaz olduğunu unutmayalım, yobaz gibisi yoktur. John Wilson'un trinitrinlerine herhangi bir şekilde ulaşmış olabilir miydi?

Aklıma bir şey daha geldi. Sen bu küçük fikirlerime hep gülersin! Wilson'un niçin trinitrinleri tükenmişti? Herhalde İngiltere'den gelirken yeterli bir stokla gelmişti. Louise Caddesi'ndeki eve yeniden uğradım, Wilson orada değildi, ama odaları düzelden kızı buldum. Adı Felicie olan kızdan, Bay Wilson'un kısa zaman önce lavabonun rafında duran bir trinitrin şişesini kaybettiğinin doğru olup ol-

madığını sordum. Kız hemen yanıt verdi. Bu doğrudu. Kendisi bu yüzden haksız yere suçlanmıştı. İngiliz centilmen şişeyi kırdığını düşünmüş, ona kendini savunma hakkı tanımamıştı. Oysa Félicie şişeye dokunmamıştı bile. Bunu yapan mutlaka –fazla merakla orayı burayı karıştıran– Jeannette’di.

Kızla konuşmayı sonlandırarak evden ayrıldım. Artık bilmek istediğim her şeyi biliyordum, bunu yalnızca kanıtlamak kalıyordu. Ama bunun kolay olmayacağının farkındaydım. Saint Alard’ın trinitrin şişesini Wilson’un lavabo rafından aldığından *emin* olsam bile, bunu kanıtlamam gerekirdi. Oysa elimde kanıt yoktu!

Ama *biliyordum* ve önemli olan da buydu. Styles olayında karşılaştığımız güçlüğü anımsıyor musun, Hastings? O zaman da *biliyordum* ama katile karşı toparladığım kanıtlar zincirinin son halkasını bulmak uzun zamanımı almıştı.

Matmazel Mesnard’dan bir görüşme rica ettim. Hemen geldi. Ondan Bay de Saint Alard’ın adresini istedim. Kız duraksadı.

“Adresi niçin istiyorsunuz, mösyö?”

“Bu gerekiyor, matmazel.”

Virginie kararsızdı. “O size bir şey söyleyemez. Düşünceleriyle bu dünyanın dışında olan bir adamdır. Etrafında olan bitenleri fark etmez bile.”

“Olabilir, matmazel. Öyle de olsa kendisi Bay Déroulard’ın eski dostuydu. Bana söyleyebileceği şeyler vardır –geçmişe ait şeyler– eski kinler... eski aşk maceraları.”

Genç kız kızarak dudaklarını ısırdı.

“Nasıl isterseniz... ama... ama ben artık yanıldığımdan eminim. İsteğimi geri çevirmediğiniz için size minnettarım, o sırada üzüntüden ne yaptığımı bilemez durumdaydım. Şimdi ise çözümlenecek bir gizem olmadığını görüyorum. Artık bu işi bırakın, mösyö, yalvarırım bırakın.”

Virginie'yi dikkatle süzerek, "Matmazel," dedim. "Bir köpeğin bir kokunun izini bulması bazen çok zordur, ama bir kez buldu mu, hiçbir şey onu o izden uzaklaştıramaz! Tabii iyi bir köpekse! Ve matmazel, ben çok iyi bir av köpeğiyim."

Genç kız tek kelime bile söylemeden arkasını dönüp uzaklaştı. Birkaç dakika sonra bir kâğıt parçasına karaladığı adresle geri döndü. Evden çıktığımda François dışarda beni bekliyordu; endişe dolu gözlerle bana bakıyordu.

"Bir haber yok mu, mösyö?"

"Henüz yok, dostum."

"Ah! *Pauvre*⁽¹⁾ Bay Déroulard!" Adam iç çekti. "Ben de onun düşüncelerini paylaşıyordum. Papazlardan hoşlanmam. Ama evin içinde bunu asla söyleyemem. Hanımların hepsi dinlerine bağlıdır. Bu belki de iyi bir şeydir. *Madame est très pieuse... et Mademoiselle Virginie aussi.*"⁽²⁾

Bayan Virginie? O da mı? Onu ilk gördüğüm günkü gözyaşlarından ıslanmış yüzü gözlerimin önünde canlanınca bundan şüphe duydum.

Saint Alard'ın adresini aldıktan sonra daha fazla zaman kaybetmedim. Ardennes bölgesindeki şatosunun yakınlarına geldim ama eve girebilmek için bir bahane bulmam birkaç günümü aldı. Sonunda nasıl girdim biliyor musun? Boru tesisatçısı olarak, *mon ami*. Yatak odasında küçük bir gaz sızıntısı sorunu ayarlamam bir saniye bile sürmedi. Aletlerimi getirmeye gittim ve odayı boş bulacağımı bildiğim bir saatte dönmeye dikkat ettim. Ne aradığımı tam olarak bilmiyordum. Aradığım şeyi bulacağım konusunda pek bir umudum yoktu. Saklama riskini göze almış olamazdı.

Lavabonun üstündeki küçük dolabı kilitli bulunca içinde ne olduğuna bakma isteğime karşı koyamadım. Kilidi açmak kolaydı.

(1) Zavallı.

(2) Hanımefendi çok dindar, Matmazel Virginie de öyle.

Dolabın kapısı hemen açılıverdi, içerisi eski ilaç şişesi doluydu. Titreyen bir elle hepsini birer birer alıp açtım. Sonra birden bir çılgılık attım. Düşünsene, *mon ami*, İngiliz eczacının etiketi olan küçük şişe elimdeydi! Üstünde de, *trinitrin tabletleri. Yalnız gerektiğinde bir tane almak üzere. Bay John Wilson, yazılıydı.*

Heyecanımı engellemeye çalışarak küçük dolabı kapadım, küçük şişeyi cebime attım ve gaz sızıntısını onarmayı sürdürdüm! Sistematiik olmak işi kolaylaştırır. Sonra şatodan ayrıldım ve en kısa zamanda ülkeme dönmek üzere trene bindim. Brüksel'e o gece geç saatte vardım. Ertesi sabah polis şefine vereceğim raporu kaleme aldığım sırada bir not geldi. Yaşlı Bayan D  roulard'dan geliyordu ve hiç gecikmeden Louise Caddesi'ndeki eve gitmemi istiyordu.

Bana kapıyı François açtı. "Barones sizi bekliyor," dedi.

Beni yaşılanımfendinin dairesine çıkardı. Bayan D  roulard büyük bir koltukta kendinden emin, otoriter bir havada oturuyordu. Matmazel Virginie ise ortalarda yoktu.

Yaşılanımfendi, "Mösyö Poirot," diye söze başıladı. "Sizin kendinizi tanıttığınız şahıs olmadığınızı öğrenmiş bulunuyorum. Polis memuruymuşsunuz."

"Bu doğru, hanımfendi."

"Oğlumun ölümüyle ilgili gerçeği araştırmak için buraya geldiniz, değil mi?"

Bir kez daha, "Bu doğru, hanımfendi," dedim.

"Nasıl bir gelişme kaydettiğinizi bana söylerseniz sevinirim."

Biraz durakladıktan sonra bu sorusunu cevapladım. "  nce bütün bunları nasıl öğrendiğinizi bilmek isterim, madam."

"Artık bu dünyada olmayan birinden öğrendim."

Sözleri ve bu sözlerin söyleniş biçimini yüreğimi burktu. Söyleyecek söz bulamıyordum.

Bayan D  roulard ekledi. "Onun için de araştırmanızda nasıl bir gelişme kaydettiğinizi bana söylemenizi özellikle rica edeceğim."

“Soruşturmam sona erdi, madam.”

“Oğlum?”

“Oğlunuz öldürülmüş.”

“Kimin tarafından olduğunu biliyor musunuz?”

“Evet, madam.”

“Öyleyse katil kim?”

“Mösyö de Saint Alard.”

Yaşlı hanım hayır, der gibi başını salladı.

“Yanılıyorsunuz. Saint Alard böyle bir cinayeti işleyebilecek bir adam değildir.”

“Kanıtlar elimde.”

“Sizden bana her şeyi en başından anlatmanızı bir kez daha rica edeceğim.”

Bu kez denileni yaptım ve beni gerçeği keşfetmeye götüren adımları birer birer açıkladım. Bayan Déroulard beni dikkatle dinliyordu. Sonunda yine başını salladı.

“Evet, evet, her şey dediğiniz gibi oldu, ama oğlumu öldüren Saint Alard değildi. Onu öldüren, benim, annesi.”

Yaşlı kadına bakakaldım. O yavaşça başını sallayıp devam etti.

“Sizi çağırttığım iyi oldu. Virginie'nin manastıra gitmeden önce ne yaptığını bana söylemesi Tanrı'nın bir lütfü. Beni dinleyin, Mösyö Poirot! Oğlum kötü bir insandı. Kiliseye karşı savaş açmıştı. Tam bir günahkâr hayatı sürüyor, kendisiyle birlikte başkalarını da günah uçurumuna sürüklüyordu, ama daha kötüsü de vardı. Bir sabah yatak odamdan çıktığım sırada gelinimin merdivenin başında durduğunu gördüm. Bir mektup okuyordu. Oğlumun onun arkasına sinsice sokulduğunu fark ettim; bir itişle zavallı gelinimin başını mermer basamaklara çarpa çarpa merdivenden yuvarlanmasını sağladı. Onu yerden kaldırdıkları sırada ölmüştü bile. Oğlum bir katildi ve bunu yalnızca annesi olan ben biliyordum.”

Yaşlı kadın bir an gözlerini kapadı sonra ekledi. “Çektiğim ıstı-
rabı, çaresizliğimi tahmin bile edemezsiniz, mösyö. Ne yapabilirdim
ki? Oğlumu polise ihbar mı etseydim? Bunu yapamadım. Bunu yap-
malıydım ama annelik tarafım ağır bastı. Hem bana inanırlar mıydı?
Gözlerim son zamanlarda çok zayıflamıştı, yanıldığımı söylerlerdi.
Ben de sustum. Sustum ama vicdanım bir türlü huzur bulmadı. Sus-
makla ben de katilin suç ortağı oluyordum. Oğlum karısının parası-
na konmuştu. Ondan sonra Tanrı ona yürü ya kulum dedi. Üstelik
yakında bakan da olacaktı. O zaman kiliseye karşı savaşı daha da
şiddetlenecekti. Üstüne üstlük Virginie de vardı. Dinine bağlı, o gü-
zel kızı büyülemişti. Oğlumun kadınların üstünde korkunç bir etkisi
vardı. Olacakları görebiliyordum ama önlemek elimde değildi. Oğ-
lumun Virginie’yle evlenmeye niyeti yoktu tabii. En sonunda kızca-
ğızın her şeyini ona teslim etmeye hazır olduğumu anladım.

“İşte o zaman ne yapmam gerektiğini anladım. Paul oğlumdu.
Onu ben dünyaya getirmiştım. Ondan sorumluydum. Gelgelelim, o
bir kadını öldürmüştü ve başka bir kadını mahvetmeye hazırlanıyor-
du. Bay Wilson’un odasına gittim ve ilaç şişesini aldım. Wilson bir
defasında gülerek o şişede bir insanı öldürmeye bol bol yetecek ka-
dar tablet olduğunu söylemişti. Çalışma odasına girdim, her zaman
masanın üstünde duran büyük çikolata kutusunu açtım. Yanlışlıkla
yeni kutuyu açmışım. Öbür kutu da masanın üstündeydi ve içinde bir
tek çikolata kalmıştı. Bu, işi kolaylaştırıyordu. Oğlumla Virginie’den
başka çikolata yiyen yoktu. Virginie’yi o gece yanımda tutacaktım.
Her şey planladığım gibi oldu.”

Bayan Déroulard sözlerine ara verdi, gözlerini bir an kapadı,
sonra tekrar açtı.

“Elinizdeyim, Mösyö Poirot. Bana yaşayacak fazla zamanımın
kalmadığını söylüyorlar. İşlediğim günahın hesabını Tanrı’ya verme-
ye hazırım. Ama bu dünyada da mı cezamı çekmem gerekiyor?”

Tereddüt ettim. Vakit kazanmak için, “Ya boş şişe, hanımefendi?” dedim. “Nasıl oluyor da Bay de Saint Alard’ın evinde bulundu?”

“Bana veda etmeye geldiği zaman, şişeyi adamın cebine gizlice koydum, mösyö. Ondan nasıl kurtulacağımı bilemiyordum. O kadar halsizim ki yardım almadan fazla dolaşamıyorum, boş olarak odamda bulunması ise kuşku uyandırabilirdi. Sizin anlayacağınız, mösyö...” Kadın tüm cüssesiyle doğruldu. “Amacım şüpheleri Bay de Saint Alard’ın üzerine çekmek değildi! Böyle bir şey aklımdan bile geçmedi. Uşağının boş şişeyi bulup üzerinde hiç durmadan atacağını düşündüm.”

Başımı eğdim. “Anlıyorum, hanımefendi.”

“Peki, kararınız ne, mösyö?”

Yaşlı kadının sesi titremiyordu, başı her zamankinden de dikti.

Ayağa kalktım. “Hanımefendi, size hoşça kalın demekten onur duyuyorum. Ben kovuşturmamı yaptım ve başarısızlığa uğradım! Bu olay kapanmıştır.”

Poirot kısa bir sessizlikten sonra yine ağır ağır anlatmayı sürdürdü.

“Yaşlı hanımefendi bir hafta sonra öldü. Matmazel Virginie çıraklık devresini geçirdi ve rahibe oldu. Öyküm işte bu, dostum. Ve içinde pek övünülecek bir rolümün olmadığını itiraf etmek zorundayım.”

“Ama sizin yaptığınıza başarısızlık denemezdi ki,” diye itiraz ettim. “O koşullar altında başka ne yapabilirdiniz ki?”

Poirot birden canlandı.

“Göremiyor musun, dostum? O tarihte otuz altı yaşında ve otuz altı kere budalaydım! Gri hücrelerim henüz çalışmıyordu. Oysa en önemli ipucu hep elimin altındaydı.”

“Hangi ipucu?”

“Çikolata kutusu. Anlamıyor musun? Gözleri iyi gören birinin böyle bir hataya düşmesi mümkün müdür? Bayan Déroulard’ın göz-

lerinde katarakt olduğunu biliyordum, atropin damlaları bunun kanıtıydı. Evin içinde kutuya hangi kapağı koyacağını bilemeyecek kadar gözleri bozuk olan bir tek kişi vardı. Çözüme giden yola beni götüren o kutu oldu ama gerçek anlamını son ana kadar kavrayamadım!

“Psikolojiden bütünlemeye kaldım. De Saint Alard aradığımız katil olsaydı, onu suçlayacak şeyi hiç saklar mıydı? Bunun bulunması aslında adamın suçsuzluğunun kanıtıydı. Onun çok dalgın olduğunu Bayan Virginie’den duymuştum. Yani bu çok tatsız bir öykü. Bunu yalnızca sana anlattım. Dediğim gibi, içinde hiç de sevimli bir rolüm yok! Yaşlı bir hanımefendi çok basit ve bir o kadar da zekice cinayet işledi ve ben –Hercule Poirot– bile yanıldım. *Sapristi!*⁽¹⁾ Bunun düşüncesi bile korkunç. Unut bunu. Ya da günün birinde fazla kibirli olmaya başladığımı düşünürsen –ki bu olası değil, ama yine de olabilir– anımsarsın.”

Belli belirsiz gülümsedim.

“*Eh bien!* O zaman bana yalnızca ‘çikolata kutusu’ dersin. Tamam mı?”

“Anlaştık,” dedim.

Poirot, “Yine de unutulmayacak bir deneyimdi,” dedi. “Günümüzde Avrupa’nın en parlak zekâsına sahip olan ben bile arada yüce gönüllü davranabilirim!”

Yavaşça, “Çikolata kutusu,” diye mırıldandım.

“*Pardon mon ami?*”

Merakla öne doğru eğilmiş olan Poirot’nun saf yüzüne bakarken yüreğim sızladı. Bu adamın elinden çok çekmiştim ama ben bile Avrupa’nın en parlak zekâsına sahip olmasam bile bazen yüce gönüllü olabilirdim!

“Hiç,” diye yalan söyledim ve kendi kendime gülümseyerek pipomu yaktım.

(1) Gerçekten.

Denizaltının Planları

I

Özel bir ulakla bir not gelmişti. Poirot bunu okurken gözlerinde heyecan ve ilgi parıltısı belirdi. Ulağa birkaç kelime söyledikten sonra onu gönderdi ve bana döndü.

“Çabuk çantanı hazırla, dostum,” dedi. “Sharples’a gidiyoruz.”

Lord Alloway’ın taşradaki ünlü malikânesinin adını duyunca şaşırdım. Yeni oluşturulan Savunma Bakanlığı’nın başına geçen Lord Alloway kabinenin önde gelen üyelerinden biriydi. Büyük bir mühendislik firmasının başkanı Sir Ralph Curtis olarak Avam Kamarası’nda sivrilmiş, büyük bir ün kazanmıştı. Bay David MacAdam’ın sağlık durumuyla ilgili söylentiler doğruysa politika ve yönetim alanında daha da iyi mevkilere yükselmesi olası görülüyordu.

Aşağıda bizi büyük bir Rolls Royce bekliyordu. Karanlığın içinde kayar gibi yol aldığımız sırada Poirot’yu soru yağmuruna tuttum.

“Gecenin bu saatinde bizden ne isteyebilirler?” Saat on biri geçmişti.

Poirot başını salladı. “Hiç kuşkusuz önemli bir şeydir.”

“Birkaç yıl önce, henüz Ralph Curtis olduğu dönemde onunla ilgili oldukça çirkin bir skandalın patlak verdiğini anımsıyorum; hisselerle ilgili bir şeydi. Curtis sonunda aklanmıştı, acaba şimdi de benzer bir şey mi var?”

“Öyle olsa beni gece yarısı çağırması gerekmezdi dostum.”

Ona hak verdim, yolculuğun kalan kısmını sessizce oturarak geçirdik. Londra’dan çıktıktan sonra araba daha da hızlandı, böylece bir saatten daha kısa zamanda Sharples’a vardık.

Sharples’da havalı bir uşak tarafından Lord Alloway’ın bizi beklediği küçük bir çalışma odasına alındık. Lord hemen ayağa fırlayıp elimizi sıktı; her halinden kuvvet ve dinamizm fışkıran uzun boylu, ince yapılı bir adamdı.

“Sizi gördüğüme çok sevindim, Mösyö Poirot,” dedi. “Hükümet böylece ikinci kez yardımlarınızı istemiş oluyor. Savaş esnasında başbakan talihsiz bir biçimde kaçırıldığında bizim için yaptıklarınızı çok iyi hatırlıyorum. Üstün zekânızla vardığınız sonuçlar –ve de tabii sır tutabilmeniz– durumu kurtarmıştı.”

Poirot’nun gözleri parladı. “Yani yine sır saklamam gereken bir durumla karşı karşıya olduğunuzu mu düşünmeliyim, efendim?”

“Kesinlikle. Sir Harry ve ben... ah evet, size Deniz Kuvvetleri Komutanımız Amiral Sir Harry Weardale’i tanıştırayım. Mösyö Poirot ve yüzbaşı...” Adımı anımsamayacağını fark ederek, “Hastings,” dedim.

Sir Harry elimizi sıkarken, “Sizden bahsedildiğini çok duydum, Mösyö Poirot,” dedi. “Hiç beklenmedik bir durumla karşı karşıyayız, bu sorunu bizim için çözebilerseniz, size minnettar olacağız.”

Amiral’den hoşlanmıştım. Alıştığımız tipte düzgün, açık sözlü bir denizciydi.

Poirot’nun ikisini meraklı bakışlarla süzmesinin ardından Alloway anlatmaya başladı.

“Söyleyeceklerimin aramızda kalmasını söylememe bilmem gerek var mı? Çok önemli bir sorunumuz var. Yeni Z tipi denizaltının planları çalındı.”

“Ne zaman oldu bu?”

“Bu gece, üç saatten de kısa bir zaman önce. Felaketin boyutunu sanırım anlıyorsunuzdur, Mösyö Poirot. Halkın bu kayıptan

haberi olmamalı. Olanları size kısaca özetleyeyim. Az önce tanıştığınız amiral, karısı ve oğlu, ayrıca Londra sosyetesinde çok iyi tanınan Bayan Conrad hafta sonu için burada konuşturdular. Hanımlar erken bir saatte yaklaşık on civarında odalarına çekildiler. Bay Leonard Weardale de öyle. Sir Harry'nin burada olmasının bir amacı da benimle bu yeni denizaltının yapımı işini konuşmaktı. Dolayısıyla sekreterim Bay Fitzroy'dan köşedeki kasadan planları çıkarmasını ve konuyla ilgili diğer belgelerle birlikte bizim için hazır etmesini istedim. Bay Fitzroy bunları hazırlarken amiralle ben terasta dolaşıyorduk. Bir yandan ılık haziran havasının tadını çıkarıyor bir yandan da purolarımızı tütürüyorduk. Sonrasında purolarımızı bitirip gevezeliğe son vererek iş konuşmaya karar verdik. Terasın köşesini döndüğümüz sırada bir gölgenin terasa açılan kapıdan çıkıp, hızlı adımlarla terastan geçtiğini ve gözden kaybolduğunu gördüğümü sandım. Ama bunun üzerinde pek durmadım, bir göz yanılması olabileceğini düşündüm. Fitzroy'un bu odada olduğunu biliyor, ters bir şeylerin olabileceği aklımdan bile geçmiyordu. Bunun üzerinde durmamakla hata ettim. Her neyse, teras boyunca yürüyüp odaya girdik. Fitzroy da aynı anda hole açılan kapıdan içeri girdi.

“Gereken her şeyi çıkardınız mı, Fitzroy?” diye sordum.

“Fitzroy, ‘Öyle sanıyorum, Lord Alloway. Belgelerin hepsi masanızın üstünde,’ dedi ve sonra odasına çekilmek için bizden izin istedi.

“‘Bir dakika bekleyin,’ diyerek masanın başına yürüdüm. ‘Daha önce sözünü etmediğim bir şeyi isteyebilirim.’

“Masanın üstündeki kâğıtlara aceleyle göz gezdirdim.

“‘En önemlilerini unutmuşsunuz,’ dedim. ‘Denizaltının planlarını.’

“‘Planlar öteki belgelerin hemen üstünde, Lord Alloway.’

“‘Hayır, değil,’ diyerek masanın üstündeki kâğıtları bir kez daha karıştırdım.

“Ama onları daha bir dakika önce oraya koydum!”

“Öyle de olsa şimdi burada değiller,” dedim.

“Fitzroy şaşkınlık içinde masaya yaklaştı. İnanılır gibi değildi. Masanın üstündeki kâğıtları karıştırdık, kasayı gözden geçirdik, sonunda planların gittiğini, üstelik Fitzroy’un odada olmadığı üç dakikanın içinde gittiğini kabul etmek zorunda kaldık.”

Poirot, “Fitzroy niçin odadan çıkmış?” diye sordu.

Sir Harry, “Aynı şeyi ona ben de sordum,” diyerek söze karıştı.

Lord Alloway, “Söylediğine göre kâğıtları tam masanın üstüne bıraktığı sırada bir kadının bağırıldığını duymuş. Bunun üzerine hole fırlamış. Merdivende Bayan Conrad’ın Fransız hizmetçisiyle karşılaşmış. Kızın yüzü bembeyazmış, hayalet gördüğünü söylemiş; beyazlar içinde uzun boylu bir siluet hiç gürültü yapmadan kayarcasına ilerliyormuş. Fitzroy kızın söylediklerini umursamamış, hatta onunla alay etmiş, ona kabaca deli olmamasını söylemiş. Sonra biz tam teras kapısından içeri girerken o da odaya dönmüş.”

Poirot, “Her şey ortada,” dedi. “Acaba hizmetçi suç ortağı mıydı? Dışarda pusuda bekleyen suç ortağına işaret vermek için özellikle mi bağırды, yoksa asıl suçlu bir fırsat yakalamak umuduyla beklemeye miydi? Terastan kaçarken gördüğünüz kişinin kadın değil, erkek olduğunu düşünüyorum.”

“Tam olarak kesin bir şey söyleyemem, Mösyö Poirot. Gördüğüm yalnızca bir gölgeydi.”

Amiral tuhaf bir ses çıkardı.

Poirot hafifçe gülümseyerek, “Sanırım, amiralin de söylemek istediği bir şey var,” dedi. “Siz de o gölgeyi gördünüz mü, Sir Harry?”

Amiral, “Hayır, görmedim,” diyerek cevapladı. “Sanırım Alloway de görmedi. Sallanan bir ağaç dalının gölgesini öyle sanmış olabilir. Sonra hırsızlığı fark ettiğimiz zaman birinin terastan geçtiğini gördüğünü düşündü. Gerçekte ise hayal gücü ona oyun oynadı, bir yanılısama, hepsi bu.”

Lord Alloway anlamlı bir gülümsemeyle, "Pek hayalperest biri sayılmam," dedi.

"Saçma. Hepimiz yerine göre hayal görürüz. Gördüğümüzden fazlasını gördüğümüze kendimizi inandırabiliriz. Bütün hayatımı denizlerde geçirdim ve gözlerimin herhangi bir kara adamınıninkinden daha iyi olduğuna bahse girerim. Ben de terasa bakıyordum, görülecek bir şey olsaydı aynı şeyi ben de görürdüm."

Amiral bu konuda kendinden fazlasıyla emin görünüyordu. Poirot ayağa kalkıp pencereye yürüdü.

"İzin verirseniz, bu konuya hemen şimdi bir açıklık getirmeliyiz," dedi.

Terasa çıktı, biz de onu izledik. Poirot cebinden çıkardığı fenerin ışığını terasın etrafındaki çimlerin üstünde gezdirdi.

"O gölge hangi noktada terastan indi, mösyö?" diye sordu.

"Teras kapısının hemen karşısından sanıyorum."

Poirot fenerin ışığıyla birkaç dakika daha etrafı incelemeyi sürdürdü. Terasın bir ucundan öteki ucuna yürüdü, sonra fenerin ışığını kapadı ve doğruldu.

Sakin bir sesle, "Sir Harry haklı, siz yanılıyorsunuz, beyefendi," dedi. "Bu akşam bardaktan boşanırcasına yağmur yağdı. Bu otların üstünden geçen birinin ayak izlerinin belli olması kaçınılmazdı. Oysa hiçbir iz yok."

Bunları söylerken Poirot'nun gözleri iki adamın arasında gidip geliyordu. Lord Alloway şaşkın görünüyordu. Belli ki Poirot'nun sözleri onu ikna edememişti. Amiralin yüzünde ise iddiası onaylanmış bir adamın hoşnutluğu okunuyordu.

"Yanılmadığımı biliyordum," dedi. "Gözlerime inancım tam."

Oluşturduğu dürüst deniz kurdu tablosuna gülümsemekten kendimi alamadım.

Poirot, "Şimdi gelelim evdeki insanlara," diye ekledi. "Tekrar içeri girelim. Peki, mösyö, Bay Fitzroy merdivendeki hizmetçiyle

konusurken birisi fırsattan yararlanıp holden çalışma odasına girmiş olabilir mi?”

Lord Alloway hayır, der gibi başını salladı.

“Olanaksız – öyle olsa o kişinin, Fitzroy’un yanından geçmesi gerekirdi.”

“Peki, Bay Fitzroy’un güvenilir biri olduğundan emin misiniz?”

Lord Alloway’in yüzü kıpkırmızı oldu.

“Kesinlikle Mösyö Poirot. Sekreterime kefil olabilirim. Bu olaya herhangi bir şekilde karışmış olması olanaksız.”

Poirot sıkıntıyla, “Her şey olanaksız görünüyor,” dedi. “Belki de planlar kanatlanıp kendiliklerinden uçmuşlardır, *comme ça!*”⁽¹⁾ Dudaklarını melek yüzlü bir çocuk saflığıyla öne uzattı.

Lord Alloway sabırsız bir tavırla, “Zaten neresinden baksanız olanaksız,” dedi. “Ancak Fitzroy’dan şüphelenmeyi aklınızdan bile geçirmemenizi rica edeceğim, Mösyö Poirot. Bir an için düşünün: Fitzroy planları ele geçirmeyi istemiş olsaydı onları çalma zahmetine girmektense kopyalarını çıkarmasından daha kolay ne olabilirdi?”

Poirot, “Çok doğru lordum,” dedi. “*Bien juste!*”⁽²⁾ Çok düzenli ve sistematik çalışan bir beyniniz olduğunu görüyorum. İngiltere sizin gibi bir evladı olduğu için çok şanslı.”

Bu övgü seli Lord Alloway’i utandırmışa benziyordu. Poirot asıl soruna döndü.

“Bütün akşam oturduğunuz odanın...”

“Oturma odası mı? Evet, neydi?”

“O odanın da terasa açılan bir penceresi var, değil mi? Terasa o yoldan çıktığınızı söylemişsiniz. Biri oturma odasının penceresinden çıkıp, Bay Fitzroy çalışma odasında değilken oraya girmiş ve sonra aynı yoldan çıkmış olamaz mı?”

(1) Böyle.

(2) Sadece.

Amiral itiraz etti. “O zaman bizim onu görmüş olmamız gerekirdi.”

“Öbür yöne yürürken arkanız dönük olacağı için görmezsiniz.”

“Fitzroy yalnızca bir iki dakikalığına odadan çıkmış. Terasın bir ucundan öbür ucuna yürümek de o kadar zaman alır.”

“Bu yine de bir olasılık. Belki de bu durumda tek olasılık.”

Amiral, “Biz çıkarken oturma odasında kimse yoktu,” diye düşüncesini dile getirdi.

“Sonradan girmiş olabilir.”

Lord Alloway ağır ağır, “Yani sizce Fitzroy, hizmetçinin bağırdığını duyup odadan çıktığı sırada önceden oturma odasında gizlenen biri o pencerelerden dışarı fırlayıp çalışma odasına gitti, planları aldı ve yeniden oturma odasına döndü. Ve Fitzroy bu odaya döndükten sonra da oturma odasından çıktı. Bunu mu söylemek istiyorsunuz?”

Poirot hafifçe öne eğilerek, “Düzenli ve sistematik aklın sağduyulu açıklaması,” dedi.

“Konuyu çok iyi ifade ediyorsunuz.”

“Acaba hizmetkârlardan biri miydi? Ya da bir konuk. Haykıran Bayan Conrad’ın hizmetçisiydi. Bayan Conrad hakkında bana ne anlatabilirsiniz?”

Lord Alloway bir an düşündü.

“Sosyete de sevilen ve tanınan biri olduğunu size söylemiştim. Bu sayede büyük parlak partiler verebiliyor ve her yere girebiliyor. Ama nereden geldiği ve geçmişi hakkında çok az şey biliniyor. Diplomatik çevrelerde ve Dışişleri çevrelerinde sıklıkla bulunan bir hanımdır. İstihbarat da bunun nedenini merak ediyordu.”

Poirot, “Anlıyorum,” diyerek başını salladı. “Ve o hanım bu hafta sonu buraya davet edildi...”

“Onu yakından inceleyebilmemiz için.”

“*Parfaitment!*”⁽¹⁾ Ve bir anlamda ava giderken avlandınız, öyle diyebilir miyiz?”

Lord Alloway’ın şaşkınlığını fark eden Poirot ekledi.

“Lordum, söyleyin bana. Konuşmalar sırasında o hanımın da duyabileceği şekilde amiralle tartışacağınız konuya değinmiş olabilir misiniz?”

Lord Alloway, “Evet,” dedi. “Sir Harry, ‘Şu denizaltı konusunda sıkı çalışmamız gerecek!’ ya da onun gibi bir şey demişti. O sırada diğerleri odadan çıkmıştı, ama Bayan Conrad bir kitap almak için geri dönmüştü.”

Poirot, “Anlıyorum,” derken düşünceliydi. “Lord Alloway, saat çok geç, ama konu çok ciddi. Eğer mümkünse konuklarınızı hemen sorguya çekmek istiyorum.”

Lord Alloway, “Bu olabilir, tabii,” diyerek bunun mümkün olduğunu belirtti. “Asıl sorun bu hırsızlığın duyulmasını istemememiz. Yalnızca Leydi Juliet Weardale ve genç Leonard olsaydı sorun olmazdı, ama eğer suçlu değilse, Bayan Conrad açısından durum farklı. Belki ona bunun ne olduğunu ve ne şekilde ortadan kaybolduğunu belirtmeden yalnızca önemli bir belgenin kayıp olduğunu söylemenizde yarar olabilir.”

Poirot, “Ben de aynı şeyi düşünüyordum,” dedi. “Her üçü için de. Sayın amiral beni bağışlasın ama bazen en iyi eşler bile...”

Sir Harry, “Bağışlanacak bir şey yok,” dedi. “Tanrı bilir ya bütün kadınlar gevededir, genellikle çenelerini tutmayı bilmezler. Ama ben bazen Juliet biraz daha fazla konuşsa ve biraz daha az briç oynasa diyorum. Ne yapalım ki günümüzde kadınlar böyleler, dans etmeden veya kumar oynamadan mutlu olamıyorlar. Juliet ile Leonard’ı uyandırayım mı, ne dersin Alloway?”

(1) Mükemmel.

“İyi olur. Ben de Fransız hizmetçiyi çağıracağım. Mösyö Poirot da onu görmek isteyecektir. Ayrıca hanımını da uyandırabilir. Bu arada da Fitzroy’u buraya yollayacağım.”

II

Fitzroy, burnunda tel gözlük, yüzünde buz gibi bir ifade olan zayıf ve silik bir genç adamdı. Verdiği ifade Lord Alloway’dan duyduklarımızın aynıydı.

“Siz bu konuda ne düşünüyorsunuz, Bay Fitzroy.”

Fitzroy çaresizlik içinde omuzlarını silkti.

“Ne olup bittiğini bilen birinin dışarıda uygun bir fırsatını beklediğinden şüphem yok. Pencereden içerisini görebiliyordu, benim odadan çıktığımı görünce hemen içeri süzüldü. Bir gölgenin dışarı çıktığını gören Lord Alloway’in onun peşinden gitmemesi büyük hata.”

Poirot bu konuda yorum yapmadan, “Fransız hizmetçinin hayalet gördüğüne inandınız mı?” diye sordu.

“İnandığımı söyleyemez, Mösyö Poirot!”

“Yani öyle düşünmüş olabileceğine de mi inanmadınız?”

“Orasını bilemem. Gerçekten şok olmuş gibi gözüküyordu. Ellerile başını kavramıştı.”

Poirot bir şey keşfetmiş gibi, “Ah evet,” dedi. “Demek öyle. Ve bu hizmetçi hiç kuşkusuz güzel bir kızdı, değil mi?”

Bay Fitzroy omuzlarını silkti. “Doğrusu dikkat etmedim.”

“Hanımını da mı görmediniz?”

“Aslında gördüm. Merdivenin üst başındaki sahanlıktan sarkmış, “Léonie!” diye sesleniyordu. Sonra beni görüp geri çekildi.”

Poirot kaşlarını çattı. “Demek yukarıdaydı.”

“Bütün bunların benim için çok tatsız olduğunu ve de Lord Alloway odadan birinin çıktığını görmemiş olsa çok daha tatsız olacağını düşünüyorum. Bununla birlikte, odamı ve de üstümü ararsanız çok sevineceğim.”

“Bunu gerçekten istiyor musunuz?”

“Kesinlikle.”

Poirot bu sözlere nasıl bir karşılık verirdi bunu bilemiyorum. Çünkü o anda Lord Alloway yanımıza gelerek iki bayanla Bay Leonard Weardale’in salonda onu beklediklerini bildirdi.

Hanımlar üzerlerinde kendilerine çok yakışan sabahlıklarıyla salona inmişlerdi. Bayan Conrad otuz beş yaşlarında altın saçlı ve şişmanlığa meyilli olan güzel bir kadındı. Leydi Juliet Weardale ise kırk yaşlarında görünüyordu. Uzun boylu, esmer ve çok zayıftı. Hâlâ güzeldi ve özellikle nefis elleriyle ayakları dikkat çekiyordu. Nedense gergin ve huzursuz bir hali vardı. Efemine görünüşlü bir genç adam olan oğlu, tok sözlü ve babacan tavırlı babasının tam tersiydi.

Poirot üzerinde anlaşılmaya vardığımız küçük komedyayı oynayarak o gece bize yardımcı olabilecek bir şey görüp görmediklerini ya da duyup duymadıklarını oradakilere sordu.

Önce Bayan Conrad’a dönerek ondan, bu gece ne yaptıklarını en ufak ayrıntısına kadar anlatmasını rica etti.

“Bir düşüneyim... Yukarı çıktım, zile basıp hizmetçimi çağırdım. Gelmeyince odamdan çıktım ve ona seslendim. Merdivendeyken onun konuştuğunu duyabiliyordum. Saçlarımı fırçaladı, sonra onu odasına yolladım. Çok tuhaf görünüyordu, sinirli olduğu her halinden belliydi. Ben de bir süre kitap okuduktan sonra yattım.”

“Ya siz Leydi Juliet?”

“Doğru yukarı çıkıp yattım. Çok yorgundum.”

Bayan Conrad tatlı bir gülümseyişle, “Peki ya kitabınız, tatlım?” diye sordu.

“Kitabım mı?” Leydi Juliet kıpkırmızı olmuştu.

“Evet, Leonie’yi odasına yolladığım sırada siz merdivenden çıkıyordunuz. Bir kitap almak için oturma odasına indiğinizi söylemiştiniz.”

“Ha evet, aşağı inmiştim. Unutmuşum.”

Leydi Juliet sinirli bir tavırla parmaklarını çıtlattı.

“Bayan Conrad’ın hizmetçisinin bağırdığını duydunuz mu, Leydi Juliet?” diye sordu Poirot.

“Hayır... Hayır, duymadım.”

“Çok tuhaf. Çünkü o sırada oturma odasında olmanız gerekirdi.”

Leydi Juliet daha da kararlı bir sesle, “Hiçbir şey duymadım,” dedi.

Poirot bu kez genç Leonard’a döndü. “Mösyö, ya siz.”

“Hayır duymadım. Doğruca yukarı çıkıp odama çekildim.”

Poirot çenesini sıvazladı. “Ne yazık ki bize yardımcı olabilecek bir şey öğrenemedim. Boş yere uykunuzu böldüğüm için çok üzgünüm. Lütfen bağışlayın.”

Poirot nazik hareketlerle konukları odadan çıkardı. Hemen arkasından Fransız hizmetçiyle geri döndü. Hizmetçi küstah tavırlı güzel bir genç kızdı. Alloway’le Weardale de hanımlarla birlikte odadan çıkmışlardı.

Poirot, “Evet, matmazel,” dedi. “Şimdi gerçeği öğrenelim. Bana masal anlatmaya kalkışmayın. Merdivenlerde niçin bağırdınız?”

“Beyazlar içinde bir siluet görmüştüm, beyefendi. Uzun boyluydu ve...”

Poirot işaretparmağını sallayarak onun sözünü kesti.

“Size bana masal anlatmayın demedim mi? Bir tahmin yürütemiyim. Sizi öptü, değil mi? Bay Leonard Weardale’den söz ediyorum.”

Kız içini çekti. “*Eh bien Monsieur*, bir öpücük ne ki?”

Poirot, “Bu koşullar altında çok doğal,” diye karşılık verdi. “Benim için de Hasting için de sorun değil. Neyse, şimdi bana ne olduğunu anlatın.”

“Arkamdan sokulup beni yakaladı. O kadar şaşırdım ki haykırdım. Eğer bilseydim bağırılmazdım ama adam kedi gibi sessiz davrandı. O sırada Bay *le secrétaire* geldi. Mösyö Leonard şimşek gibi yukarı kaçtı. Ne diyebilirdim ki? Yani o... *jeune home comme ça... tellement comme il faut? Ma foi.*⁽¹⁾ Ben de bir hayalet hikâyesi uydurdum.”

Poirot, “Böylece her şey açığa çıktı,” diye atıldı. “Sonra da hanımınızın odasına çıktınız. Sahi, onun odası hangisi?”

“Koridorun sonundaki oda, mösyö. Şu tarafta.”

“Öyleyse çalışma odasının tam üstü. *Bien*, matmazel, sizi daha fazla alıkoymayayım. Bir daha da sakın bağırmayın, yani *la prochaine fois?*”⁽²⁾

Genç kızı kapıya kadar geçiren Poirot gülümseyerek yanına döndü.

“İlginç bir olay, değil mi, Hastings?” dedi. “Kafamın içinde bazı küçük fikirler oluşmaya başladı. *Peki sen ne düşünüyorsun?*”

“Leonard Weardale’in merdivenlerde ne işi vardı? O genç adamdan hiç hoşlanmadım, Poirot. Pis zamparanın teki.”

“Ben de aynı fikirdeyim, *mon ami.*”

“Fitzroy dürüst birine benziyor.”

“Lord Alloway bu konuda ısrarcı.”

“Yine de tavrında bir tuhaflık var...”

“Gerçek olamayacak kadar dürüst görünüyor, değil mi? Bunu ben de hissettim. Öte yandan, dostumuz Bayan Conrad hiç de sağlam pabuça benzemiyor, değil mi?”

Gözlerimi Poirot’dan ayırmadan, “Üstelik de odası çalışma odasının hemen üstünde,” diye mırıldandım.

Poirot gülümseyerek başını salladı.

(1) Genç bir adam – yani böyle olması doğal. Ben buna inanıyorum.

(2) Bir dahaki sefere.

“Hayır, *mon ami*. O bakımlı bayanın bacadan aşağı kaydığını veya balkondan aşağı indiğini gözümün önünde canlandıramıyorum.”

O konuşurken kapı açıldı ve Leydi Juliet Weardale yavaşça içeri süzüldü. Çok şaşırmıştım.

Soluk soluğa, “Mösyö Poirot, sizinle yalnız konuşabilir miyim?” diye sordu.

“Leydim, Yüzbaşı Hastings en yakın dostum ve sırdaşımdır. Onun yanında da o sanki yokmuş gibi konuşabilirsiniz. Lütfen oturun.”

Genç kadın oturdu, bakışlarını Poirot’dan ayırmıyordu.

“Bu çok nazik bir konu, Mösyö Poirot,” diye başladı söze. “Bu olayı siz çözümleyeceksiniz. Demek istediğim... o belgeler iade edilirse, sorun kapanır mı? Yani sorgusuz sualsiz yapılabilir mi bu?”

Poirot bakışlarını kadının yüzüne dikti.

“Bakalım, sizi doğru anlamış mıyım, hanımefendi? Yani o belgeler bana verilecek ve ben onları nasıl bulduğuma ilişkin soru sormaması kaydıyla onları Lord Alloway’e iade edeceğim, öyle mi?”

Leydi Juliet başını eğdi. “Demek istediğim tam olarak buydu. Ama bu olayın duyulmayacağından emin olmalıyım.”

Poirot dudak büktü. “Lord Alloway’in de olayın duyulmasını isteyeceğini sanmıyorum.”

Leydi Juliet heyecanla atıldı. “Demek kabul ediyorsunuz?”

“Bir dakika, leydim. Her şey o belgeleri bana ne kadar çabuk teslim edeceğinize bağlı.”

“Hemen şimdi yapabilirim bunu.”

Poirot saate baktı. “Tam bir zaman verin.”

Genç kadın, “On dakika diyelim,” diye fısıldadı.

“Kabul ediyorum, leydim.”

Leydi Juliet koşar adımlarla odadan çıktı. Elimde olmayarak bir ısıklık çaldım.

“Durumu benim için toparlayabilir misin, Hastings?”

Hemen, “Briç,” diye atıldım.

“Ah, amiralin ağzından kaçırıldığı sözleri anımsadın demek! Ne müthiş hafıza! Seni kutlarım, Hastings.”

Bu konu üzerinde daha fazla konuşamadık. Lord Alloway oda-ya girerek merakla Poirot’ya baktı.

“Bir şeyler öğrenebildiniz mi Mösyö Poirot? Sorularınıza aldığınız yanıtlar korkarım sizde hayal kırıklığı yarattı.”

“Hiç de öyle değil, beyefendi. Yeterince aydınlatıcı oldular. Burada daha fazla kalmama gerek kalmadığına göre, izninizle hemen Londra’ya döneceğim.”

Lord Alloway şaşırmış görünüyordu. “İyi ama, ne öğrendiniz? Planları kimin aldığını biliyor musunuz?”

“Evet, lordum, biliyorum. Planların size isim verilmeden geri verilmeleri durumunda kovuşturmayı devam ettirmeyeceğinize söz verebilir misiniz?”

Lord Alloway şaşkınlık içinde Poirot’ya baktı. “Karşılığında belirli bir miktarda para mı istiyorlar?” diye sordu merakla.

“Hayır, lordum, koşulsuz şartsız iade edilecekler.”

Lord Alloway ağır ağır, “Tabii ki planların geri gelmesi her şeyden önemli,” dediyse de hâlâ Poirot’yu şaşkınlık ve merak dolu bakışlarla süzüyordu.

Poirot, “Bu durumda sizden ciddi şekilde bu koşulu kabul etmenizi isteyeceğim,” dedi ve devam etti. Uğradığınız kayıptan yalnızca sizin, amiralin ve sekreterinizin haberi var. Planların iade edildiğini de yalnız onların bilmeleri yeter. Ve benim de size her şekilde destek olacağıma güvenebilirsiniz. Benden planları bulup size iade etmemi istediniz, ben de bunu yaptım. Daha fazlasını bilmiyorsunuz.” Poirot sözlerini sonlandırınca ayağa kalkıp Lord Alloway’e elini uzattı.

“Sizi tanıdığımı sevindim, lordum,” dedi. “Size ve İngiltere’ye bağlılığınıza güvenim tam. Vatanınızı büyük bir sadakatle ve güvenli bir şekilde yöneteceğinize olan inancım tam.”

“Elimden gelenin en iyisini yapacağıma yemin ediyorum, Mös-yö Poirot. Bu belki bir kusur belki de bir erdem, ama kendime güveniyorum.”

Poirot gururla, “Büyük adamlar böyledir,” dedi. “Örneğin ben!” dedi.

III

Otomobil birkaç dakika sonra kapıya geldiğinde Lord Alloway de bizi kapının önündeki basamaklarda övgü dolu sözlerle uğurladı.

Araba hareket ettikten sonra Poirot, “İşte bu büyük bir adam, Hastings,” dedi. “Zeki, yetenekli ve güç sahibi. İngiltere’nin yeniden yapılandığı bu zor günlerde ülkenin ihtiyaç duyduğu güçlü adam o.”

“Bu söylediklerine aynen katılıyorum, Poirot, ama Leydi Juliet konusunu da merak etmiyorum desem yalan olur. Planları doğrudan Alloway’e mi iade edecek? Kadın tek kelime etmeden oradan ayrılman nasıl karşılayacak?”

“Hastings sana küçük bir soru soracağım. Sence kadın, benimle konuşurken planları niçin hemen oracıkta bana teslim etmedi?”

“Planlar yanında değildi.”

“Doğru. Ama öyle de olsa onları odasından ya da evin başka bir yerinde sakladığı yerden getirmesi ne kadar sürerdi? Yanıt vermene gerek yok. Ben söyleyeyim. Olsa olsa iki buçuk dakika. Öyleyken on dakikalık bir süre istedi. Niçin? Belli ki planları başka birinden alacaktı ve almak için de o kimseyle tartışması gerekeceğini biliyordun. Peki, o kimse kim olabilir? Bayan Conrad olamaz, olsa olsa kendi ailesinden biri, yani kocası ya da oğlu olabilir. Sence hangisinin ol-

ması daha kuvvetli bir olasılık? Leonard Weardale doğruca odasına çıkıp yattığını söylemişti. Bunun yalan olduğunu biliyoruz. Bir an annesinin odasına gidip orada olmadığını gördüğünü ve büyük bir korkuya kapıldığını düşünelim. Oğlunun sağlam pabuç olmadığını biliyor. Onu bulamıyor, sonra da Leonard'ın odasından çıktığını inkâr ettiğini duyuyor. Bu durumda hırsızın o olduğu sonucuna varması kaçınılmaz. Gelip benimle konuşmasının nedeni de bu.

“Ama biz, *mon ami*, Leydi Juliet'in bilmediği bir şeyi biliyoruz. Oğlunun, çalışma odasında olamayacağını biliyoruz. Çünkü delikanlı merdivenlerde o güzel Fransız hizmetçi kızla aşk peşindeydi. Kendisi bunun farkında olmasa da böylece Leonard Weardale'in suçsuzluğu kanıtlanmış oluyor.”

“Öyleyse planları çalan kim? Leydi Juliet'i, oğlunu, Bayan Conrad'ı, hizmetçisini şüpheliler listesinin dışında bıraktık.”

“Doğru. Küçük gri hücrelerini kullan, dostum. Çözüm gözünün önünde sana bakıyor.”

Boş bir ifadeyle başımı salladım.

Poirot açıklamalarını sürdürdü. “Biraz düşün, biraz sebat et, dostum. Bak, Fitzroy çalışma odasından çıkıyor, çıkarken belgeleri masanın üstünde bırakıyor. Bir, iki dakika sonra Lord Alloway odaya giriyor, masanın başına gidiyor ve belgelerin ortadan kaybolduğunu görüyor. Bu durumda iki olasılık var: Ya Fitzroy belgeleri masanın üstünde *bırakmadı*, onları cebine attı ki bu hiç mantıklı değil. Alloway'in de belirttiği gibi rahatlıkla uygun bir zamanda onların kopyalarını çıkartabilirdi. Ya da Lord Alloway odaya girdiği zaman belgeler masanın üstündeydi; bu durumda da o belgeler lordun cebine girdiler.”

Donakalmıştım. “Yani hırsız Lord Alloway mi?” diye kekeledim. “İyi ama niçin? Niçin?”

“Bana geçmişteki bir skandaldan söz etmemiş miydin? Lordun aklandığını da söylemiştin. Ama ya söylentiler doğruysa? İngiltere'de

devlet işleriyle ilgili kimselerin hayatında en küçük bir skandalın izi bile olmamalıdır. Geçmiş karıştırılıp söylentinin doğruluğu kanıtlanırsa adamın siyasi hayatı biter. Ona şantaj yapıldığını, istenilen bedelin ise denizaltının planları olduğunu varsayabiliriz.”

“Öyleyse adam en berbatından bir vatan haini!” diye bağıldım.

“Değil işte. O, zeki ve yetenekli biri. Bir an onun planları kopya ettiğini, yetenekli bir mühendis olduğu için de her bir parçasında küçük bir değişiklik yaparak onları uygulanamaz hale getirdiğini varsayalım. Sonra değiştirilmiş planları düşmanın ajanına teslim eder –ki bu durumda bu ajan sanırım Bayan Conrad– ama doğruluklarından şüphe duyulmaması için planlar çalınmış görünmelidir. Adam, kimsenin bu durumu fark etmemesi için elinden geleni yapıyor, bir adamın terasın penceresinden çıktığını gördüğünü iddia ediyor. Ama burada amiralin inadı gibi bir engelle karşılaşılıyor. Onu endişelendiren bir şey daha vardı: Fitzroy’un şüpheli duruma düşmesi.”

“Bütün bunlar bir varsayım, Poirot,” diye itiraz ettim.

“Bu psikoloji, *mon ami*. Gerçek planları birine teslim etmiş olan bir adam, başkasının suçlamasından böylesine kaygı duymaz. Ayrıca, neden hırsızlığın Bayan Conrad’a duyurulmaması için çırpındı? Çünkü değiştirilmiş planları akşamın daha erken bir saatinde kadına vermişti ve hırsızlığın daha sonra gerçekleştiğini onun bilmesini istemiyordu.”

“Haklı olabilir misiniz?” diye mırıldandım.

“Tabii ki haklıyım. Alloway’le bir büyük adamın bir başka büyük adamla konuşabileceği şekilde konuştum ve o beni çok iyi anladı.”

IV

Bir süre sonra bir mektup aldık.

Lord Alloway başbakan olduğu gün bir çekle birlikte imzalı bir fotoğraf göndermişti. Fotoğrafta, *Alloway'den ağız sıkı dostu Hercule Poirot*'ya diye yazılıydı.

Z tipi denizaltının donanma çevrelerinde büyük bir sevinç uyandırdığını sanıyorum. Bu denizaltının su altı teknolojisinde bir devrim olacağı söyleniyor. Yabancı bir ülkenin aynı tip bir denizaltı yapmaya çalıştığını, fakat sonucun tam bir fiyasko olduğunu duydum. Ama ben Poirot'nun iddiasının yine de bir varsayımdan öte gitmediğı kanısındayım. Korkarım ki bir gün bu konuda fazla ileri gidecek.

Üçüncü Kattaki Daire

I

Pat, “Kim bilir nerede?” dedi.

Kaşlarını çatmış, sinirle gece çantası dediği küçük ipekli torbayı karıştırıyordu. İki genç adam ve bir kız daha onu heyecanla izliyordlardı. Hepsi Pat’in evinin kilitli kapısının önündeydiler.

Pat, “Yararı yok,” diye söylendi. “Yok işte. Şimdi ne yapacağız?”

Jimmy Faulkener, “Ev anahtarı olmadan yaşam... bu nasıl olabilir ki?”

Jimmy kısa boylu, geniş omuzlu, mavi gözlü, sıcak, samimi bakışlı bir genç adamdı.

Pat öfkeyle ona döndü.

“Şaka yapmayı bırak, lütfen. Bu ciddi bir durum.”

Donovan Bailey de söze karıştı.

“Bir daha bak. Oralarda bir yerde olmalı.”

Donovan’ın ince esmer yüzüyle uyumlu sakin, rahatlatıcı bir ses tonu vardı.

Diğer kız, Mildred Hope, “Tabii eğer yanına almayı unutmadıysan,” dedi.

Pat hemen savunmaya geçti. “Tabii ki yanıma aldım. Sanırım onu sizden birine vermiştim.” Suçlarcasına iki genç adama döndü. “Donovan’a almasını söylemiştim.”

Ama bir günah keçisi bulmak o kadar da kolay değildi. Donovan da Jimmy de hemen itiraz ettiler.

Jimmy, “Onu çantana koyduğunu kendi gözlerimle gördüm,” diye hemen karşı çıktı.

“Demek ki çantamı yerden alıp bana verirken düşürdünüz. Çantamı bir iki kez yere düşürdüm.”

“Bir ikiymiş!” diye mırıldandı Donovan. “En az dokuz on kez yere düşürdün, ayrıca her fırsatta bırakıp gittin.”

Jimmy, “İçindeki her şeyin düşmemiş olmasına şaşıyorum,” dedi.

Mildred araya girdi. “Asıl sorun içeri nasıl gireceğimiz?”

Mildred asıl konudan uzaklaşmalarını istemiyordu. Akıllı ve sağduyulu bir kızdı ancak kesinlikle hiç düşünmeden hareket eden, sinirli, zor bir insan olan Pat kadar çekici ve cazip bir kız değildi.

Dördü birden gözlerini kapıya diktiler.

Jimmy, “Belki de kapıcı bize yardımcı olabilir?” dedi. “Belki yedek bir anahtar vardır.”

Pat başını salladı. Yalnızca iki anahtar vardı. Biri evin içinde mutfakta asılıydı, diğeryse o lanet çantadaydı; ya da öyle olması gerekiyordu.

Pat, “Keşke giriş katında otursaydık,” diye sızlandı. Pencereleden birini filan kırıp içeri girebilirdik. Donovan, sen hep duvarlara tırmanan bir hırsız olmak istediğini söylemez miydin?”

Donovan kararlı ancak nazik bir ifadeyle bunu reddetti.

“Öyle bile olsa dördüncü kata tırmanmak çok tehlikeli olurdu.” Sonra ekledi. “Peki ya yangın merdiveni?” diye sordu.

“Yok ki.”

“Ama olmalı. Beş katlı bir binada yangın merdiveni olması zorunluluğu var,” diye belirtti Jimmy,

“Bence de öyle,” diyen Pat başını salladı. “Neyin olması gerektiğini tartışmanın bize şu anda ne yararı olabilir ki. Yok işte. Daireme nasıl gireceğim?”

“Pekâlâ, yük asansörü gibi bir şeyler de yok mu?” dedi Donovan. “Hani şu manavların sebzeleri yukarı gönderdikleri türden bir şey?”

Pat, “Servis asansörü,” diye mırıldandı. “Ah evet ama o da tel bir sepet gibi bir şey işte. Ama bir dakika... aklıma bir şey geldi. Kömür asansörüne ne dersiniz?”

Donovan, “Evet, işte ben fikir diye buna derim!” diye haykırdı.

Mildred’in tepkisiye moral bozucuydu. “İyi de o kapı da içeriden, yani Pat’in mutfağından sürgülenmiştir.”

Ancak bu pek geçerli bir olasılık değildi.

Donovan, “Hiç sanmıyorum,” dedi.

Jimmy, “Olsa bile *Pat’in* mutfağındaki kapının sürgülü olması olanaksız,” diye ekledi. “Pat asla bir şeyleri kilitlemez ya da sürgülemes.”

Pat de, “Sürgülediğimi sanmıyorum,” diye onayladı. “Daha bu sabah kül kovasını aşağı gönderdim, sonrasında da sürgülemediğimden eminim. Aklıma bile gelmedi, gelmezdi de.”

Donovan, “İyi o zaman,” dedi ve ekledi. “Bu akşam bu alışkanlığın çok işimize yarayabilir. Ama yine de sevgili küçük Pat, bir noktaya dikkatini çekmek isterim. Bu umursamaz davranışların seni hırsızların hedefi haline getirebilir. İş onların insafına kalır.”

Pat bu uyarıları umursamadı bile.

“Haydi, gidelim,” dedi ve hızla dört basamağı inmeye başladı. Diğerleri de onu izlediler. Pat onları bebek arabalarıyla tıka basa dolu karanlık bir koridordan geçirdi. Ardından dairelerin aydınlığına açılan bir kapıdan geçtiler. Sağ taraftaki kömür asansörünün üze-

rinde bir kova duruyordu. Donovan kovayı aldı ve büyük bir dikkatle platforma çıktı.

“Kötü kokuyor,” diyerek burnunu kırıştırdı. “Evet, ne yapıyoruz? Bu maceraya tek başıma mı atılıyorum yoksa aranızdan biri bana eşlik edecek mi?”

Jimmy, “Ben de geliyorum,” diyerek Donovan’ın yanına platforma çıktı. “Umarım ikimizi çeker,” diye mırıldandı.

Ağırlık ve ölçü kavramı pek gelişmemiş bir insan olan Pat, “Herhalde bir ton kömürden ağır değilsindir,” dedi.

Donovan ipe asıldı ve neşeyle, “Bunu birazdan anlayacağız,” diye seslendi.

Rahatsız edici bir gıcırtının ardından iki arkadaş gözden kayboldular.

Karanlıkta yukarı doğru yükseliyorlardı.

Jimmy, “Bu nesne ne çok gürültü yapıyor,” dedi. “Korkunç bu! Diğer dairelerde oturanlar kim bilir neler düşünecekler?”

Donovan, “Sanırım hırsız ya da hayalet olduğumuzu düşüneceklerdir, başka ne düşünebilirler ki,” diye mırıldandı. “İpi çekmek çok zor bir iş. Friar Siteleri gibi binalarda çalışan kapı görevlilerinin işlerinin bu denli ağır olabileceğini hiç düşünmemiştim. Bu arada Jimmy, dostum, katları sayıyorsun, değil mi?”

“Ah Tanrım! Hayır, unuttum.”

“Neyse, ben saydım. Şu sırada üçüncü katı geçiyoruz. Bir sonraki bizimki.”

Jimmy homurdandı. “Ve korkarım birazdan belki de Pat’in kapıyı sürgülemiş olduğunu göreceğiz.”

Ancak bu korkusu boşunaydı. Tahta kapının açılması için hafifçe itmeleri yeterli oldu. Donovan ve Jimmy çok geçmeden Pat’in zifiri karanlık içindeki mutfağındaydılar.

“Bir el fenerimiz olsa iyi olurdu,” diye söylendi Donovan. “Eğer Pat’i biraz tanıyorsam her şeyi yerlere atmıştır. Elektrik düğmesini

bulana kadar sayısız ıvır zıvırı kıracağımızdan emin olabilirsin. Ben ışığı yakana kadar sakın yerinden kıpırdama, Jimmy.”

Donovan eliyle yoklaya yoklaya dikkatle ilerlemeye çalıştıysa da hiç beklemediği bir şekilde mutfak masasının köşesi yan tarafına saplanınca, “Kahretsin!” diye haykırdı. Sonra elektrik düğmesini buldu ama karanlığın içinden bir kez daha haykırdı: “Kahretsin!”

Jimmy, “Ne oldu?” diye sordu telaşla.

“Işık yok. Ampul bozulmuş. Bekle. Oturma odasının lambasını yakacağım.”

Oturma odası koridorun diğer ucundaydı. Jimmy, Donovan’ın mutfak kapısından çıktığını ve hemen ardından da bir dizi küfür salıdığını duydu. Jimmy de zorlukla mutfakta ilerlemeye çalıştı.

“Donovan, yine ne oldu?” dedi.

“Bilemiyorum. Odalar sanki geceyle birlikte büyülenmişler. Her şeyin yeri değişmiş gibi. Sandalyeler masalar olmalarını beklediğim yerlerde değil. Lanet olsun! İşte bir tane daha.”

Tam o anda Jimmy tesadüfen elektrik düğmesini buldu ve ışığı açtı. Ve bir an sonra iki genç adam sessiz bir dehşet içinde birbirlerini süzüyorlardı.

Burası Pat’in oturma odası değildi. Yanlış daireye girmişlerdi!

Oda Pat’inkine göre en az on kat daha doluydu, bu da Donovan’ın durmadan sandalyelere masalara çarpmasını açıklıyordu. Odanın tam ortasında üzerinde kırmızı çuhadan bir örtü olan büyük yuvarlak bir masa duruyordu. Pencerede ise zambakgiller familyasından bir çiçek vardı. İki genç adam dairenin sahibinin niçin içeri girdiklerini açıklamakta çok zorlanacakları tipte biri olduğundan eminlerdi. Dehşet içinde masanın üzerinde duran mektup yığınının baktılar.

Donovan mektuplardan birini eline alarak üzerindeki adresi okudu:

“Bayan Ernestine Grant. Tanrım! Acaba içeri girdiğimizi duydu mu?”

“Duymaması mucize olur. Eşyalara çarptıkça ettiğin küfürler duyulmayacak gibi değildi! Haydi, hemen toz olalım.”

İşığı kapattılar ve parmak uçlarına basarak asansöre döndüler. Sorun çıkmadan kendilerini yeniden asansörün platformunda bulduklarında Jimmy derin bir soluk aldı, rahatlamışlardı.

“Güzel, derin bir uyku çeken kadınlara bayılıyorum,” diye mırıldandı. “Bayan Ernestine Grant’ın bu konuda çok iyi olduğu anlaşıyor.”

Donovan, “Şimdi anlıyorum!” dedi. “Niçin doğru katı bulmakta yanıldığımızı anladım. Asansöre zeminden değil bodrum kattan bindiğimizi atladık.”

II

İpi çekti ve asansör yükselmeye başladı.

“Bu kez doğru kattayız,” dedi Donovan.

“Bu iyi işte.” Jimmy karanlığa doğru bir adım atarken mırıldandı. “Sinirlerim daha fazla şoku kaldıracak durumda değil.”

Ancak başka bir sorun çıkmadı. İlk denemede elektrik düğmesini buldular. Yanan ışık Pat’in mutfağında olduklarını kanıtladı. Çok kısa süre sonra kapıyı açmış, kapının önünde bekleyen iki genç kızı içeri almışlardı bile.

Pat homurdandı. “Çok uzun sürdü. Mildred’la beklemekten çok sıkıldık, hiç gelmeyeceksiniz sandık.”

Donovan, “Tam bir macera yaşadık,” dedi. “Neredeyse tehlikeli gaspçılar olarak polise yakalanacaktık.”

Pat öne geçip oturma odasına gitti. İşığı açtı ve kendini oradaki kanepeye bıraktı. Heyecan ve ilgiyle Donovan’ın anlattıklarını dinlemeye koyuldu. Sonra sözü aldı ve komşusundan söz etmeye başladı.

“Kadının sizi yakalamamış olması büyük şans. Onun huy-suz ihtiyar bir cadı olduğundan eminim. Daha bu sabah ondan bir mektup aldım –uygun bir zamanda benimle görüşmek istiyormuş– herhalde bir şeylerden yakınacak; piyanomdan filan. Tepelerinde piyano çalmasını istemeyenler böyle apartman katlarında oturamalıdır. Donovan, elini mi yaraladın, baksana kanıyor. Lavaboya gidip yıkasana.”

Donovan şaşkınlık içinde eline baktı. Elini yıkamak üzere odadan çıktı, sonra Jimmy'ye seslendi.

“Efendim?” dedi Jimmy. “Ne oldu? Kendini yaraladın mı?”

“Hayır, kendimi yaralamış filan değilim.”

Donovan'ın sesi o kadar tuhaftı ki Jimmy şaşkınlık içinde onu süzdü. Donovan yıkadığı elini uzattı. Jimmy değil yara ya da çizik, bile göremedi.

“İşte bu ilginç,” dedi alnını kırıştırarak. “Bir sürü kan vardı. Nereden geldi ki?” Ama sonra birden jetonu çok kolay düşen arkadaşının ne düşündüğünü anladı. “Tanrım, bu o evden olmalı.” Bir an söyledikleri üzerinde düşündü. “Sen... sen... bunun kan olduğundan emin misin?” Sustu ve neden sonra sordu. “Boya olmasın?”

Donovan başını salladı. “Kan olduğundan eminim.”

İki arkadaş birbirlerine baktılar. Her ikisi de aynı şeyi düşünüyordu ama bunu ilk seslendiren Jimmy oldu.

“Bence...” dedi. Bir an duraksadı. “Sence de... şey... aşağı inip yani... etrafa bakmamız gerekmiyor mu? Yani her şeyin yolunda olup olmadığına bakmakta yarar yok mu?”

“Peki ya kızlar?”

“Onlara bir şey söylemeyeceğiz. Pat zaten önlüğünü takmış bize omlet hazırlıyor. Onlar bizim gittiğimizi fark edemedenden geri döneriz.”

“İyi o zaman gidelim,” diye karar verdi Donovan. “Sanırım bunun üzerine gitmeliyiz. Umarım endişelenmemize degecek bir durum yoktur.”

Ne var ki sesinden buna kendisinin de inanmadığı anlaşılıyordu. Asansöre binip yeniden bir alt kata indiler. Bu kez pek zorlanmadan mutfaktan geçip, oturma odasının ışığını yakmayı başardılar.

“Dokunduğum her neyse buralarda bir yerde olmalı. Mutfakta hiçbir şeye değmediğimden eminim,” dedi Donovan. Etrafına bakındı. Jimmy de aynı şeyi yaptı ve ikisi düşünceli düşünceli kaşlarını çattılar. Her şey yerli yerinde ve düzenli görünüyordu, şiddet ya da kanlı bir olay olduğuna dair şüphe uyandıracak en ufak bir şey bile yoktu.

Sonra birden Jimmy irkilerek arkadaşının koluna sarıldı. “Şu raya baksana!”

Donovan ileri doğru uzanan parmağı izledi ve şaşkınlık içinde ufak bir çılgılık attı. Ağır kırmızı perdelerin altında bir ayak görünüyordu; deri bir babet giymiş bir kadın ayağı.

Jimmy perdenin yanına giderek hızla açtı. Pencerenin dibinde iyice büzüşmüş bir kadın cesedi yatıyordu, hemen yanında da yapışkan koyu renkli bir kan gölü vardı. Kadının ölmüş olduğu çok açıktı. Jimmy onu kaldırma girişiminde bulunduyorsa da Donovan onu, “Bunu yapmasan daha iyi. Polis gelene kadar hiçbir şeye dokunmamamız gerekiyor,” diyerek engelledi.

“Polis mi? Ah, evet tabii. Oh Donovan, bu ne korkunç bir olay. Bu kim olabilir? Bayan Ernestine Grant mi yoksa?”

“Öyle görünüyor. Evde başka biri varsa bunu bilemeyiz.”

Jimmy, “Şimdi ne yapacağız?” diye sordu. “Hemen koşup polise mi gidelim yoksa Pat’in dairesinden telefon mu edelim?”

“Bence telefon etmemiz daha doğru olur. Haydi, gel, şu durumda ön kapıdan çıkmamızda da bir sakınca yok. Bütün geceyi o berbat kokulu asansörde yukarı aşağı inip çıkarak geçiremeyiz.”

Jimmy ona hak verdi. Ancak tam kapıdan çıkacakları anda duraksadı.

“Sence ikimizden biri burada kalsa daha doğru olmaz mı? Yalnızca göz kulak olmak için... yani polis gelene dek?”

“Evet, sanırım haklısın. Eğer sen kalmak istersen ben hemen yukarı koşup telefon edebilirim.”

Sonra hemen yukarı koştu ve üst kattaki dairenin kapısını çaldı. Kapıyı açan Pat'ti; son derce güzel ve şirin, mutfak önlüklü Pat. Şaşkınlık içinde gözleri büyüdü.

“Sen ha? Donovan... neler oluyor Tanrı aşkına? Bir sorun mu var?”

Donovan genç kızın ellerini avucunun içine alarak, “Sorun yok, Pat, yalnızca alt katla ilgili son derce tatsız bir keşifte bulduk. Bir kadın... ölmüş.”

“Ah!” Pat ufak bir çığlık attı. “Ne korkunç. Kalp krizi ya da öyle bir şey mi?”

“Hayır görünen o ki... kadın öldürülmüş.”

“Bu nasıl olur, Donovan?”

“Biliyorum. Bu çok korkunç bir durum.”

Genç kızın elleri hâlâ Donovan'ın ellerinin arasındaydı. Pat elini çekmemişti –hatta bundan hoşlanmış, daha da çok kenetlenmiş gibiydi. Sevgili Pat– onu ne kadar çok seviyordu. Acaba o da ondan hoşlanıyor muydu? Donovan bazen öyle olduğunu düşünüyordu. Ama bazen Jimmy Faulkener'in... diye düşünürken birden aşağıda sabırla bekleyen Jimmy'i anımsayarak suçluluk hissetti ve harekete geçti.

“Pat tatlım, hemen polise telefon etmeliyim.”

“Mösyö haklı,” dedi hemen arkasından bir ses. “Bu arada, onların gelmesini beklerken, belki size az da olsa yardımcı da olabilirim.”

Dairenin açık kapısının eşiğinde duruyorlardı. Merdiven sahanlığına çıktılar. Hemen yukarılarında merdivende biri vardı. Adam aşağı doğru hareketlendi ve görüş sahalarına girdi.

Şaşkınlık içinde karşılarındaki gösterişli, tuhaf bıyıklı, yumurta kafalı adama baktılar. Adamın üzerinde parlak bir robdöşambr vardı ve örgü terlikler giymişti. Pat'in önünde saygıyla ve nazıkçe reverans yaptı.

"Matmazel," dedi. "Ben... belki biliyorsunuzdur... yukarı kattaki komşunuzum. Burada olmaktan mutluyum. Londra manzarası... havadar olması, şehri kuşbakışı görmek... Orayı Bay O'Connor adıyla kiraladım. Ancak İrlanda'lı değilim, adım farklı. Zaten size yardımcı olmayı önermemin nedeni de bu. İzninizle kendimi tanıtayım. "Cebinden bir kartvizit çıkararak Pat'e uzattı. Genç kız kartı dikkatle inceledi.

"Mösyö Hercule Poirot. Oh!" Pat bir an soluğunu tuttu. "Ünlü Mösyö Poirot mu? Büyük dedektif? Ve bize yardımcı olmak mı istiyorsunuz?"

"Niyetim o, matmazel. Zaten bu akşam daha önce de yardımcı olmayı önermeyi düşünmüştüm."

Pat şaşkınlık içinde baktı.

Poirot hemen açıkladı. "Dairenize nasıl girebileceğinizi tartışırken kulak misafiri oldum. Ben kilit açmakta bir hayli ustayım. Emin olun sizin için de kapınızı kolayca açabilirdim ama bunu önermeye çekindim. Benden şüphelenebilirdiniz."

Pat güldü.

"Evet, mösyö?" dedi Poirot, Donovan'a dönerek. "Lütfen şimdi içeri girin ve polise telefon edin. Ben alt kata iniyorum."

Pat de ona eşlik etti. Nöbet tutan Jimmy'ye Poirot'yla karşılaşmalarını ve oradaki varlık nedenini anlattı. Jimmy de Donovan'la birlikte yaşadıklarını anlatırken, dedektif dikkatle dinledi.

“Asansörün kapısının kilitli olmadığını söylemiştiniz, değil mi? Mutfığa girdiniz ama lamba yanmadı.”

Konuşurken bir yandan da mutfığa doğru ilerledi. Parmaklarını elektrik düğmesine bastırdı.

“*Tiens! Voilà ce qui est curieux!*”⁽¹⁾ dedi lamba yanınca. “Şimdi kusursuz çalışıyor. Acaba?...”

Sonra parmağını çevresindekilere susun dercesine kaldırdı ve kulak kesildi. Sessizliği yaran hafif bir ses vardı; hiç tartışmasız bir horlama sesi.

Poirot, “Ah!” dedi. “*La chambre de domestique.*”⁽²⁾

Parmak uçlarına basarak mutfığı geçip, arka taraftaki küçük kilerin ucundaki küçük bir kapıyı açtı, ardından da ışığı. Burası dairenin sakinlerince bir insanın kalması için yaptırılmış köpek kulübesinden farksız bir yerdi. Oda neredeyse tamamen yatakla kaplıydı. Yatakta pembe yanaklı bir kız sırtüstü yatmış, ağzı açık horluyordu.

Poirot ışığı kapadı ve geri çekildi.

“Uyanmıyor,” dedi. “Bırakalım da polis gelene kadar uyusun.”

Yeniden oturma odasına döndüler. Donovan da onlara katıldı.

“Polis hemen geleceklerini söyledi,” dedi soluk soluğa. “Hiçbir şeye dokunmamamız gerekiyor.”

Poirot başıyla onayladı. “Dokunmayız, bakacağız, hepsi bu.”

Odaya girdi. Mildred da Donovan’la birlikte aşağı inmişti. Dört genç kapının eşiğinde durup, büyük bir ilgiyle Poirot’yu izlediler.

Donovan, “Kesinlikle anlayamadığım bir şey var, efendim,” dedi. “Pencereye yanaşmadım bile, bu durumda elim nasıl kan içinde kaldı ki?”

“Genç adam, bunun yanıtı apaçık karşınızda. Masanın örtüsü ne renk? Kırmızı değil mi? Hiç kuşkusuz elinizi masaya koydunuz.”

“Evet koydum. Yani bu mu?” Donovan sustu.

(1) İşte bu. Acaba niye merak ediyorum?

(2) Ne de uysal bir hizmetçi.

Poirot başıyla onayladı. Masaya doğru eğildi. Eliyle örtünün üzerindeki koyu renkteki bir alanı işaret etti.

“Cinayet burada işlenmiş,” dedi. “Ceset sonradan taşınmış.”

Sonra doğruldu ve ağır ağır odada etrafına bakındı. Kıpırdamadı, hiçbir şeyi ellemeyi, yine de dört izleyicinin her biri onun bu havasız, basık odada meraklı bakışlarıyla incelediği her nesnenin sırrını ele verdiği gibi bir hisse kapıldı.

Sonra birden Hercule Poirot tatmin olmuşçasına başını salladı. İç çekip, “Anlıyorum,” dedi.

Donovan merakla sordu.

“Anlıyor musunuz? Neyi?”

“Sizin buraya girdiğinizde ne hissettiğinizi mösyö. Bu odada çok fazla eşya olduğunu düşündüğünüze hiç kuşum yok.”

Donovan hüzünle gülümsedi. “Hatta biraz küfrettim bile,” dedi. “Tabii her şey Pat’in odasına göre farklı yerdeydi ve ben buna bir anlam veremedim.”

Poirot, “Her şey değil,” dedi.

Donovan onu merakla süzdü.

Poirot özür dilercesine açıklamaya çalıştı. “Demek istediğim... bazı şeyler her zaman sabittir. Yani bu gibi sitelerdeki dairelerde kapıların, pencerelerin, şöminenin yeri –her dairede alt alta olmak üzere– aynı odalarda aynı yerdedir.”

“Bu biraz fazla ince eleyip sık dokumak olmuyor mu?” diyen Mildred Poirot’yu küçümseyen bakışlarla süzdü.

Poirot, “Her zaman tam, şaşmaz bir doğrulukla konuşmak gerekir,” dedi. “Bu da benim –nasıl diyorsunuz– takıntım.”

O sırada merdivenlerde ayak sesleri duyuldu ve odaya üç adam girdi. Bir polis müfettişi, bir polis memuru ve adli tabip. Müfettiş, Poirot’ya baktı ve onu adeta saygıyla selamladı, sonra diğerlerine döndü.

“Herkesin ayrı ayrı ifadesini almak istiyorum,” dedi. “Ama öncelikle...”

Poirot sözünü kesti. “Size küçük bir önerim olacak. Bizler bir kat yukarı çıkalım ve matmazel bize yapmayı planladığını yapma olanağı bulsun yani bizler için omlet pişirsin. Ben şahsen omlete bayılırım. Daha sonra, buradaki işiniz bitince, siz de yanımıza gelip bizi istediğiniz gibi sorgulayabilirsiniz.”

Bu konuda anlaşıldı ve Poirot dört gençle birlikte üst kattaki daireye çıktı.

Pat, “Mösyö Poirot,” dedi. “Gerçekten çok değerli bir insansınız. Çok iyi bir omleti hak ediyorsunuz. Ve ben bu konuda bir hayli iyiyimdir, çok güzel omlet yaparım.”

“Çok iyi. Çok eskiden matmazel, size çok benzeyen genç, güzel bir İngiliz kızına âşık olmuştum ama ne yazık ki yemek pişirmeyi bilmiyordu. Belki de böylesi daha iyi oldu.”

Poirot'nun sesinde belli belirsiz bir hüznün vardı. Jimmy Faulkner onu dikkatle süzdü.

Ancak yukarıda Pat'in evinde Poirot'un ne denli hoşsohbet ve neşeli bir insan olduğu ortaya çıktı. Kısa bir süre sonra aşağıdaki trajediyi neredeyse unutmuşlardı bile.

Omlet servisi yapıldı. Merdivende Müfettiş Rice'ın ayak seslerini duyduklarında yemek de bunun ilgili övgüler de son bulmuştu. Müfettiş doktorla birlikte geldi. Polis memuru ise aşağıda nöbetteydi.

“Evet, Mösyö Poirot, her şey son derece açık ve net. Her ne kadar katili yakalamakta zorlanacağımızı düşünüyorsam da yine de çözmek için size ihtiyaç olacağını sanmıyorum. Şimdi asıl öğrenmek istediğim bu cinayeti nasıl keşfettiğiniz.”

İlk olarak Donovan ve Jimmy o akşam yaşadıklarını anlattılar. Müfettiş kınayan bakışlarla Pat'i süzdü.

“Asansör kapınızı asla kilitlemeden bırakmamalısınız, bayan. Gerçekten yapmamalısınız bunu.”

Pat ürperdi. “Bir daha yapmam. Biri gelip beni de o zavallı kadın gibi öldürebilir.”

Müfettiş, “Yine de ben katilin o yolla geldiğini düşünmüyorum,” diye belirtti.

Poirot, “Bize neler bulduğunuzu açıklamayı düşünüyor musunuz, müfettiş?” diye sordu.

“Bunu yapmam doğru olur mu bilemiyorum ancak sizin de burada olmanız Mösyö Poirot...”

“Kesinlikle. Bu genç adamların da sır saklayacaklarından eminim.”

“Zaten gazeteciler çok yakın bir zamanda kokuyu alacaklardır,” dedi müfettiş ve devam etti. “Aslında olayın sır olacak bir tarafı da yok. Ölen kadın Bayan Grant. Kapı görevlisi onun kimliğini doğruladı. Masada oturuyormuş. Küçük kalibreli otomatik bir tabancayla vurulmuş. Adam karşısında oturuyormuş. Kadının başı öne düşmüş, kanın masa örtüsünde birikmesinin nedeni de bu.”

Mildred, “Peki, kimse silah sesini duymamış mı?” diye sordu.

“Tabancaya susturucu takılmış. Hayır, bir şey duyulması olanaksızdı. Bu arada hanımının öldüğünü söylediğimizde hizmetçinin attığı çığlığı duydunuz mu? Hayır değil mi? Bu da birinin diğerinin çığlığını da duymasının olanaksız olduğunu kanıtlıyor.”

Poirot, “Hizmetçi, bir şey anlattı mı?” diye sordu.

“Onun izin günüymüş. İçeri kendi anahtarıyla girmiş, yaklaşık on sularında. Ev sessizmiş, hanımının yattığını düşünmüş.”

“Öyleyse oturma odasına da bakmamış?”

“Evet, akşam postasıyla gelen mektupları almış ama alışılmışın dışında bir şey görmemiş, aynen Bay Faulkener ve Bay Bailey gibi o da bir şey fark etmemiş. Biliyorsunuz katil cesedi perdelerin arkasına ustalıkla gizlemiş.”

“Bunu yapmış olması tuhaf, sizce de öyle değil mi?” Poirot'nun sesi son derece sakin ve nazikti ama yine de bu sesteki bir tını müfettişin irkilerek doğrulmasına neden oldu.

“Sanırım rahatça uzaklaşana kadar cesedin bulunmasını istemedi.”

“Belki, olabilir... neyse siz devam edin.”

“Hizmetçi kız evden beşte çıkmış. Doktor ölümün yaklaşık olarak dört, beş saat kadar önce gerçekleştiğini düşünüyor. Bu doğru değil mi?” Müfettiş doktora döndü.

Pek konuşkan bir adam olmayan doktor başını bunu onayladığını belirtircesine hızla salladı.

“Şu anda saat on ikiyi çeyrek geçiyor. Bu durumda sanırım cinayet saatini aşağı yukarı belirleyebiliriz.”

Cebinden kırışık bir kâğıt çıkardı. “Bunu ölen kadının elbisesinde bulduk. Dokunabilirsiniz isterseniz, üzerinde parmak izi yok.”

Poirot kâğıdı alıp açtı. Kâğıda daktiloda küçük karakterli ama büyük harflerle birkaç satır yazılmıştı.

BU AKŞAM YEDİ BUÇUKTA SİZİ GÖRMEYE GELECEĞİM.

J.F.

Mektubu geri veren Poirot, “Geride iz bırakılmaması açısından bir hayli riskli bir şey ama, bir o kadar da ilginç bir mektup,” diye mırıldandı.

Müfettiş, “Henüz mektubu cebine kadının koyup koymadığını bilmiyoruz,” dedi. “Herhalde katil kadının mektubu yırtıp attığını düşündü. Ancak onun dikkatli ve tedbirli bir adam olduğuna ilişkin kanıtlarımız var. Cinayet silahı cesedin altında bulundu, üzerinde parmak izi yoktu. İpek bir mendille özenle silinmiş.”

“İpek bir mendil olduğunu nereden biliyorsunuz?” diye sordu Poirot.

Müfettiş gururla, “Çünkü mendili bulduk,” dedi. “Katil perdele-ri çekerken onu düşürdüğünü fark etmemiş olmalı.”

Müfettiş büyük, beyaz bir ipek mendil çıkardı, bu çok kaliteli bir mendildi. Müfettişin Poirot’nun fark etmesi için mendile işlenmiş armayı işaret etmesine gerek bile yoktu. Öylesine belirgin ve düzgün işlenmişti ki ne görmemek ne de okuyamamak olasıydı. Poirot arma-daki ismi okudu.

“John Fraser.”

“Evet, öyle,” dedi müfettiş. “John Fraser nottaki J.F. Artık kimi aramız gerektiğini biliyoruz. Maktulü biraz daha yakından tanı-yıp, ilişkileri hakkında bilgi sahibi olduğumuzda adamın izini bul-makta zorlanmayacağımızı sanıyorum.”

Poirot, “Acaba?” diye mırıldandı. “Hayır, *mon cher*, her kimse bu John Fraser’i kolayca bulabileceğinizi hiç sanmıyorum. Bu John Fraser ilginç bir adam –mendillerine armasını işletecek ve cinayet silahındaki parmak izlerini özenle temizleyecek kadar dikkatli ve özenli ama diğer yandan– mendilini kaybettiğini fark etmeyecek ve kendisinden şüphelenilmesini sağlayacak bir mektubu aramayacak ka-dar dikkatsiz.”

Müfettiş, “Telaşlanmış olmalı,” dedi.

“Bu olabilir. Evet, bu kesinlikle olabilir. Binaya girdiğini gören olmamış mı?”

“Binaya sürekli giren çıkan oluyor. Her türden insan girip çıkı-yor. Bunlar büyük siteler. Sanırım sizler de...” “Doğrudan dört genci hedef alarak sordu. “Bu daireden çıkan birini görmediniz mi?”

Pat başını salladı. “Biz daha önce çıktık. Yaklaşık yedi sula-rında.”

“Anlıyorum.” Müfettiş ayağa kalktı. Poirot onu kapıya kadar geçirdi.

Sonra, “Sizden ufak bir ricam olacak. Aşağıdaki daireyi incele-yebilir miyim?” diye sordu müfettiş.

“Elbette Mösyö Poirot. Merkezdekilerin sizin hakkınızda ne düşündüklerini çok iyi biliyorum. Size anahtar bırakabilirim. Bende iki tane var. Daire boş olacak. Hizmetçi kız akrabalarının yanına gitti, orada yalnız kalmaktan korkuyor.”

“Teşekkürler,” diyen Poirot yeniden dairenin içine döndü. Düşünceliydi.

Jimmy, “Sizi tatmin olmamış görüyorum, Mösyö Poirot,” dedi. “Bir şekilde huzursuzsunuz.”

“Evet öyle, bu açıklamadan tatmin olmadım.”

Donovan ona merakla baktı. “Peki ama... sizi endişelendiren ne?”

Poirot yanıt vermedi, kaşlarını çatıp düşündü, birkaç dakika sessiz kaldı, sonra birden sabırsızlık içinde omuzlarını oynattı.

“Artık size iyi geceler dilesem iyi olur, matmazel. Yorulmuş olmalısınız. Ne de olsa onca yemek pişirmek durumunda kaldınız.”

Pat güldü. “Yalnızca omlet. Akşam yemeği bile hazırlamadım. Donovan ve Jimmy gelip dışarı çıkmayı önerdiler, hep beraber Soho'daki küçük bir lokantaya yemeğe gittik.”

“Tabii sonra da tiyatroya gittiniz?”

“Evet. *Caroline'in Kahverengi Gözleri* adlı oyuna.”

“Ah!” Poirot başını salladı. “Mavi gözleri olmalıydı, matmazelin mavi gözleri.”

Poirot zarif bir reverans yaparak Pat'e yeniden iyi geceler diledi. Tabii Mildred'a da. Mildred, Pat'in ricasını kıramamış, o geceyi orada geçirmeye karar vermişti. Pat açıkça o gece yalnız kalmaktan korktuğunu itiraf etmişti.

İki genç adam Poirot'ya eşlik ettiler. Kapı arkalarından kapandıktan sonra tam Poirot'ya iyi geceler dileyip vedalaşmak üzereydiler ki Poirot onları engelledi.

“Sevgili genç dostlarım, tatmin olmadığımı söylediğimi duydu-
nuz, değil mi? *Eh bien* –bu kesinlikle doğru– olmadım. Şimdi aşağı
inip kendimce araştırma yapacağım. Bana eşlik edersiniz, değil mi?”

Bu öneri coşkulu bir heyecanla kabul edildi. Poirot aşağıdaki
daireye indi ve müfettişin verdiği anahtarı kilide soktu. İçeri girdik-
lerinde diğerlerinin beklediği gibi doğruca oturma odasına gitmedi.
Onun yerine mutfığa gitti. Burada duvardaki, bulaşikhane olarak
kullanılan küçük bir bölmede büyük, ağır bir metal kova duruyor-
du. Poirot kovanın kapağını kaldırdı, içine eğildi ve aynen kudurmuş
bir terrier gibi enerjik bir biçimde kovanın içindekileri karıştırmaya
başladı.

Jimmy ve Donovan şaşkınlık içinde onu süzüyorlardı.

Poirot birden bir zafer çığlığı atarak doğruldu. Elinde ağzı ka-
palı bir şişe vardı.

“*Voila!*” dedi. “Aradığımı buldum.” Dikkatle şişeyi kokladı.
“Çok yazık! Burnum tıkalı, *enrhume*. Soğuk algınlığı. Başımı üşüt-
müşüm.”

Donovan şişeyi alarak kokladı ama o da bir koku alamadı. Ka-
pağı açtı, şişeyi burnuna tuttu, ne yazık ki Poirot onu bunu yapma-
ması konusunda uarmakta geç kalmıştı.

Donovan aynı anda külçe gibi yere yığıldı. Poirot ileri doğru atı-
larak kısmen de olsa onun sert bir biçimde yere düşmesini engelledi.

“Embesil!” diye haykırdı. “Bu nasıl şey! Kapalı bir şişeyi ap-
talca açıp burnuna dayamak! Şişeyi nasıl dikkatle incelediğimi de
mi fark etmedi? Mösyö... Faulkener’di değil mi? Acaba bana ufak
bir kadeh konyak getirebilir miydiniz? Oturma odasında bir konyak
olduğunu görmüştüm.”

Jimmy hemen koşarak denileni yapmaya gitti. Döndüğünde Do-
novan doğrulmuş oturuyor, iyi olduğunu iddia ediyordu. Poirot’dan
zehirli olabileceği düşünülen şişeleri koklamakta çok dikkatli olma-
nın gerekliliği konusunda kısa bir söylev dinlemişti.

Donovan ayağa kalktı, hafiften sallanıyordu.

“Eve gitsem iyi olacak. Tabii burada kalmamın yararı olmayacaksa. Kendimi biraz halsiz hissediyorum da.”

Poirot, “Kesinlikle!” dedi. “Yapabileceğiniz en iyi şey bu. Bay Faulkener, siz biraz daha burada kalır mıydınız? Hemen döneceğim.”

Poirot, Donovan’a kapıya kadar eşlik etti. Dışarıda merdiven sahanlığında birkaç dakika daha konuştular. Poirot neden sonra içeri döndüğünde Jimmy oturma odasında şaşkın şaşkın etrafına bakınıyordu.

“Evet, Mösyö Poirot, şimdi ne yapacağız?” diye sordu.

“Yapabileceğimiz bir şey yok. Olay kapandı.”

“Nasıl yani?”

“Her şeyi biliyorum, yani artık biliyorum.”

Jimmy onu şaşkınlık içinde süzdü. “Bulduğunuz o küçük şişe mi?”

“Kesinlikle. O küçük şişe.”

Jimmy, “Buna ne anlam vereceğimi bilemiyorum,” dedi. “Her kimse bir nedenle şu John Fraser denilen adamın katil olabileceği olasılığı sizi tatmin etmiye benzemiyor.”

Poirot hafifçe yineledi. “Her kimse. Tabii eğer öyle biri varsa –gerçekten– çok şaşıracam.”

“Sizi anlamıyorum.”

“Bu yalnızca bir isim –hepsi bu– mendilin üzerine özenle işlenmiş bir isim.”

“Peki ya mektup?”

“Daktiloyla yazılmış olduğu dikkatinizi çekmedi mi? Peki ama neden? Nedenini size söyleyeyim. Bir elyazısının kime ait olduğu kolayca saptanabilir. Daktiloyla yazılmış mektuplara gelince, onların izini sürmek ise aslında tahmin edebileceğinizden bile daha kolaydır, eğer bu mektubu gerçek bir John Fraser yazdıysa bu iki nokta ona hiç ama hiç uymazdı. Hayır, bu mektup özellikle yazılmış ve

ölen kadının cebine konmuştu, amaç bizim bunu bulmamızdı. John Fraser diye biri yok.”

Jimmy, Poirot’yu dikkatle dinliyordu.

“Bu durumda,” diye ekledi Poirot. “Dikkatimi çeken ilk noktaya dönmek isterim. Benim belirli koşullarda odalarda aynı şeylerin daima aynı yerde olduklarını söylediğimi duyduunuz. Size üç örnek vermiştim. Bir dördüncüsü daha vardı; elektrik düğmesi, dostum.”

Jimmy hâlâ onu hiçbir şey anlamadığını belirten bakışlarla süzüyordu. Poirot açıklamayı sürdürdü.

“Dostunuz Donovan pencereye gitmedi. Elini bu masaya dayadığı için eli kanlandı. Kendi kendime ilk sorduğum soru, niçin bu masaya dayandığı oldu? Karanlıkta burada el yordamıyla ilerlemeye çalışmasının ne anlamı vardı? Anımsarsanız dostum, size elektrik düğmesinin daima aynı yerde yani kapının yanında olduğunu belirtmiştim. Öyleyse bu odaya geldiğinde neden öncelikle ışığı açmak istemedi ve düğmeye basmadı? Doğal olarak yapması gereken normal davranış buydu. Ama dediğine göre mutfakta ışığı açmak istemiş ancak lamba yanmamıştı. Oysa ben denediğimde hiçbir sorun yoktu, lamba yandı. Bunun tek bir açıklaması olabilirdi, ışığın o sırada yanmasını istememişti. Eğer ışık açılsaydı hemen yanlış daireye girmiş olduğunuzu anlayacaktınız. Dolayısıyla bu odaya gelmeniz için de bir neden olmayacaktı.”

“Nereye varmak istediğinizi anlayamıyorum, Mösyö Poirot. Ne demek istiyorsunuz?”

“Demek istediğim... bu!”

Poirot’nun elinde Yale marka bir ev anahtarı vardı.

“Bu dairenin anahtarı mı?” diye sordu Jimmy, Poirot’a.

“Hayır, *mon ami*, üst kattaki dairenin anahtarı. Matmazel Patricia’nın anahtarı, Bay Donovan Bailey’in bu akşam bir ara çantasından aldığı anahtar.”

“Ama niçin... niçin?”

“*Parbleu!*”⁽¹⁾ Yapmak istediğini rahatça yapabilmek için ve şüphe çekmeden bu daireye girebilmek için. Asansörün kapısının kilitlenmemiş olduğundan akşamın daha erken saatlerinde emin olmuştu.”

“Peki, bu anahtarı nereden aldınız?”

Poirot içtenlikle güldü. “Biraz önce buldum –tam da olmasını beklediğim yerde– Bay Donovan’ın ceketinin cebinde. Bakın bulduğumu iddia ettiğim şişe aslında bir hileydi. Bay Donovan bu oyuna geldi. Yapmasını beklediğimi yaptı; kapağı açıp kokladı. Bu küçük şişenin içinde etil klorid var, çok güçlü bir anestezi. Bana ihtiyacım olan birkaç dakikalık kendinden geçmeyi sağladı. Böylece cebinden orada olmasını beklediğim iki şeyi alabildim. Bunlardan biri bu anahtardı, diğeryse...”

Bir an ara verdi sonra devam etti.

“Müfettiş cesedin özenle perdenin arkasına saklanmış olduğunu söylediğinde bunun nedenini sormuştum. Yalnızca zaman kazanmak mı? Hayır, çok daha fazlası olmalıydı. Böylece tamamen başka bir şeyi düşündüm; posta dostum, posta. Saat sekiz buçuk ya da daha sonra gelen akşam postası. Katil bulmayı umduğu bir şeyi bulamamıştı, çünkü bu şey aynı gün akşam postasıyla daha sonraki bir saatte gelmişti. Bu durumda buraya dönmesi gerekecekti, bu çok açıktı. Ancak geri döndüğünde hizmetçinin cesedi bulmaması, polisin de daireyi çember içinde almamış olması gerekiyordu. Ceset bulunmamalıydı, dolayısıyla katil onu perdenin arkasına sakladı. Hizmetçi kız hiçbir şeyden kuşkulandı ve her zamanki gibi mektupları masanın üstüne bıraktı.”

“Mektupları mı?”

“Evet mektupları.” Poirot cebinden bir şey daha çıkardı. “Bilinini kaybettiği sırada Bay Donovan’ın cebinden aldığım ikinci şey.” Poirot elindeki yazılı metni gösterdi. Bu üstüne daktiloyla Bayan Ernestine Grant’ın adresi yazılmış bir zarftı. “Ama bu mektubun

(1) Tabii ki ya!

içindekileri okumadan önce size bir şey sormak istiyorum, Mösyö Faulkener. Matmazel Patricia'ya âşık mısınız?"

"Onun için deli oluyorum, ama ufak da olsa şansım olabileceğini hiç düşünmedim."

"Onun Bay Donovan'dan hoşlandığını düşündünüz, değil mi? Aslında onu sevmeye başlamış da olabilir tabii, ama inanın bana dostum, bu yalnızca bir hoşlanma. Ona bunu unutturacak olan sizsiniz; zor günlerinde yanında olarak!"

Jimmy şaşkınlıkla haykırdı. "Zor günlerinde mi?"

"Evet, zor günlerinde. Onun adını bu olayın dışında tutmak için elimizden geleni yapacağız tabii, ama bunu tam anlamıyla yapmamız olanaksız. Bakın, anlayacağınız gibi neden oydu."

Poirot elinde tuttuğu zarfı açtı. Zarfıtan resmi bir belge düştü. Belgeye iliştirilmiş mektupsa kısaydı ve bir avukatlık bürosundan gönderilmişti.

Sayın Bayan,

Bize gönderdiğiniz belge kesinlikle tam ve geçerlidir.

Yurtdışında evlenmiş olmanız hiçbir şekilde gerçeği değiştirmez ve bu evliliği geçersiz kılmaz.

Saygılarımızla.

Poirot belgeyi açtı. Bu Donovan Bailey ile Ernestine Grant arasında sekiz yıl önce yapılmış bir evliliğin belgesi olan bir evlilik belgesiydi.

Jimmy, "Tanrım!" diye haykırdı. "Pat bir kadından kendisiyle görüşmek istediğine dair bir mektup aldığını söylemişti ama bunun önemli bir şey olabileceği aklına bile gelmemişti."

Poirot başıyla onayladı. "Donovan biliyordu. Bu akşam yukarıdaki daireye gelmeden önce karısını görmeye gitti. Bu arada talihsiz kadının rakibesinin yaşadığı binaya yerleşmiş olması da kaderin

cilvesi. İlginç bir rastlantı, öyle değil mi? Neyse, Donovan karısını öldürdü ve sizlerle birlikte akşam eğlenmeye gitti. Karısı ona evlilik belgelerini avukata gönderdiğinden ve yanıt beklediğinden söz etmiş olmalı. Hiç kuşkusuz Donovan karısını evliliklerinin geçersiz olduğuna inandırmaya çalışmıştı.”

“Bütün akşam keyfi yerindeydi, çok neşeli görünüyordu. Mösyö Poirot, onun kaçmasına izin mi verdiniz?” Jimmy bunları söylerken ürperdi.

Poirot kararlılıkla ve kendinden emin bir havada yanıt verdi.

“Onun için kaçış yok. Korkmayın.”

“Benim asıl düşündüğüm Pat. Bilmiyorsunuz... gerçekten seviyordu.”

“*Mon ami*, gerisi size kalmış,” dedi Poirot nazikçe. “Onun unutmasını ve size dönmesini sağlamak sizin işiniz. Bunda pek zorlanacağınızı da sanmıyorum.”

Çifte Günah

Dostum Poirot'nun odasına girdiğimde onu bir hayli üzgün ve yorgun gördüm. Mücevherini ya da çok sevdiği evcil hayvanını kaybeden zengin kadınların büyük Hercule Poirot'dan yardım istemesi onu artık küplere bindiriyordu. Küçük dostum Flaman tutumluluğuyla artistik coşkunluğun tuhaf bir karışımıdır. Birçok davayı aslında çok az ilgi duymasına rağmen yalnızca etkin olma içgüdüleriyle kabul etmiştir.

Ona maddi anlamda az hatta çoğu kez hiçbir yarar sağlamayacak birçok davayı ise yalnızca ilgisini çektiği için kabul ediyordu. Sonuçsa daha önce de belirttiğim gibi fazla çalışmaktan kaynaklanan aşırı yorgunluktu. Bunu kendisi de kabul ediyordu. Böylece onu kolayca benimle birlikte güney sahilinde, ünlü bir tatil beldesi olan Ebermouth'ta bir hafta tatil yapmaya ikna edebildim.

Çok hoş geçirilen dört günün ardından Poirot elinde bir zarfla geldi.

“*Mon ami*, tiyatro yönetmeni dostum Joseph Aarons'u anımsıyorsun değil mi?”

Biraz düşündükten sonra anımsadım. Poirot'nun dostu çok fazla ve çok çeşitliydi, Dükten çöpçüye sayısız dostu vardı.

“*Eh bien*, Hastings, Joseph Aarons şu sıralar Charlock Koyu'ndaymış. İyi de değilmiş, onu çok endişelendiren küçük bir sorunu varmış.

Oraya gidip onunla konuşmam için yalvarıyor. *Mon ami*, sanırım bu isteği geri çevirmemem gerekiyor. Sevgili Joseph Aarons çok iyi, sadık bir dosttur. Geçmişte de bana çok yardımcı oldu.”

“Öyle düşünüyorsan, neden olmasın?” dedim. “Sanırım Charlock güzel bir yer, ayrıca daha önce de oraya hiç gitmedik.”

“Bu da demek oluyor ki orada işle tatili bir araya getirebiliriz. Tren tarifesini öğrenebilir miydin?”

“Sanırım bir ya da iki aktarma yapmamız gerekecek,” dedim sıkıntıyla. “Bu ülkeyi bir uçtan diğer uca geçen trenleri bilirsin. Güney sahilinden kuzey sahiline gitmek bazen bir gün sürebilir.”

Ancak araştırınca yalnızca Exeter’de yapacağımız tek bir aktarma ile oraya gidebileceğimizi üstelik o hatta çalışan trenlerin de bir hayli iyi olduğunu öğrendim. Tam aldığım bilgileri paylaşmak için Poirot’nun yanına dönerken Speedy Cars adlı turizm ofisinin vitrinindeki bir ilan dikkatimi çekti.

*Yarın! Günübirlik - Charlock Körfezi’ne. Hareket saati 8.30.
Devon’un olağanüstü güzellikteki doğasına muhteşem bir
yolculuk.*

Birkaç ufak ayrıntıyı daha araştırdıktan sonra heyecan içinde otele döndüm. Ne yazık ki Poirot’nun bu duyularımı benimle paylaşmasını sağlayamadım.

“Dostum,” dedi. “Bu otobüs merakını anlamakta zorlanıyorum. Bak dostum, yolculuk için doğru araç daima trendir. Lastiği patlamaz, kaza olmaz. Çok fazla havaya maruz kalmanın sıkıntısını yaşamazsın. Pencere kapatılabilir ve cereyan olması önlenir.”

Otobüsün bana çekici gelmesinin en önemli nedeninin bol bol temiz hava alma olanağı olduğunu belirttim.

“Peki ya yağmur yağarsa. İngiltere’nin havasına güvenilmez, o kadar değişken ki,” dedi.

“Otobüs de kapalı. Ayrıca çok yağmur yağarsa gezi zaten yapılmaz.”

Poirot, “Ah!” diye homurdandı. “O zaman umalım da yağmur yağsın.”

“Tabii eğer böyle düşünüyorsan...”

“Hayır, hayır *mon ami*. Bu geziye katılmayı tüm kalbinle istediğinin farkındayım. Şanslıyım ki paltom ve iki kaşkolüm yanımda.” İç geçirdi. “Peki, Charlock’ta yeterince zamanımız olacak mı?”

“Şey, sanırım orada bir gece geçirmemiz gerekecek. Tur, Dartmoor üzerinden gidiyor. Monkhampton’da öğlen yemeği yiyeceğiz. Charlock’a dört sularında varacağız. Dönüş ise hemen beşte, böylece buraya onda dönmüş olacaklar.”

Poirot başını sallayarak, “Demek öyle,” dedi. “Ve bunu yalnızca zevk için yapanlar var, öyle mi? Sanırım dönüş yolculuğunu yapmayacağımız için bizim tur ücretimizde indirim yapacaklar, değil mi?”

“Bunun olabileceğini pek sanmıyorum.”

“Ama bunun için ısrar etmelisin.”

“Haydi dostum, cimrilik etme. Paranın senin için o kadar da sorun olmadığını biliyorsun.”

“Dostum, bu cimrilik değil. Bu basiret. Eğer çok zengin olsaydım bile yalnızca doğru ve gerekli olanı öderdim.”

Ancak öngördüğüm gibi Poirot bu konuda başarısız olmaya mahkûmdu. Tur ofisinde biletleri ayarlayan adam sakin, nazik ancak son derece kararlı bir tipti. Charlock’ta kalamayacağımızdan, hatta oradan ayrılma ayrıcalığının karşılığında paket turu bozduğumuz için ekstra ödeme yapmamız gerekeceğini ancak bunu istemediğini söyledi.

Poirot sonunda yenilgiyi kabullenerek istenilen tutarı ödedi ve ofisten ayrıldık.

Yolda, “Siz İngilizlerin para kavramı hiç yok,” diye homurdandı. “Ses çıkarmadan ücretin tamamını ödeyip, Monkhampton’da otobüsten ineceğini söyleyen genç adam dikkatini çekti, değil mi?”

“Hayır, sanmıyorum. Ayrıca...”

“Sen o sırada 5 numaralı koltuğu, yani hemen yanımızı satın alan genç bayana bakıyordun, değil mi? Ah! Evet, dostum, seni gördüm. Bu yüzden de ben tam otobüsün ortasındaki 13 ve 14 numaralı güvenli koltuklar üzerinde konuşurken ileri atılıp 3 ve 4 numaralı koltukların daha iyi olacağını söyledin.”

Kızarak, “Ama Poirot!” dedim.

“Kestane saçlar, hep kestane saçlar.”

“Sonuç olarak o aptal genç adamdan çok daha fazla bakılmaya değer bir yaratık, öyle değil mi?”

“Bu bakış açısına göre değişebilir. Bence genç adam çok daha ilginçti.”

Poirot’nun sesindeki bir tonlama başımı kaldırarak dikkatle ona bakmama neden oldu. “Neden ki? Demek istediğin ne?” diye sordum.

“Ah, hemen heyecanlanma. Ne yani, ilgimi çekme nedeninin yalnızca bıyık bırakmaya çalışması ancak bunda başarılı olamaması olduğunu söylemem mi gerekiyor?” Poirot nazikçe kendi muhteşem bıyıklarını sıvazladı. “Bıyık bırakmak bir sanattır,” diye mırıldandı. “Bunu deneyen herkese saygım var.”

Poirot’nun ne zaman ciddi ne zaman dalga geçtiğini anlamak her zaman çok zor olmuştur. Dolayısıyla yanıt vermemeyi yeğledim.

Ertesi sabah açık ve güneşli bir güne uyandık. Gerçekten muhteşem bir gündü. Ancak Poirot işi şansa bırakmak niyetinde değildi. Yün bir yelek giymiş, yanına yağmurluğunu, kalın bir ceket ve iki yün kaşkol almıştı. Üzerinde de en kalın takım elbisesinin olduğunu belirtmeliyim. Yola çıkmadan önce her olasılığa karşın iki soğuk algnlığı ilacı yuttu ve yanına da tedbir olarak birkaç tane aldı. Ya-

nımıza küçük valizlerimizi almıştık. Bir önceki gün konuştuğumuz genç bayanın ve Poirot'nun dikkatini çeken genç adamın da birer küçük valizi vardı. Bunun dışında yanına valiz alan yoktu. Söz konusu dört parça eşya sürücü tarafından bagaja yerleştirildi ve hepimiz yerlerimize geçtik.

Poirot, kanımca biraz da art niyetle, bana, "Açık hava bana dokunuyor," diyerek güzel yol arkadaşımızın hemen yanındaki koltuğa yerleşti. Ancak çok geçmeden değişiklik yaptı. 6 numaralı koltuktaki yolcu yerli yersiz espri yapan, gürültücü bir tipti. Poirot kıza kısık bir sesle ve nezaketle kendisiyle yer değiştirip değiştiremeyeceğini sordu. Kız bunu memnuniyetle kabul etti. Değişiklik yapıldı. Kız bizimle konuşmaya başladı. Kısa bir süre sonra üçümüz neşeli, hoş bir sohbe başlamıştık bile.

Kız oldukça gençti, sanırım on dokuzdan fazla değildi ve bir çocuk kadar saf ve temiz kalpliydi. Çok geçmeden bize bu seyahate katılma nedenini açıkladı. Ebermouth'a çok ilginç bir antikacı dükkânı işleten teyzesinin yanında çalışmaya gidiyordu.

Babasının ölümünün ardından maddi sıkıntı yaşamış teyzesi, elindeki küçük sermaye ve babasından kalan bir ev dolusu eşya ile bu işe başlamıştı. Sonrasında çok başarılı olmuş ve bu alanda isim yapmıştı. Adı Mary Durrant olan genç kız, teyzesinin yanına bu işi öğrenmek amacıyla gidiyordu ve bundan dolayı da çok heyecanlıydı. Doğal olarak diğer alternatif iş seçenekleri olan mürebbiyelik ya da yaşlı bakıcılığı yerine bu işi yeğliyordu.

Poirot ilgiyle dinledi ve başını sallayarak kızı onayladı.

"Matmazelin çok başarılı olacağından eminim. Ancak size küçük bir önerim olacak. İnsanlara çok fazla güvenmemelisiniz, matmazel. Dünyanın her yerinde ipsis sapsız dolandırıcılar, namussuzlar ve hovardalar vardır, hatta onlardan bu otobüste bile olabilir. İnsan her zaman dikkatli ve tetikte olmalıdır."

Kız onu ağzı açık dinledi ve şaşkınlık içinde onayladı.

Poirot tavsiyelerini sürdürdü. “Evet, öyle, aynen söylediğim gibi. Kim bilebilir ki? Hatta şu anda sizinle böyle konuşmama rağmen ben bile en kötüsünden bir canı, bir suçlu olabilirim.”

Poirot kızın şaşkınlıktan afallamış yüzüne bakarak neşeyle birkaç kez göz kırptı.

Yemek için Monkhampton’da mola verdik. Garsonla özel olarak kısa bir konuşma yapan Poirot üçümüz için pencerenin kenarında küçük bir masa ayarlattı. Dışarıdaki büyük avluda yaklaşık yirmi kadar gezi otobüsü park etmişti; dünyanın dört bir köşesinden gelmiş insanları taşıyan gezi otobüsleri. Otelin yemek salonu dolu ve bir hayli gürültülüydü.

Asık bir suratla, “Fazlasıyla tatil havasına girmişler bile,” dedim.

Mary Durrant da bana hak verdi.

“Son zamanlarda Ebermouth özellikle de yaz aylarında çok kalabalık oluyor. Teyzem her şeyin değiştiğini söylüyor. Artık insan kalabalığından kaldırımlarda bile yürümek zorlaşmış.”

“Ama bu iş açısından çok iyi, matmazel.”

“Bizim işimiz açısından pek o kadar değil. Biz yalnızca çok eder ve değerli eşyalar satıyoruz. Ucuz ıvrır zıvırla işimiz yok. Teyzemin İngiltere’nin dört bir tarafında müşterileri var. Antika bir masa ya da sandalye istediklerinde ya da bir porselen parçası, teyzeme yazıyorlar ve o bunu er geç temin edip onlara gönderiyor. Bu olayda da öyle olmuş.”

Merak ve ilgiyle ona baktık. Kız anlatmaya devam etti:

“Minyatür uzmanı ve koleksiyoncusu Bay J. Baker Wood adında Amerikalı bir centilmen vardı. Son zamanlarda piyasaya çıkan çok değerli bir minyatür setini Bayan Elizabeth Penn –yani teyzem– satın almış. Sonra da Bay Penn’e mektup yazarak minyatürleri satmayı önermiş ve fiyatlarını bildirmiş. Adam hemen yanıt vermiş; eğer denildiği gibiyse minyatürleri almaya hazır olduğunu, o sıralar

Charlock'ta olduğunu ve eğer biriyle minyatürleri gönderecek olursa onları görmek istediğini belirtmiş.”

Bunun üzerine Bayan Durant da firmayı temsil etmek üzere, bu işi halletmesi için Charlock'a gönderilmişti.

“Tabii aslında bunlar gerçekten çok hoş parçalar,” dedi Mary. “Ama birinin onların karşılığında böylesine bir meblağı ödeyecek olmasını aklım almıyor. Beş yüz sterlin! Düşünsenize. Cosway’lermiş. Cosway’di, değil mi? Bu şeyleri o kadar karıştırıyorum ki.”

Poirot gülümsedi. “Bu konuda pek deneyiminiz yok, öyle değil mi matmazel?”

“Hiç deneyimim yok. Sonuçta antika eşyalardan anlayacak şekilde eğitilmedik. Bu işin bir eğitimi var.”

İç çekti. Sonra birden gözlerinde beliren şaşkınlığı fark ettim. Yüzü pencereye dönük oturuyordu, ama bakışları, avluya yönelmişti. Birdenbire yerinden fırladı, bir şeyler söyledikten sonra hızla salondan çıktı. Birkaç dakika sonra geri döndüğünde soluk soluğaydı.

“Böyle birden kalkıp gittiğim için çok özür dilerim,” dedi. “Ama bir an bagajdan valizimi alan birini gördüğümü sandım. Hemen peşinden koştum, meğer valiz adamın kendi valiziymiş. Benimkinin aynısı. Kendimi aptal gibi hissettim. Neredeyse valizimi çaldığını düşündüğüm için adamdan özür dileyecektim.” Bu fikre kendisi de güldü.

Ancak Poirot gülmüyordu. “Hangi adam matmazel? Bana tarif eder misiniz?”

“Kahverengi bir elbisesi vardı. İnce, sıska, belli belirsiz bıyıklı bir adam işte.”

Poirot, “Aha!” dedi. “Dün karşılaştığımız tip, Hastings. Bu genç adamı tanıyor musunuz, matmazel?”

“Hayır, asla. Neden?”

“Hiç. Çok ilginç de... hepsi bu.”

Sessizliğe büründü ve Mary Durrant'ın söylediği bir başka şey dikkatini çekene dek de konuşmadı.

“Evet, matmazel, ne demiştiniz?”

“Dönüş yolculuğumda ‘kötü insanlara’ dikkat etmem gerektiğini söylemiştim, onlara öyle diyordunuz, değil mi? Sanırım Bay Wood aldıklarının bedelini nakit ödüyormuş. Eğer üzerimde beş yüz sterlin olursa, bu bazı kötü insanların dikkatini çekecektir.”

Poirot güldü ama karşılık vermedi. Bunun yerine Charlock'ta hangi otelde kalmayı planladığını sordu.

“Anchor Oteli'nde. Orası küçük ve pahalı olmayan bir yer ama bir hayli iyi.”

Poirot, “Demek öyle,” dedi. “Anchor Oteli tam olarak Hastings'in de kalmayı düşündüğü yer. Ne tuhaf!”

Dostum bana göz kırptı...

Mary sordu.

“Charlock'ta çok kalacak mısınız?”

“Yalnızca bir tek gece. Oraya iş için gidiyorum. Benim mesleğimin ne olduğunu tahmin bile edemediğinizden eminim, matmazel.”

Mary'nin aklına gelen tüm olasılıkları daha kafasındayken söylediğini düşündüm. Büyük olasılıkla tedbirli olma gereği duyuyordu. Sonunda Poirot'nun sihirbaz olduğu kanısına vardı ve bunu açıkladı. Onun bu tahmini Poirot'yu çok eğlendirmişti.

“Ah! Bu da bir fikir tabii. Yani şapkadan tavşan çıkardığımı filan mı düşünüyorsunuz? Hayır, matmazel. Benim mesleğim sihirbazlığın tam tersi. Sihirbaz bazı şeylerin kaybolmasını sağlar. Bense kaybolan şeylerin yeniden ortaya çıkmasını sağlarım.” Sözlerinin etkisini daha iyi vurgulamak istercesine masanın üzerine eğildi. “Bu bir sır matmazel, ama size açıklayacağım, ben dedektifim.”

Dostum yarattığı etkinin memnuniyetiyle yeniden arkasına yaslandı. Mary Durrant büyülenmiş bir şekilde ona bakıyordu. Ancak dışarıda çalan kornaların kulak tırmalayıcı sesi bu konuda daha fazla

konuşmamızı engelledi. Yolların efendileri kornalarıyla gitme zamanının geldiğini belirtiyorlardı.

Poirot ile birlikte dışarıya doğru yürürken öğlen yemeği arkadaşımızın çok sevimli bir insan olduğunu söyledim. Poirot onayladı.

“Evet sevimli, ama bir o kadar da aptal.”

“Aptal mı?”

“Hemen heyecanlanma. Kız güzel, kahverengi saçlarıyla çok çekici ama bu onun aptal olmasına engel değil. Henüz yeni tanıdığı iki yabancıya sırrını açıklaması da aptallığının derecesini gösteriyor.”

“Öyle de bizim düzgün insanlar olduğumuzu anlamış da olabilir.”

“Bu söylediğin çok aptalca bir şey, sevgili dostum. İşini bilen herkes doğal olarak ‘düzgün’ bir izlenim yaratacaktır. Küçük kız dönüştü yanına beş yüz sterlin alacağı için çok dikkatli olması gerektiğini söyledi. Ama şu anda da o beş yüz sterlin yanında zaten.”

“Minyatür olarak.”

“Kesinlikle, minyatürler. Bu ikisi arasında da pek bir fark yok, öyle değil mi *mon ami*?”

“Ama bunu bizden başka kimse bilmiyor ki.”

“Ve de garson ve de çevremizdeki masalarda oturanlar. Ve hiç kuşkusuz Ebermouth’ta yaşayan birçok insan! Matmazel Durrant çok tatlı ve sevimli bir kız, bu doğru, ama eğer ben Bayan Elizabeth Penn olsaydım yeni asistanıma her şeyden önce sağduyulu olması gerektiğini öğretirdim.” Sustu ve kısa bir süre sonra tamamen farklı bir ses tonuyla ekledi. “Biliyorsun dostum, yeryüzünde sahipleri öğlen yemeğinde olduğu sırada bu tur otobüslerinin bagajından herhangi bir valizi alıp kaybolmak kadar kolay bir şey olamaz.”

“Hadi ama Poirot, bunu nasıl olsa bir gören olacaktır.”

“Görecekler de ne görecekler? Birinin valizini aldığını. Bu o kadar doğal bir şey ki hiç kimsenin aklına bir şeyden şüphelenmek gelmeyecektir.”

“Poirot yani sen... yani demek istediğin ama o kahverengili adam... valiz onun kendi valiziymiş.”

Poirot kaşlarını çatı. “Öyle görünüyor. Ancak yine de adamın valizini otobüs buraya vardığında almamış olması ilginç. Bilmem dikkatini çekti mi ama adam burada yemek de yemedi.”

Ağır ağır, “Eğer Bayan Durrant pencereye dönük oturmasaydı onu görmeyecekti bile,” dedim.

“Ve valiz adamın kendi valizi olduğuna göre bunun hiçbir sakıncası da olmayacaktı. Neyse, artık bunları düşünmeyi bırakalım, *mon ami*.”

Ancak yine de yerlerimize yerleşip yola çıktığımızda Mary Durrant’a boşboğazlığın tehlikeleri konusunda küçük bir ders daha vermekten kendini alıkoyamadı. Kız söylenenleri dikkatle dinlediysede bütün bunların yalnızca espri olduğunu düşünürcesine bir hava içindeydi.

Charlock’a saat dörtte vardık ve şansımıza Anchor Oteli’nde oda bulmayı da başardık; burası ara sokaklardan birindeki küçük ama sevimli bir oteldi.

Poirot tam valizden gerekli birkaç şeyi çıkarmış Joseph Aarons’a gitmek üzere bıyığına gerekli bakımı yapıyordu ki kapının heyecanla çalındığını duyduk. “Girin,” diye seslendim. Karşımızda bembeyaz bir yüz ve yaşlı gözlerle Mary Durrant’ı görünce çok şaşırdım.

“Çok, çok özür dilerim... ama... olabilecek en kötü şey oldu. Dedektif olduğunuzu söylemişsiniz, değil mi?” Bunu Poirot’ya dönerek söyledi.

“Ne oldu matmazel?”

“Valizimi açtım. Minyatürler krokodil derisinden bir çantanın içindeydiler tabii kilitli bir çantanın içinde. Ama şimdi... bakın!”

Küçük, krokodil derisiyle kaplı kare şeklinde bir çanta uzattı. Kapak açıldı. Poirot çantayı kızıdan aldı. Kilit zorlanmıştı, bir hayli

güç uygulanmış olmalıydı, izler belirgindi. Poirot çantayı dikkatle inceledi ve başını salladı.

“Minyatürler?” diye sorduysa da yanıtı hepimiz çok iyi biliyorduk.

“Gitmişler! Çalınmışlar! Tanrım, ne yapacağım şimdi ben?”

“Hiç endişelenmeyin,” dedim. “Dostum Hercule Poirot’dur. Onun ününü duymuş olmalısınız. Eğer onları bulabilecek biri varsa emin olun bu Hercule Poirot’dur.”

“Mösyö Poirot. Büyük Mösyö Poirot.”

Poirot, kızın sesindeki belirgin derin saygının memnuniyetiyle kibirlendi.

“Evet yavrum, o benim. Ve bu küçük sorununuzun çözümü konusunda bana güvenebilirsiniz. Yapılması gereken ne varsa yapacağımdan emin olabilirsiniz. Yalnız korkarım çok geç kalmış olabiliriz. Bunun olmasından gerçekten çok korkuyorum. Söyleyin bana, valizinizin kilidi de zorlanmış mı?”

Kız başını hayır anlamında salladı.

“Valizinizi görebilir miyim, lütfen!”

Birlikte odadan çıktık. Poirot valizi dikkatle inceledi; valiz anahtarla açılmışa benziyordu.

“Bunun açıklaması kolay. Valiz anahtarları genellikle birbirine benzer. *Eh bien*, ne yapacağımız belli; hemen polise haber vermeli ve şu Bay Baker Wood ile de bağlantı kurmalıyız. Bunu ben şahsen yapacağım.”

Onunla birlikte dışarı çıktım ve çok geç kalınmış olabileceğini söylerken neyi kastettiğini sordum.

“*Mon cher*, dikkatini çekmiştir, bugün yemekte sihirbaz olmadığımı, tam tersine kaybolan şeyleri ortaya çıkardığımı söyledim. Ama düşünsene ya biri elini benden çabuk tuttuysa. Anlamıyor musun? Birazdan anlarsın.”

Telefon kulübesine girdi. Beş dakika kadar sonra kulübeden çıktığında çok sıkıntılı görünüyordu.

“Korktuğum oldu,” dedi. “Yarım saat kadar önce bir kadın yanında minyatürlerle Bay Wood’u ziyaret etmiş. Kendisini Elizabeth Penn’in gönderdiğini söylemiş. Adam minyatürlere hayran olmuş ve hemen bedelini ödemiş.”

“Yarım saat önce mi, yani biz buraya varmadan?”

Poirot anlamlı anlamlı gülümsedi. “Speedy Cars’ın arabaları gerçekten çok hızlı ama daha güçlü bir araba, Monkhampton’dan buraya rahatlıkla bir saat önce varabilir.”

“Peki, şimdi ne yapacağız?”

“Sevgili Hastings pratik düşün. Polise haber vereceğiz, Bayan Durrant için elimizden geleni yapacağız ve –evet– bunda kesin kararlıyım, Bay J. Baker Wood ile konuşacağım.”

Bu programı uyguladık. Zavallı Mary Durrant perişandı, teyzesinin onu suçlamasından çok korkuyordu.

Bay Wood’un kaldığı Seaside Oteli’ne doğru gidiyorduk.

Poirot, “Teyzenizin sizi suçlayacağı açık,” dedi. “Ve bunda haklı da. Beş yüz sterlin değerindeki parçaları valizin içinde bırakıp, yemeğe gitmek! Bu akıl alır şey değil. Hep aynı şey *mon ami*, bir olayda daima dikkat çeken birkaç nokta vardır. Örneğin şu krokodil çanta Hastings, zorlanmıştı değil mi?”

“Minyatürleri almak için.”

“İyi de bu aptallık değil de ne? Hırsızın öğlen yemeği molasında kendi valizini almış gibi bu valizi karıştırdığını varsayalım. Bu durumda çantayı açmadan kendi valizine geçirmesi ve ortadan yok olması, kilidi açmaya uğraşarak vakit kaybetmesinden daha doğru bir iş olmaz mıydı?”

“Minyatürlerin çantada olduğundan emin olmak istemiştir.”

Poirot ikna olmuşa benzemiyordu. Ne var ki o sırada Bay Wood'un kaldığı süite vardığımız için bu konuda daha fazla konuşma fırsatımız olmadı.

Bay Baker Wood'u daha ilk gördüğüm anda bana itici geldi.

İriyarı, kaba bir tipti, giyiminde aşırıya kaçmış, parmağına da göz alacak büyüklükte bir tektaş pırlanta yüzük takmıştı. Gürültücü ve tehditkâr bir konuşma şekli vardı.

Elbette ki hiçbir şeyden kuşkulanamamıştı. Hem niçin kuşkulana-
caktı ki? Kadın minyatürlerin kendisinde olduğunu söylemiş ve onları düzgün bir şekilde getirmişti. Gerçekten çok özel parçalardı bunlar. Paraların numaralarını almak mı? Aklına bile gelmemişti. Ayrıca bu Mösyö Poirot da kim oluyordu da oraya gidip kendisine bunları soruyordu?

"Sizi daha fazla yormayacağım, mösyö, yalnızca tek bir sorum daha var. Buraya gelen bayanı tarif edebilir misiniz? Genç miydi, güzel miydi?"

"Hayır güzel değildi, kesinlikle değildi. Uzun boyluydu, orta yaşlardaydı, gri saçlıydı, yüzünde lekeler vardı ve bıyıklarını almamıştı. Çekicilik mi? Kesinlikle hayır."

Oradan ayrıldığımızda, "Poirot," dedim. "Bıyık dedi. Duydun değil mi?"

"Kulaklarım duyuyor Hastings, teşekkürler."

"Ne itici bir adam, değil mi?"

"Sevimli bir tip olmadığı kesin."

"Neyse, hırsız yakalamakta pek zorlanmayacağımızı sanıyorum," dedim. "Tam tanımını aldık."

"Her şeyi çok basite alıyorsun, Hastings. Suçlunun olay anında başka bir yerde olduğuna ilişkin kanıtı olması gibi bir şeyi duymadın mı hiç?"

"Yani sence kanıtı var mıdır?"

Poirot hiç beklemediğim bir cevap verdi. "Umarım vardır."

“Senin sorunun olayların karmaşık ve zor olmasından zevk alman,” dedim.

“Kesinlikle haklısın, *mon ami*. Ben... nasıl diyordunuz... eldeki kuştan hiç hoşlanmam.”

Poirot tahmininde kesinlikle haklıydı. Çok geçmeden kahverengi giysili arkadaşımızın Bay Norton Kane olduğu ortaya çıktı. Doğruca Monkhampton'daki George Oteli'ne gitmiş ve öğleden sonranın tamamını da orada geçirmişti. Onun aleyhindeki tek kanıt Bayan Durrant'ın onu öğlen yemeği sırasında arabanın bagajından valizini alırken görmesiydi.

Poirot düşünceli düşünceli, “Aslında bu da şüpheli bir davranış sayılmaz,” dedi.

Bunu söyledikten sonra sessizliğe büründü ve bu konuyu tartışmayı kesin bir dille reddetti. Onu bu konuda sıkıştırdığımdaysa, bıyık konusunu düşündüğünü söyledi ve bana da aynı şeyi yapmamı önerdi.

Ancak daha sonra Joseph Aarons'u aradığını ve akşamı onunla geçirdiğini ona Bay Baker Wood'dan bahsettiğini öğrendim. Her iki adam da aynı otelde kaldıklarına göre bu şekilde çok ufak da olsa bazı bilgi kırıntılarına ulaşmak mümkün olabilirdi. Ancak Poirot her ne öğrendiyse bunu kendine saklamayı sürdürdü.

Mary Durrant ise polise birçok kez ifade verdikten sonra sabah ilk trenle Ebermouth'a döndü. Öğlen yemeğini Joseph Aarons'la yedik. Yemek sonrasında Poirot tiyatro yönetmeninin sorununu başarıyla çözdüğünü ve istediğimiz an Ebermouth'a dönebileceğimizi bildirdi.

“Ama karayoluyla değil, *mon ami*, bu kez trenle gideceğiz.”

“Cebinden bir şeyler çalınacağından ya da sorunu olan bir başka genç kızla karşılaşacağından mı korkuyorsun?”

“Bu söylediğin şeylerin her ikisi de insanın başına trende de gelebilir sevgili dostum Hastings. Hayır, bir an önce Ebermouth'a

dönmek istiyorum çünkü henüz çözüme kavuşturamadığım bir olayımız var.”

“Olay mı?”

“Elbette dostum. Matmazel Durrant benden kendisine yardım etmemi istedi. Olay polise yansıdığı için benim bu işten elimi çekeceğimi sanmıyorsun herhalde. Buraya eski bir dostuma yardım etmeye gelmiş olmam hiçbir şekilde Hercule Poirot’nun yardıma muhtaç bir yabancıya destek olmayacağı anlamına gelmez.” Kendinden emin, kibirli bir şekilde doğruldu.

“Sanırım bu daha önce de ilgini çekmişti,” dedim çekinerek. “Otobüs şirketine gittiğimizde, o genç adamı ilk gördüğünde, adamın bir şekilde ilgini çektiği dikkatimden kaçmamıştı.”

“Öyle olmuştu değil mi Hastings? Bu doğru. Ama bu şimdilik küçük bir sır olarak aramızda kalmalı.”

Oradan ayrılmadan önce polis şefiyle olaya ilişkin olarak kısa bir konuşma yaptık. Polis şefi Bay Norton Kane’i sorguya çekmişti. Poirot’ya genç adamın davranışlarının pek hoşuna gitmediğini söyledi. Adam kabadayılık taslamış, suçlu olmadığını ısrarla söyleyip kendini savunmuştu.

Polis şefi, “Bunu nasıl yaptığını gerçekten anlayamıyorum,” diye açıkladı. “Tabii o şeyleri aldıktan sonra orada bekleyen bir işbirlikçisine vermiş o da çok daha hızlı bir arabayla hemen yola koyulmuş olabilir. Ama bu şimdilik yalnızca bir varsayım. Çünkü ne arabayı bulduk ne işbirlikçisini ne de kesin bir kanıt bulabildik.”

Poirot düşünceli düşünceli başını salladı.

“Olayın böyle olduğunu mu düşünüyorsun?” diye sordum Poirot’ya daha sonra trende yan yana oturmuş, yol alırken.

“Hayır dostum, öyle olmadı. Çok daha zekice bir yöntem kullanıldı.”

“Bana anlatmayacak mısınız?”

“Henüz değil. Biliyorsun –bu da benim zayıf tarafım– olayın sonuna dek küçük sırlarımı kendime saklamaktan hoşlanıyorum.”

“Peki, bu son yakın mı?”

“Şu durumda çok yakın görünüyor.”

Ebermouth’a saat altıyı biraz geçmişken vardık ve doğruca “Elizabeth Penn” adındaki antikacı dükkânına gittik. Dükkân kapalıydı, ama Poirot zili çaldı ve kısa bir süre sonra Mary kapıyı açtı. Bizi karşısında gördüğünde yüzünde beliren şaşkınlık ve de aynı zamanda sevinç ifadesi görülecek şeydi.

“Lütfen içeri gelin ve teyzemle tanışın,” diyerek bizi arka taraftaki bir odaya aldı. Yaşlıca bir bayan bizi karşılamaya geldi; saçları bembeyazdı, pembe beyaz teni ve mavi gözleriyle porselen bebekleri andırıyordu. Omuzlarına çok değerli antika bir dantel şal atmıştı.

“Demek büyük Mösyö Poirot sizsiniz?” diye girdi. “Mary bana anlattı, inanamadım. Gerçekten de bu büyük sorunuzda bize yardımcı olacaksınız, değil mi? Bize öneriniz?”

Poirot bir an için ona baktıktan sonra saygıyla reverans yaptı.

“Matmazel Penn, çok etkileyicisiniz, ama bence gerçekten de büyük bırakmalısınız.”

Bayan Penn yutkunarak geriye doğru bir adım attı. “Dün işyerinizde değildiniz, öyle değil mi?” diye sordu Poirot.

“Sabah buradaydım. Öğleden sonra başım çok ağrıdığı için eve gitmek zorunda kaldım.”

“Eve değil, matmazel. Baş ağrınız için hava değişikliğinin iyi olacağını düşündünüz değil mi? Charlock’un havası sanırım bir hayli temiz ve sağlıklı, insanı zindeleştiriyor.”

Beni kolumdan tutarak kapıya doğru çekti. Kapının önünde durarak başını geriye çevirdi ve ekledi. “Her şeyi bildiğimi anladınız, değil mi? “Bu küçük komedi artık son bulmalı.”

Sesiyle gözdağı verir gibiydi. Bayan Penn bembeyaz bir yüzle sessizce başını salladı. Poirot kıza döndü.

“Matmazel,” dedi nazikçe. “Çok genç ve sevimlisiniz ancak bu küçük olaya karışmış olmak bu gençliğin ve güzelliğin hapislane duvarlarının gerisinde saklı kalmasını engelleyemeyecek ve ben Hercule Poirot, inanın bundan dolayı çok üzgünüm.”

Sonra sokağa çıktı. Şaşkınlık içinde onu izledim. Dostum açıklamaya başladı.

“İlk andan itibaren, *mon ami*, durum bana ilginç gelmişti. Bu genç adam yalnızca Monkhampton’a kadar bilet aldığıında genç kızın bakışlarının ona takılıp kalması dikkatimi çekmişti. Neden mi? Adam asla kadınların bakacağı bir tip değildi de ondan. Arabaya bindiğimizde içimde bir şeyler olacaktı gibi bir his vardı. Genç adamın bagajdaki eşyaları kurcaladığını kim gördü? Matmazel, yalnızca matmazel. Ayrıca oturduğu sandalyeyi seçen de oydu –yüzü pencereye dönük olarak oturmak istemişti– hiç kadınca bir seçim değil.

“Sonra yanımıza hırsızlık öyküsüyle geldi; sana daha o zaman çantanın zorlanmış olmasının mantıklı olmadığını söylemiştim.”

“Peki, bütün bunlardan çıkacak sonuç neydi? Bay Baker çalıntı mallar karşılığında büyük bir meblağ ödemişti. Minyatürler çalınmış olduğu için Bayan Penn’e geri verilecekti. Onları bir daha satacak ve beş yüz sterlin kazanacağı yerde bin sterlin kazanmış olacaktı. Gizlice araştırdım ve son zamanlarda işlerinin pek de iyi gitmediğini öğrendim –iflasın eşiğindeler– Kendi kendime, teyze yeğen bu işin içinde olmalılar, dedim.”

“O zaman Bay Norton Kane’den aslında hiç kuşkulandın?”

“*Mon ami!* O bıyıkla mı? Suçlular genellikle çok iyi tıraş olmuşlardır ya da istenildiğinde yok edilebilecek nitelikte bir bıyığa sahiptirler. Peki ya akıllı Bayan Penn açısından durum neydi? Gördüğün gibi kadın pembe beyaz yaşlı, buruşmuş yaşlı bir kadın. Peki ya bu

kadın doğrulur, kalın botlar giyer, pürüzsüz tenine makyajla lekeler yapar ve son olarak da bunu taçlandırarak şekilde dudağının üstündeki kılların uzamasına izin verirse. O zaman ne olur. Bay Wood'un da dediği gibi erkeksi bir tip ortaya çıkar, öyle değil mi? Doğal olarak onun kadın kılığına girmiş bir erkek olduğunu düşünürüz, öyle değil mi?"

"Gerçekten de dün Charlock'ta mıymış?"

"Kesinlikle. Sanırım anımsayacaksın, bana trenin buradan on birde hareket ettiğini ve Charlock'a ikide vardığını söylemiştin. Dönüş treni daha da hızlıydı; bizzat gördük. Charlock'tan dördü beş geçte kalkıyor ve buraya altıyı çeyrek geçte varıyor. Tabii ki minyatürler asla o çantaya girmedi. Çanta valize konmadan önce artistik bir şekilde zorlanmıştı. Matmazel Mary'nin tek yapması gerekense onun güzelliğinden ve sevimliliğinden etkilenecek birkaç enayi bulmaktı. Ama bulduğu enayilerden biri enayi değildi, Hercule Poirot'ydü..."

Bu çıkarım hiç hoşuma gitmemişti.

Siteyle, "O zaman bir yabancıya yardımcı olduğunu söylediğinde bilerek beni kandırıyordun. Kesinlikle yaptığın buydu."

"Seni asla aldatmadım, Hastings. Kendi kendini kandıran sendin, bense yalnızca buna izin verdim. Kastettiğim Bay Baker Wood'du –bu olaydaki üçüncü kişi– yabancı." Yüzü asıldı. "Ah! Bu aldatmayı, yapmak zorunda kaldığımız gereksiz masrafları, Charlock'a dönüş için ödediğimiz bilet bedelini düşündüğümde, kanım konuğu korumak için kaynıyor. Bay Baker Wood sempatik bir adam değil, hatta senin de dediğin gibi itici bile. Ama o bir konuk! Ve biz konuklar Hastings, el ele vermeliyiz. Ben, daima konuklardan yanayım."

Market Basing'in Gizemi

I

"Aslına bakarsanız kırsalda yaşamaktan daha güzel bir şey olmaz, öyle değil mi?" diyen Müfettiş Japp temiz havada ağzından derin bir soluk alıp verdi.

Poirot ve ben de ona tüm kalbimizle katılıyorduk. Hafta sonu için Market Basing adlı küçük taşra köyüne gitme fikri müfettişten çıkmıştı. İş dışında Japp bilgili, fazlasıyla tutkulu bir botanistti ve inanılmayacak kadar uzun Latince adları olan en ufak bitkileri bile isimleriyle biliyordu. (gerçi Latince telaffuzu çok tuhaftı ama...) Bunu gerçek işinden çok daha büyük bir hevesle yaptığı söylenebilirdi.

Japp, "Hiç kimse bizi tanımıyor," dedi. "Biz de kimseyi tanımıyoruz. Zaten istediğimiz de buydu, öyle değil mi?"

Ancak bunun doğru olmadığı çok geçmeden ortaya çıktı. Köyün polis memuru yirmi kilometre ötedeki bir köyden buraya atanmıştı ve o köydeyken bir arsenik zehirlenmesi nedeniyle Scotland Yard'dan Müfettiş Japp ile birlikte çalışmıştı. Onun çok saygı duyduğu bu büyük adamla karşılaşmaktan dolayı yaptığı sevinç tezahüratı Japp'ın moralini daha da yükseltti. Sonuçta güneşli bir pazar sabahında köydeki hanın bahçesinde kahvaltıya oturduğumuzda hepimizin keyfi son derece yerindeydi. Pencereleleri saran hanımelleri sanki

bizi izliyor, benzersiz kokularıyla bizi büyülemeye çalışıyorlardı. Masaya getirilen pastırma ve yumurtalar nefisti, gerçi kahve o kadar iyi değildi ama içilebilecek gibiydi ve en azından sıcaktı.

Japp, “Hayat bu işte,” dedi. “Emekli olduğumda kırsalda küçük bir ev alacağım. Cinayetlerden, kötülüklerden çok uzakta.”

“*Le crime, il est partout,*”⁽¹⁾ diyen Poirot tabağındaki güzel kare ekmeği yerken, çatık kaşlarla pencerenin eşiğine konmuş olan serçe-yi izliyordu.

O anda aklıma gelen bir şiirden ufak bir alıntı yaptım.

*Tavşanın saf, şirin bir yüzü var,
Halbuki yaşamı tam bir rezalet.
Gerçekten de anlatamam size,
Ne denli kötü şeyler yaptıklarını tavşanların.*

“Tanrım!” dedi Japp, vücudunu geriye doğru esnetirken. “Sanırım bir yumurta ve bir iki dilim pastırma daha yiyebilirim. Siz ne dersiniz, yüzbaşı?”

İçtenlikle katılarak, “Ben de alırım,” dedim. “Peki ya sen Poirot.”

Poirot onlara katılmıyordu. “Mideye o kadar yüklenmemek gerekir, yoksa beyin de fonksiyonunu yapamaz olur.”

“Sanırım midemi biraz daha doldurmak riskini göze alacağım,” diyen Japp güldü. “Bu arada siz de ince sayılmazsınız, Mösyö Poirot. Neyse, bayan, iki porsiyon yumurta ve pastırma lütfen.”

Aynı anda kapıda iriyarı bir adam belirdi. Bu polis memuru Pollard’dı.

“Umarım sizi rahatsız etmemi bağışlarsınız müfettiş – baylar – ancak bir konuda fikrinizi almak istiyordum.”

(1) Suç her yerdedir.

Japp hemen, "Tatildeyim," dedi. "Çalışmıyorum. Olay neydi?"

"Leigh House'da oturan, beyefendi kendini vurmuş... başından."

Japp alaycı bir havada, "Olur ya..." dedi. "Borcu vardır, karısıyla sorunları vardır, filan. Üzgünüm, sana yardımcı olamayacağım Pollard."

"Asıl sorun onun kendini vurmuş olamayacağından kaynaklanıyor. Dr. Giles öyle olduğunu iddia ediyor."

Japp fincanını masaya bıraktı. "Kendini vurmuş *olamaz* mı? Ne demek istiyorsunuz?"

Pollard, "Dr. Giles öyle olduğunu iddia ediyor," diye yineledi. "Bunun kesinlikle olanaksız olduğunu söylüyor. Kapı içeriden kilitlenmiş ve pencereler de sıkı sıkıya kapatılmış olmasına rağmen adamın intihar etmiş olamayacağına ısrar ediyor."

Bu kadarı yeterliydi. Hemen ikinci yumurta ve pastırma siparişini iptal edip birkaç dakika sonra yola koyulduk. Elimizden geldiğince hızlı bir şekilde Leigh House'a doğru ilerlerken Japp da heyecanla polis memurunu sorguluyordu.

Ölen kişinin adı Walter Protheroe idi; orta yaşlarda, kendi köşesine çekilmiş bir insandı. Market Basing'e sekiz yıl önce gelmişti. Derme çatma, yıkılmaya yüz tutmuş eski bir malikâne olan Leigh House'u kiralamış ve oraya yerleşmişti. Evin yalnızca bir tek kanadında yaşıyor, istekleri yanında getirdiği kâhya kadın tarafından karşılanıyordu. Bayan Clegg adlı bu kadın saygın bir görünüme sahipti ve kısa bir sürede köyün neredeyse tamamının beğenisini ve saygısını kazanmıştı. Kısa süre önce Bay Protheroe'ya Londra'dan yatılı konuklar gelmişti; Bay ve Bayan Parker. O sabah efendisine seslenince yanıt alamayan Bayan Clegg kapının da kilitli olduğunu görünce endişelenmiş ve hemen durumu polise ve doktora haber vermişti. Polis memuru Pollard ve Dr. Giles aynı anda oraya varmışlardı, ortak çabalarıyla Bay Protheroe'nun yatak odasının ceviz kapısını kırmayı başarmışlardı.

Onu bulduklarında Bay Protheroe yerde yatıyordu, başından vurulmuştu ve tabanca sağ elindeydi. Görünen tam bir intihar sahnesiydi.

Ne var ki cesedi muayene ettikten sonra Dr. Giles'in kafası karışmıştı. Sonunda polis memurunu kenara çekmiş ve bu konuyu onunla paylaşmıştı. Bu da Pollard'ın aklına bir kez daha Japp'ı getirmiş, böylece doktoru evde bırakmış ve hızla hana koşmuştu.

Polis memurunun anlattıkları sona ulaştığında Leigh House'a varmıştık. Burası bakımsız, ot bürümüş bir bahçenin içinde, büyük, ıssız bir binaydı. Ön kapı açıktı, antreden geçip, seslerin geldiği küçük kahvaltı odasına gittik. Odada dört kişi vardı: İlk bakışta hoşlanmadığım, alelacele giyindiği anlaşılan çirkin, güvenilmez ifadeli sevimsiz bir adam; bir şekilde güzel sayılsa da sevimsiz tipte bir kadın; kâhya olduğunu düşündüğüm diğerlerinden uzak duran siyahlar giymiş bir diğer kadın ve de spor tüvit giysiler içinde, enerjik, sağduyulu yüz ifadesiyle dikkat çeken, durumu idare ediyormuş gibi görünen bir adam.

Polis memuru, "Dr. Giles," dedi. "Sizi Scotland Yard'dan Müfettiş Japp ile tanıştırayım. Ve de onun iki arkadaşı."

Doktor bizi selamladıktan sonra Bay ve Bayan Parker'la tanıştırdı. Sonra onların peşinden yukarı çıktık. Japp'ın verdiği işaretle Pollard eve göz kulak olmak için aşağıda kaldı. Doktor bizi yukarıda uzun bir koridordan geçirdi. Koridorun sonunda menteşelerden hâlâ kıymıklar sarkan boş bir kapı çerçevesi dikkatini çekiyordu. Kapının kendisiyse odanın içinde yerdeydi.

İçeri girdik. Ceset hâlâ yerdeydi. Bay Protheroe orta yaşlı, sakallı, şakakları hafif ağarmış bir adamdı. Japp ilerleyip cesedin yanına diz çöktü.

"Niçin onu bulduğunuz gibi bırakmadınız?" diye homurdandı.

Doktor omuz silkti. "Bunun açık bir intihar olduğunu düşün-
dük."

Japp, "Hımm," dedi. "Kurşun beyne sol kulağın arkasından girmiş."

"Kesinlikle doğru," dedi doktor onaylayarak. "Kendisinin ateş etmesi kesinlikle olanaksız. Kolunu sağdan sola kafasının etrafına dolamış olması gerekirdi. Ve bunu yapsa bile o halde ateş etmiş olması olanaksız."

"Ama tabanca elindeydi, değil mi? Tam olarak nasıldı? Bu arada, tabanca nerede?"

Doktor başıyla masayı işaret ederek, "Elindeydi ama parmakları tabancayı kavramamıştı, tabanca avucunun içinde duruyordu," diye yanıtladı.

"Sonradan eline verilmiş, bu açıkça ortada." Japp tabancayı kontrol etti. "Bir tek kurşun ateşlenmiş. Parmak izi araştıracağız ama sizinki dışında bir parmak izi bulacağımızı hiç sanmıyorum Dr. Giles. Öleli ne kadar olmuş?"

"Dün gece öldüğünü söyleyebilirim. Dedektif öykülerindeki muhteşem doktorlar gibi kesin bir saat vermem olanaksız. Kabaca bir tahminde bulunsam, öleli on iki saat kadar olduğunu söyleyebilirim."

O ana kadar Poirot en ufak bir hareket yapmamış, hatta kıpırdamamıştı bile. Yanı başında durmuş, Japp'ın çalışmalarını izleyip konuşmaları dinlemişti. Zaman zaman havayı kokluyor, şaşırmış gibi başını sallıyordu. Ben de kokladım ama ilgi çekecek bir koku algılayamadım. Hava son derece temiz ve kokudan arındırılmış gibiydi. Yine de Poirot kuşkuyla burnunu çekiyor, havayı kokluyordu. Sanki hassas burnu benim atladığım bir şeyi keşfetmişti.

Japp cesedin yanından ayrıldıktan sonra Poirot cesedin yanına diz çöktü. Ancak yarayla ilgilenmedi. İlk anda Protheroe'nun tabancayı tutan parmaklarını incelediğini düşündüysem de bir an sonra onun asıl ilgisini çekenin elbisesinin koluna sıkışmış bir mendil olduğunu fark ettim. Bay Protheroe koyu gri bir takım elbise giymişti.

Poirot sonunda yerden doğruldu, ama gözleri hâlâ mendildeydi. Sanki onu şaşırtan bir şey vardı.

Japp onu çağırarak kapıyı kaldırmasına yardım etmesini istedi. Bu fırsattan yararlanarak cesedin yanına diz çöktüm. Mendili elbisenin kolundan çekerek inceledim. Beyaz pamuklu sıradan bir mendildi, ne leke vardı ne de herhangi bir işaret. Başımı salladım ve mendili yeniden yerine koydum. Hiçbir şey anlamamıştım.

Bu arada diğerleri kapıyı kaldırmışlardı; anahtar aradıklarını anlamıştım, ama boşuna bir çabaydı bu.

Japp, “Her şey apaçık ortada,” diye açıkladı. “Pencereler kapatılmış ve mandalları kilitlenmiş. Katil kapıdan çıkmış, kapıyı kilitlemiş ve anahtarı da yanında götürmüş. Protheroe’nun kapıyı kilitledikten sonra intihar ettiğinin düşünüleceğini ve anahtarın olmadığına fark edilmeyeceğini sanmış olmalı. Siz de aynı fikirde misiniz, Mösyö Poirot?”

“Evet, aynı şeyi düşünüyorum ama katilin anahtarı kapının altından içeri atması daha kolay ve iyi olmaz mıydı? Kilitlenmiş olduğu düşünülürdü.”

“Herkesin sizin kadar zeki olmasını beklememelisiniz. Eğer cinayet işlemeye kalksanız polislerin kâbusu olurdunuz, bu kesin. Neyse, ekleyeceğiniz bir şey var mıydı Mösyö Poirot?”

Bana sorarsanız bir şekilde Poirot’yu tedirgin eden bir şey vardı. Ne yapacağını bilemez bir haldeydi. Etrafına bakındı ve yumuşak bir sesle adeta özür dilercesine fikrini açıkladı.

“Mösyö çok fazla sigara içiyormuş.”

Bu doğrudu, şöminenin içi izmarit doluydu, aynı şekilde büyük berjer koltuğun yanındaki sehpanın üstünde duran kül tablası da.

Japp. “Yalnızca dün akşam yirmi sigara içmiş olmalı,” dedi. Eğilerek şöminenin içini dikkatle kontrol ettikten sonra dikkatini kül tablasına yöneltti. “Hepsi aynı cins,” dedi daha sonra. “Aynı kişi tarafından içilmiş. Bunda bir sorun yok, Mösyö Poirot.”

Poirot, “Ben de olduğunu düşünmemiştim,” diye mırıldandı.

“Aha!” diye haykırdı Japp aynı anda. “Bu da ne?” Eğildi ve yerde, ölen adamın hemen yakınında duran parlak, hafif bir şeyi aldı. “Kırık bir kol düğmesi. Acaba bu kime ait? Dr. Giles, lütfen aşağı inip kâhya kadına buraya gelmesini söyler misiniz?”

“Peki ya Parker’lar? Adam gitmekte ısrar ediyor. Londra’da halletmesi gereken çok önemli işleri olduğunu söylüyor.”

“Olabilir. İşi her neyse onsuz halletmeleri gerekecek. Şu andaki koşullar onun burada olmasını gerektiren çok daha önemli ve acil bir durumla karşı karşıya olduğumuzu gösteriyor. Kâhya kadını yukarı gönderin ve ne siz ne de Pollard sakın Parker’ların sıvışıp gitmelerine izin vermeyin. Bu sabah buraya evdekilerden biri girdi mi?”

Doktor bir an düşündü sonra, “Hayır, Pollard ile içeri girdiğimizde onlar dışarıda koridorda bekliyorlardı,” diye karşılık verdi.

“Emin misiniz?”

“Kesinlikle eminim.”

Doktor kendisinden istenileni yapmak üzere gitti.

Japp doktorun arkasından, “İyi bir adam,” diye yorum yaptı. “Bazı taşra doktorları gerçekten de birinci sınıf insanlar olabiliyorlar. Neyse, acaba bu adamı kim vurdu? Evdekilerden biriymiş gibi görünüyor. Kâhyadan pek şüphelenmedim doğrusu. Eğer bunu yapmak isteseydi sekiz yıl bekler miydi? Acaba bu Parker’lar kim? Pek sempatik, güvenilir insanlara benzemiyorlar.”

O sırada Bayan Clegg kapının eşiğinde belirdi. Zayıf denecek kadar ince bir kadındı. Ortadan ayırıp, sımsıkı arkasında bağladığı gri saçlarıyla ciddi, sakın ve ağırbaşlı bir görünümü vardı. Yine de saygı duyulacak kadar becerikli bir insan olduğu anlaşılıyordu. Japp’ın sorması üzerine Bay Protheroe’nun yanında on dört yıldır çalıştığını söyledi. Bay Protheroe cömert, anlayışlı ve saygılı bir patrondu. Üç gün öncesine kadar Bay ve Bayan Parker’ı görmemişti,

dediğine göre birdenbire çıkıp gelmişlerdi. Kendi kendilerini davet ettirdikleri kanısındaydı çünkü efendisi onları gördüğüne pek sevinmemiş gibiydi. Japp'ın gösterdiği kol düğmeleri Bay Protheroe'ya ait değildi, bundan emindi. Tabancaya gelince ise efendisinin böyle bir tabancası olduğunu düşünüyordu. Bay Protheroe tabancayı kilit altında tutuyordu. Yıllar önce görmüştü ama aynı tabanca olup olmadığını kesin olarak söyleyemezdi. Gece silah sesi duymamıştı. Aslında böylesine büyük ve düzensiz planlanmış bir evde bu şaşırtıcı bir durum değildi. Kendisinin odası ve Parker'lar için hazırladığı oda evin diğer ucundaydı. Bay Protheroe'nun kaçta uyumaya çıktığını bilmiyordu, kendisi dokuz buçukta dinlenmeye çekildiğinde Bay Protheroe halen ayaktaymış. Odasına çekildiğinde de Bay Protheroe'nun hemen yatmak gibi bir alışkanlığı yoktu. Genellikle gece yarısına kadar oturup kitap okurken sigara içerdi. Kendisi ciddi anlamda tiryakiydi.

O anda Poirot da bir soru yöneltti.

"Efendiniz genelde pencereler açık mı yoksa kapalı olarak mı uyurdu?"

Bayan Clegg, "Genellikle açık olurdu, en azından üst kısmı," diye karşılık verdi.

"Ama şimdi kapalı. Bunu açıklayabilir misiniz?"

"Hayır. Belki de üşüdü ve kapattı."

Japp birkaç soru daha sorduktan sonra onu gönderdi. Sonrasında ayrı ayrı Parker'larla görüştü. Bayan Parker çılgın gibiydi, korkmuş ve ağlamaklıydı. Bay Parker ise kabaydı, bu kötü özellik adeta üzerine yapışmıştı. Kol düğmesinin kendine ait olmadığını söyledi. Ancak karısı daha öncesinde düğmeyi tanıdığını belirttiği için bu onun hiç de lehine bir ifade olmadı. Aynı şekilde Propetroe'nin odasına girdiğini de inkâr ettiği için Müfettiş Japp elinde gözaltı kararı almak için yeterli kanıt olduğu kanısına vardı.

Sorumluluğu ve yetkiyi Pollard'a devreden Japp hemen köye dönerek merkez ile bağlantıya geçti. Poirot ve bense geze geze kaldığımız hana döndük.

Yolda, "Poirot, seni çok sakın görüyorum," dedim. "Yoksa bu olay ilgini çekmedi mi?"

"*Au contraire.*"⁽¹⁾ Aslında fazlasıyla ilgimi çekti. Ama aynı şekilde şaşırttı da."

"Cinayet nedeni belirsiz," dedim düşünceli bir halde. "Ama Parker'ların sağlam ayakkabı olmadıklarından eminim. Her ne kadar nedeni bilemesek de adamın suçlu olduğu apaçık ortada, neyse o da sonradan ortaya çıkar nasıl olsa."

"Japp'ın atladığı, dikkatini çeken bir şey olmadı mı?"

Onu meraklı bakışlarla süzdüm. "Poirot, yine kolunun altında bir şeyler var."

"Beni bırak da asıl ölen adamın kolunda ne vardı?"

"Ah, şu mendil."

"Kesinlikle, o mendil."

"Gemiciler mendillerini kollarının içinde taşırlar," dedim düşünceli düşünceli.

"Harika bir bakış açısı, Hastings, ama benim kafamdan geçen bu değildi."

"Başka bir şey mi?"

"Evet, tekrar tekrar odadaki sigara dumanının kokusunu algılamaya çalıştım."

"Ben değişik bir koku almadım," diye haykırdım şaşkınlık içinde.

"Ben de öyle, *cher ami*."

Onu ciddi bakışlarla süzdüm. Poirot'nun ne zaman dalga geçtiğini ne zaman ciddi konuştuğunu anlamak çok zordu. Ama o anda gerçekten çok ciddi ve düşünceli görünüyordu.

(1) Aksine.

II

Ön soruşturma iki gün sonra yapıldı. Bu arada bir başka kanıt daha ortaya çıktı. Serserinin teki o gece duvardan tırmanarak Leigh House'un bahçesine girdiğini itiraf etti. Çoğu zaman bahçedeki kapısı kilitlenmeyen bahçıvan kulübesinde uyuyordu. Akşam saat on ikide birinci kattaki bir odadan iki erkeğin tartışma seslerini duyduğunu söyledi. Birisi yüksek bir miktarda para istiyor, diğeri öfkeyle reddediyordu. Bir çalılığın arkasına gizlenmiş, odanın içinde iki adamın aydınlık pencerenin önünden gelip geçmelerini izlemişti. Bunlardan birinin Bay Protheroe olduğunu biliyordu, yani evin sahibi. Diğerrinin ise Bay Parker olduğunu teşhis etti.

Parker'ların Leigh House'a, Protheroe'ya şantaj yapmak için gelmiş oldukları anlaşılyordu. Daha sonra ölen adamın asıl adının Wendover olduğu da ortaya çıktı. Donanma'da teğmendi ve bir şekilde 1910 yılında birinci sınıf bir kruvazör '*Merrythought*'un havaya uçurulması olayı ile ilgisi vardı. Wendover'ın bu olaydaki rolünü bilen Parker'ın onu izlediği ve ondan susması karşılığında para istediği ancak Wendover'ın bunu reddettiği sonucuna varıldı. Tartıştıkları sırada Wendover ona silahını doğrultmuş, Parker silahı onun elinden kaparak onu vurmuş ve sonra da olaya intihar süsü vermişti.

Parker tutuklanarak mahkemeye sevk edildi ve ondan savunması istendi. Polisteki resmi soruşturmaya katılmıştık, oradan ayrılırken Poirot başını salladı.

"Böyle olmalı," diye mırıldandı kendi kendine. "Evet, böyle olmalı, daha fazla ertelememeliyim."

Postaneye gidip bir not yazarak özel postayla gönderdi. Mektubun kime yazıldığını görmemiştim. Sonra bu unutulmaz hafta sonunda kaldığımız hana döndük.

Poirot huzursuzdu. Bir pencereden diğerrine gidiyor, dışarı bakıyordu.

“Bir konuk bekliyorum,” diye açıkladı bu durumu. “Bu olmaz... kesinlikle yanılmış olamam. Evet, işte burada.”

O anda Bayan Clegg’in odaya girmesi benim açımdan gerçekten de çok şaşırtıcıydı. Her zamanki kadar soğukkanlı değildi ve sanki koşmuş gibi soluk soluğaydı. Poirot’ya baktığı sırada gözlerinde beliren korkuyu fark ettim.

“Lütfen oturun matmazel,” dedi Poirot nazikçe. “Tahminimde haklıyım, değil mi?”

Kadın yanıt vereceği yerde gözyaşlarına boğuldu.

“Neden yaptınız bunu?” diye sordu Poirot yumuşak bir biçimde. “Neden?”

Kadın, “Onu çok seviyordum,” dedi. “O henüz küçük bir çocukken onun bakıcısıyım. Ah, lütfen bana acıyın.”

“Elimden geleni yapacağım ancak siz de şunu anlamalısınız, suçsuz bir adamın asılmasına izin veremem, ahlaksız bir şantajcı olsa bile.”

Kadın doğruldu ve yavaşça, “Belki yerinizde olsam ben de aynen böyle düşünürdüm,” dedi. “Yapmanız gerekeni yapın.” Hızla odadan çıktı.

Şaşkınlık içinde, “Onu Bayan Clegg mi vurmuş?” diye sordum. Poirot hemen açıkladı.

“Kendi kendini vurmuş. Sağ kolundaki mendili anımsıyorsun, değil mi? Bu bana onun solak olduğunu gösterdi. Bay Parker’la yaptığı şiddetli tartışmanın ardından gerçeğin ortaya çıkacağı korkusuyla kendini vurdu. Sabah Bayan Clegg her zamanki gibi onu uyandırmak için odaya geldi ve ölüsünü buldu. Kendisinin de söylediği gibi Protheroe’yu çocukluğundan beri tanıyordu, onu kendi elleriyle büyütmişti. Onu böylesine korkunç, utanç verici bir ölüme sürükledikleri için Parker’lardan nefret ediyordu. Onun gözündeki onlar katildi, taptığı adamın ölümüne neden olmuşlardı. Sonra birden onları bu davranışlarından dolayı cezalandırmanın yolunu bildiğini düşündü.

Protheroe'nın solak olduğunu bir tek o biliyordu. Tabancanın yerini değiştirerek adamın sağ eline aldı, pencereleri kapadı ve sürgüledi, aşağıdaki odalardan birinde bulduğu kol düğmesini cesedin yakınına bıraktı ve kapıyı kilitleyip, anahtarı aldıktan sonra odadan çıktı.”

“Poirot!” diye haykırdım hayranlıkla. “Sen olağanüstüsün. Bütün bunları o mendil sayesinde mi anladın?”

“Ve sigara dumanı. Eğer pencereler kapalıyken o kadar sigara içilmiş olsaydı, tütün kokusundan neredeyse odaya girilemez olması gerekirdi, ama odanın havası temizdi. Bu da pencerelerin gece boyunca açık olduklarını ve sabah kapatıldıklarını gösteriyordu. Bu beni düşündürdü. Katilin pencereleri niçin kapamak istediğine bir anlam veremiyordum. Eğer intihar teorisi işe yaramazsa, açık bırakması onun açısından avantaj olabilir, katilin bu yolla evden uzaklaştığı düşünülürdü. Sonra o serserinin anlattıkları kuşkuvarımı güçlendirdi. Eğer pencere açık olmasaydı serserinin konuşulanları duymuş olması olanaksızdı.”

“Muhteşem!” diye haykırdım coşkuyla. “Peki, şimdi bir fincan çaya ne dersin?”

Poirot iç çekti. “Tipik bir İngiliz gibi konuştun. Sanırım bir bardak şurup içmek isteyebileceğim gibi bir düşünce aklına bile gelmedi?”

Arı Kovanı

Evinden çıkan John Harrison bir an terasta durup bahçesine baktı. Yapılı ancak sıska denecek kadar zayıf ve solgun yüzlü bir adamdı. Genelde asık suratlı biri gibi görünse de o anda da olduğu gibi sert hatlarında beliren gülümsemeyle çekici ve hoş bir insana dönüşüyordu.

John Harrison bahçesini seviyordu, hiçbir zaman o ağustos akşamında olduğu kadar iyi görünmemişti gözüne; gür ve canlıydı. Sarmaşık güllerinde hâlâ çiçek vardı, ıtırlar ise havaya hoş bir koku yayıyorlardı.

Çok iyi tanıdığı cırlak bir ses Harrison'un birden başını çevirmesine neden oldu. Bahçe kapısından gelen de kimdi? Bir dakika kadar sonra yüzünde tam anlamıyla bir şaşkınlık ifadesi belirdi. Bahçedeki patikadan gelen görmeyi beklediği belki de son kişiydi.

Harrison, "Bu ne muhteşem bir sürpriz," diye seslendi. "Mösyö Poirot!"

Evet, gerçekten de gelen tüm dünyanın tanıdığı ünlü dedektif Hercule Poirot'ydu.

Poirot, "Evet, benim," diye karşılık verdi. "Bir defasında bana, 'Eğer bir gün yolunuz bizim oralara düşerse gelip beni görün,' demiştiniz. Sözüñüze uydum ve geldim."

Harrison içtenlikle, “Çok sevindim,” dedi. “Çok memnun oldum. Lütfen oturun, bir şeyler içelim.” Harrison büyük bir misafirperverlikle verandada, üzerinde çok çeşitli şişelerin durduğu bir masayı işaret etti.

Verandadaki hasır sandalyelerden birine oturan Poirot, “Çok teşekkür ederim,” dedi. “Sanırım şurubunuz yoktur, değil mi? Hayır, hayır, hiç sorun değil, olacağını düşünmemiştim zaten. O zaman bir bardak soda... hayır, viski istemem.” Diğer adam soda bardağını yanına bırakırken de ekledi. “Tanrım, bıyıklarım yumuşamış. Bu ne sıcak!”

Poirot'nun karşısındaki bir koltuğa oturan Harrison, “Sizi dünyanın bu ıssız köşesine getiren sebep ne?” diye sordu. “Seyahat mi?”

“Hayır, *mon ami*, iş.”

“İş mi? Dünyanın bu ücra köşesinde mi?”

Poirot sıkıntıyla, “Evet dostum, ne yazık ki suç yalnızca kalabalık yerlerde işlenmiyor,” dedi.

Harrison güldü. “Sanırım bunu söylemem aptallıktı. Burada araştırdığınız belirli bir olay mı, yoksa bunu sormamam mı gerekiyor?”

Poirot, “Tabii ki sorabilirsiniz,” dedi. “Ayrıca, aslında sormanızı yeğlerim.”

Harrison onu meraklı bakışlarla süzdü. Poirot'nun davranışlarında bir tuhaflık seziyordu.

“Bir olayı soruşturduğunuzu söylemiştiniz, değil mi?” diye yineledi çekinerek. “Ciddi bir şey mi?”

“Hem de en ciddisi.”

“Yani...”

“Cinayet.”

Hercule Poirot bu sözcüğü öylesine ciddi bir ifadeyle söylemişti ki Harrison bir an için şaşaladı. Dedektif hâlâ gözlerini dikmiş ona

bakıyordu ve yine bu bakışlarda öylesine bir tuhaflık vardı ki Harrison ne diyeceğini bilemedi. Neden sonra kendini toparlayarak sordu. “Ama ben burada herhangi bir cinayet işlendiğini duymadım.”

“Evet, doğru, duyamazdınız.”

“Kim öldürüldü?”

“Şimdilik hiç kimse.”

“Nasıl yani?”

Poirot, “Duymamış olmanızın nedeni de bu zaten,” dedi. “Henüz işlenmemiş bir cinayeti araştırıyorum.”

“Bakın bu saçmalık.”

“Tam olarak değil. Eğer bir cinayeti işlenmeden önce soruşturabiliyorsanız, bu hiç kuşkusuz aynı şeyi sonrasında yapmaktan çok daha iyidir. Hatta –bu da bir fikir– engelleyebilirsiniz bile.”

Harrison onu şaşkın bakışlarla süzdü. “Ciddi olamazsınız, Mösyö Poirot.”

“Aksine çok ciddiyim.”

“Gerçekten de bir cinayet işleneceğine mi inanıyorsunuz? Ah, ama bu çok saçma.”

Poirot karşısındakinin feryadını dikkate almadan cümlesini tamamladı.

“Tabii eğer bunu engelleyemezsek. Evet, *mon ami*, demek istediğim aynen bu.”

“Biz mi?”

“Biz, dedim. Yardıma ihtiyacım var.”

“Buraya gelme nedeniniz bu mu?”

Poirot ona baktı ve yine bakışlarındaki bir şey Harrison’u huzursuz etti.

“Buraya geldim Mösyö Harrison, çünkü... şey... sizi seviyorum.”

Ve sonra tamamen farklı bir sesle ekledi. “Burada bir yabancı kovarı olduğunu görüyorum, Mösyö Harrison. Bunu yok etmelisiniz.”

Konunun böyle birdenbire değişmesi Harrison'u şaşırtmıştı. Poirot'nun bakışlarını izledi ve şaşkınlık içinde mırıldandı.

"Aslına bakarsanız bunu yapacağım, daha doğrusu genç Langton yapacak bunu. Claude Langton'u anımsıyorsunuz, değil mi? Sizinle karşılaştığımız yemekte o da vardı. Bu akşam buraya kovani almaya geliyor. Bu işten hoşlanıyor ve iyi de biliyor."

Poirot, "Ah!" dedi. "Peki, bunu nasıl yapıyor?"

"Petrol ve bahçe şıngasıyla. Kendi şıngasını yanında getirecek. Onunki bu işe benimkinden çok daha uygun."

"Bunun başka bir yolu daha var, öyle değil mi? Potasyum siyanür."

Harrison şaşırmış görünüyordu. "Evet, ama onu kullanmak çok tehlikeli. Hatta onu evinde bulundurmak bile riskli."

Poirot ciddi ciddi başını salladı. "Evet, öldürücü bir zehir," dedi ve bir dakika kadar bekledi, sonra daha da soğuk, ciddi bir sesle yineledi. "Öldürücü bir zehir."

"Eğer kayınvalidenizden kurtulmak istiyorsanız, işe yarar," diyen Harrison kendi yaptığı şakaya güldü.

Ancak Poirot ciddiyetini sürdürüyordu.

"Mösyö Langton'un yabancıları kovanını petrolle imha edeceğinden eminsiniz, değil mi Mösyö Harrison?" diye sordu.

"Kesinlikle eminim. Neden sordunuz?"

"Merak ettim. Bugün öğleden sonra Barchester'daki eczane-deydim. Aldığım ilaçlardan biri için zehirlerin kayıt edildiği defteri imzalamam gerekti. Oradaki son imza dikkatimi çekti. Claude Langton'a aitti ve potasyum siyanür almıştı."

Harrison afallamıştı. "Bu tuhaf. Daha geçen gün Langton bana bu şeyi kullanmanın aklından bile geçmediğini söyledi; ayrıca bu amaçla satın alınamayacağını da belirtti."

Poirot bahçeye baktı, ardından son derece sakın bir ses tonuyla sordu. “Langton’dan hoşlanıyor musunuz?”

Harrison şaşırmişti. Bu soruya hazırlıksız yakalanmıştı. “Ben... ben... şey.... tabii, tabii hoşlanıyorum. Neden hoşlanmayayım ki?”

“Hiç, yalnızca merak ettim.” Poirot sakın ve uysaldı. Harrison yanıt vermeyince ekledi. “Onun sizden hoşlanıp hoşlanmadığını da merak ettim.”

“Nereye varmak istiyorsunuz, Mösyö Poirot? Dilinizin altında çözemediğim bir şey var.”

“Size karşı dürüst olacağım. Nişanlısınız Mösyö Harrison, yakında evleneceksiniz. Bayan Molly Deane’i tanıyorum. Çok şirin, tatlı ve güzel bir genç kız. Sizinle nişanlanmadan önce Claude Langton ile nişanlıydı. Sizin için onu bıraktı.”

Harrison başıyla onayladı.

Poirot devam etti. “Size onun bunu yapmasındaki nedenlerinin ne olduğunu sormayacağım, kesinlikle haklı da olabilir. Ancak şunu belirtmek isterim ki, Langton’un bunu unuttuğunu ya da bağışladığını düşünmek doğru olmayabilir.”

“Yanılıyorsunuz Mösyö Poirot, emin olun yanılıyorsunuz. Langton tam bir sporcudur, olayları erkek gibi göğüslemeyi bilir. Bana karşı şaşılacak derecede saygılı ve dürüst davrandı – dostça yolumuzdan çekildi.”

“Peki, bu size tuhaf gelmedi mi? ‘Şaşılacak derecede’ sözcüğünü kullandınız ama hiç şaşırma benzemiyorsunuz.”

“Ne demek istiyorsunuz Mösyö Poirot?”

“Demek istediğim,” diyen Poirot’nun sesinde çok farklı bir tını vardı. “Bir erkek uygun zaman gelene dek nefretini gizleyebilir.”

“Nefret mi?” Harrison başını salladı ve güldü.

Poirot, “İngilizler çok aptal oluyorlar,” dedi. “Kendilerinin birini aldatabileceklerini ama hiç kimsenin onları aldatamayacağını

sanıyorlar. Sporcu birinden asla bir kötülük beklenemez, diye düşünürler. Ve de cesur ama aptal oldukları için, bazen ölmemeleri gerektiği halde ölüyorlar.”

Harrison kısık bir sesle, “Beni uyarıyorsunuz,” dedi. “Bunu anlıyorum ama aynı zamanda da bu beni şaşırtıyor. Beni Charles Langton’a karşı uyarıyorsunuz. Bugün buraya beni uyarmaya geldiniz...”

Poirot başıyla onayladı. Harrison birden yerinden sıçradı.

“Siz delirmişsiniz, Mösyö Poirot. Burası İngiltere. Burada böyle şeyler olmaz. Hayal kırıklığına uğramış âşıklar rakiplerini sırtından bıçaklamaz ya da zehirlemezler. Langton konusunda da yanılıyorsunuz. O bir sineği bile incitemez.”

Poirot sükûnetini bozmadan, “Sineklerin yaşamı benim konum değil,” dedi. “Bu arada Bay Langton’un sineği bile öldüremeyeceğini söylerken onun binlerce yabanarısını öldürmeye hazırlandığını unutuyorsunuz.”

Harrison hemen yanıt vermedi. Bu kez ayağa kalkma sırası ünlü dedektiftiydi. Dostunun yanına gitti ve elini omzuna koydu. Öylesine huzursuzdu ki neredeyse iriyarı adamı salladı. Bu arada kulağına fısıldadı.

“Kendinize gelin, dostum, kendinize gelin. Ve bakın, işaret ettiğim yere bakın. Orada bir bank var, tam ağacın köklerinin dibinde. Görüyor musunuz, yabanarıları evlerine dönüyorlar, günün sonunda sakin ve huzur içindeler, öyle değil mi? Kısa bir süre sonra yok etme faaliyeti başlayacak, ama onlar bunu bilmiyorlar. Onlara bunu haber verecek biri yok. Anlaşılan onların bir Hercule Poirot’ları yok. Bakın Mösyö Harrison, buraya iş için geldim. Benim işim cinayet. İşlenmeden önce de işlendikten sonra da cinayet benim işim. Mösyö Langton yabanarısı kovanını almak için ne zaman gelecek?”

“Langton asla...”

“Ne zaman?”

“Dokuzda. Bakın, size söylüyorum, yanılıyorsunuz. Langton asla...”

“Siz İngilizler!” diye haykırdı Poirot hışımla. Şapkasıyla bastonunu aldı ve patikada ilerlemeye başladı. Bu arada omzunun üstünden konuşmayı sürdürüyordu. “Sizinle kalıp bunu tartışmayacağım. Bunun kendimi daha fazla öfkeliendirmekten başka faydası olmayacak, ama şunu iyi bilin, saat dokuzda burada olacağım.”

Harrison bir şeyler demek için ağzını açtıysa da Poirot ona bu fırsatı vermedi.

“Ne diyeceğinizi biliyorum. Langton asla, falan filan. Ah, Langton asla yapmaz. Neyse, ben yine de dokuzda burada olacağım. Ama evet, bu hoşuma gidebilir –evet böyle açıklayabilirim durumu– yabancıları kovanın yok edilmesini izlemekten hoşlandığımı söyleyebilirim. Bir başka İngiliz sporu!”

Yanıt beklemeden hızla patikada ilerledi ve bahçe kapısını gıcırdatarak açıp dışarı çıktı. Yola çıkınca adımlarını yavaşlattı. Canlılığı kaybordu, yüzünde ciddi ve sıkıntılı bir ifade belirdi. Cebinden saatini çıkarıp baktı; sekizi çeyrek geçiyordu.

“Yaklaşık kırk beş dakika zamanım var,” diye mırıldandı. “Acaba beklemem daha iyi mi olurdu?”

Adımları yavaşladı, geri dönmek ister gibiydi. İçinde kötü bir his vardı. Kendini bu duygunun etkisinden kurtarıp, köye doğru yürümeyi sürdürdü. Ancak yüz ifadesi hâlâ endişeliydi, birkaç kez başını tatmin olmadığını belli edercesine salladı.

Yeniden bahçe kapısına yaklaştığında dokuza birkaç dakika vardı. Açık, sakın bir akşamdı, hafif bir rüzgâr yaprakları kırırdatıyordu. Ancak fırtınadan önceki sessizlik gibi bu sakinliğin içinde de bir uğursuzluk vardı sanki.

Poirot birden adımlarını sıklaştırdı. Sanki bir tehlike sezmişti ama emin değildi. Ne olduğunu bilememek korkutuyordu onu.

O anda bahçe kapısı açıldı ve Claude Langton bahçeden sokağa çıktı. Poirot'yu görünce şaşırdı.

“Ah, şey... iyi akşamlar.”

“İyi akşamlar, Mösyö Langton. Erkencisiniz.”

Langton şaşkınlıkla ona baktı. “Ne dediğinizi anlayamadım.”

“Yabanarısı kovanını imha etmediniz mi?”

“Aslına bakarsanız hayır.”

“Ah,” dedi Poirot yumuşak bir sesle. “Demek yabanarısı kovanını imha etmediniz. Peki, ne yaptınız?”

“Yalnızca oturdum ve Harrison'la biraz sohbet ettim. Gerçekten de artık gitmem gerekiyor, Mösyö Poirot. Sizin buraya geleceğinizden haberim yoktu.”

“Buraya bir iş için geldim.”

“Ah, evet. Neyse, Harrison'u terasta bulacaksınız. Maalesef ben kalamayacağım.”

Hızla uzaklaştı. Poirot arkasından baktı. Sinirli bir genç adam, gergin, yakışıklı ve hiç konuşkan değil, diye düşündü.

Poirot, “Demek Harrison'u terasta bulacağım,” diye mırıldandı. “Acaba?”

Bahçe kapısından geçip, patikada ilerledi. Harrison masanın yanındaki sandalyede kıpırdamadan oturuyordu. Hatta Poirot yanına kadar gittiğinde bile başını kıpırdatmadı.

“Ah, *mon ami*. İyisiniz, değil mi?” diye sordu Poirot.

Uzunca bir aranın ardından Harrison tuhaf, şaşkın bir halde, “Ne demiştiniz?” diye sordu.

“İyi misiniz, diye sordum.”

“İyi mi, evet iyiyim. Neden olmayayım ki?”

“Demek hastalık belirtileri hissetmiyorsunuz, bu iyi.”

“Hastalık belirtileri mi? Niçin?”

“Çamaşır sodası nedeniyle.”

Harrison birden, “Çamaşır sodası mı? Ne demek istiyorsunuz?” diye sordu şaşkınlıkla.

Poirot özür dilercesine, “Bunu yapmak zorunda kaldığım için özür dilerim ama cebinize bir miktar koymuştum.” diye açıkladı.

“Cebime mi koydunuz? Neden?”

Harrison dik bakışlarla Poirot’yu süzüyordu. Poirot küçük bir çocuğu eğitmeye gelmiş öğretmen gibi hızlı ve ciddi konuşuyordu.

“Bakın, dedektif olmanın avantajlarından ya da belki dezavantajlarından biri de sizi suçlu sınıflarla karşı karşıya getirmesidir. Ve bu suçlu insanlar size ilginç ve tuhaf şeyler öğretebilirler. Bir zamanlar bir yankesiciyle karşılaşmıştım –bir cepçi– onunla yakından ilgilendim, çünkü yaptığını söyledikleri şeyi yapmamıştı, sonuçta onun aklanmasını sağladım. Bana minnettarlığını bildiği, değer verdiği tek yolla gösterdi: İşinin püf noktalarını öğretti.

Dolayısıyla o zamandan beri istersem birinin cebine o kişiyi şüphelendirmeden rahatça elimi sokabiliyorum. Bir elimi omzuna atıyorum, o kişi hiçbir şey fark etmiyor. Bu şekilde sizin cebinizdeki kendi cebime aktarmayı ve benim cebimde olanı da sizinkine koymayı başardım.”

Poirot bir an için sözlerine ara verdikten sonra, “Bakın,” dedi. “Eğer bir insan dikkat çekmeden birinin bardağına zehir koymak niyetindeyse, zehri sağ elinin bulunduğu taraftaki cebine koymak zorundadır, bunun başka çıkar yolu yoktur. Orada olacağından emindim.”

Poirot elini cebine soktu ve birkaç beyaz, şekilsiz kristal çıkardı.

“Son derece tehlikeli,” dedi. “Bunları bu şekilde –serbest– taşımak.”

Soğukkanlılıkla –acele etmeden– başka bir cebinden geniş ağızlı bir şişe çıkardı. Kristalleri şişenin içine koydu, masaya yaklaşıp şişeyi suyla doldurdu. Sonra ağzını sıkıca mantarla kapadı, kristaller tamamen eriyene dek salladı. Harrison onu şaşkınlık içinde izliyordu.

Erimenin tamamlandığından emin olunca, Poirot yabanarısı kovanına doğru ilerledi. Şişenin ağzını açtı, başını yana çevirdi ve şişedeki sıvıyı yabanarısı kovanına döktü. Sonra birkaç adım geri çekilerek izlemeye başladı.

O anda kovana dönen birkaç arı ilk anda biraz vızıldadılar, sonra sakinleşip düştüler. Kovandan çıkabilen birkaç arıysa anında öldü. Poirot birkaç dakika kadar izledikten sonra başını salladı ve yeniden verandaya döndü.

“Çabuk bir ölüm,” dedi. “Çok çabuk bir ölüm!”

Harrison konuşabilecek kadar kendini toplamıştı.

“Ne kadarını biliyorsunuz?” diye sordu.

Poirot ona baktı. “Size söylediğim gibi Langton’un adını defterde gördüm. Size söylemediğim, kısımca, bunun hemen ardından onu görmeye gittiğim. Bana potasyum siyanürü sizin için aldığını anlattı; ona yabanarısı kovanınızı yok etmek istediğinizi söylemişsiniz. Doğrusu ya bu bana biraz tuhaf geldi, sevgili dostum, çünkü birlikte bulunduğumuz o yemekte konuşma yapmış ve petrolün yararlarından, kullanım alanlarından bahsetmiş, bu arada siyanür kullanmanın tehlikeli ve gereksiz olduğunu söylemişsiniz.”

“Devam edin.”

“Bu arada bildiğim bir şey daha var. Hiç kimsenin kendilerini görmediğini düşündükleri bir anda Claude Langton ve Molly Deane’i birlikte gördüm. Âşıklar arasında neden ve nasıl bir kavgaya geçtiğini, neyin onların ayrılmasına ve Molly’nin kendisini senin kollarına atmasına yol açtığını bilemem. Ama görünen oydu ki

âşıklar aralarındaki yanlış anlaşılmalara çözmüş ve yeniden birbirlerini bulmuşlardı.”

“Devam edin.”

“Bir şey daha biliyorum, dostum. Geçen gün Harley Sokası’nda idim. Seni bir doktorun muayenehanesinden çıkarken gördüm. Doktoru tanıyorum, hastaların nasıl bir şikâyetle ona başvurduklarını çok iyi bilirim; yüzündeki ifadeyi de gördüm ve anlamlandırabildim. Yaşamım boyunca bu ifadeyi bir ya da iki kez gördüm, pek kolay yanılacak bir şey değildi bu. Bu ölüme mahkûm bir adamın ifadesiydi. Haklıym, değil mi?”

“Kesinlikle haklısınız. İki aylık ömrüm kaldığını söylediler.”

“Beni görmedin dostum, çünkü kafan bambaşka şeylerle doluydu. O anda yüzünde bir şey daha gördüm- bugün öğleden sonra sana erkeklerin gizlemeye çalıştıklarını söylediğim şeyi. Nefreti dostum, nefreti. Bunu gizlemeye gerek duymamıştın çünkü kimsenin seni görmediğini düşünüyordun.”

Harrison, “Devam edin,” dedi.

“Söyleyecek başka bir şey yok. Buraya geldim, tesadüfen eczanede Langton’un adını zehir defterinde gördüm. Onunla buluşup konuştum. Sonra buraya sana geldim. Seni konuşturmaya çalıştım. Langton’dan senin için siyanür almasını istediğini reddettiğin gibi onun böyle bir şey yaptığına şaşırdığını söyledin. Beni gördüğün ilk anda afalladın, ama sonra planına uyduğunu fark ettin ve kuşkularımı körükledin. Langton’dan buraya sekiz buçukta geleceğini öğrenmiştim. Sense bana dokuz dedin, böylece geri döndüğümde her şeyin bitmiş olacağını düşünüyordun. Böylece her şeyi biliyorum işte.”

Harrison, “Neden geldiniz?” diye bağırdı. “Gelmeseydiniz!”

Poirot güvenle konuştu. “Size söyledim, cinayet benim işim.”

“Cinayet mi? Sanırım intihar demek istiyorsunuz.”

“Hayır.” Poirot’nun sesi sert ve netti. “Cinayet demek istiyorum. Senin ölümün çabuk ve kolay olacaktı ama Langton için planladığın ölüm insanın karşılaşılabileceği en kötü ölüm şekli. Zehri o satın aldı, seni ziyarete geldi ve seninle yalnızdı. Sen birdenbire ölecektin, bar-
dağında siyanür bulunacaktı ve Claude Langton asılacaktı. Planın buydu, değil mi?”

Harrison tekrar inledi.

“Neden geldin? Neden geldin ki sanki?”

“Sana söyledim ama tabii bir nedeni daha var. Seni severim. Dinle, *mon ami*, ölmek üzeresin, sevdiğin kızı kaybettin, ama bir gerçek var, sen katil değilsin. Bana doğruyu söyle, geldiğim için mutlu musun, değil misin?”

Anlık bir sessizlik oldu ve Harrison zorlukla doğruldu. Yüzünde tuhaf bir huzur, bir asalet belirmişti; kendi temel değerlerini keşfetmiş bir insanın görüntüsü. Masanın üzerinden elini uzattı.

“Tanrı’ya şükürler olsun ki geldin,” dedi. “Tanrı’ya şükür geldin.”

Peçeli Kadın

I

Son zamanlarda Poirot'nun giderek daha huzursuz ve tatminsiz olmaya başladığı gözümünden kaçmıyordu. İlginç bir olayla karşılaşmamıştık, dolayısıyla küçük dostum da keskin zekâsını ve üstün mantık yürütme yeteneğini kullanamamıştı. O sabah da okuduğu gazeteyi sıkıntılı bir “hıh” sesiyle masanın üzerine bıraktı. Bu ona özgü, kedinin homurdanmasını andıran bir sestir bu.

“Bunlar beni korkutuyor Hastings, ülkedeki caniler beni korkutuyorlar. Kedi ortadayken küçük fareler bile peynire yaklaşmazlar.”

Gülerek, “Onların çoğunun senin buradaki varlığından haberdar bile olmadıkları kanısındayım,” dedim.

Poirot beni sitemli bakışlarla süzdü. Tüm dünyanın yalnızca Hercule Poirot'yu düşünüp, onu konuştuğu gibi bir yanılgı içindeydi. Gerçekten de Londra'da haklı bir üne sahipti, tanınıyordu ama onun varlığının suçlular dünyasında korku uyandırdığını hiç sanmıyordum.

“Geçen gün Bond Caddesi'nde gündüz gözüyle yapılan mücevherci soygunu konusunda ne düşünüyorsun?” diye sordum.

Poirot başını takdirle sallayarak, “Temiz işti,” diyerek cevapladı. “Ama benim çizgim değil. *Pas de finesse, seulement de l'audace.*”⁽¹⁾ Adamın teki kurşunla güçlendirilmiş bastonuyla mücevhercinin vitrin camını kırıyor ve bir miktar değerli taş çalıyor. Saygın vatandaşlar hemen olaya müdahale edip onu yakalıyorlar, hemen ardından da bir polis memuru yetişiyor. Mücevherlerle suçüstü yakalanıyor. Polis merkezine götürülüyor ve taşların sahte olduğu ortaya çıkıyor. Gerçeklerini işbirliği yaptığı ortağına vermiş olmalı, yani daha önce bahsettiğim saygın vatandaşlardan birine. Hapsi boylayacak bu doğru; ama çıktığında da küçük bir servet onu bekliyor olacak. Evet, iyi kurgulanmış bir soygun, hiç fena değil. Ben çok daha çetrefilli, zor olayları çözebilirim, çözmeliyim. Hastings, bazen bu ahlak anlayışından, namuslu olmaktan pişmanlık duyuyorum. Belki de kanunları çiğnemek çok eğlenceli olabilirdi, değişiklik olurdu.”

“Benimle dalga geçme Poirot, kendi alanında benzersiz olduğunu sen de biliyorsun.”

“İyi de bundan elime geçen ne?”

Gazeteyi aldım. “Bak Hollanda’da bir İngiliz gizemli bir şekilde ölü bulunmuş?”

“Her zaman aynı şeyi söylerler ama sonra bayat balık konserve-si yediği ve ölümünün doğal nedenlerle olduğu ortaya çıkar.”

“Yakınmayı aklına takmışsın bir defa.”

“*Tiens!*”⁽²⁾ Poirot pencerenin yanına gitmişti. “Aşağıda yolda romanlarda hep anlatıldığı gibi tepeden tırnağa örtünmüş bir kadın var. Merdivenlerden çıktı, bizim kapının zilini çalıyor, bize bir konuda danışmaya gelmiş olmalı. Bu ilginç olabilir işte. Onun gibi genç

(1) İnce iş, büyük cesaret.

(2) İşte!

ve güzel bir kadının çok önemli bir olay olmadıkça yüzünü gizlemek istemesi pek olası değil.”

Bir dakika kadar sonra gizemli ziyaretçimiz içeri girdi. Poirot’nun da dediği gibi tamamıyla örtünmüştü. Siyah İspanyol danteli peçesini çıkarana kadar yüz hatlarını seçmek bile olanaksızdı. Sonrasında Poirot’nun sezgilerinde haklı olduğunu gördüm. Kadın sarı saçları ve mavi gözleriyle son derece güzeldi. Giysilerinin yalın, pahalı şıklığı da sosyetenin üst sınıflarından olduğunu kanıtlıyordu.

“Mösyö Poirot,” dedi yumuşak, müzikal ses tonuyla. “Çok zor bir durumdayım. Gerçi bana yardımcı olabileceğinizden emin değilim ama hakkınızda o kadar güzel şeyler duydum ki son bir umutla sizden olanaksızı olanaklı yapmanızı istemeye geldim.”

“Olanaksız denilen şeyler her zaman ilgimi çekmiştir, matmazel. Lütfen devam edin.”

Güzel konuğumuz duraksadı. Tereddütteydi.

“Bana karşı çok açık olmalısınız,” diye ekledi Poirot. “Benden hiçbir şeyi gizlememelisiniz.”

Güzel konuğumuz birden, “Size güveniyorum,” dedi. “Leydi Millicent Castle Vaughan’dan bahsedildiğini duymuş muydunuz?”

Büyük bir ilgiyle dikkat kesildim. Leydi Millicent’in genç Southshire düküyle nişanlandığı haberini daha birkaç gün önce gazetede okumuştum. Kızın yoksul bir İrlandalı soylunun beş kızından biri, genç Southshire Dükü’nün ise İngiltere’nin en gözde damat adaylarından biri olduğunu çok iyi biliyordum

“Ben Leydi Millicent’im,” diye ekledi kız. “Nişanlandığımı gazetelerde okumuş olmalısınız. Aslında dünyanın en mutlu genç kızlarından biri olmam gerekirdi ama çok zor durumdayım, başım çok büyük dertte. Bir adam var, çok korkunç bir adam –adı Lavington– oh, bunu size nasıl anlatacağımı hiç bilemiyorum. Bir mektup var; onu yazdığımda henüz on altı yaşındaydım ve o... o...”

“Bay Lavington dediğiniz bu kişiye yazdığınız bir mektup mu bu, matmazel?”

“Oh hayır, ona değil! Genç bir askere. Ona âşıktım, savaşta öldü.”

Poirot içtenlikle, “Anlıyorum,” dedi.

“Aptalca bir mektuptu, düşüncesizce yazılmış bir mektup, ama inanın bana Mösyö Poirot, inanın başka bir şey değildi. Ancak o mektuptaki bazı cümleler istenirse çok farklı yorumlanabilir.”

Poirot yeniden, “Anlıyorum,” dedi. “Ve bu mektup bu Bay Lavington’un eline geçti, öyle mi?”

“Evet. Benden onu düke göndermemesi karşılığında asla karşılayamayacağım kadar yüksek bir meblağda para istiyor. Bana şantaj yapıyor.”

“Ahlaksız domuz!” diye haykırdım. “Çok özür dilerim, Leydi Millicent.”

“Her şeyi müstakbel kocanıza anlatmanız daha doğru olmaz mıydı?”

“Korkarım hayır, Mösyö Poirot. Dükün çok değişik, zor bir kişiliği var, kıskanç, kuşkucu ve karamsar, daima her şeyin en kötüsünü düşünme eğiliminde. Bu nişanımın bozulması demek olur.”

“Ah sevgili yavrum,” diyen Poirot’nun yüz ifadesi öyle anlamlıydı ki. “Peki, benden ne yapmamı istiyorsunuz, Sayın Bayan?”

“Düşündüm ki, belki Bay Lavington’dan sizi ziyaret etmesini isteyebilirsiniz. Ona sizi bu konuyu halletmekle görevlendirdiğimi söyleyebilirim. Belki onu isteklerini azaltmaya ikna edebilirsiniz.”

“Yani sizden istediği paranın miktarını mı? Ne kadar istedi?”

“Yirmi bin sterlin. Bu karşılanması olanaksız bir meblağ. Korkarım bin sterlin bulmam bile bir hayli zor.”

“Belki yaklaşan evliliğiniz nedeniyle bir miktar borç alabilirsiniz ancak bunun da istenilen meblağın yarısını bile bulacağında kuş-

kuluyum. Ayrıca *eh bien*, böyle bir meblağı ödemenize de karşıyım. Hayır, Hercule Poirot zekâ ve becerisiyle düşmanlarınızı yenecektir. Bu Bay Lavington'u bana gönderin. Mektubu da yanında getirir mi?"

Kız başını salladı.

"Sanmıyorum. Çok dikkatlidir."

"Sanırım böyle bir mektuba gerçekten sahip olduğu konusunda hiçbir kuşkunuz yok?"

"Onu evinde ziyaret ettiğimde bana gösterdi."

"Onun evine mi gittiniz? Bu çok tedbirsiz ve düşüncesizce bir davranış, matmazel."

"Öyle mi? O kadar çaresizdim ki. Belki yalvarıp onu yumuşatabilirim diye düşündüm."

"*Oh, là, là!* Bu dünyadaki Lavington'ları yalvarmanın dize getirdiği görülmüş mü? Tam aksine o mektubun çok önemli olduğu konusundaki kanısını güçlendirmiştir. Bu beyefendi nerede yaşıyor?"

"Wimbledon'da, Buona Vista'da. Oraya gittiğimde hava karar-mıştı." Poirot homurdandı. "Ona bana şantaj yaptığını polise bildireceğimi söyledim, ama alay edercesine güldü. "Hiç durmayın sevgili Leydi Millicent," dedi. "Eğer istiyorsanız hiç durmayın, gidin."

Poirot, "Bu pek polise göre bir olay değil," diye mırıldandı.

éLeydi Millicent anlatmayı sürdürdü.

"Lavington daha sonra, 'Ancak ben sizin daha sağduyulu davranacağınız kanısındayım,' dedi. 'Bak mektup burada, bu küçük Çin bulmaca kutusunun içinde.' Mektubu görebileceğim şekilde bana uzattı. O anda mektubu kapmak istedim ama benden çok daha hızlıydı. Pis pis sırtarak katladı ve yeniden o küçük tahta kutuya koydu. 'Emin ol, burada güvende,' dedi. 'Kutuya gelince onu o kadar güvenli bir yerde saklıyorum ki asla bulamazsın.' O sırada gözlerim duvardaki küçük kasaya takıldı. Başını salladı ve güldü. 'Bundan

çok daha güvenli bir kasaya sahibim,' dedi. Oh, bu korkunçtu, iğrenç bir insan o! Mösyö Poirot, bana yardımcı olabilir misiniz?"

"Poirot babaya güvenin. Bir yolunu bulacağım."

Poirot zarif ve güzel konuğunu merdivenlerden aşağı götürüp, uğurlarken, söz vermek iyi güzel de bu kez çetin bir cevize çatmış olabiliriz, diye düşünüyordum. Poirot döndüğünde bunu ona da söyledim. Başını sallayarak onayladı.

"Evet, şu an için çözüm aslanın ağzında gibi görünüyor. Bu Bay Lavington çok kurnaz bir tipe benziyor. Onu nasıl oyuna getireceğimizi şu an için bilemiyorum."

II

Bay Lavington o gün öğleden sonra ziyaretimize geldi. Leydi Millicent onun iğrenç bir insan olduğundan bahsederken doğruyu söylemişti. Ayağımın tabanında ciddi anlamda bir karıncalanma hissediyor, ona tekme basıp merdivenlerden aşağı yuvarlamak istiyordum. Davranışları son derece alaycı, tehditkâr ve kabaydı. Poirot'nun nazik, akılcı önerilerine küstahça gülerek karşılık verdi ve genellikle herkese hükmedebilirmiş gibi bir tavır sergiledi. Poirot'nun olaya ustalığına yakışır şekilde yaklaşmadığı, asıl kişiliğini göstermediği duygusundan kendimi kurtaramıyordum. Poirot'nun hayal kırıklığına uğramış, yenik ve üzgün bir hali vardı.

Lavington ayağa kalkıp şapkasını alırken, "Evet, beyler," dedi. "Sanırım pek bir ilerleme kaydedemedik. Söylediklerinizden anladığıma göre durum şu: Güzel, zarif genç bir bayan olduğu için benden Leydi Millicent'in ucuza kurtulmasını sağlamamı istiyorsunuz." Alaycı ve iğrenç bir şekilde güldü. "Neyse, on sekiz bin diyelim. Bu-

gün Paris'e gidiyorum, orada halletmem gereken bazı işlerim var. Salıya dönerim. Eğer para salı akşamına kadar ödenmemiş olursa, mektup düke gider. Leydi Millicent'in bu parayı bulamayacağını söylemeyin sakın. Asil, saygın erkek dostlarından bazılarının onun gibi güzel bir bayanın kendilerine minnettar kalmasından mutluluk duyacaklarından eminim. Tabii onlara isteğini uygun şekilde sunmayı başarabilirse."

Yüzüm kızardı, öne doğru bir adım attım. Ne var ki Lavington cümlesini tamamlamasıyla birlikte odadan çıkıp gitmişti.

"Tanrım!" diye haykırdım. "Bir şeyler yapılmalı. Poirot, muhakkak bir şeyler yapılmalı. Sanırım sen bu olayı biraz hafife alıyorsun."

"Altın gibi bir kalbin var, sevgili dostum ama küçük gri hücrelerin acınacak durumda. Bay Lavington'u yeteneklerimle etkilemek gibi bir niyetim asla yok. Benim ne kadar pısrık olduğumu düşünürse o kadar iyi."

"Neden?"

Poirot beni duymamış gibi, düşünceli düşünceli, "Bu çok ilginç," diye mırıldandı. "Leydi Millicent gelmeden hemen önce sana belki de kanunları çiğnemenin eğlenceli olabileceğini söylemiştim."

Yutkundum. "Yoksa o yokken gizlice evine girmeyi mi planlıyorsun?"

"Hastings, bazen jetonun inanılmayacak kadar çabuk düşüyor."

"Peki ya mektubu yanında götürdüysen?"

Poirot başını salladı.

"Bu pek olası değil. Evinde kimsenin bulamayacağını sandığı gizli bir yeri olduğunu düşünüyor."

"Peki, bu işi ne zaman yapacağız?"

"Yarın akşam. Buradan on birde çıkacağız."

III

Konuştüğümüz saatte harekete geçmeye hazırdım. Siyah bir elbise giymiş, başıma da siyah yumuşak bir şapka takmıştım. Poirot beni neşeli bakışlarla süzdü.

“Rolüne uygun giyinmişsin,” dedi. “Wimbledon’a metroyla gidelim.”

“Yanımıza hiçbir şey almayacak mıyız, içeri girmemizi sağlayacak araç gereç filan?”

“Sevgili Hastings, bilmiyor musun, Poirot öyle kaba yöntemlerle çalışmaz.”

Buona Vista’daki küçük varoş bahçesine girdiğimizde tam gece yarısıydı. Ev sessiz ve karanlıktı. Poirot doğruca evin arka tarafındaki pencereye gitti, sürgülü pencereyi sessizce yukarı kaldırdı ve bana da kendisini izlememi işaret etti.

“Bu pencerenin açık olacağını nereden biliyordun?” diye fısıldadım. Bu bana büyük bir tedbirsizlik gibi gelmişti.

“Öyle çünkü bu sabah sürgüsünü açtım.”

“Nasıl yani?”

“Tabii bu çok kolay olmadı. Buraya geldim ve sahte bir kartvizit yanında Müfettiş Japp’ın resmi iş emirlerinden birini gösterdim. Scotland Yard tarafından, Bay Lavington’un burada olmadığı sırada hırsızlığa karşı alınmasını istediği bazı önlemleri ayarlamak üzere görevlendirildiğimi söyledim. Tabii kâhya kadın bu isteğimi coşku ve heyecanla karşıladı. Anlaşılan son zamanlarda burada iki hırsızlık girişimi olmuş. Sanırım bizim aklımıza gelen Bay Lavington’un diğer müşterilerinin de aklına gelmiş ancak sözünü etmeye değecek değerde bir şey çalınmamış. Bütün pencereleri kontrol ettim, bazı küçük ayarlamalar yaptım, personele pencerelere elektrik verildiği

için ertesi sabaha kadar dokunmamaları talimatını verdim ve teşekkür ederek ayrıldım.”

“Poirot, sen gerçekten muhteşemsin.”

“*Mon ami*, bu işin basit tarafıydı. Şimdi işe koyulmalıyız. Personel çatı katında kalıyor, dolayısıyla onları uyandırmamız gibi bir risk olduğunu düşünmüyorum.”

“Bence mektup duvarlardan birine gömülü bir kasadadır,” dedim.

“Kasa mı? Saçma. Bay Lavington zeki ve kurnaz bir adam. Onun mektubu saklamak için kasadan çok daha akıllıca bir yer bulunduğunu göreceksin. Kasa herkesin ilk bakacağı yerdir.”

Bunun üzerine sistematik bir şekilde odaları araştırmaya başladık. Ancak saatler geçmesine rağmen başarılı olamamıştık. Poirot’nun yüz ifadesinden giderek öfkелendiğini anlayabiliyordum.

“*Ah, sapristi*,⁽¹⁾ ne yani, Hercule Poirot yenilgiyi kabul mü edecek? Asla! Sakin olmalıyız. Bir bakalım. Düşünüp taşınalım. Ve *enfin*, küçük gri hücrelerimizi çalıştıralım.”

Birkaç dakika sustu, kaşlarını çattı ve derin derin düşündü. Sonra gözlerinde o çok iyi bildiğim yeşil ışık belirdi.

“Ne kadar aptalım! Mutfak!”

“Mutfak mı?” diye haykırdım. “Bu olanaksız. Hizmetliler?”

“Doğru. Yüz insandan doksan dokuzu senin bu söylediğini söylediler. İşte bu yüzden de mutfak böyle bir şeyi saklamak için en ideal yer. Orada bir sürü basit ev eşyası var. *En avant*,⁽²⁾ doğru mutfığa.”

Onu izledim, doğrusu yaptığımızdan kuşkuluydum. Onun kulları, ekmekliği araştırmasını, tencere tavaları incelemesini, başını gazlı fırına sokup içine bakmasını ilgiyle izledim. Sonunda izlemekten yorularak oturma odasına döndüm. Aradığımız yeri –mektubun saklandığı yeri– orada, kesinlikle oturma odasında bulacağımızdan

(1) Yüce Tanrım.

(2) Haydi ilerle.

emindim. Biraz daha araştırdıktan sonra saatin dördü çeyrek geçtiğini fark ederek mutfağa döndüm. Birazdan gün ağaracaktı.

Poirot'yu kömürlüğün içinde bulmak beni çok şaşırtmadı desem yalan olur. Her zaman kusursuz olan giysileri berbat durumdaydı. Suratını ekşitti.

“Evet dostum, böylesine pis bir görünümde olmanın doğama aykırı olduğunun farkındayım. Neyse, ne istiyordun?”

“Herhalde Lavington mektubu kömürlerin altına gizlemiş olmaz, değil mi?”

“Eğer gözlerini doğru kullanmayı bilseydin araştırdığımın kömürler olmadığını görürdün.”

O anda kömür yığınının gerisinde birkaç ağaç kütüğünün dik-katli bir şekilde yığılmış olduğunu gördüm. Poirot onları teker teker kaldırıyordu. Sonra birden heyecanla haykırdı.

“Hastings, bıçağını verir misin?”

Ona bıçağı uzattım. Bıçağı oradaki kütüklerden birine sapladı. Kütük birden ikiye ayrıldı. Kütüğün orta kısmı özenle oyulmuştu ve bu oyukta küçük, tahta Çin yapımı bir kutu duruyordu.

Kendimi tutamayarak, “Muhteşemsin!” diye haykırdım.

“Sakin ol Hastings! Sesini bu kadar yükseltmemelisin. Haydi gel, gün iyice ışımadan gidelim.”

Kutuyu cebine soktu, kömürlükten çıktı, olabildiğince üstüne başına çeki düzen verdi. Evden girdiğimiz yoldan çıktık ve hızla Londra'ya doğru yola koyulduk.

“Çok riskli bir saklama yeri,” dedim. “Herhangi biri kütüğü alıp yakabilirdi.”

“Haziranın ortasında mı Hastings? Odun yığınlarının en altındaydı. Bence çok zekice bulunmuş bir saklama yeri. Ah, bak taksi geliyor. Doğruca eve gidelim, bir banyo yapalım ve iyi bir uyku çekelim.”

IV

Uzun ve yorucu geçen gecenin ardından geç vakte kadar uyudum. Saat bire gelirken oturma odasına girdiğimde Poirot'yu orada görünce şaşırdım. Berjer koltuklardan birinde gömülmüş oturuyordu. Çin kutusu önünde açıktı. Sakin bir şekilde kutudan aldığı mektubu okuyordu.

Beni içtenlikle gülümseyerek selamladı.

Parmağıyla elindeki kâğıdı tıklatarak, "Leydi Millicent haklıymış," dedi. "Dük böyle bir mektubu asla bağışlamazdı. Öyle tutkulu aşk sözcükleri var ki şimdiye kadar hiç böylesine rastlamadım."

İrkilerek, "Ama Poirot, bunu yapmaya hakkın yok," dedim. "Mektubu okumamalıydın. Bu yapılmaması gereken bir şey."

Arkadaşım umursamadan, "Ama Poirot yaptı," dedi.

"Bir şey daha," dedim ve ekledim. "Dün Japp'ın resmi iş emri ni kullanmanın da oyunun kurallarına uygun bir davranış olduğunu düşünmüyorum."

"Oyun oynamıyordum ki Hastings. Bir olayı araştırıyordum."

Omuz silktilim. Karşındaki bir şeye inanmışsa bunu tartışmanın anlamı yoktu.

"Merdivende ayak sesleri var," dedi Poirot. "Leydi Millicent olmalı."

Güzel müşterimiz korku dolu bir yüz ifadesiyle odaya girdi. Ancak Poirot'nun elindeki mektubu ve kutuyu görünce yüzü sevinçle aydınlandı.

"Oh Mösyö Poirot. Muhteşemsiniz! Bunu nasıl başardınız?"

"Suç sayılabilecek yöntemlerle matmazel. Ancak Bay Lavington'un yargıya başvuracağını sanmıyorum. Aradığınız mektup buydu, değil mi?"

Genç kız mektuba bir göz attı.

“Oh evet. Size ne kadar minnettar olduğumu anlatamam. Olağanüstü, muhteşem bir insansınız. Nereye gizlemiştiniz?”

Poirot anlattı.

Leydi Milicent masanın üstündeki küçük kutuyu aldı. “Çok zekisiniz! Bunu küçük bir anı olarak saklayacağım.”

“Onu bana bırakacağınızı umuyordum, leydim, aynı şekilde küçük bir anı olarak.”

“Size bundan çok daha iyi bir armağan gönderebilirim, düşüncümün hemen ardından. İyilik bilmez bir insan olduğumu düşünmeyin lütfen.”

“Size hizmet sunabilmiş olmanın zevki benim açımdan her çekten daha değerli matmazel. Lütfen o kutunun küçük bir anı olarak bende kalmasına izin verin.”

“Oh hayır, Mösyö Poirot. Bu bende kalmalı.” Leydi Millicent neşeyle gülerken birden bağırdı.

Elini uzattı. Ama Poirot ondan daha hızlıydı. Eliyle kutuyu kavradı.

“Bence hayır.” Poirot'nun sesi değişmişti.

“Ne demek istiyorsunuz?” Genç kızın da sesi giderek tizleşiyor gibiydi.

“Herhalde içindeki diğer şeyleri almama izin verirsiniz? Gördüğünüz gibi kutunun içi iki bölmeli. Üst bölmede söz konusu mektup, alttakinde ise...”

Çevik bir hareketin ardından avucunu açtı. Avucunun ortasında pırlıl pırlıl parlayan dört değerli taş ve iki süt beyazı büyük inci vardı.

Poirot, “Sanırım bunlar geçen gün Bond Caddesi'ndeki kuyumcudan çalınan mücevherler,” diye mırıldandı. “Japp bize bunu daha kesin olarak söyleyebilecektir.”

Aynı anda Japp'ın Poirot'nun yatak odasından çıkması benim açımdan anlatamayacağım kadar şaşırtıcıydı.

Poirot, Leydi Millicent'e dönerek, "Sanırım tanışıyorsunuz, eski bir dost, değil mi?" dedi.

"Tanrım, lanet olsun, tuzağa düştüm," diye haykıran genç kadının tavırları tamamen değişmişti. "Seni kurnaz şeytan!" Poirot'ya saygıyla karışık bir korkuyla baktı.

Japp, "Evet, Gertie, tatlım," dedi. " Sanırım bu defa oyun bitti. Seni yeniden görmek güzel. Ortağını da ele geçirdik, hani şu geçen gün buraya gelip kendini Lavington olarak tanıtan ortağını. Gerçek Lavington'a ya da diğer adıyla Croker'a, ya da Reed'e geçen gün Hollanda'da sizin çeteden kimin bıçak sapladığını ise merak etmiyorum desem yalan olur? Ganimetin onun yanında olduğunu sanıyordun, değil mi? Ama yoktu. Sizi iyi oyuna getirdi, evine saklamıştı. Önce iki adamına arattın sonra da Mösyö Poirot'yu kandırdın. Şans bu ya o buldu."

Sözde Leydi Millicent, "Böyle konuşmak hoşuna gidiyor, değil mi, Japp?" dedi. "Şimdi böyle konuşmak kolay. Hepiniz oyuna geliniz. Gerçek bir leydi olamadığımdan kuşkulandınız, öyle değil mi?"

Genç kız bu sözlerin ardından sakince Japp'ın eşliğinde odadan çıktı.

Şaşkınlıktan dilim tutulmuştu. Ne diyeceğimi bilemez bir halde kalakalmıştım.

Poirot, "Ayakkabılar yanlıştı," dedi. "İngilizler hakkında yaptığım küçük inceleme bana doğuştan asil olan bir leydinin özellikle ayakkabıları konusunda çok titiz davrandığını gösterdi. Giysileri eski püskü olabilir ama ayakkabıları her zaman düzgün olur. Sözde Leydi Millicent'in de üzerinde şık, zevkli, pahalı giysiler vardı ama ayak-

kabıları basit ve ucuzdu. Sizin ya da benim gerçek Leydi Millicent'i görmüş olma olasılığımız o kadar düşüktü ki. Çok ender Londra'ya geliyordu, Gertie denilen bu kız ise ona şaşılacak derecede benziyordu. Dediğim gibi ayakkabıları ilk anda dikkatimi çekti, kuşkulandım. Sonra anlattığı öykü... peçesi... biraz fazla melodramatik, öyle değil mi? İçinde sahte aşk mektubu bulunan küçük Çin kutusundan bütün çetenin haberi olduğunu sanıyorum, ancak onu kömürlükteki kütüklerin arasında saklamak merhum Bay Lavington'un fikriydi. Eh, *par exemple*,⁽¹⁾ Hastings, sanırım artık dün olduğu gibi suçluların bulundukları çevrelerde tanınmadığımı söyleyerek duygularımı incitmezsın. Gördüğün gibi çıkmaza girdiklerinde onlar bile benden yardım istiyorlar.”

(1) Örneğin.

Denizde Sorun

I

General Forbes, “Albay Clapperton!” dedi.

Bunu homurtuyla burun çekişi arası bir sesle söylemişti.

Bayan Ellie Henderson öne eğildi. Bu arada yumuşak gri saçlarından bir perçem yüzüne düşmüştü. Keskin bakışlı kara gözlerinde hain bir ışıltı dikkati çekiyordu.

“Bir insan ancak bu kadar *asker görünüşlü* olabilir,” dedi. Saçının perçemini geriye attı ve sözlerinin uyandıracağı etkiyi bekledi.

General Forbes, “Asker görünüşlü ha!” diye haykırdı. Yüzü kıpkırmızı olmuştu. Bıyığını çekiştiriyordu.

Bayan Henderson, “Muhafız alayındandı, değil mi?” diye mırıldandı.

“Muhafız alayı... muhafız alayı. Saçma. Adam müzikhol sahnesindeydi! Gerçek bu! Sonra askere yazılıp Fransa’ya gitmiş, orada da konserve kutularını, elmaları sayarak görev süresini doldurmayla bakmış. Almanların attığı serseri bir bomba yüzünden kolundan bir yara aldığından yurda dönmüş. Bir şekilde kendini Leydi Carrington’un hastanesinde bulmuş.”

“Demek o şekilde tanışmışlar.”

“Aynen öyle! Adam yaralı kahraman rolü oynamış. Leydi Carrington’da zaten akıl yok, tonla para var. İhtiyar Carrington savaş

araç gereci sağlama işindeymiş. Kadın altı aydır dulmuş. Adam onu kaşla göz arasında avlamış. Kadın ona Savunma Bakanlığı'nda bir de iş ayarlamış. *Albay Clapperton! Hıh!*" General yine homurdandı.

"Demek savaştan önce müzikhol sahnesindeydi," diye mırıldanan Bayan Henderson kafasında kibar görünüşlü ve kır saçlı Albay Clapperton'u, dinleyicilerini güldürmek için şarkılar söyleyen kırmızı burunlu komedyen imajıyla bağdaştırmaya çalışıyordu.

General Forbes, "Aynen öyle!" diye yineledi. "Bunu ihtiyar Bassington-french'ten öğrendim. O ise 'Porsuk Cotterill'den, Cotterill de Muhbir Parker'dan duymuş."

Bayan Henderson başını salladı.

"Böylece sorun çözümlenmiş görünüyor!"

Hemen yakınlarında oturan ufak tefek bir adamın yüzünde hafif bir gülümseme belirip kayboldu. Bu Bayan Henderson'ın gözünden kaçmadı. Dikkatli bir kadındı. Bu gülümseme Bayan Henderson'ın son sözlerindeki alaycı imayı beğendiğini anlatıyordu. Oysa bu alayı general fark bile etmemişti.

Aslında general, adamın gülümsediğinin bile farkında değildi. Saatine baktıktan sonra yerinden kalkıp, "Egzersiz zamanı," dedi. "İnsan formunu korumalı." Daha sonra da açık kapıdan güverteye çıktı.

Bayan Henderson kendisine az önce gülümseyen adama baktı. Bu kibar bakış kendisiyle aynı şekilde yolculuk yapan biriyle konuşmaya hazır olduğunu anlatıyordu.

Ufak tefek adam, "General enerjik biri, değil mi?" dedi.

Bayan Henderson, "Günde kırk sekiz kere güvertede tur atıyor," dedi. "Ne dedikoducu adam, değil mi? Bir de biz kadınların dedikoducu olduğumuzu söylerler."

"Ne büyük nezaketsizlik!"

Bayan Henderson, "Fransızlar her zaman naziktirler," dedi. Sesinde bir soru tınısı seziliyordu.

Ufak tefek adam hemen düzeltti. “Belçikalılar, hanımefendi.”

“Demek Belçikalısınız.”

“Hercule Poirot emrinizde, hanımefendi.”

Bu isim kadının zihninde bir çağrışım yaptı. Bu ismi daha önce duymuştu, bundan emindi ama...

“Bu yolculuktan hoşlanıyor musunuz, Mösyö Poirot?” diye sordu.

“Doğrusunu isterseniz hayır. Bu yolculuğa katılmayı nasıl olup da kabul ettiğimi hâlâ anlayamıyorum. Denizden nefret ederim. *La mer!*⁽¹⁾ Hiçbir zaman sakın kalmaz, bir dakika bile.”

“Ama kabul edin ki şu anda sülman.”

Mösyö Poirot bunu istemeyerek onayladı.

“Şu an için evet. *Ce moment!* Bu yüzden biraz canlandım. Yine etrafımda olan bitenle ilgilenebiliyorum. Örneğin, sizin şu General Forbes’ı idare ediş tarzınıza bayıldım.”

“Nasıl yani?...” Bayan Henderson duraksadı.

Hercule Poirot açıkladı.

“O skandal olayı anlattırma yönteminize bayıldım. Harika!”

Bayan Henderson sinsice güldü.

“Şu muhafız alayı konusu mu? Bunun yaşlı adamı çileden çıkarağını ve dilinin çözüleceğini biliyordum.” Orta yaşlı kadın öne doğru eğilerek fısıldadı. “Skandallardan *hoşlandığımı* itiraf etmeliyim, hem de ne kadar kötüyse o kadar iyi!”

Poirot ona düşünceli düşünceli baktı; bakımlı, ince vücuduna, keskin bakışlı kara gözlerine, kır saçlarına. Yaşını göstermekten çekinmeyen kırk beş yaşlarında bir kadındı.

Ellie birden atıldı. “Şimdi anımsadım! Siz şu ünlü dedektifsiniz, değil mi?”

Poirot kadının önünde hafifçe reverans yaptı.

“Çok naziksiniz, matmazel.” Ama alçakgönüllülük göstermedi.

(1) Deniz!

Bayan Henderson, “Ne kadar ilginç!” dedi. “Kitaplarda denildiği gibi burada da ‘iz peşinde’ misiniz? Yoksa aramızda gizli bir suçlu mu var? Fazla mı konuşuyorum?”

“Hiç değil. Hiç değil! Sizi düş kırıklığına uğratacağım için üzgünüm, madam, ama ben de herkes gibi eğlenmek için buradayım.”

Bunu o kadar zayıf bir sesle söyledi ki Bayan Henderson elinde olmayarak güldü.

“Neyse ki yarın İskenderiye’de karaya çıkabileceksiniz. Daha önce Mısır’a gelmiş miydiniz?”

“Hiç gelmemiştim, matmazel.”

Bayan Henderson birden ayağa kalktı.

“Ben de generale yürüyüşünde eşlik edeyim.”

Poirot da nazıkçe ayağa kalktı.

Bayan Henderson onu hafif bir baş hareketi yaparak güverteye çıkıttı.

Poirot’nun gözlerinde anlık bir şaşkınlık ifadesi belirip kayboldu. Ardından dudaklarında hafif bir gülümsemeyle ayağa kalktı ve başını kapıdan dışarıya, güverteye uzattı. Bayan Henderson güvertenin küpeştelerine dayanmış asker görünüşlü, uzun boylu bir adamla konuşuyordu.

Poirot’nun gülümsemesi derinleşti, bütün yüzünü kapladı. Tıpkı bir kaplumbağanın kabuğunun içine çekilmesi gibi özenli bir biçimde sigara içenlere ayrılmış olan salona geri çekildi. O an için sigara salonunda yalnızdı, ama bunun uzun sürmeyeceğini biliyordu.

Gerçekten de öyle oldu. Sürekli masaj ve perhizle formunu koruyan Bayan Clapperton şık spor giysileri ve özenle taranmış platin rengindeki saçlarına file geçirmiş bir halde barın kapısında belirdi. Gereksinim duyduğu her şey için en yüksek fiyatı vermeye alışık bir kadın kararlılığıyla, “John?” diye seslendi. “Ah, günaydın Mösyö Poirot, John’u gördünüz mü acaba?”

“Kendisi sancak güvertesinde, madam. Onu çağırmamı...”

Kadın, Poirot'yu bir el hareketiyle engelledi.

“Şurada bir dakika oturayım.”

Gösterişli bir havayla Poirot'nun karşısındaki koltuğa oturdu. Uzaktan bakılınca yirmi sekiz yaşlarında olduğu düşünülebilirdi. Ama yakından abartılı makyajı ve özenle alınmış kaşlarıyla gerçek yaşı olan kırk dokuzdan da çok, elli beş yaşında gözüküyordu. Uçuk mavi gözleri ve minik gözbebekleri vardı.

“Sizi dün akşam yemekte göremedik,” dedi. “Ama deniz oldukça çalkantılıydı tabii.”

Poirot iç çekti. “*Précisement*. Kesinlikle.”

Bayan Clapperton, “İyi bir denizci olmam büyük şans!” dedi. “Şans diyorum çünkü kalbim zayıf, öyle olmasam deniz tutması ölüme bile neden olabilirdi.”

“Demek kalbiniz zayıf, hanımefendi?”

“Evet. Çok dikkatli olmak zorundayım. Kendimi fazla *yormamalıymışım*. *Bütün* uzmanlar öyle söylüyorlar!” Bayan Clapperton lafı yine favori sohbet konusuna –sağlığa– getirmeyi başarmıştı. “Sevgili John, kendimi fazla yormamam için çabalıyorum. Oysa öylesine yoğun, dolu dolu bir yaşamım var ki, bilmem anlatabildim mi, Mösyö Poirot.”

“Evet, evet.”

“Bana her zaman, ‘Sen aynen bir çiçek gibi köşende oturmalısın, Adeline,’ diyor ama ben bunu yapamıyorum. Yaşam onu *yaşamak* içindir. Aslına bakarsanız savaş sırasında genç bir kız olarak kendimi çok yordum. Hastanemde... hastanemi duymuşsunuzdur? Gerçi emrimde hemşireler, başhemşireler vardı ama asıl yönetim bendeydi.”

Kadın derin derin iç geçirdi.

Poirot laf olsun diye yanıt veren biri havasındaydı. “Canlılığınız insanda hayranlık uyandırıyor, madam.”

Bayan Clapperton cilveli cilveli güldü.

“Herkes ne kadar genç olduğumu söylüyor! Ne kadar saçma.” Kadın sözde bir açık yüreklilikle ekledi. “Kırk üç yaşından bir gün bile daha genç olduğumu iddia etmek aklımdan geçmez ama pek çok kişi bana inanmakta zorlanıyor. ‘O kadar *canlısın* ki, Adeline,’ diyorlar. Aslına bakarsanız, Mösyö Poirot, insan canlı olmasa ne olur ki?”

Poirot, “Ölü olur,” diye yanıtladı.

Bayan Clapperton kaşlarını çatı. Bu yanıt hoşuna gitmemişti. Adamın komik olmaya çalıştığını düşündü. Yerinden kalktı ve soğuk bir tavırla, “John’u bulmalıyım,” dedi.

Kapıdan geçerken çantasını düşürdü. Çanta açıldı ve içindekiler dört bir yana saçıldı. Poirot bir centilmenden bekleneceği üzere hemen kadına yardıma koştu. Rujlarının, pudriyerlerin, sigara tabakasının, çakmağın ve diğer öteberinin toplanması birkaç dakika sürdü. Bayan Clapperton, Poirot’ya nazikçe teşekkür ettikten sonra güvertedeki kocasına doğru yürüdü.

“John?”

Albay Clapperton hâlâ Bayan Henderson’la konuşuyordu. Birden döndü ve karısına doğru yürüdü. Korumak istercesine ona doğru eğildi. Adeline’in şezlongu olması gereken yerde miydi? Başka yerde olmasını ister miydi? Adam son derece nazik ve düşünceliydi. Bu tapılırcasına sevilen bir kadın ve onu taparcasına seven ve şımartan bir kocanın görüntüsüydü.

Bayan Ellie Henderson tiksindiği bir şeye bakamıyormuş gibi gözlerini ufka dikmişti.

Salonun kapısında duran Poirot ise bu sahneyi seyrediyordu.

O sırada arkasında boğuk olduğu kadar titrek bir ses duydu.

“Kocasını olsam bu kadını öldürürdüm.”

Gemideki genç yolcular tarafından saygısızca Bütün Çay Ekicilerinin Dedesi olarak adlandırılmış yaşlı centilmen ayaklarını sürüyerek içeri girmişti.

Barmene, “Delikanlı, bana bir viski soda getir,” diye seslendi.

Poirot eğildi ve Bayan Clapperton'un çantasından dökülenlerin arasında gözden kaçmış yırtık bir kâğıt parçasını yerden aldı. Bunun, bir reçetenin parçası olduğunu fark etti. Kâğıdı Bayan Clapperton'a vermek düşüncesiyle cebine attı.

Yaşlı yolcu, "Evet," diye devam etti. "Bu kadın zehirli bir örümcekten farksız. Poona'da buna benzer bir kadın gördüğümü anımsıyorum. 87'deydi."

Poirot, "Birisi onu öldürmüş müydü?" diye sordu.

Yaşlı centilmen hüznle başını salladı.

"Kocasını o kadar üzdü ki bir yıl içinde mezara soktu. Clapperton ağırlığını koymalı. Dizginleri karısına biraz fazla kaptırmış."

Poirot dudak büktü.

"Paralar da karısının kesesinde."

Yaşlı centilmen kıkırdadı.

"Ha, ha! Durumu ne kadar güzel özetlediniz, Mösyö Poirot. Paralar kadının kesesinde. Ha, ha!"

O sırada salona iki genç kız girdi. Bir tanesinin çillerle beneklenmiş yuvarlak bir yüzü ve rüzgârla dağılmış gibi görünen siyah saçları vardı. Öbürü de çilliydi, ama kıvrıkcık saçları kestane rengiydi.

Kitty Mooney, "Kurtarın! Kurtarın!" diye bağırdı. "Pam ve ben Albay Clapperton'u kurtarmaya gidiyoruz!"

Pamela Cregan, "Karısından kurtarmaya," dedi ve yutkundu.

"Bizce o çok şirin bir adam, bir *pet*..."

Kızlar, "Ama kadın felaket, zavallının *hiçbir şey* yapmasına izin vermiyor," diyerek bir ağızdan bağırdılar.

"Zavallı, karısı yanında olmayınca da Henderson denen kadın onu tekeline alıyor..."

"O aslında hoş biri. Ama çok *yaşlı*..."

İki arkadaş kıkırdarak dışarı koştular. "Kurtarıcılar geliyor!"

II

Albay Clapperton'u kurtarma projesinin sözde kalmayacağı, aynı günün akşamı on sekiz yaşındaki Pam Cregan'ın Hercule Poirot'nun yanına sokularak, "Gözünüzü bizden ayırmayın, Mösyö Poirot. Albay, karısının burnunun dibinden alınıp filika güvertesinde mehtap gezintisine çıkarılacak," diye mırıldanmasından belliydi.

Albay Clapperton tam o sırada kıyaslama yapıyordu.

"Fiyatı ortada, ama Rolls-Royce insana yaşamı boyunca hizmet eder. Oysa benim arabam..."

"Benim arabam desek daha doğru olur, John."

Bayan Clapperton'un sesi yanındakilerin kulak zarlarını yırtacak kadar tiz çıkmıştı.

Albay karısının bu kabalığını umursamamış gibiydi. Ya bu gibi durumlara alışmıştı, ya da...

Bu "ya da" sözcüğü Poirot'nun çeşitli olasılıklar üzerinde düşünmesine yol açtı.

"Tabii sevgilim, *senin* araban."

Albay Clapperton hiçbir tepki vermeyerek karısının önünde eğildi ve cümlesini tamamladı.

Poirot, "*Voilà ce qu'on appelle le pukka sahib*"⁽¹⁾ diye düşündü. "General Forbes onun hiç centilmen biri olmadığını söylüyordu. Şimdi merak ediyorum..."

Briç oynanması önerildi. Bayan Clapperton, General Forbes ve keskin bakışlı bir çift, masa başına geçtiler. Bayan Henderson oyuna katılmak istememiş ve güverteye çıkmıştı.

General Forbes, "Ya kocanız?" diye sordu çekinerek.

Bayan Clapperton, "John briç oynamaz," dedi. "Onun için çok sıkıcı."

Dört briç oyuncusu kartları karıştırmaya başladılar.

(1) İşte tam bir pukka sahip. (Hintli köle uşak)

Pam'la Kitty, Albay Clapperton'a yaklaştılar. Her biri adamın bir koluna girdi.

Pam, "Bizimle geliyorsunuz!" dedi. "Haydi, filika güvertesine. Mehtap var."

Bayan Clapperton, "Aptallık etme, John," diye sesini yükseltti. "Üşüteceksin."

Kitty, "Bizim yanımızda üşümez," dedi. "Biz ısıtırız!"

Albay gülerek kızların arasında salondan çıktı.

Bayan Clapperton'un doğal deklarasyonu olan iki trefl yerine pas demesi Poirot'nun dikkatini çekti.

Arkasından gezinti güvertesine çıktı. Bayan Henderson küpeştenin kenarında duruyordu. Ayak seslerini duyunca umutla döndü. Poirot ilerleyip onun yanında durduğunda kadının suratının asıldığı dikkatinden kaçmadı.

Bir süre gevezelik ettiler. Sonra birden Poirot'nun susması üzerine kadın, "Ne düşünüyorsunuz?" diye sordu.

Poirot, "İngilizce bilgimi sorguluyordum," dedi. "Bayan Clapperton, 'John briç oynamaz,' dedi. 'Briç bilmez' demesi gerekmez miydi?"

Ellie soğuk bir ifadeyle, "Oynamamasını hakaret olarak algılıyor olsa gerek," dedi. "Albay onunla evlenmekle büyük aptallık etmiş."

Poirot karanlığın içinde gülümsedi ve kayıtsız bir havada sordu.

"Yani sizce bu başarılı bir evlilik olamaz mı?"

"Böyle bir kadınla olan evlilik mi?"

Poirot omuzlarını silkti. "Birçok iğrenç kadının onlara çok bağılı kocaları vardır. Bu da doğanın gizemlerinden biri. Kabul edin ki karısının hiçbir söylediği ya da yaptığı albayı kızdırmıyor." Bayan Henderson vereceği cevabı tasarlarken, salon penceresinden Bayan Clapperton'un sesi duyuldu.

“Hayır, başka bir el oynamayacağım. Burası çok boğucu. Yukarı çıkıp filika güvertesinde biraz hava alacağım.”

Bayan Henderson, “İyi geceler. Ben yatmaya gidiyorum,” dedi ve birden ortadan kayboldu.

Poirot salona yürüdü, salonda Albay Clapperton ve iki genç kızdan başka kimse yoktu. Albay onlara kart hileleri gösteriyordu. Adamın kartları karıştırmadaki ve kullanmadaki ustalığına dikkat eden Poirot, generalin onun müzikhol sahnesindeki geçmişine ilişkin anlattıklarını anımsamaktan kendini alamadı.

“Briç oynamamanıza rağmen kartlarla oynamaktan hoşlandığınızı görüyorum,” dedi.

Clapperton, “Briç oynamamak için kendime göre nedenlerim var,” dedi. Ve gülümseyerek ekledi. “Size göstereceğim. Tek bir el oynayacağız.”

Albay kartları hızla dağıttı. “Kartlarınızı açın. Ne dersiniz?”

Kitty'nin yüzündeki şaşkın ifade albayı güldürdü. Kendi kartlarını açtı, öbürleri de onu izlediler. Bütün sinekler Kitty'nin elindeydi. Kupalar Poirot'da, karolar Pam'da, maçalar ise Albay Clapperton'da.

Albay, “Görüyorsunuz, değil mi?” dedi. “Kendine ve karşındakilere istediği kartları dağıtabilen bir adamın, dostlar arasındaki bir oyundan uzak durması doğru olmaz mı? Şans yüzüne gülse, aleyhinde kötü şeyler söylenebilir.”

Kitty, “Aaa!” diye mırıldandı. “Bunu nasıl yapabildiniz? Her şey o kadar normal görünüyordu ki.”

Poirot, “Ne sihirdir, ne keramet, el çabukluğu marifet,” dedi ve bu sözün albayın yüz ifadesinde yarattığı değişiklik dikkatinden kaçmadı.

Sanki bir an hazırlıksız yakalandığını fark etmiş gibiydi.

Poirot gülümsedi. Maskenin arkasındaki hokkabaz kendini göstermişti.

III

Gemi ertesi sabah gün doğarken İskenderiye'ye vardı.

Poirot kahvaltıdan sonra güverteye çıktığında iki genç kıızı karaya çıkmaya hazır buldu. Albay Clapperton'la konuşuyorlardı.

Kitty, "Artık karaya çıkmalıyız," diyordu. "Pasaport memurları neredeyse gemiden ayrılacaklar. Bizimle geleceksiniz, değil mi? Herhalde sahile yalnız başımıza çıkmamızı istemezsiniz. Başımıza korkunç şeyler gelebilir."

Clapperton gülümseyerek, "Yalnız gitmenizi tabii ki istemem," dedi. "Ama eşimin karaya çıkacak hali olduğunu sanmıyorum."

Pam, "Bu çok kötü," dedi. "Ama bu arada o da uzun uzun dinlenebilir."

Albay Clapperton kararsız görünüyordu. Kocalık görevlerinden kaçma duygusunun ağır bastığı anlaşıyordu. Sonra Poirot'yu fark etti.

"Günaydın, Mösyö Poirot, karaya çıkıyor musunuz?"

Poirot, "Hayır, sanmıyorum," diye karşılık verdi.

Albay Clapperton sonunda kararını verdi. "Gidip Adeline'le konuşayım."

Pam, "Biz de sizinle geleceğiz," deyip Poirot'ya göz kırptı. "Belki Bayan Clapperton'u da gelmeye razı ederiz."

Albay Clapperton bu öneriden hoşlanmışa benziyordu. Hatta rahatlamış gibiydi.

"Öyleyse ikiniz de gelin," dedi. Üçü birlikte neşe içinde B güvertesinin koridorunda ilerlediler.

Kamarası Clapperton'ların tam karşısında olan Poirot da merak içinde onları izledi.

Albay Clapperton kamaranın kapısını biraz çekinerek tıklattı.

"Adeline, sevgilim, kalktın mı?"

İçeriden Bayan Clapperton'un uykulu sesi duyuldu.

“Off! Yine ne var?”

“Benim John. Karaya çıkmak ister misin?”

“Kesinlikle hayır.” Kadının sesi tiz ve kararlıydı. “Çok kötü bir gece geçirdim. Bugünü yatıp dinlenerek geçireceğim.”

Pam de söze karıştı.

“Çok üzıldüm, Bayan Clapperton. Oysa bizimle gelmenizi çok istiyorduk. İyi olmadığınıza emin misiniz?”

“Kesinlikle.”

Bayan Clapperton'un sesi daha da tizleşmişti.

Albay kapının koluyla boşuna uğraşıyordu.

“Ne oluyor, John? Kapı kilitli. Kamarotların beni rahatsız etmelerini istemiyorum.”

“Üzgünüm, sevgilim, bağışla. Sadece seyahat rehberimi almak istiyordum.”

Bayan Clapperton, “Ama alamayacaksın,” dedi. “Yataktan kalkacak değilim. Haydi git, John, git ve beni rahat bırak.”

“Peki, peki, sevgilim.”

Albay kapıdan çekildi. Pam ile Kitty ona yaklaştılar.

“Hemen gidelim. Çok şükür, şapkanız başınızda. Tanrım! Umarım, pasaportunuz kamarada kalmamıştır.”

Albay, “Hayır, neyse ki cebimde,” dedi.

Kitty adamın kolunu sıktı. “Yaşasın! Haydi gelin.”

Küpeşteye dayanan Poirot, üçünün gemiden ayrılmalarını izledi. Tam o anda yanında birinin hafifçe burnunu çektiğini duyup döndü ve Bayan Henderson'la karşılaştı. Orta yaşlı kadının bakışları da giderek uzaklaşan üçlünün üzerinde kenetlenmişti.

Soğuk bir ses tonuyla, “Sonunda karaya çıktılar,” dedi.

“Evet. Siz çıkmıyor musunuz?”

Bayan Henderson'un başında geniş kenarlı bir şapka, koltuğunun altında şık bir çanta, ayaklarında da şık iskarpinler vardı. Her

haliyle karaya çıkmaya hazır olduğu izlenimi veriyordu. Ne var ki kısa bir duraksamanın ardından hayır anlamında başını salladı.

“Gemide kalmayı düşünüyorum. Yazılacak bir sürü mektubum var,” dedi.

Sonra dönüp uzaklaştı.

Onun yerini güvertedeki kırk sekizinci turunu tamamlayan General Forbes aldı. Bakışı albayla iki genç kızın uzaklaşan silüetlerine takılınca, “Ah! İşe bak!” dedi. “Hanımefendi neredeler acaba?”

Poirot, Bayan Clapperton’un o günü yatakta geçirerek dinleneceğini söyledi.

Yaşlı asker çokbilmiş, sinsî bir tavırla gözünü kırptı.

“İkinci çayına kadar kalkacaktır. Eğer o zamana kadar dönmemiş olursa, zavallı adamın çekeceğı var.”

Ancak generalin kehaneti gerçekleşmedi. Bayan Clapperton öğle yemeğine gelmedi, albayla genç hanımlar saat dörtte gemiye döndüklerinde ise hâlâ ortaya çıkmamıştı.

Albay Clapperton’un kamaranın kapısını çekinerek vurduğunu duyan Poirot o sırada kendi kamarasındaydı. Vuruş tekrarlandı, kapı zorlandı. Daha sonra Poirot albayın bir kamarota seslendiğini duydu.

“Baksanıza, eşim yanıt vermiyor. Yedek anahtarınız var mı?”

Poirot hemen yatağından kalktı ve koridora çıktı.

IV

Haber yıldırım hızıyla tüm gemiye yayıldı. Yolcular, Bayan Clapperton’un yatağında ölü olarak bulunduğunu dehşet içinde öğrenmişlerdi. Kalbine yerlilerin kullandıklarına benzer bir kama saplanan kadıncağız öylece serilip kalmıştı. Yerde kehribar bir tespih bulunmuştu. O gün gemiye çıkmış olan bütün tespih satıcıları toplanıp sorguya çekildi!

Söylentiler birbirini izliyor, her kafadan bir ses çıkıyordu. Kamaradaki bir çekmecede bulunan yüklü bir para da kaybolmuştu! Paraların izi bulunmuştu! Paraların izi bulunmamıştı! Servet değerinde mücevherler çalınmıştı! Mücevher çalınmamıştı! Bir kamarot tutuklanmış ve cinayeti işlediğini itiraf etmişti!

Bayan Ellie Henderson, Poirot'nun yolunu keserek, "Doğru olan ne?" diye sordu. Yüzü solgun ve sıkıntılıydı.

"Ben nereden bilebilirim ki, sayın hanımefendi?"

Bayan Henderson, "Tabii ki biliyorsunuz," dedi.

Akşamın geç bir saatiydi. Yolculardan çoğu kamaralarına çekilmişlerdi. Bayan Henderson, Poirot'yu geminin تنها bir köşesindeki bir çift şezlongun başına götürdü.

"Şimdi söyleyin," dedi emir verircesine.

Poirot orta yaşlı kadını dikkatli bakışlarla süzdü. "İlginç bir olay," dedi.

"Bayan Clapperton'un çok değerli bazı mücevherlerinin çalındığı doğru mu?"

Poirot hayır anlamında başını salladı. "Çalınan mücevher yok. Bir çekmecede bulunan az miktardaki nakit para yok olmuş, hepsi bu."

Bayan Henderson ürperdi. "Kendimi bir daha asla hiçbir gemide güvende hissedemeyeceğim. O sütlü kahve rengindeki canavarlardan hangisinin bu işi yaptığına ilişkin herhangi bir ipucu var mı?"

Hercule Poirot, "Hayır," diyerek karşılık verdi. "Bu iş gerçekten çok tuhaf."

Ellie, "Ne demek istiyorsunuz?" diye sordu.

Poirot ellerini iki yana açtı. "*Eh bien*. Bilinenleri bir gözden geçirelim. Bayan Clapperton bulunduğu andan en az beş saat önce öldürülmüştü. Bir miktar para ortadan kaybolmuştu. Yatağının yanında yerde bir tespih duruyordu. Kapı kilitliydi, anahtar ortada yoktu. *Pencere* –lombar ağız değil– güverteye açılıyordu ve açıktı."

Bayan Henderson, "Peki sonuç?" diye sordu.

"Bu ilginç koşullar altında bir cinayetin işlenmiş olması sizin de tuhafınıza gitmiyor mu? Gemiye çıkmasına izin verilen kartpostal satıcılarının, sarrafların ve boncuk satıcılarının hepsinin polis tarafından iyi tanındığını unutmayın."

Ellie, "Ama kamarotlar yine de kamaraları kilitlerler," diye ekledi.

"Evet, adi küçük hırsızlıkları önlemek için. Ama bu... cinayet."

"Sizin düşünceniz ne, Mösyö Poirot?" Kadın soluk soluğaydı.

"Kilitli kapıyı düşünüyordum."

Bayan Henderson da bunu düşündü.

"Ben bunda bir tuhafılık görmüyorum. Adam kapıdan çıktı, kapıyı kilitledi ve cinayetin erken anlaşılmasını önlemek için anahtarı beraberinde götürdü. Bu da çok zekice bir hamleydi, çünkü Bayan Clapperton'un öldüğü ancak öğleden sonra dörtte fark edildi."

"Hayır, bayan, benim neyi kastettiğimi anlayamadınız. Beni katilin kamaradan dışarı nasıl çıktığı değil, içeri nasıl girdiği ilgilendiriyor."

"Pencereden tabii."

"*C'est possible! Bu olabilir.* Ama pencere bir insanın geçmesi için çok dar. Ayrıca güvertede sürekli birilerinin olduğunu da unutmayın."

Bayan Henderson sabırsızlanarak, "O zaman kapıdan girmiştir," dedi.

"Bayan Clapperton'un kapıyı içeriden kilitlediğini unutuyorsunuz, matmazel. Albay Clapperton bu sabah gemiden ayrılmadan önce kilitlenmişti. Adamın kapıyı açmaya çalıştı - bunu hepimiz biliyoruz."

"Saçma. Kapı belki de sıkışmıştır ya da albay kolunu iyice bastırmamıştır."

“Kapının açılmaması yalnızca albayın iddiası değil. Bayan Clapperton’un öyle dediğini duyduk.”

“Duyduk mu dediniz?”

“Bayan Mooney, Bayan Cregan, Albay Clapperton ve ben.”

Ellie Henderson zarif ayakkabısını hafifçe yere vurdu. Kısa bir süre konuşmadı. Sonra sinirli bir ses tonuyla, “Peki, bundan ne sonuç çıkarıyorsunuz, Mösyö Poirot?” diye sordu. “Bayan Clapperton kapıyı kilitlediği gibi açmış da olabilir.”

Poirot, “Çok haklısınız,” dedi. Gülümseyen yüzünü Ellie’ye çevirdi. “Bütün bunların bizi nereye götürdüğünü görüyorsunuz. Bayan Clapperton kapının kilidini açtı ve katili içeri aldı. Sizce gelen bir tespih satıcısı olsaydı, bunu yapar mıydı?”

Ellie itiraz etti. “Gelenin kim olduğunu bilmemiş olabilir. Her kimse kapıyı vurmuş, Bayan Clapperton kalkıp kapıyı açmış, katil de zorla içeri girmiş ve onu öldürmüş olabilir.”

Poirot hayır anlamında başını salladı.

“*Au contraire*. Aksine! Kadıncağız bıçaklandığı sırada yatağında sakın sakın yatıyormuş.”

Bayan Henderson uzun uzun Poirot’yu süzdü.

Neden sonra birden, “Peki siz ne düşünüyorsunuz?” diye sordu.

Poirot gülümsedi. “Görünüşe göre, içeri aldığı kimseyi *tanıyor*du. Sizce de öyle değil mi?”

“Yani sizce...” Bayan Henderson’un sesi haşınlaşmıştı. “*Katil bu geminin yolcularından biri mi?*”

Poirot başını eğdi. “Öyle görünüyor.”

“Yani yerde bırakılan tespih yalnızca bir göz boyama mıydı?”

“Aynen öyle.”

“Çalınan para da mı?”

“Kesinlikle.”

Kısa bir sessizlik oldu.

Neden sonra Bayan Henderson ağır ağır, “Bayan Clapperton’un çok sevimsiz bir kadın olduğunu düşünüyordum, şu gemideki hiç kimsenin de ondan hoşlandığını sanmıyorum. Ama herhangi birinin onu öldürmek için bir nedeni olacağını da düşünemiyorum,” dedi.

Poirot, “Kocas dışında,” diye düzeltti.

Ellie Henderson dedektife gözlerini dikti. “Öyle mi düşünüyorsunuz?”

“Bu gemideki herkes, Albay Clapperton’un, karısının ‘kalbine bir bıçak saplarsa’ yerden göğe kadar haklı olacağını düşünüyordu. Sanırım kullanılan terim de buydu.”

Ellie Henderson, Poirot’yu dikkatle dinliyordu.

Poirot ekledi. “Ama albayın karısına karşı davranışlarında en küçük bir öfke belirtisi görmediğimi itiraf etmek zorundayım. Daha da önemlisi adamın o saatlerde nerede olduğuna ilişkin çok güvenilir bir kanıtı var. Gemide değildi. Bütün gün o iki kızla beraberdi ve saat dörde kadar gemiye dönmedi. O sırada da Bayan Clapperton öleli saatler olmuştu.”

Yine bir sessizlik oldu.

Ellie Henderson daha sonra, “Hâlâ katilin gemideki yolculardan biri olduğunu mu düşünüyorsunuz?” diye sordu.

Poirot başıyla onayladı.

Ellie Henderson birden güldü. Karşısındakine meydan okuyan bir gülüştü bu.

“Bu varsayımınızın doğrulanması kolay olmayacak, Mösyö Poirot. Bu gemide o kadar çok yolcu var ki.”

Poirot kadının önünde eğildi. “Sizin şu ünlü dedektif öykülerinizden alınma bir sözü kullanacağım. ‘Benim de kendime göre yöntemlerim var, Watson.’”

V

Bütün yolcular ertesi akşam yemekte, tabaklarının yanında daktiloyla yazılmış saat 20.30'da geminin büyük salonunda bulunmaları gerektiğini belirten bir not buldular. Yolcular toplandıktan sonra kaptan orkestranın sahne aldığı platforma çıkarak konuşmasını yaptı.

“Bayanlar, baylar, dün gemimizde yaşanan trajedi hepinizce bilinmekte. Hepinizin bu korkunç cinayetin failinin adaletin karşısına çıkarılması için işbirliği yapmak isteyeceğinizden eminim.” Kaptan hafifçe öksürüp genzini temizledikten sonra ekledi. “Gemimiz yolcuları arasında bu gibi konularda engin deneyimiyle haklı bir üne sahip olan Hercule Poirot da bulunmakta. Kendisinin söyleyeceklerini dikkatle dinleyeceğinize inanıyorum.”

O anda yemekte olmayan Albay Clapperton da salona girerek General Forbes'ın yanına oturdu. Kesinlikle rahatlamış birine değil de kederden yıkılmış birine benziyordu. Ya çok iyi bir oyuncuydu ya da sevimsiz karısını gerçekten seviyordu.

Kaptan, “Buyurun, Mösyö Poirot,” diyerek platformdan aşağı indi. Hercule Poirot onun yerini aldı. Dinleyicilere gülümserken özgüveni her halinden belli oluyordu.

“*Bayanlar, baylar,*” diye başladı sözlerine. “Beni dinlemek nezaketinde bulunduğunuz için sizlere çok teşekkür ederim. Kaptanımız bu gibi konularda belirli bir deneyimim olduğunu sizlere söyledi. Bu çok özel olayı aydınlatmak için küçük bir fikrimin olduğu da doğru.”

Eliyle bir işaret yaptı. Bunun üzerine bir kamarot kalabalığın içinden geçerek ona bir beze sarılı, büyük ve şekilsiz bir cisim uzattı.

Poirot salondakileri, “Şimdi yapacaklarım sizi şaşırtabilir,” diye uyardı. “Belki de beni tuhaf, hatta biraz da deli olarak nitelendire-

ceksiniz. Ama inanın bu delilik değil, bu siz İngilizlerin de dediği gibi bir yöntem.”

Poirot’nun gözleri bir an Bayan Henderson’unkilerle karşılaştı. Hemen arkasından ambalajı açmaya koyuldu.

“Burada elimde, *bayanlar, baylar*, Bayan Clapperton’u öldüren kişiyle ilgili gerçeğin önemli bir tanığı var,” dedi. Çevik bir hareketle cismin üstündeki örtüyü çekti ve cisim ortaya çıktı. Bu kadife giysili, beyaz dantel yakalı hemen hemen gerçek adam boyutunda tahta bir bebektir.

Poirot, “Evet, Arthur,” dedi. Poirot’nun İngilizcesi birden değişmişti, artık bir yabancı gibi değil, Cockney aksanıyla konuşuyordu. “Bayan Clapperton’un ölümü hakkında bize neler söyleyebilirsiniz?”

Bebeğin boynu biraz titredi, tahtadan alt çenesi sarktı ve ağzından yüksek perdeli, tiz bir kadın sesi duyuldu.

“Ne oluyor, John? Kapı kilitli. Kamarotların beni rahatsız etmelerini istemiyorum.”

O anda bir çılgılık duyuldu, devrilen bir sandalye, eli boğazında yalpalayan bir adam. Konuşmaya çalışan... çalışan... Derken adam yere yığıldı. Boylu boyunca yüzükoyun uzandı.

Bu adam Albay Clapperton’du.

VI

Poirot ile geminin doktoru yerde yatmakta olan adamın yanından kalktılar.

Doktor kısa konuştu. “Korkarım, çok geç. Kalbi...”

Poirot başıyla doğruladı. “Hilesinin ortaya çıkmasının şokuna dayanamadı.”

Sonra General Forbes’a döndü.

“Müzikhholden söz etmekle bana en değerli ipucunu siz verdiniz, general. Bu işin nasıl gerçekleştiğini düşünüp aklımı zorlarken birden sözlerinizi hatırladım. Clapperton savaştan önce vantrilok olamaz mıydı? Bu durumda diğer üç kişinin *Bayan Clapperton aslında ölüyken bile* içeriden konuştuğunu duymaları olasıydı...”

Ellie Henderson da dedektifin yanındaydı. Gözlerinde derin bir hüznün vardı.

“Kalbinin zayıf olduğunu biliyor muydunuz?” diye sordu.

“Tahmin ettim... Bayan Clapperton kalbinin zayıf olduğundan söz ediyordu, ama bende hastalık hastası bir kadın izlenimi uyandırdı. Sonran yüksek dozda digitalin yazılı yırtık bir reçete parçası buldum. Digitalin bir kalp ilacıdır, ama gözbebeklerini genişlettiği için Bayan Clapperton'un olamazdı. Onda hiç öyle bir belirti görmemiştim ama kocasının gözlerine bakınca belirtiyi hemen fark ettim.”

Ellie, “Demek her şeyin böyle son bulabileceğini düşündünüz,” diye mırıldandı.

Poirot, “En iyisi sizce de bu değil miydi, matmazel?” diye yavaşça sordu.

Kadının gözlerinin yaşardığını görüyordu.

Ellie, “Anlamıştınız,” dedi. “Biliyordunuz. Ona âşık olduğumu... en başından beri biliyordunuz... Ama *benim* için yapmadı... O kızlar... gençlik... Bu ona tutsaklığını hissettirdi. İş işten geçmeden özgür olmak istiyordu... Evet, nedenin bu olduğuna eminim... O olduğunu ne zaman anladınız?”

Poirot, “Çok kontrollü bir insandı,” diyerek açıklamaya başladı. “Karısının davranışları ne kadar sinir bozucu olursa olsun hiç etkilanmiyordu. Bu, ya bu gibi davranışlara onu etkilemeyecek kadar alıştığı anlamına geliyordu ya da... *Eh bien*, ben ikinci alternatifte karar kıldım... Ve haklı çıktım...”

“Ayrıca, el çabukluğu ve göz boyama yeteneği asıl mesleği olan hokkabazlık gereği bir hayli gelişmişti. Cinayetten önceki akşam bu

konuda kendini ele vermiş gibi davrandı. Ama Clapperton gibi bir adam kendini ele vermez. Bunun bir nedeni olmalıydı. Bu davranışıyla herkes onun illüzyonist olduğunu düşünecek, aslında bir vantrilok olduğunu düşünmeyecekti.”

“Ya hepimizin duyduğu ses, Bayan Clapperton’un sesi?”

“Kadın kamarotlardan birinin sesi Bayan Clapperton’unkine çok benziyordu. Onu sahne arkasına saklanmaya razı ettim ve söyleyeceği sözleri öğrettim.”

Ellie, “Ama, ama bu çok zalimce bir hile,” diye bağırdı.

Hercule Poirot, “Ben bir cinayeti asla hoş göremem,” dedi.

Bahçeniz Nasıl Büyür?

I

Hercule Poirot mektuplarını düzgün bir deste halinde toparlayıp önüne koydu. En üstteki mektubu aldı, kısa bir süre üzerindeki adresi inceledikten sonra her olasılığa karşın kahvaltı masasında bulunduğu küçük kâğıt bıçağıyla zarfı açtı ve içindekini çıkardı. Zarfın içinde bir zarf daha vardı, özenle kırmızı mumla mühürlenmiş ve üzerine “çok özel ve gizli” yazılmış ikinci bir zarf.

Hercule Poirot’nun kaşları yumurta biçimindeki kafasına doğru hafifçe kalktı.

Kendi kendine, “*Patience! Non allons arriver!*”⁽¹⁾ diye mırıldandı. Sonra kâğıt bıçağını bir kez daha eline aldı. Bu kez zarfın içinde bir mektup vardı; titrek, uzun, sivri uçlu elyazısıyla yazılmış bir mektup. Bazı sözcüklerinse altı çizilmişti.

Hercule Poirot mektubu açıp okumaya başladı. Mektubun üstüne bir kez daha “çok özel ve gizli” ibaresi yazılmıştı. Sağ tarafta adres vardı: Rosebank, Charman’s Green, Bucks. Tarih Mart 21.

(1) Sabır. Henüz ulaşamadım!

Agatha Christie

Sayın Mösyö Poirot,

Son zamanlarda içinde bulunduğum zor durumu, endişelerimi ve üzüntümü bilen çok eski ve değerli bir arkadaşım size başvurmamı önerdi. Aslında bu arkadaşım da gerçekler hakkında yeterince bilgiye sahip değil – bunu bütünüyle kendime sakladım çünkü bu çok özel bir sorun. Dostum bana ısrarla sizin sır saklamakta benzersiz olduğunuzu, eğer kuşkuvarımda haklıysam bile bu işe polisin karışacağından korkmam için bir neden olmadığını belirtti ki bu asla istemeyeceğim bir durum. Tabii tamamıyla yanılıyor da olabilirim. Son günlerde kafamın –sanırım insomnia gibi bir rahatsızlık yaşamamın ve geçen kış geçirdiğim çok ciddi bir hastalığın sonucu olarak– bazı şeyleri kendi başıma araştırabilecek kadar yerinde olmadığı kanısındayım. Ayrıca bunu yapacak ne olanağım ne de yeteneğim var. Diğer yandan bir kez daha ısrarla belirtmeliyim ki bu çok özel bir aile meselesi ve ben birçok özel nedenle bu konunun tamamıyla gizli kalmasını istiyorum. Eğer bir kez durumdan emin olabilirsem, sorunu kendim çözümleyebilirim ki ben böyle olmasını yeğliyorum. Kendimi bu konuda yeterince açık ifade edebildiğimi sanıyorum. Eğer benim adıma bu araştırmayı yapmayı kabul ederseniz sizden bunu yukarıda verdiğim adrese bildirmenizi rica ederim.

Saygılarımla
Amelia Barrowby

Poirot mektubu bir kez daha okudu. Bir kez daha kaşları düşünceli düşünceli kalktı. Sonra mektubu kenara koydu ve destedeki bir sonraki mektuba geçti.

Saat tam onda sadık sekreteri Bayan Lemon'un o günle ilgili talimatları almak üzere beklediği odasına geçti. Bayan Lemon kırk sekiz yaşında ve pek de çekici olmayan bir kadındı. Genel görüntüsü rasgele bir araya gelmiş çok sayıda kemiğin bileşimi gibiydi. Poirot kadar düzen düşkünüydü ama kendisi düşünebilse de asla söylenmeden bir şey yapma gibi bir eğilimi yoktu.

Poirot ona sabah postasıyla gelen mektuplarını verdi.

“Matmazel lütfen bunların hepsine uygun terimlerle isteklerin reddedildiğini yazabilir miydiniz?”

Bayan Lemon mektuplara bir göz gezdirdi, sırasıyla her birinin üzerine hiyeroglif gibi bir şeyler karaladı. Bu işaretler yalnızca kendisi için bir anlam ifade ediyordu ve bu kendisinin geliştirdiği bir kodlama sisteminin parçasıydı: “sabun köpüğü”, “şamar”, “purr purr”, “curt” ve bunun gibi sözcükler. Bunu yaptıktan sonra başını salladı ve daha sonraki talimatları almak üzere başını kaldırdı.

Poirot bu kez de ona Amelia Barrowsby'nin mektubunu uzattı. Bayan Lemon mektubu çifte zarfından çıkardı, dikkatle okudu ve soran gözlerle Poirot'ya baktı.

“Evet, Mösyö Poirot?” Kalemi elinde, stenosu önünde bekliyordu.

“Bu mektup hakkındaki fikriniz, Bayan Lemon?”

Bayan Lemon kaşlarını çatarak kalemını masaya bıraktı ve mektubu bir kez daha dikkatle okudu.

Mektubun içeriği Bayan Lemon açısından uygun bir yanıt vermek dışında pek bir anlam ifade etmiyordu. Patronu arada sırada onun göreviyle ters düşen insani yönüne dikkat çekiyordu. Aslında onun bu davranışı Bayan Lemon'u kızdırıyordu; o neredeyse kusursuz bir makineydi, eksiksiz ve tüm insani duygulardan uzak. Yaşamdaki tek tutkusu tüm dosyalama sistemlerini geride bırakacak kusursuz bir dosyalama sistemi geliştirmektir. Geceleri bu sistemin düşünü görüyordu. Yine de Bayan Lemon, Hercule Poirot'nun da çok

iyi bildiği gibi insanları çözümlenmekte çok yetenekli ve insani konuları anlamak konusunda çok zekiydi.

Poirot, “Evet?” diye sordu.

Bayan Lemon, “Yaşlı bir kadın,” dedi. “Fazlasıyla rutubetten nem kapmışa benziyor.”

“Ah! Demek sen de onun içinde fırtınalar koptuğu kanısındasın?”

Mösyö Poirot’nun deyimleri doğru anlayacak kadar uzun bir süredir İngiltere’de olduğunu düşünen Bayan Lemon yanıt vermedi. Çifte zarfı bir kez daha inceledi.

“Çok aceleye getirilmiş. Ve pek fazla bir şey de söylemiyor.”

“Evet. Bu benim de dikkatimi çekti.”

Bayan Lemon bir kez daha umutla steno defterine uzandı. Bu kez Poirot karşılık verdi.

“Bana danışmak istediği takdirde uygun bir zamanda ziyaretlerine gitmekten onur duyacağımı belirtebilirsin. Mektubu daktilo ile değil elle yazın lütfen.”

“Peki, Mösyö Poirot.”

Poirot birkaç mektup daha uzattı.

“Bunlar da faturalar.”

Bayan Lemon becerikli elleriyle faturaları hızla ayırdı.

“Hepsini ödeyeceğim ama bu ikisi.”

“Hangi ikisi? Ben onlarda bir hata göremedim.”

“Bu ikisi yeni bağlantı kurduğunuz iki firmaya ait. Henüz hesap açmışken hemen ödeme yapmamız yanlış izlenim uyandırabilir. Sanki güven kazanıp ileride kredi açmalarını bekliyormuş gibi.”

Poirot, “Ah!” diye mırıldandı. “İngiliz tüccarlar konusundaki engin bilgileriniz karşısında saygıyla eğiliyorum.”

Bayan Lemon asık bir suratla, “Onlar hakkında başka bir bildiğim yok,” dedi.

II

Bayan Amelia Barrowby'ye mektup uygun şekilde yazılıp gönderildi ama yanıt gelmedi. Hercule Poirot, belki de yaşlı bayan kafasını kurcalayan gizemi kendisi çözmeyi başardı, diye düşünüyordu. Yine de kendisine kısa da olsa bir not yazıp artık hizmetine gerek kalmadığını belirtmemiş olmasına şaşırıyordu.

Mektubu göndermelerinin sonrasındaki beşinci günde Bayan Lemon, günlük talimatlarını almasının ardından, “Şu mektup yazdığımız Bayan Barrowy,” dedi “Ondan yanıt gelmemiş olması hiç şaşırtıcı değil. Kadın ölmüş.”

Hercule Poirot sakın ve yumuşak bir tonda, “Ah, ölmüş,” diye yineledi. Bu sorudan çok yanıtı benziyordu.

Çantasını açan Bayan Lemon bir gazete kupürü çıkardı.

“Metroda gördüm ve yırtıp aldım.”

Bayan Lemon her ne kadar “yırtmak” sözcüğünü kullansa da gazete kupürünü makasla özenle kesip çıkarmıştı.

Poirot bir yandan kafasında olayı algılamaya çalışırken bir yandan da Bayan Lemon'un kendisine uzattığı gazete kupürünü okudu. Bu *Morning Post*'un Ölüm İlanları, Doğumlar, Evlilikler sayfasından kesilmiş bir ilandı.

“Mart ayının 26'sında Rosebank, Charmant's Green'de oturan çok değerli Bayan Amelia Jan Barrowy, aniden yetmiş üç yaşında vefat etmiştir. Çiçek gönderilmemesi rica olunur.”

Poirot ilanı tekrar tekrar okudu. Bir yandan da bıyığının altından mırıldanıyordu: “Aniden”

Sonra birden, “Bayan Lemon,” diye seslendi. “Hemen bir mektup kaleme almanızı rica edeceğim.”

Kalem zaten hazırды. Kafası dosyalama sisteminin inceliklerinde olan Bayan Lemon hemen steno ile söylenenleri not aldı.

Agatha Christie

Sevgili Bayan Barrowy,
Sizden yanıt alamadım. Ancak cuma günü hemen
yakınınzdaki Charman's Green'de olacağım. Bu vesileyle
aynı gün sizi de ziyaret ederek mektubunuzda bahsettiğiniz
konuyu konuşmak isterim.

Saygılarımla.
Hercule Poirot

Poirot sekreterine yapması gerekeni söyledi. "Lütfen bu mektubu
daktiloyla yaz ve hemen postaya ver. Böylece bu akşam Charmant's
Green'e ulaşmasını sağlayabilirsiniz."

Ertesi gün akşam postasıyla köşeleri siyah bir zarf geldi.

Sayın Beyefendi,
Teyzem Bayan Barrowby'ye yazdığınız mektuba ilişkindir:
Kendisi ayın yirmi altısında vefat etmiş olup, dolayısıyla
artık sizinle konuşmak istediği konunun da önemi
kalmamıştır.

Saygılarımla
Mary Delafontaine

Poirot kendi kendine gülümsedi.

"Artık önemi kalmamıştır... Ah, göreceğiz bakalım. *En avant*.
Önce Charmant's Green'e gidiyorum."

Rosebank adı gibi güller arasında bir evdi. Bunun dışında kendi
sınıfındaki diğer evlerden pek bir farkı olduğu söylenemezdi.

Hercule Poirot bahçe yolundan ön kapıya doğru ilerlerken bir an
durup beğeniyle yolun iki tarafı boyunca uzanan bakımlı çiçek tarh-
larına baktı. Yılın daha sonraki günlerinde bolca çiçek vaat eden gül

fidanları, nergisler, erken açmış laleler, mavi sümbüller. Son tarhın uç kısmı ise kısmen deniz kabukları ile süslenmişti.

Poirot kendi kendine mırıldandı. “O İngiliz çocuk tekerlemesi nasıldı?”

*Bayan Mary, bu ne tezat,
Bir bahçe nasıl büyür?
Midye kabukları ve gümüş çanlarla.
Ve bir dizi güzel hizmetçiyle.*

Poirot, belki bir dizi değil ama burada da bu tekerlemeyi doğru-
layacak en azından bir güzel hizmetçi olmalı, diye düşündü.

Ön kapı açıldı ve önlüklü, başlıklı küçük şirin bir hizmetçi kız, kendi kendine konuşarak bahçede dolaşan tuhaf, gür bıyıklı yabancı-
yı kuşkuyla süzdü. Bu Poirot'nun da ilk bakışta dikkatini çektiği gibi yuvarlak mavi gözlü, pembe yanaklı çok güzel, küçük bir hizmetçi kızdı.

Poirot şapkasını çıkardı, nazikçe kapıdaki kıza seslendi.

“Pardon, Bayan Amelia Barrowby burada mı yaşıyor?”

Küçük hizmetçi kız yutkundu ve gözleri büyüdü.

“Ah, efendim, bilmiyor musunuz? O öldü. O kadar ani oldu ki! Salı gecesi.”

Sonra birden duraksadı; iki farklı duygu arasında bocalıyor gi-
biydi: Birincisi; bir yabancıya güvenmeme, ikincisiyse onun sınıfın-
dakilerin hastalık ve ölüm gibi konulardan bahsetmekten duydukları
haz.

Hercule Poirot şaşırmış gibi yaparak, “İnanamıyorum,” dedi.
“Bayan Barrowby ile bugün için sözleşmiştik. Neyse, belki burada
yaşayan diğer bayanla görüşebilirim.”

Küçük hizmetçi kız oldukça temkinli görünüyordu.

“Hanımımmla mı? Evet, belki onunla görüşebilirsiniz ama onun birini görmek isteyip istemeyeceğini bilmiyorum.”

“Benimle görüşecektir,” diyen Poirot kartını uzattı.

Poirot’nun sesindeki otoriter tını etkisini göstermişti. Pembe yanaklı hizmetçi kız geri çekilerek, Poirot’yu girişin sağ tarafındaki oturma odasına aldı. Sonra elinde kartvizitle hanımını çağırmaya gitti.

Hercule Poirot etrafına bakındı. Oda tam anlamıyla klasik bir oturma odasıydı; en üst kısmı çepeçevre süslemeli yulaf rengi duvar kâğıtlarıyla, karmaşık desenli kretonlarıyla, pembe perdeleri ve yastıklarıyla, küçük porselen biblo ve süslemeleriyle geleneksel bir oturma odası. Odada öne çıkan, göze batan, belirli bir kişiliği vurgulayan tek bir nesne bile yoktu.

Fazlasıyla duyarlı bir insan olan Poirot birden kendini izleyen gözler olduğunu hissetti. Hızla döndü. Yere kadar uzanan teras penceresinin önünde bir kız duruyordu; ince, soluk benizli, siyah saçlı, merakla ona bakan bir kız.

İçeri girdi. Poirot ona selam vermek için hafif bir reverans yaparken kız birden parladı.

“Niçin geldiniz?”

Poirot yanıt vermedi. Yalnızca kaşlarını kaldırdı.

“Avukat değilsiniz, değil mi?” Kızın İngilizcesi düzgündü ama hiç kimse bir an bile onun İngiliz olduğunu düşünmezdi.

“Niçin, avukat olmam mı gerekiyor, matmazel?”

Kız asık suratla Poirot’ya baktı.

“Öyle olabileceğinizi düşündüm. Bir an buraya onun ne yaptığını bilmediğini söylemeye geldiğinizi düşündüm. Böyle şeyler duydum... etki altında kalarak filan. Öyle diyorlardı, değil mi? Ama bu doğru değil. O benim parayı almamı istiyordu ve alacağım da. Eğer gerekirse kendi adıma avukat da tutarım. O para benim. Öyle yazdı

ve öyle de olacak.” Öyle çirkin görünüyordu ki, gözleri yerinden fırlamış, çenesi öne çıkmıştı. Gözleri parlıyordu.

O sırada kapı açıldı ve içeri giren kadın, “Katrinal!” diye bağırды.

Kız ürktü, kızardı, bir şeyler mırıldandı ve yine terastan çıkıp gitti.

Poirot yeni gelen kadına döndü. Kadının tek bir sözcüğü duruma hâkim olmasına yetmişti. Sesindeki baskın otorite hemen seziyor, konuşmasıyla karşısındakini adeta aşağılıyor, bir anlamda da ustaca alay ediyordu. Poirot o anda onun ev sahibesi Mary Delafontaine olduğunu anladı.

“Mösyö Poirot! Size yazmıştım. Mektubumu almadınız mı?”

“Ne yazık ki hayır madam. Londra dışındaydım.”

“Oh evet, anlıyorum. Bu her şeyi açıklıyor. Kendimi tanıtayım. Adım Delafontaine. Beyefendi de eşim. Bayan Barrowby teyzemdi.”

Bay Delafontaine odaya öylesine sessiz girmişti ki girdiği fark bile edilmemişti. Kır saçlı, uzun boylu, kararsız tavırları olan bir tipti. Gergin bir biçimde sürekli çenesiyle oynuyordu. Sık sık karısına bakıyordu. Her konuşmada ondan önayak olmasını beklediği öyle açıktı ki.

Poirot, “Tam yasta olduğunuz bir dönemde geldiğim için çok üzgünüm,” dedi.

“Bu sizin hatanız değil, bunu anlıyorum,” dedi Bayan Delafontaine. “Teyzem salı akşamı öldü. Hiç beklenmedik bir şekilde, aniden.”

“Aniden,” diye yineledi Bay Delafontaine. “Büyük kayıp.” Gözleri az önce kızın gözden kaybolduğu büyük penceredeydi.

Hercule Poirot, “Bağışlayın” dedi hafif bir hüzünle. “Ben artık gitsem iyi olur.” Kapıya doğru ilerledi.

Bay Delafontaine, “Bir saniye,” dedi. “Siz, şey... Amelia teyze ile randevunuz olduğunu söylemiştiniz, değil mi?”

“*Parfaitement. Elbette.*”

Karısı da söze karıştı.

“Belki bize bu konuda bilgi verebilirsiniz. Eğer yapabileceğimiz bir şey varsa...”

“Tamamen özel bir konuydu. Ben dedektifim.”

Bay Delafontaine elindeki küçük porselen bibloyu düşürdü. Karısı şaşırmış görünüyordu.

“Dedektif mi? Ve teyzemle randevunuz vardı, öyle mi? Bu olağandışı bir durum!” Poirot’yu dikkatle süzdü “Bize biraz daha fazla bilgi veremez miydiniz, Mösyö Poirot? Bu... bu çok olağanüstü bir durum.”

Poirot kısa bir süre susup düşündü. Sözcüklerini dikkatle seçmeye çalıştı.

“Benim için ne yapacağıma karar vermek çok zor madam.”

“Bakın,” dedi Bay Delafontaine. “Ruslardan bahsetmedi, değil mi?”

“Ruslar mı?”

“Evet, biliyorsunuz işte; Bolşoy, kızılılar filan.”

Karısı atıldı.

“Henry, lütfen saçmalama.”

Bay Delafontaine geri çekildi.

“Pardon, pardon. Yalnızca merak ettim de.”

Mary Delafontaine samimi bakışlarla Poirot’yu süzdü. Gözleri koyu maviydi; menekşe rengi.

“Bize her şeyi anlatın Mösyö Poirot. Bunu yaparsanız inanın bizi çok mutlu edeceksiniz. Emin olun, bunu böyle ısrarla istememin bir nedeni var.”

Bay Delafontaine heyecanlanmıştı.

“Sakin ol yavrum, dikkatli ol – bunda hiçbir şey olmayabilir.”

Karısı yeniden onu sert bir bakışla susturdu.

“Evet, Mösyö Poirot?”

Hercule Poirot ağır ağır üzgün bir tavırla başını salladı.

“Üzgünüm madam,” dedi yüzünde belirgin şekilde üzgün ve pişmanlık dolu bir ifadeyle. “Korkarım bir şey söyleyemem.”

Hafifçe reverans yaptı, şapkasını aldı ve kapıya doğru ilerledi. Mary Delafontaine ona girişe kadar eşlik etti. Poirot kapının eşiğinde durarak kadına baktı.

“Sanırım bahçenizden mutlusunuz, madam?”

“Ben mi? Evet. Zamanımın çoğunu bahçe işleriyle uğraşarak geçiriyorum.”

“*Je vous fais mes compliments.*”⁽¹⁾

Poirot yeniden hafifçe eğildi ve bahçe kapısına doğru yürüdü. Kapıdan geçerken sağa döndü ve arkasına baktı. Ve iki görüntü dikkatini çekti: birinci katın penceresinden onu izleyen hüzünlü bir yüz ve caddenin karşı tarafında aşağı yukarı gidip gelen askeri bir aracın içindeki bir adam.

Poirot kendi kendine başını salladı.

“*Definitivement!*”⁽²⁾ Fare delikte. İyi de bu durumda kedinin hamlesi ne olmalı?”

Verdiği karar onu en yakın postaneye sürükledi. Buradan birkaç telefon etti. Sonuç onun açısından tatminkârdı. Sonra Charman’s Green polis merkezine gitti ve Müfettiş Sims’i sordu.

Müfettiş Sims iriyarı, güçlü kuvvetli, içten ve samimi davranışları olan bir adamdı.

“Mösyö Poirot mu?” diye sordu. “Tahmin etmiştim. Bir dakika önce polis şefi sizinle ilgili olarak aradı. Buraya geleceğinizi söyledi. Ofisime geçelim mi?”

Kapıyı kapadılar. Müfettiş, Poirot’ya koltuğa oturmasını işaret etti. Kendisi de karşısındaki koltuğa oturdu. Meraklı bakışlarını sorgularcasına ziyaretçisine çevirdi.

(1) Sizi çok takdir ediyorum.

(2) Kesinlikle!

“Olay yerine ulaşmakta çok hızlısınız, Mösyö Poirot. Neredeyse biz tam olarak bu Rosebank olayının polisi ilgilendiren bir olay olduğunu tespit edemeden buraya bizi görmeye geldiniz. Sizi buraya getiren ne oldu?”

Poirot cebinden çıkardığı mektubu müfettişe uzattı. Sims bunu dikkatle okudu.

“İlginç,” dedi okumayı bitirince. “Sorun şu ki bunun çok farklı anlamlar içermesi. Keşke biraz daha açık olsaydı. Bize çok yardımcı olurdu.”

“Ya da belki yardıma ihtiyacınız olmazdı?”

“Ne gibi?”

“Şu anda yaşıyor olabilirdi.”

“Bir dereceye kadar öyle, değil mi? Hımm, sanırım bunda yanlışlıyorsunuz.”

“Müfettiş sizden ricam, bana olayları ve tespitlerinizi anlatmanız. Şu an için hemen hemen hiçbir bilgim yok.”

“Bunu yapmak en kolayı. Yaşlı kadın salı gecesı akşam yemeğinden sonra fenalaşmış. Korku verici bir şekilde hem de. Kasılmalar, çırpınmalar ve bilinç kaybı filan. Doktor çağırılmışlar. Doktor oraya ulaştığında kadın ölmüş. İlk anda onun kalp krizinden öldüğü düşünöldü. Ancak görüntü pek öyle olmadığını gösteriyordu. Doktor evirdi çevirdi, kem küm etti, yumuşak ifadelerle geçıştirmeye çalıştı ama sonuçta var olan koşullarda ölüm belgesini veremeyeceğini açıkladı. Aileye gelince şu anda ne yapacaklarını bilemez durumdalar. Otopsinin sonucunu bekliyorlar. Ancak biz biraz olsun ilerleme kaydettik. Doktor bize çok kısa bir süre önce kesin sonucu verdi – adli tabip ve o otopsiyi birlikte yaptılar– sonuçtan ikisinin en ufak bir kuşkusu yok. Yaşlı kadın yüksek dozda striknin dolayısıyla ölmüş.”

“Aha!”

“Bu doğru. Pis bir iş! Sorun ona zehri kimin verdiğı? Ölümünden kısa bir süre önce verilmiş olması gerekiyor. İlk anda yemeğine

katılmış olabileceği düşünöldü ancak doğrusunu isterseniz bu fikir boş. Kuşkonmaz çorbası içmişler ve hepsine aynı çorba kabından servis yapılmış, sonra balık ve elmalı tart.

Yemekte Bayan Barrowly, Bayan ve Bay Delafontaine varmış. Evde Bayan Barrowly ile ilgilenen bir hasta bakıcı da var –yarı Rus bir kız– ama aile ile birlikte yemeğe oturmuyor. Yemeğini yemek salonundan mutfığa dönenlerden alıyor. Ayrıca bir de hizmetçi kız var ama o gün izin günüymüş. Çorbayı ocağın üstünde, balığı fırında bırakmış. Elmalı tart ise zaten soğuk yenmiş. Her üçü de aynı şeyleri yemişler, bunun dışında striknini birine bu yoldan vermenin pek mümkün olduğunu da sanmıyorum. Zehir gibi acı bir maddenin fark edilmemesi olanaksız. Doktor bin kap yemekten birine bile katılsa hiç zorlanmadan saptanabileceğini söylüyor.”

“Kahve?”

“Kahveye katılmış olması çok daha olası ama yaşlı kadın asla kahve içmiyormuş.”

“Anlıyorum. Aşılması zor bir durumla karşı karşıyasınız. Peki, Bayan Barrowly yemekte ne içmiş?”

“Su.”

“Beterin de beteri.”

“Can sıkıcı bir durum, değil mi?”

“Peki, yaşlı kadının parası var mıymış?”

“Sanırım hali vakti bir hayli yerinde. Tabii henüz ayrıntılar konusunda bilgi sahibi değilim. Ancak anlayabildiğim kadarıyla Delafontaine’lerin durumu bir hayli kötü. Evin geçimini büyük ölçüde yaşlı kadın sağlıyormuş.”

Poirot hafifçe gülümsedi.

“Demek Delafontaine’lerden kuşkulaniyorsunuz? Hangisinden?”

“Tam olarak onlardan birinden kuşkulandığımı söyleyemem. Ama durum ortada: kadının tek yakın akrabası onlar ve kadının ölü-

mü onlara küçük de olsa bir servet sağlıyor, bu kadarı kesin. Bunda hiç kuşku yok. Ve hepimiz insanın para söz konusu olunca neler yapabildiğini biliyoruz. İnsan doğası bu!”

“Evet, bazıları insanlıktan bile çıkabiliyor, bu çok doğru. Peki, yaşlı kadın başka bir şey yememiş ya da içmemiş mi?”

“Şey, aslına bakarsanız...”

“Ah *voila!* İşte! Dilinizin altında bir şey olduğunu sezmiştim. Çorba, balık ve elmalı tart, *a bêtise!*⁽¹⁾ Şimdi olayın can alıcı noktasına geldik.”

“Hiç bilemiyorum, emin de değilim. Ama durum şu, yaşlı kadın yemekten önce daima bir kapsül içiyormuş. Biliyorsunuz işte, tablet ya da draje değil, içi pudra dolu şu pirinç kâğıdından yapılan kapsüllerden. Sindirime yardımcı olan tamamen zararsız bir şey.”

“Övgüye değer bir saptama. Hiçbir şey bir kapsülü açıp içini strikninle doldurup, diğerlerinin yanına bırakmak kadar kolay olmaz. Suyla olduğu gibi yutulduğu için tadı da dikkati çekemez.”

“Bu doğru. Asıl sorun kapsülü ona kızın vermiş olması.”

“Rus kızın mı?”

“Evet. Katrina Rieger. Bir tür oda hizmetçisi ve aynı zamanda da hastabakıcı, Bayan Barrowly ile o ilgileniyormuş. Onun eli ayağı olduğundan, sürekli emir aldığından eminim. Şunu al, bunu getir, şunu götür, sırtımı ov, ilacımı hazırla, eczaneye koş türünden bir sürü ayak işi işte. Bu yaşlı kadınların nasıl olduklarını bilirsiniz: çok iyi ve sevecen olduklarını ileri sürerler ama asıl gereksinim duydukları emirlerinde olacak bir köledir.”

Poirot gülümsedi.

“Evet, gördüğünüz gibi durum bu işte,” diye ekledi Müfettiş Sims. Parçalar yerine oturmuyor. O kız, kadını niçin zehirlesin? Bayan Barrowly öldü ve kız şimdi yeni bir iş aramak zorunda. Gün-

(1) Aptallık!

müzde iş bulmak da hiç kolay değil, herhangi bir eğitimi filan da yok.”

Poirot düşünceli düşünceli mırıldandı.

“Yine de, eğer o kapsüllerin kutusu ortada açık bırakılıyorsa evdeki herkes bunu yapma olanağı bulmuş olabilir.”

“Tabii ki gerekli incelemeyi yapıp araştıracağız ama sessizce, beni anlıyorsunuz değil mi? Eğer bir reçete varsa, nerede? Durum sabır ve sıkı bir ön çalışmayı gerektiriyor ama sonuçta başarıya ulaşacağımıza inanıyorum. Sonra Bayan Barrowly'nin avukatı da var. Onunla dün konuştum. Sonra banka müdürü. Hâlâ yapılması gereken o kadar çok şey var ki.”

Poirot ayağa kalktı.

“Sizden bir şey isteyeceğim, Müfettiş Sims, beni olayın gidişatı konusunda aydınlatırsanız size minnettar olacağım. Bunu çok büyük bir lütuf olarak algılayacağımdan emin olabilirsiniz. Telefon numaram burada.”

“Bu çok isabetli olur, Mösyö Poirot. İki kafa her zaman birden iyidir, baş başa verip bu olayı çözebiliriz. Ayrıca aldığınız mektup da zaten bu olayın içinde olmanız gerektiğini gösteriyor.”

“Çok samimi ve iyi bir insansınız, müfettiş.”

Poirot nazikçe tokalaştıktan sonra polis merkezinden ayrıldı.

III

Poirot ertesi sabah telefona çağrıldı.

“Siz misiniz, Mösyö Poirot? Benim, Müfettiş Sims. Şimdi her şey yerine oturmaya başlıyor. Bildiklerimiz çerçevesinde durum iyi görünüyor.”

“Sahi mi? Hemen anlatın.”

“Peki, madde 1: Çok önemli bir kanıt. Bayan B. mirasının çok küçük bir miktarını yeğenine, kalanını ise tamamıyla K.’ya bırakmış. İyiliği, şefkati ve ona gösterdiği özen karşılığında, vasiyetnamede durum böyle açıklanmış. Bu olayların yönünü ciddi biçimde değiştiriyor.”

Aynı anda Poirot’nun zihninde bir resim belirdi. Asık bir yüzün, “Para benim. Bunu o böyle yazmış ve öyle de olmalı,” diyen tutkulu, hırslı sesi. Miras, Katrina için sürpriz değildi, o bunu zaten biliyordu.

“Madde 2,” diye ekledi Müfettiş Sims. “K. dışında hiç kimse o kapsülü ellememiş.”

“Bundan emin olabiliyor musunuz?”

“Kızın kendisi de bunu inkâr etmiyor. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?”

“Çok ilginç.”

“Yalnızca bir tek şeyi daha öğrenmemiz gerekiyor: Kız strikini nereden buldu? Bu o kadar da zor olmamalı.”

“Şu ana kadar bu konuda bir ilerleme kaydedemediniz mi?”

“Henüz araştırmaya başlamadım sayılır. Resmi sorgu daha bu sabah yapıldı.”

“Orada ne oldu?”

“Bir hafta ertelendi.”

“Peki ya o genç bayan K.?”

“Cinayet şüphesiyle gözaltına aldım. Herhangi bir şekilde kaçma riskini göze almak istemedim. Ülkede onu yurtdışına çıkaracak dostları olabilir.”

Poirot, “Hayır,” dedi. “Dostu olduğunu sanmıyorum.”

“Sahi mi? Böyle düşünmenizin nedeni ne, Mösyö Poirot?”

“Peki, sizin deyiminizle başka ‘madde’ var mı?”

“Doğrudan bu konuyla ilgili olarak hayır. Bayan B. son zamanlarda hisse senetleri ve tahvillerinden bir kısmını kaybetmiş gibi gö-

rünüyor, hem de hatırı sayılır bir meblağ. Bu ilginç bir durum ama olayla doğrudan bir bağlantısı olduğunu düşünmüyorum ya da en azından şimdilik.”

“Evet, haklı olabilirsiniz. Çok teşekkür ederim. Beni aramanız çok büyük incelik.”

“Bir şey değil. Ben sözünün eri bir adamım. Sizin konuyla ilgilendiğinizi görüyorum. Kim bilir belki de son noktayı koymakta bana yardımcı olursunuz.”

“Bundan büyük keyif alacağımdan emin olabilirsiniz. Örneğin şu Katrina denilen kızın bir arkadaşıyla bağlantı kursam, bu işinize yarardı değil mi?”

Müfettiş Sims şaşkınlıkla, “Ama onun dostu olmadığını söylemiştiniz,” dedi.

Poirot başını salladı.

“Yanılmışım. Bir dostu var.”

Müfettiş başka bir şey sormadan Poirot telefonu kapamıştı bile.

Poirot Bayan Lemon'ın daktilosunun başında oturduğu odada ciddi bir yüz ifadesiyle aşağı yukarı dolaşmaya başladı. Bayan Lemon ise işverenin dikkatini dağıtmamak için ellerini tuşlardan çekti ve onu meraklı gözlerle izlemeye başladı.

Poirot, “Size ihtiyacım var,” dedi. “Kendinizi başka birinin yerine koymanızı istiyorum sizden.”

Bayan Lemon kaderine boyun eğmiş bir havada ellerini kucağına koydu. Daktilo yazmaktan, faturaları ödemekten, belgeleri doldurmaktan, organizasyon yapmaktan hoşlanıyordu. Kendini başka birinin yerine koymak ise onu çok sıkıyordu ama bunu da işinin katlanılması gereken bir parçası sayıyordu.

Poirot, “Diyelim ki sen genç bir Rus kızsın,” diye başladı söze.

“Evet,” dedi Bayan Lemon tam bir İngiliz bakışıyla.

“Bu ülkede yalnız ve kimsesizsin. Rusya'ya geri dönmek istememen için nedenlerin var. Burada ağır bir işin var, yaşlı bir kadının

bakıcılığını yapıyor, ona bir şekilde eşlik ediyorsun. Yumuşak başlı, alçakgönüllü ve durumundan yakınmayan bir kızsın.”

Bayan Lemon “Evet,” dediyse de kendini alçakgönüllülükle yaşlı bir kadının bakımını yapıp, yakınmayacak bir tip olarak görmekte zorlanıyordu.

“Yaşlı kadın sana hizmetlerinin karşılığında bir iyilik yapmak istedi. Parasını sana bırakmaya karar verdi. Ve bunu sana söyledi.” Poirot sözlerine ara verdi.

Bayan Lemon yeniden, “Evet,” dedi.

“Ve yaşlı kadın sonradan bir şey fark etti; belki de parayla ilgili bir şey. Örneğin senin ona karşı dürüst davranmadığını keşfetmiş olabilir. Hatta belki daha da kötüsü, tadı farklı bir ilaç ya da yemeğine katılmış lezzet farklılığı yaratan herhangi bir madde. Her neyse, senden kuşkulananmaya başladı ve ünlü bir dedektife mektup yazdı –*enfin, nihayet* en ünlü dedektife– yani bana! En kısa zamanda kendisini ziyaret etmemi istiyor. Ve senin de dediğin gibi, eteklerin tutuşuyor. Bu durumda önemli olan hemen harekete geçmek, çabuk olmak. Ve –o ünlü dedektif gelmeden önce– yaşlı kadın ölüyor. Para sana kalıyor... Söyle bana, bu sana mantıklı geliyor mu?”

Bayan Lemon, “Kesinlikle mantıklı,” dedi. “Bir Rus için son derece mantıklı. Kişisel fikrimi soruyorsanız, ben asla bakıcı olmadım. Yaptığım işi seviyorum, iş tanımımın açıkça yapılmış olması hoşuma gidiyor. Ve tabii ben hiç kimseyi öldürmeyi de düşünmem.”

Poirot iç geçirdi.

“Dostum Hastings’i nasıl aramam. Onun hayal gücünü. Romantik yaklaşımlarını. Gerçi imgeledikleri her zaman yanlış çıkar ama yine de yol göstermek açısından önemlidir.”

Bayan Lemon sessizdi. Dikkatle daktiloda yazdığı kâğıda bakıyordu.

Poirot sordu.

“Yani size mantıklı geliyor, öyle mi?”

“Sizce öyle değil mi?”

Poirot yeniden iç geçirdi.

“Öyle olması beni korkutuyor.”

Telefon çaldı ve Bayan Lemon yanıt vermek için odadan çıktı.

Kısa sür süre sonra döndü.

“Arayan yine Müfettiş Sims.” Poirot hemen telefona gitti.

“Alo? Alo? Ne diyorsunuz?”

Sims arama nedenini açıkladı.

“Kızın odasında bir paket striknin bulduk, yatağın altına saklanmış. Polis memuru şimdi gelip haber verdi. Sanırım bu konuya son noktayı koyuyor.”

Poirot, “Evet,” dedi. “Bu olayı kökünden çözüyor.”

Sesi değişmişti. Birden özgüveni artmıştı.

Telefonu kapadı, yazı masasının başına oturdu ve dalgın bir şekilde masanın üzerindeki düzenlemeye başladı. Bu arada kendi kendine mırıldanıyordu.

“Bu işte bir yanlışlık var. Bunu hissediyorum... hayır, hayır, bu histen öte bir durum. Gördüğüm bir şey olmalı. *En avant!* İleri! Küçük gri hücreler! İyice düşünüp taşınmalıyım. Ölçüp biçmeliyim. Kafamı yormam gerek. Her şey mantıklı mı, bir düzene oturuyor mu? Kız... para konusundaki korkusu: Bayan Delafontaine; kocası... Ruslara ilişkin görüşleri; embesil, evet o bir embesil... oda; Bahçe... ah! Evet, bahçe.”

Birden doğrulup oturdu. Gözlerinde her zamanki yeşil ışık belirdi. Sonra ayağa fırladı ve bitişik odaya geçti.

“Bayan Lemon lütfen yaptığınız işi bırakıp benim için bir şeyi araştırır mısınız?”

“Araştırmak mı Mösyö Poirot? Korkarım ben bu konuda o kadar iyi...”

Poirot sözünü kesti. “Bana bir defasında tüccarları iyi tanıdığınızı söylemişsiniz.”

Bayan Lemon özgüvenle, “Evet, öyle,” dedi.

“O zaman iş kolay. Charman’s Green’e gidecek ve oradaki balıkçıyı bulacaksınız.”

Bayan Lemon şaşkınlık içinde, “Balıkçıyı mı?” diye sordu.

“Doğru. Rosebank’a balık veren balıkçıyı. Onu bulunca da ona bir şey soracaksınız.”

Bayan Lemon’a bir kâğıt uzattı.

Bayan Lemon kâğıdı aldı. Yazılanı ilgisizce okudu, sonra başıyla onayladı ve daktilosunun kapağını kapadı.

Poirot ekledi. “Charman’s Green’e birlikte gideceğiz. Siz balıkçıya gideceksiniz, ben de polis merkezine. Baker Sokağı’ndan oraya varmamız yarım saat.”

Polis merkezine vardığında Sims onu şaşkınlıkla karşıladı.

“Çok çabuk geldiniz, Mösyö Poirot. Daha bir saat önce telefonla konuşuyorduk.”

“Sizden bir isteğim olacak: Şu Katrina denilen kızla görüşme izin verebilir miydiniz, adı neydi?...”

“Katrina Rieger. Şey, bunun bir sakıncası olduğunu sanmıyorum.”

Katrina denilen kız her zamandan çok daha soluk ve üzgün görünüyordu.

Poirot onunla nazikçe konuştu.

“Matmazel, lütfen düşmanınız olmadığımı inanın. Bana gerçeği anlatmanızı istiyorum.”

Kız onu sert bakışlarla süzdü. Savunmaya geçmiş gibiydi.

“Size gerçeği anlattım. Herkese gerçeği söyledim. Eğer yaşlı bayan zehirlendiyse bile onu zehirleyen ben değilim. Bu işte bir yanlışlık var. Benim parayı almamı engellemeye çalışıyorlar.” Kızın sesi kulak tırmalıyordu. Poirot, aynen köşeye sıkışmış bir fare gibi, diye düşündü.

“Ama o ilaca sizden başka biri dokunmamış, öyle değil mi?”

“Bunu söyledim zaten, söylemedim mi? O akşam eczacı ilaçları hazırladı. Onları çantama koyup eve getirdim, tam akşam yemeğinden önce. Kutuyu açtım ve Bayan Barrowby’ya suyla birlikte bir kapsül verdim.”

“Onlara sizin dışınızda kimse dokunmadı mı?”

“Hayır!” Köşeye sıkışmış fare ama cesur!

“Ve Bayan Barrowby akşam yemeğinde yalnızca bize söylenenleri yedi. Çorba, balık ve elmalı tart, öyle değil mi?”

“Evet.” Umutsuzca söylenmiş bir evet. En ufak bir ışık göremeden karanlıkta bocalayan birinin sesiydi bu.

Poirot şefkatle kızın omzuna vurdu.

“Cesur olun, matmazel. Yine de özgür olabilirsiniz. Evet ve para ve rahat bir yaşam.”

Kız onu kuşkulu gözlerle süzdü.

Dışarı çıktığında Sims, “Telefonda söylediğinizi tam olarak anlayamadım...” dedi. “Kızın bir arkadaşı olduğundan mı söz etmişsiniz?”

Poirot, “Evet, var. Ben,” dedi ve müfettişe başka soru sorma fırsatı tanımadan polis merkezinden ayrıldı.

IV

Bayan Lemon, Green Cat çay salonunda oturan patronunu fazla bekletmedi. Doğruca konuya girdi.

“Adamın adı Rudge, dükkânı High Street’te. Kesinlikle haklısınız. Tam bir buçuk düzine. Söylediklerini not ettim.”

Notu Poirot’ya uzattı.

“Hıh.” Bu kedi miyavlamasını andıran derin, boğuk ama gür bir sestti.

V

Hercule Poirot doğruca Rosebank'a gitti. Ön bahçede güneşi arkasına almış dururken Mary Delafontaine evden çıkarak yanına geldi.

"Mösyö Poirot?" Sesinden şaşırılmış olduğu anlaşılıyordu. "Geri mi döndünüz?"

"Evet, geri döndüm." Sustu ve kısa bir süre sonra ekledi. "Buraya ilk geldiğimde aklıma bir çocuk tekerlemesi takılmıştı, madam."

*Bayan Mary, bu ne tezat,
Bahçe nasıl büyür?
Midye kabukları ve gümüş çanlarla.
Ve bir dizi güzel hizmetçiyle.*

"Ama onlar midye kabukları değildi, değil mi madam. İstiridye kabuklarıydı, öyle değil mi?" Eliyle çiçek tarhını işaret etti.

Poirot, kadının soluğunu tuttuğunu ve sessiz kaldığını duydu. Gözleri soru sorar gibiydi.

Poirot başını onaylarcasına salladı.

"Mais, oui, biliyorum! Hizmetçi kız yemeği hazır bıraktı. Hizmetçi kız ve Katrina hepsinin bu kadar olduğuna yemin ediyorlar. Yalnızca siz ve kocanız yemek için bir buçuk düzine ıstiridye getirdiğinizi biliyordunuz. Küçük bir ikram, *pour la bonne tante!*⁽¹⁾ İstiridyeye striknin koymak o kadar kolaydı ki. Olduğu gibi yutulur, giderdi, *comme ça!*⁽²⁾ Ama kabuklarda kalıntısı kalacaktı, dolayısıyla çöp kutusuna atılmamaları gerekiyordu. Hizmetçi kız görebilirdi. Böylece kabuklarla çiçek tarhının bir köşesini süslemeyi düşündünüz. Ama elinizde yeterince kabuk yoktu. Yarım kaldı. Görüntü kötü, bu muhteşem bahçenin simetrik görüntüsünü mahvediyor. Bu az sayıdaki ıstiridye kabuğu göze batıyor, insanı itiyor. Buraya ilk geldiğimde benim de gözlerimi rahatsız etmişti."

(1) İyi teyze için!

(2) İşte böyle!

Mary Delafontaine, “Sanırım mektuptan anladınız,” diye belirtti. “Size yazdığını biliyordum. Ama ne kadarından bahsettiğini bilmiyordum.”

Poirot kaçamak bir yanıt vermeyi yeğledi.

“Tek bildiğim bunun bir aile sorunu olduğuydu. Eğer sorun Katrina olsaydı olayın gizli kalması üzerinde bu kadar ısrarcı olmaya hiç gerek duyulmazdı. Sanırım siz ve eşiniz Bayan Barrowby’nin tahvillerini kendi üzerinize geçirdiniz ve o bunu fark etti...”

Mary Delafontaine başını salladı.

“Bunu yıllardır yapıyorduk, biraz oradan biraz buradan. Onun bunu keşfedecek kadar zeki olabileceği asla aklıma gelmedi. Ama sonra bir dedektife başvurduğumu öğrendim ve servetini Katrina’ya bırakacağını öğrendim; o iğrenç, küçük yaratığa.”

“Ve böylece striknini Katrina’nın odasına koydunuz, değil mi? Anlıyorum. Bunu keşfedeceğimi biliyordunuz, kendinizi ve kocanızı korudunuz ve masum genç bir kızı cinayetle suçladınız. Hiç acımanız ok mu, madam?”

Mary Delafontaine omuzlarını silkti, menekşe rengi gözleriyle Poirot’ya baktı. Poirot buraya ilk geldiği gün kadının davranışlarındaki kusursuzluğu ve kocasının yüzüne gözüne bulaştırdığı girişimlerini anımsadı. Ortalamanın çok üstünde bir kadın ama insan değil!

Kadın, “Acımak mı?” dedi. “O iğrenç, düzenbaz küçük sıçana mı?” Onu ne kadar aşağıladığı ortadaydı.

Poirot ağır ağır, “Sanırım madam, sizin yaşamda değer verdiğiniz yalnızca iki şey var. Birincisi kocanız.”

Kadının dudaklarının titrediğini görebiliyordu.

“Diğeri de... bahçeniz.”

Poirot etrafına bakındı. Bakışlarıyla sanki çiçeklerden onlara yaptığı ve yapacağı şeyler için özür diliyordu.

SON

